@000A ཀཀ། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

@001B ཀཀ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ནམ་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བློ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པདྨོ་ལ་སྐྱེ

བ་རྐྱེན་ཏུ་གྱུར་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཁང་ཞིག་ཞི་བའི་རྒྱུ་སྐར་འཕྲེང་། །རྒྱལ་སྲས་རི་བོང་འཛིན་པའི་དཔལ། །ཀུན་མཁྱེན་ནམ་མཁའ་ཚེར་བྱ་དག། གང་གིས་བསྟན་དེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། ཐུབ་པ་ཕྱོགས་ཀུན་རི་དགས་མིག་ཅན་གྱི། །མཛོས་སྤུག

རྩོགས་པ་སྐྱན་པའི་བ་གམ་རྩེར། །མི་ཉམས་བསོད་ནམས་ཤིང་སྟེགས་ལ་འཛོགས་པ། །འཕྲོག་བྱེད་རལ་བའི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག། གང་ཞིག་མ་ལུས་འགྲོ་བའི་སྐྱིང་ལ་རབ་དཀར་བྱམས་པའི་གཡུར་ཐིགས་རླུན་ལན་ཅིག་མིན་པར་ལྷུང་བ་གང་། །དེ་

ཡི་རབ་བསིལ་གྲགས་པའི་དྲི་བཟང་ནོར་འཛིན་པ་མོའི་འགྲམ་བ་ལ་ནི་སྐོལ་བྱེད་མཐུབ་མོས་བྲིས་གྱུར་པ། །རྒྱལ་བའི་ཅོད་པ་ན་མེ་ཏོག་དཀར་པོའི་སྐེ་མ་ཡིས་ཀྱང་གཞོན་ནུའི་ཁུར་བཞིན་

གཙུག་ཏོར་བྱལ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད། །དཔལ་ལྡན་ས་ཡི་མཁོན་པོ་

ཁྲོད་ཀྱིས་བསྟས་པའི་ཡལ་འདབ་བ་དེ་གཤེགས་ཞལ་གྱི་རོལ་ཏུ་ཤེད་དགའ་བ་རྒྱལ་བྱང་ཅེག། དངོས་པོར་སྣ་བ་གླང་ཆེན་སྟོན་པའི་ཐོད་པའི་བུམ་པ་བྱལ་བྱེད་ཅིང་། །སྟོང་ཉིད་སེང་གེའི་གང་རྡུངས་དྲག་པོས་སྲིད་པའི་བག་རི་ཆུལ་པོར་བྱེད། །བདེ་

གཤེགས་བསྟན་པ་གང་ར་འི་སུལ་ན་སྐྱིང་རྡེའི་མིག་དམར་གཡོ་བ་ཅན། །དཔལ་ལྡན་གདོང་ལྷའི་དབང་པོ་ཁྲོད་ཀྱིས་འཕྲན་ལས་བཟང་པོས་སྐྱོང་བྱར་ཅེག། ལེགས་པར་བཞད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས། །མ་ཉམས་རྣམས་དཔྱོད་དབྱིན་པ་གང་། །དེ་

@002A ཞེས། །ཡི་ལེགས་བཞད་བདུད་རྩི་ཡང་། །སྐལ་བཟང་སྐྱིང་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ། །ཕྲག་དོག་མེ་ཡིས་མཐྱིན་པའི་ཕུག་སྐམས་ཤིང་། །ལོག་པའི་ཕུང་སྒྲ་འབྱིན་པའི་གདུག་པའི་སྤྱལ། །དེ་དག་འདབ་བཟང་དབང་པོའི་སྒར་ཁྱིམ་ལས། །ལེགས་

ལོངས་རྫོ་རྗེའི་རྩེ་ལ་བཏ་ཡོད་བྱོས། །འདིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བ་ཉིད་ནི་ཀང་བཞད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རེ་ཤིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་ནི།

བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་

གསུམ་དུ་བསྐོར་བ་ལས། ཐག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སྣོད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དང་། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམས་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་ལོའོ། །དེ་ལ་བར་པའི་གཙོ་བོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཐག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་

པ་དང་། ཐ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་མདོ་སྟེ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའོ། །དེ་གཉིས་ལས། འཕགས་པ་གྲུབ་སྣུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་མན་ངག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། བར་པ་ངེས་དོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་

ནས། མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེའི་རྒྱུན་དང་། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སྣོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ངེས་དོན་དུ་གཏན་ལ་བབ་

ནས་རྣམ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་

པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཞེན་པོ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དག་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་ཐོའི་དོན་དང་། མངོན་

པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པའོ། །སྒོང་པོའི་དོན་ནི།

@002B ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་མདོར་དངོས་སུ་གཅོོད་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དབུ་མ་རིགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བར་མཛད་ལ། རྗེ་བཙུན་

བྱམས་པ་མགོན་པོས་སྒོང་པོའི་དོན་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས། སྒོང་པོའི་དོན་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ས་འོག་གི་གཏེར

ལྟར་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་རྟོགས་ན་དོན་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དེ་དག་གསལ་བར་སྟོན་པ་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་ལྟ་བུའི་མན་ངག་མདོན་པར་རོགས་པའི་རྒྱན་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་སྤྲོས་དཔོན་སྟ་མ་དག་གིས་རཏྣ་འགྲེལ་མང་དུ་མཛད་

ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་སྒོང་པོའི་དོན་རྣམ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་ཞིང་། གཞན་དག་གིས་མཐུ། བླ་ད་བྱ་མ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་ཡང་། ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱུན་དུ་

མ་སྤྲུར་ལ། འདིར་ནི་སྐྱིང་པོའི་དོན་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ཚུལ་དང་། མངོན་

པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱུན་དུ་སྤྲུར་བའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་དེ། སྒོད་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་རང་དང་གཞན་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་དུ་

བྱོན་ཅིང་། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ཟབ་དོན་ཀྱི་ཉིང་ལྡུས་བློ་གྲོས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པ། ལྷག་པའི་

བསམ་པ་རྣད་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་རྗེ་(BTZN)་རང་ཉིད་ལས་གནང་བ་མཛོས་ཏེ། སྒད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བ་འདི་ཉིད་མཛད་དོ། །འདི་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། བཤད་པ་

ཉེ་བར་དགོད་པ། བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།

@003A ཞེས། །མཚོད་པར་བརྗོད་ཅིང་དམ་བཅའ་བ། རྣམ་བཤད་སྡུ་མ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། རང་ཉིད་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་རྒྱུ། ཁེངས་སྐྱུངས་ཤིང་རྩོམ་པར་སྤྲོ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྱས་ཕྱག་འཚལ། གང་ལ་ན། ཤེར་ཕྱིན་ལའོ། །ཅིའི་ཆེད་དུ་ན། དེའི་རྒྱན་ཆོག་ལེའུར་

བྱས་པ་དག། ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ན། འབྱེད་པའི་གེགས་བར་ཆད་སེལ་བ་དང་། དམ་པའི་སྒོ་ད་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འདིར་ཤེར་ཕྱིན་ནི། དེའི་རྒྱུན་ཆོག་ཅེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུན་དང་། མངོན་པར་རོགས་པའི་

རྒྱུན་དོན་གཅིག་ཏུ་ཟཱད་པས། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་རྣེས་སུ་འགྲོ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཙམ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བརྡ་སྤྲོར་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དང་། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་དང་ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་དག་ནི་དོན་

མིན་ནོ། །གཞུང་འདིས་ཤུགས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་འཕངས་ཏེ་དེ་ཡང་ཡུམ་གསུམ་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་སྤྲའི་བརྗོད་བྱ། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ། འགྲེལ་པ་འདི་ལས་བསྟན་བཅོས་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཤེས་པ་དགོས་པ། བརྗོད་

བྱ་ཐོས་བསམ་གྲིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་དག་བསྟོམ་བྱང་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པ་ཉིད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་མ་དག་གིས་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་འཕགས(ʼZHI)པ་ ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་བཙམ་མི་དགོས་ལ། མེད་ན་མན་

ངག་མེད་པས་བརྩམ་མི་རུས་སོ་ཞེན། སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་མ་བཞིའི་འགྲེལ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཟཱད་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པར་བྱའོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་

དུ་སྒོ་དཔེན་སྟ་མ་བཞིའི་འགྲེལ་པ་བྱས་ཚུལ་འཆད་པ་ལ་བཞི་ལས་

@003B དང་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཀལ་ཚུལ་ནི། རྣམ་ཝཻད་མཛད། གང་གི་ན། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ཀྱིའོ། །སུས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲིང་རྩེས་འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད་པའམ། །ཡང་ན་སྒྲིང་རྩེས་འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་རང་དོན་

ལ་ཆགས་མེད་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་སྨྲག་བསྟལ་ལས་སྐྱོབ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །རྩོམ་པའི་རྒྱུ་ནི་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ལ་གསན་ནས་ནོའོ། །གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་མཛད་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་བཀལ་ལོ། །གང་ན་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའོ། །གང་གིས་ན། དབྱིག

གཉེན་ཀྱིས་སོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་འགྲོ་བའི་དོན་མངོན་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྩ་ལག་ཏུ་བྱུང་པའོ། །ཇི་ལྟར་ན་རང་གི་མོས་པ་གཅོར་བྱེད་པས་ཤེས་བྱ་ནད་གི་ཡིན་པ་སེམས་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན་ནས་སོ། །འདིས་སྟ་མ་ཡང་ལྟ་བ་འདི་དང་མཐུན་པར་བསྟན་ཏེ། འདིས་

ལྟ་བ་དེ་ལྟར་འགྲེལ་པ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འཕགས་ཐོལ་གྱིས་མཛད་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་ཕྱེ། གང་ན། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའོ། །སུས་ན་རྣམ་པར་ཐོལ་བ་

ཞེས་བྱས་ཀྱང་དོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། འཕགས་པའི་ཏོང་སུ་གཏོགས་པའི་ཡིའོ།

ཇི་ལྟར་ན། དབྱིག་གཉེན་དེས་བྱས་པ་ཡང་དག་པར་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་པ་དབུ་མར་གནས་པའི་བློས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ཚུལ་དུའོ། །འདིས་འོག་མ་ཡང་ལྟ་བ་འདི་དང་མཐུན་པར་ཤེས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་སྟར་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་བཅུན་པ་བྱོལ་

སྟེས་བཤད་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་བྱས་སོ། །གང་ན་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའོ། །སུས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་སྟེའོ། །སུས་ནི་དེའི་འོག་ཏུའོ། །ཡོན་ཏན་ནི་དང་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཡིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡུམ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གི་རྒྱན་དུ་མ་རྣིད་པར་ཉི་ཁྲི་ཁོ་

@004A ཞེས། །ཞེས་རྒྱན་དུ་སྦྱར་ཏེའོ། །འཕགས་པས་བཤད་པ་ལས་ནུས་པ་ལྟག་པོ་མེད་པས་དོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། རང་གི་བློ་གྲོས་འཕེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་རྣིད་པ་ངོ་མཚར་བར་བསྟན་པ་དང་། བཀའ་དྲིན་གྱི་ལན་དུ་དབྱེ་

རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྣང་བྱས་ཤིང་དབྱིག་གཉེན་སོགས་འཕགས་ཞིག་ཏོ་ནས་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རྣིད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དེ་ནི་མངོན་རྟོགས་

བརྒྱད་ཡུམ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་དང་མཐུན་

པ་དེ་ལྟར་རྟེན་པ་གང་དེ་ཡ་མཚན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དཀའ་བའི་ཟབ་མོའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཇི་ཞིག་ལྟར་སངས་རྒྱས་དབང་གིས་རྟེན་པ་ནི་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་

བར་རིགས་ཏེ་བསྟུབ་པའི་མཚོད་པ་ཉིད་བླ་ན་མེད་པའི་མཚོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །བཞི་པ་ནི། ཡུམ་དོན་མ་ལུས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐོར་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི་སྟོང་ཡུལ་མིན་ཡང་འགྲེལ་པ་འདི་རྟོམ་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་སྟེ། །ཅིའི་ཆེད་དུ་ན། རང་གཞན་ལ་ཕན་

གདགས་འདོད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡུམ་དོན་འཆད་པ་འདི་བསོད་ནམས་

ཁྱད་པར་ཅན་དག་བསྟུབ་ཅིང་བསྟེད་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཨཱཌ་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་ལ་གསུམ། བསོད་ནམས་སྟེང་བའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད། བསྐྱབ་

བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ། འཇུག་བྱ་

བསྐྱབ་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་ཨཱཌ་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར། རྟ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཕྱག་འཚལ་བ་ཞེས་བྱང་ངོ། །སྐས་ན་བྱམས་པས་སོ། །དུས་ནི་རེ་ཤིག་

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དང་པོར་རོ། །གང་ལ་ན་ཡུམ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་

@004B ན་ཉིར་ཞིར་ཁྲིད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི་དངོས་སུ་འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་ཏན་

རིན་པོ་ཆེ་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ལ་རབ་ཏུ་དྭང་བ་བསྟེད་པའི་ཆེད་དུའོ། །དྭང་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དྭང་བའི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་

ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡུམ་ལ་རབ་ཏུ་དྭང་བས་འཇུག་པ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་ཐོག་མའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན་བྱམས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ནས་དེས་

དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པར་བརྟུངས་ནས་སོ། །རྒྱ་བ་ལ། ཚོགས་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས་ཐབས་ཀྱིས་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་ཉིར་ཞིད་ཁྱིད་མཛོད་གང་ཡིན་དང་གང་དག་བྱང་སེམས་འགྲོ་

ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་ཐབས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་མཛོད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་གང་དག་ཐུབ་པ་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྲས་བུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པ་དྲང་དེས་

སྣ་ཚོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་གསུང་བར་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དུ་གྱུར་པ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཐོག་མར་གཞི་ཤེས། དེ་ནས་ལམ་ཤེས་

@005A ཞེས། །དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པའི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཅི། ཡུམ་སྐས་ཀྱི་དོན་ནི་གང་། ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། གོ་རིམ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ནི་མདོའི་

གླིང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། བྱ་ཚོད་ཕྱང་

པོའི་རི་ལ་དག་སྒོང་ལྟ་སྟོང་ཙམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་ཉན་ཐོས་བསྟན་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཉིར་ཞི་བསྟན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོ་ཚད་མེད་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་བྱང་སེམས་

དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུངས་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྟན་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདན་སེང་གེའི་ཁྲི་བཞམས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐུའི་སྟང་བ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་སངས་རྒྱས་དང་། གསུང་གི་སྟང་བ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་ཆོས་འཁོར་བསྟན་ལ། གསུམ་གའི་སྐབས་སུའང་ཐབས་གཉེན་ཞེས། ལམ་ཞེས། རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་ཁོང་ན་གནས་པ་རྟེ་བཙུན་གྱིས་དངོས་སུ་བསྐང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་

ར། །དོན་མི་འཐད་དེ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཁས་མཆོད་བརྗོད་དང་གྲྀང་

གཉེ་མ་སྟུར་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་དུ་གྲྀང་གཉེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྫ་བའི་རྟེན་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ནི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། འབྲས་བུ་ཉིར་ཞེ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་

དགྲ་བཅོམ་ཁོན་ཡིན་པས་དོན་ཐ་དད་ལ། གྲྀང་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་དགེ་སློང་ལྟ་སྟོང་ཞེས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་སོགས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཞེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་ནི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་

@005B ཡིན་ལ། ཐུབ་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུངས་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གོ་རིམ་འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བྱས་

པ་ཡིན་ནོ། །ཡུམ་སྡས་ཀྱི་དོན་ལ། སྟ་རབ་པ་དག་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་རྗེས་འབྱངས་ཁ་ཅིག་དུས་མཉམ་པའི་མཁྱེན་གསུམ་དང་འཕགས་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ། སྟ་ཕྱི་དག་བསྒྱིད་བྱ་བསྒྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན། ཅེས་སྨྲ་བ་ནི་ཆས་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་

པར་བཞག་འཇོག་ཡིན་ན་མཚན་མཆོག་ཡིན་དགོས་ལ། ཉན་ཐོས་དང་གཞི་ཤེས། བྱང་སེམས་དང་ལམ་ཤེས། དུས་མཉམས་དག་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཁྱེན་པ་སྟ་མ་སྟ་མ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་དག་བསྟུན་

པའི་ཡུམ་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཅིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་

སོགས་སྔ་མ་ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་སྔ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་

སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ལ་ཁ་ཅིག་སྣབས་འདིའི་ཕྱག་ཡུལ་གཞི་ཤེས་ནི། ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལས་ཡུམ་ལ་དྲང་བ་སྐྱེ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡང་། ཉན་རང་

གི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་དྲང་བ་ལས་ཡུམ་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་པས་འཕྲུག་པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ནའང་། དེས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟན་གསུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་

@006A KA PHAR

PHYIN་ཞེས། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྟེ་སྣོད་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཐོས་བསམ་བསྒོམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་སྐྱངས་པར་ཟད་པ་ལ་སོགས་པ་

ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡང་། སྣབས་འདིའི་ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་དུ་འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། ཡུམ་འདིས་ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་བསྟན་པའི་

ཚུལ། འདིས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞི་བདག་མེད་པར་སྟོན་པའི་

ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ། རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་ནས་ཞི་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་མེད་པས། ཕྱག་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ན། ཉན་རང་གི་བཞེད་དོན་དངོས་སུ་མི་སྐྱབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་རང་ལུགས་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་མཚན་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གསུམ་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཙམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་

མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་། འཕགས་པ་བཞི་གའི་དངོས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁྱེན་ཆ་ཤེས་སུ་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འོ་ན་དོན་བྱེད་པ་ཆ་ཤས་སུ་ལན་པའི་ཆོས་ཡིན་ན་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་

ན་ལན་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག། དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཞེས་སོགས་དང་ཡང་ལེགས་པར་འགྲེལ་པར་འགྱུར་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་

ཉན་རང་གི་ཡུམ་ཡིན་ན་གནོད་པ་གཞན་ཡང་འབབ་པར་སེམས་

@006B སོ། །གསུམ་པ་འབྱེལ་པ་ལ། དགོས་དོན། བསྟན་དོན་ཚིགས་དོན། བརྒལ་ལན་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་དཔེ་དོན་ལྟར་ཏེ། དྲང་བའི་རང་བཞིན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ན་

ཡུམ་འདིའི་ཚེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དབང་རྟུལ་དྲང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་དེ་ཐོས་ནས་རེ་ཞིག་དང་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་ཡུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིར་བསྐྱན་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སྡུར་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག། ཤུགས་

དྲག་པོའི་དྲང་བ་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་དབང་རྣོན་དྲང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །གང་ན་དབང་རྟུལ་དུ་མ་ཟད་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་དོ། དྲང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞེས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། ཤེར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་

བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ལྡན་པ་དེས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དེས་པར་བརྟྭངས་

ཏེའོ། །རིས་པ་དེ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། དབང་རྟུལ་བཞིན་དུ་ཆོག་ཐོས་པ་ཁ་ན་ལས་

སྐྱེས་པ་མིན་གྱི། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་ཡུམ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པ་འབབ་མི་འབབ་དཔྱད་པ་ན་གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས་

རིས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་དབང་རྟེན་རིས་པ་སྐྱེ་བ་ནི། དབང་རྟུལ་བཞིན་ཆོག་ཐོས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར། ཆོག་དེའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ནས་མེད་པར་མཐོང་བ་ན་སྐྱེ་ཞེས་དབང་པོ་རྟེ་རྟུལ་གྱི་རིས་ཤེས་སྐྱེ་

@007A ཞེས། །ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གནོད་བྱེད་འདི་འདྲ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་ཞེས་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་ཞེས་པའི་གནོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ཞིང་དེའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གིས་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་

སོགས་སྐྱབ་བྱེད་བརྒྱད་བ་ལ་སྤྲོར་བ་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ཚགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡུམ་གྱིས་སྤས་འཕགས་བཞི་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱན་པ་དེ་ཡུམ་གྱིས་སྤས་འཕགས་བཞི་བསྐྱན་པའི་

སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྒྲ་མི་རྟག་པའང་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་

བྱེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་སྣའི་དེས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཤུགས་ལ་འཕངས་པར་སྣའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བརྗོད་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཤུགས་ལ་འཕངས་པར་ཐལ་

ལོ། །དེས་ན་དམ་བཅའ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཕྱེད་པའི་གཏམ་དེ་ལ་རིགས་པ་ཤེས་

པ་དག་ངོ་ཚ་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་གང་གིས་འགྲུབ་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་

མས་འགྲུབ་བོ། །རྟགས་འདི་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱས་པར་ལོགས་

སུ་ཟཱའད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་ལ་དྲང་བ་ལས་འདྲུག་ཚུལ་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དྭང་བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཞིད་དོན་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་པར་མངོན་

པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་

པའི་གསུང་རབ་ཤེས་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟོ་སྐོད་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཤེས་ཏུ་གུས་པར་བྱེད་དོ། །ཞུགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་ནི་དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་

ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་སྟེ་བའི་རིམ་གྱིས་

@007B ལེགས་པའི་མཆོག་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་དྲང་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་བསྟན་དོན་ནི། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོར་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱུ་

མཚན་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྟན་ལ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་

དེ། མཁྱེན་གསུམ་དེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྟྲབ་ནུས་པ་ཡིན་པས་ཡུམ་གྱིས་འཕགས་བཞི་བསྟན་ནུས་
པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་དང་

དགོས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྐོར་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་དོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་མཁྱེན་གསུམ་ནི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་སྟུད་བྱེད་

ཡིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོར་བྱུང་པའི་

ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་མ་བསྟོད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པ་ནི་ནོར་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་

དང་། སྐྲ་སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྡུས་ཚུལ་ལ་ལོ་ཆེན། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་ཡིན་པས་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ལ། སྒོམ་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་སྒོམ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་

@008A ཞེས། །འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཆེ་བས་ཆུང་བ་བསྡུས་སོ། །ཞེས་བྱ་མི་འཐད་དེ། གསུམ་གྱི་ལྟ་བསྡུས་ཚུལ་དུ་སོང་གི་བརྒྱད་བསྡུས་པའི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་དང་སྒོམ་བཞི་ཆོས་སྐུ་ལ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་

ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་མེད་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ལ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལར་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་སྐུམ་ཙུ་ལ་བྱས་ནས། དེས་སྒོམ་བཞི་དང་ཆོས་

སྐུ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལའང་། ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་སྟ་མ་

སོ་ན་གནས་སོ། །འབྲི་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་དགེ་མཁྱེན་གསུམ་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སྟོང་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་ནི། དེ་རབ་དེའི་གོ་རིམ་དེའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་ཀྱི་གནས་སྐབས་བསྟུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལའང་། གསུམ་

གྱིས་ལྷ་བསྟུས་ཚུལ་ཙམ་དུ་སོང་ཞིང་། ཆོགས་སྟོང་ནའང་མཁྱེན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་གསུམ་པོ་དེའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པའི་སྟོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་སྐབས་ཅན་མེད་པར་དེའི་གནས་སྐབས་མི་སྲིད་དེ། སོར་མོ་མེད་པའི་ཁུ་ཚུར་བཞིན་

ནོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མཁྱེན་གསུམ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་མ་ཕྱེ་བའི་ནོངས་པའོ། །སྟུད་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་སྟུད་བྱ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྐུམ་ཟུངང་སྟོང་བཞི་དང་ཆོས་སྟུད་པར་བྱེད་པའང་

འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། ཆོས་སྐུམ་ཟུས་མཁྱེན་གསུམ་དེ་དང་དེའི་གོ་ཆོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་བཟུ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཐལ་ཞིང་། གོ་མི་ཆོད་ན་སྟུད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་

རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་ཙམ་སྟུང་བྱེད་ཡིན་ལ།

@008B འཕགས་པ་སོ་སོའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གསལ་བ་སོ་སོ་བ་དག་ནི་སྟུང་བྱ་ཡིན་ལ། བསྟུས་ཚུལ་ནི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་བྱ་བསྟུས་པའོ། །གསུམ་པ་ཆོག་དོན་ལ། བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་འཚལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་

སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་དྲང་དོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན་ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲུབ་ནས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་

ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ་རང་དོན་དུ་སྒྲུབ་ན་ལས་འདའ་

བར་འདོད་པ་རྣམས་སོ། །འོན་ཀྱང་རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་གཏན་མེད་པ་མིན་ཏེ། གཟུང་རྟོག་སྤྲངས་པ་སོགས་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྫུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཐབས་གང་གིས་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གཞི་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བ་མེད་པར་

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་གང་ན། ཕུང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་ཕུང་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐུང་འདས་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་བཅས་

སྡུང་འདས་ནི། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤྱངས་ཤིང་ལས་

ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིག་བསྡུལ་གྱི་ཕུང་པོ་མ་སྤྱངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། ལྷག་མེད་སྡུང་འདས་ནི། ལམ་དེས་ཉོན་མོངས་དང་། སྨིག་བསྡུལ་གཉིས་ཀ་མ་ལུས་པར་སྤྱངས་པས་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གོ །གཉིས་པ་

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཐབས་ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བསྒྲུབ་པར་མཛད་

@009A ཞེས། །པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། བསྟོར་བར་མཛད། གང་ཟག་གང་གིས་ན། སངས་རྒྱས་ཉེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྤངས་པས་ཡང་དག་པར་བསྟམས་པའི་སྐུ་ཅན་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱུག་ནི་ཉན

རང་དང་། བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་བྱུང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅན་སྒྲུབ་པའི་སེམས་མཁྱེན། གང་དང་ལྡན་

ནའོ། །འབྲས་བུ་གང་ན་སྤྲོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་

ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐོར་བའོ། །འདིའི་མཐའ་དག་ད་ལྟ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འཁོར་ལོ་ནི་གང་། དང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ། འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐོར་རམ། རིམ་ཅན་དུ་བསྐོར་ཞེན། དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་

བྱ་བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱུད་སྡིན་པར་བྱེད་པ་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཅོ་བོར་སྟོན་པ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དང་། སྡིན་པ་བྱོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆ་བསམ་གཏན་དང་།

གཟུགས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཅོ་བོར་སྟོན་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད། ལྷག་མཐོང་གི་ཆ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གཅོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་སོ། །རྗེད་བྱེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་

སུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྙད་ལུང་བསྟན་དང་། །ཚིགས་བཅད་ཅེ་བརྗོད་གླེང་གཞི་དང་། །རྟོགས་བརྗོད་དེ་ལྟ་བུ་བྱང་དང་། །སྐྱེས་རབས་ཤེས་ཀྱ་རྒྱས་པ་དང་། རྨད་བྱུང་

གཉན་ལ་ཞབ་པའི་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་ལས་

@009B ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། འདོད་ཆགས་ལ་གཅོ་བོར་སྤྱོད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་ལ་གཅོ་བོར་སྤྱོད་པ་དང་། གཉི་ཤུག་ལ་གཅོ་བོར་སྤྱོད་པ་དང་། གསུམ་པོ་ཆ་མཉམ་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཏེ་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རེ་རེ་སྟེ། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་དེ་དག་གི་

གཉེན་པོ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་སོ། ཞེས་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ཐབས་ཀྱི་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ བཤད་ལ། མདོད་དུ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག། ཅེས་འབྱུང་ངོ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་

ཚད་ལ། ཁ་ཅིག་ཤཱིའི་བུས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཆོས་ཕུང་གཅིག་ཚད་མཉམ་ལ། དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཕུང་པོ་དན་བདེན་པ་ལ་སོགས་ པ་དོན་གྱི་སྐ་རེ་རེ་རྟོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་ཚོགས་ལ་འདོད་ལ། ཐག

ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་གློང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀུར་བར་འོས་པའི་སྡུག་ཚས་ཆོས་ཕུང་གཅིག་འབྲི་ནུས་པར་འདོད་པ་སོགས་ལ་ཆོས་བཞེས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་ཉེན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་

སྟོང་དུ་བྱ་བའི་ཉེན་མེངས་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་ཚོགས་རེ་རེ་ལ་

ཆོས་ཕུང་རེ་རེ་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་འཕྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྟ་བ་རྣམ་ན་རེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་

ཤེས་ཀོའུ་དི་རྟ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྲོས་པ་ན། ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཤ་ལ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་རོ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དག། ཐེག་ཆེན་གྱི་

@010A ཞེས། །བཀའ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་ཁས་མི་ལེན་ལ། བདེན་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་ཉིད་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས་ཤང་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟོར་བར་འདོད་དོ། །འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ལས། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་

ལོ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དག་ཡིན་ལ། ཆོགས་སྟོར་ནི་མིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་བོན་གཅོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་

གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་

ལ་རིམ་གྱིས་འཕེ་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅོད་བར་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདེན་པ་བཞིའི་

འཁོར་ལོ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་

འཁོར་ལོའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གནས་དང་སྡོང་རྒྱུ་བ་དེ་དག་ཀྱི་ནགས་སུ། དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་དུས་སྔར་གསུངས་

ལ། འཁོར་ལོ་འདིའི་མདོ་དངོས་ནི། ལྟ་སྟེ་བཟང་པོ་ལ་བསྟན་པ་བདེན་བཞིའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་

ལ། དེ་དང་བརྩོད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་རྣམས་འཁོར་ལོ་དེར་སྡུད་པ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཏོགས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་དུས་སྔར་གསུངས་པས་ཁྱབ་པ་མིན་ཏེ། འདུལ་བ་རྩང་མཐུན་

གྱི་མདོ་སྡེ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་

གནས་བྱ་ཆོད་ཕྱང་པོའི་རི་ལ་སོགས་པར་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། དུས་བར་དུ་གསུངས་ཤིང་བརྩོད་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་

བརྩམས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཟཱཊ་ལ། མཚན་གཞི་

@010B ནི་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྱིང་བསྡུས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་བརྟེད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་རྣམས་འཁོར་ལོ་བར་པར་སྡུད་དོ། །ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་འཁོར་ནི། གནས་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་

ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། དུས་ཐ་མར་གསུངས་ཤིང་། བརྟེད་བྱ་ངེ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཟཱཊ་ལ། འཁོར་ལོ་

འདིའི་མདོ་དངོས་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དེ་དང་བརྟེད་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་རྣམས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོར་སྡུད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་དོན་ནི། དེ་དང་དེའི་རིགས་

ངེས་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཞེས་པ་ནི། རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ཐེག་པ་གང་དུ་ཡང་བསྒྲུབ་དུ་རུང་པ་ལ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སོ། །ཐེག་པ་གསུམ་

གའི་གང་ཟག་ཚང་བ་འཚེར་དུ་འདུས་པའི་དོན་ནི་མིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་འཚེར་དུ་མི་སྲིད་དོ། །མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཚེར་ལོ་དུས་བར་པར་གསུངས་པ་གང་ལས་ཤེས་ན། ཡུམ་གྱི་མདོར། དེའི་ཚེ་ལྷའི་བུ་བརྒྱ་སྟོང་ཚད་མེད་པ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་མེ་ཏོག་གཏོར་ནས་སྐད་མཐུན་པར་འདི་སྐད་དུ། ཀྱེ་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པས་ནི་དེང་

འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཅེམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་བར་མཛོང་དོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དགོངས་པ་དེས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་དོ་མཚར་རྣད་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་

@011A ཞེས། །ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་ཞེས་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤིན་ཏུ་ངེ་མཚར་རྣད་དུ་བྱུང་བའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ཞེས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་

གསུམ་པར་བཤད་པས་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མཁས་རྣོམ་གང་དག་སྨྲ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བསྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་འདིའི་

དང་འཕྲི་ཚུལ་ཡང་། ཞལ་ཆེན་སྤྲེ་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་གསུང་ལ་དང་དོན་མི་སྲིད་པར་འདོད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་སོགས་དང་འཕྲི་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྒོ་ལ་འབྱེད་གཉིས་མི་མཐུན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ལྟར་ན། འཕགས་པ་ཐོག་མེད་པ་

བསྟན་པའི་མདོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཅོ་བོར་སྟོན་པ་ངེས་དོན་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཅོ་བོར་སྟོན་པ་དང་དོན་ཡིན་ལ། དང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཡང་གནས་ལུགས་བཙལ་བ་ན། དེས་དངོས་

སུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་མོང་བར། དེ་ལས་གོང་དུ་དབས་ནས་གནས་ལུགས་གཞན་ཚོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་དོན་དང་། མདོ་སྡེ་དེའི་དོན་གནས་ལུགས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ངེས་དོན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་བདེན་

དངོས་བཞད་ཅིང་། ཐ་མ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་བཞད་ལ། དེ་དག་ལ་གནས་ལུགས་སེམས་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་

དོན་ཡིན་ཞིང་། བདེན་པར་མེད་པའི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

@011B གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་ཉིད་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས་ཆེས་གསལ་ཞིང་རྒྱུན་བཙུགས་ཏེ་བཤད་

དོ་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཚད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། མདོ་གང་མདོ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་བཤད་དགོས་པ་ནི་དྲང་དོན་དང་། མི་དགོས་པ་ནི་ངེས་དོན་ཡིན་ལ། འཁོར་

ལོ་དང་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། བར་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགོངས་པ་བཤད་དགོས་ཀྱི། སྐྲ་ཇི་བཞིན་དང་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དྲང་དོན་ཡིན་

ལ། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་ནི། ཀུན་བརྟགས་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྱུར་ཅིང་། དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་པ་དང་། ཡོངས་གྱུབ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་

ཅིང་། བདེན་པར་གྱུབ་པ་ཞེས་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ་སྟྲ་ཇི་བཞིན་

དུ་ཁས་བླངས་པས་ཆོག་གི། མདོ་གཞན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགོངས་པ་བཤད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱང་སྟ་དང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་དང་། ཐེག་བསྟུས་དང་། རྒྱུད་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དག་དང་། སུམ་

ཙུ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལ་སོགས་ལས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྱུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཡིན་པར་ཤིང་བཙུགས་ནས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་། མདོ་དེ་དང་། དེའི་

@012A ཞེས་། རྗེས་འབྲང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ལས་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྱུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་བརྟགས་པ་ལྟར་དུ་གྱུབ་པས་སྟོང་པ་གཞན་སྟོང་གི་དོན་དུ་བཤད་པས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། གཞན་དབང་རི་བོང་གི་(RvA)་དང་མཚུངས་

བ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འདུས་མ་བྱས་འདུས་བྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཞན་སྟོང་གི་དོན་དུ་འདོད་བཞིན་དུ། དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་སོགས་དེ་དག་ངེས་དོན་དུ་སྣུབ་པ་ལ་འབད་པ་བྱེད་པ་དེ་

དག་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མགུལ་པ་གཅོད་པ་དང་མཚུངས་སོ། འདིར་

ནི་ཡི་གེ་མངས་པར་འབྱུང་བས་གཞན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཁོར་ལོ་དེ་དག་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ཅིག་ཅར་དུ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་བསྟོར་བར་འདོད་པ་ནི་བབ་ཆོལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཅིག

ཅར་དུ་བསྟོར་ནས། ཆོས་འཁོར་བསྟོར་བའི་མཛད་པ་རྫོགས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ནས་ཞག་འགའ་ཞིག་ལོན་པ་ཙམ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་བས་ན་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་རིམ་ཅན་དུ་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བཞི་བ་བརྗལ་ལན་ལ།

བརྗལ་བ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཆོད་བརྗོད་བྱས་པས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་ཤེས་ནས་བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་ཅེས་འདྲི་བ་ལ། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩོམ་པ་ལ་

འཇུག་ཅེས་ཁོང་ནས་དྲང་དོ། འོ་ན་བརྩོད་བྱར་གང་སྡུད། གཞི་

@012B གཉན་རྣམ་པ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྤྱད་ན། འབད་པ་དོན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་ཡོད་ལ། གསུམ་ཀ་སྤྱད་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པར་འགྲུར་ཞེས་པའི་དོགས་པ་གཅོད་པ་ལ་དོགས་པ་ཐ་མ་དགོངས་འགྲེལ་བྱིས་གཅོད་ཅིང་། དང་པོའི་དོགས་གཅོད་སློབ་

དཔོན་གྱི་ཁ་བསྐངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཐའ་མཚོད་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་ལ། ཁ་ཅིག་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས་དེ་བརྩོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་བཤལ་ཡུལ་དུ་འཆད་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་བརྩོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་

ན་གང་བརྩོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་འདྲ་བ། ལྷ་སྨིན་ཁྲོད་ཀྱི་མིང་ཅི་ཞེས་འདྲི་བའི་ཐུགས་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྨོན་དུ་འགྱོ་བའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་

པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྟུས་པར་མཛད་གྱང་། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་རྩེམ་པའི་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་འདི་ལས་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐེག་

པ་ཐུན་མོང་གི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དག་ལས་མ་སྣོས་པའི་གཞི་གང་

ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་དེ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་བསྟོས་ཤིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མ་བསྟོས་པས་གཉན་པོ་འདི་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་

དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འཇིག་སྟངས་དང་གཞི་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟོས་པ་སྟེ། སྒོ་འདོགས་གང་ལ་གཅོད་པའི་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡི་ཤེས་ཀྱི་འཇིག་སྟངས་གང་གིས་གཞི་གང་

@013A ཞེས། །ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་མེད་པས་བློལ་བ་དོན་གཉིར་ལམ་ཁོ་བའི་དོན་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཡལ་པའི་ཕྱིར་དོན་མེད་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་དངོས་དང་། མཚན་གསུམ་གྱིས་

འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་པའི་མདོ་དགོང་པ་དང་། མདོའི་དོན་བསྟོས་ཏེ་མཚན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡལ་པ་དང་། ལན་གྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་སྒོན་ཡོད་པ་དེ་ནི་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་

གསུམ་ཆར་བྱིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་ཆར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཆད་དུའོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡང་། འདིར་ནི་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཅིང་། གང་

གི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཐུབ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞི་མ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་བྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྟན་པས་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས།

བར་མའི་མདོ་དགོངས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མདོ་ལས་བཤད་པ་འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས་རབ་འབྱོར་ཅེས་སོགས་སོ་རྒྱས་བཤད་ལ་

གསུམ་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ། དྲིས་ལན་གཉིས་ལས། དྲི་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་

དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་དག

@013B ཀུང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་གི་བཞིད་དོན་ཡང་བསྟུབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀུང་མིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཁྱེན་པ་ཡང་མིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་

དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས་ལས། དྲི་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོགས་སོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་ཅེས་བོས་ནས་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བཞིད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུབ་པ་ཡིན་ཏེང་། དེའི་ཚེད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་

གང་ཡིན་པ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡམ་ཐམས་ཅད་བསྟོམ་བྱང་གིས་བསྟེད་

པར་བྱ་ཞིང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྤྲངས་རྟོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འོན་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱ་འམ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །དུས་ནམ་ཡང་

མི་བྱའམ་ཞེ་ན། རང་ཉིད་ཆོས་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་མི་ཚད་དུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་

@014A ཞེས་བྱ། །བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་ཚེ་དེ་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་རྒྱུ་བྱས་པའི་སྨོན་སྨིན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཐོག་མར་ལོངས་སྤྱོད་དུ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོད་དུ་བྱ་

ཀྱི་ཞིང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྱས་བུར་གྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་སྨོན་ལས་ཡོངས་སུ་མ་སྨྱངས་པར་མི་

བྱའི། དེ་གསུམ་བྱས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ། །

དེ་ལ་ཉན་ངང་དབྱ་བཅོམ་ལ་ཡོད་པའི་སྣང་ས་རྟོགས་ཙམ་ཞིག་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱིས་གང་དུ་རྫོགས་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མི་རྫོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མ་སྤངས་པར་ཡང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་

པ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྟོགས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མི་འཐོབ་ཅིང་། ཉན་ངང་དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་དེ་འདྲའི་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཏུ་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུན་འཆད་པའི་མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལས་བརྒྱད་པར་བཤད་

པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་ཡིད་སྤངས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་དགོས་པར། ཡིད་དང་འཇོན་དང་རྣམ་པར་རྟོག། བྱུང་ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྲངས་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་པ་

དང་། རྟོགས་པས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་པར་བཞེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ནོ། །ཡང་དག་མཐའ་ནི། ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་སྨིན་མ་སྤྲངས་པར་དེ་མངོན་

དུ་བྱེད་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པས། དེ་ལྟར་གདམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

@014B ངོ། །ཁ་ཅིག་ཆད་པ་སྐྱང་འདས་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ངོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཆོས་ཉིད་ཙམ་ལ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ནི། དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག

པ་ཡིན་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་དེས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་རྒྱས་ཀྱང་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་རྒྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །

རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། དེ་ཡིན་ཀྱང་མཉམ་པར་འཇོག་རྒྱས་པ་ཙམ་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ངོ་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་

གཉིས་ལས། དྲི་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོགས། ལན་ནི། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་དོ་བོ་གང་དག་དང་། རྟགས་འབྲས་བུ་གང་དག་དང་། མཚན་མ་རྒྱུ་གང་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་

བརྟོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་། རྟགས་དེ་དག་དང་། མཚན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབུ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཅེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པའི་མདོ་དྲང་བ་ནི། དེ་བཞིན་མདོར་

བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ལ། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅན་

@015A ཞེས། །འབྲས་བུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་རྟོངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིའོས་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། རང་དོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་གཞན་དོན་དུ་སེམས་ཅན་མ་སྨྱད་པ་སྨྱད་པ་ལ་སོགས་

པ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུན་

མི་ཆད་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་

གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་མཚམས་སྦྱར་བ་ཉིད་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ནི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་

དག་བསྟེན་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་རྩོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་ནི། སྐྱེ་བོ་བླུ་གྲོས་དམན་པ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱས་པ་དང་། འབྱིང་དང་། མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དད་པའི་

སེམས་ཅན་གསུམ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མིན་ནམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་

འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་ཡང་དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སོགས་བཞིའི་དོན་ལ་ངོན་འབྱུང་ཐེ་ཚོམ་

སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་

@015B བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། རྫ་བ་ནི། བདེ་བླག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུན་རྫོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་རྟོགས་པ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་

པས་འདི་ལས་ཉན་དུ་བ་གང་། །གཞན་གྱིས་རྩོང་བ་མིན་པ་དེའོ། །རྟོགས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ནི། མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར་དུའོ། །སུས་ན་བློ་དང་ལྡན་པས་སོ། །གང་ན་ཚོས་སྦྱོང་བཙུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནོ། །གང་གི་སྐོ་ནས་ནི། དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས་སྐོམ་པས་སོ། འབྲེལ་བ་ནི། རྒྱུན་

ལས་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་རྟོགས་པ་ཞེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཉམས་ལེན་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྟོགས་པ་ལ་ཡང་

དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དགོས་པའི་ཚེད་དུ་མངོན་པར་འདོད་དོ། །མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་

བརྟོད་བྱ་དེ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག

ལ་རྟེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་བརྟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ

རྩེ་བར་དེ་གཅིག་པོ་སྟོས་པ་ནི་དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཉན་པར་མཆོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སྙམ་མངོན་དུ་བྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་

@016A ཞེས་བྱ། །མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རིམ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་སྐྱངས་ཏེ། རྟོད་པར་བྱེད་པ་ཡུམ་གསུམ་དང་བརྟོད་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ཐབས་དང་ཐབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱེལ་པར་མཛད་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་རང་གིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་མི་བྱེད་པས་སོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྐྱབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་

རབ་པར་ཆས་པ་དག་ཁོ་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉམས་

སུ་ལྡོང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱང་བའི་དན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་ལེགས་པར་བཞག

ནས་བསྐོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཏུ་འབྱོ་བའི་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྩ་བར་ཆོས་

སྤྱོད་བཅུ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་སྦྱིན་པ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། འདིར་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་

ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྔར་རབས་པ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཞེས་པས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་ཐ་མ་སྒྲུབ་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་

བཅུ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་བཅུར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་འཇུག་བྱ་བསྟན་

བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་རྒྱས་པ་ལ་དང་པོ་ལ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ། བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་བྱ་ཀུ་བསྡུ། བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་བསྡུ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསྡུས་དོན་

ལུས་རྣམ་གཞག། ཚོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས།

@016B མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་འབྱེལ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟད་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་ནི། ཉན་པ་པོ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཆད་པ་པོས་ཡན་

ལག་རྒྱས་བཤད་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་བྱེ་བར་བྱས་པ་ཡང་གོ་རིམ་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སླ་བར་གཟིགས་ནས་དེའི་ཕྱིར་དུའོ། །གང་གིས་ཇི་ལྟར་ན། ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ།

ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཤད་བྱ་གཞུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་འཆད་བྱེད་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡན་ལག་བཤད་དོ། །བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཀུན་ཅེས་པ་ནས་དེ་རྣམས་བརྒྱད། ཅེས་པའི་བར་རོ། །འདིར་

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་གཞག། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག། དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་

གང་ཞིག་སྲིད་ཞིའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པཉམ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུང་

ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན། དེ་ཉིད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པར་སྟོན་པཉམ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་འབུམ་པ་ལ་སོགས་པའོ།

ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་པར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་བྱང་པའི་ལམ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་རྣམས་སོ། ཞེས་གཞན་དག་འཆད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ནམ་མིན་སླའི་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་

@017A ཞེས། །ཡིན་ན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱིན་པ་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་

ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་

བཅོས་ཁོན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་

ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དག་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དག་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་སྨོན་ལམ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་

ཁྱབ་སྟེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིད་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ཀྱང་སྨོན་ལམ་དང་མི་སྨོན་ལམ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མིན་ན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ། དེའི་མཚན་ཀྱིད་དུ་སྣང་པ་དང་འགལ་ལོ། །སངས་

རྒྱས་ཀྱི་སའི་ལམ་བདེན་ཡང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ལ། ངེས་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་འགལ་བ་མིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་དག་ལས། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་དངས་མིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པར་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལ་ཤེར་

ཕྱིན་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་ནི་ངེ་བརྩོད་བྱར་སྣོན་པས་སོ། །དགོས་པ་ནི། དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུའོ། །འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ན་

ཞེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་

@017B ཞེར་ཕྱིན་ནི། ཞེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ་གལ་ཏེ་སློབ་ལམ་ན་ཞེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མེད་ན་ཕར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་པས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་

སུ་ལེན་པའི་ལམ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་སྦྱོར་བའི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་ཞིག་སྣང་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁས་ཟློངས་ནང་འགལ་བ་དང་། མདོ་ལས། ཞེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་

ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆོག་དང་འགའ་ཞིག་ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་

ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུའི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད་ཅེས་སོགས་

ཀྱི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པའོ་

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཙོ་བོའི་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ་གཞུང་ལམ་ལ་ཡང་གཙོ་བོའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲས་བཀྲགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། གཞན་ལྟགས་

དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཉན་རང་ཐཚགས་པ་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་བྱང་ཐཚགས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས། ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་

@018A ཞེས། །འདོད་ན། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས་བསྒོམ་བྱང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་

ཉིད་དང་། དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྟུས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སངས་རྒྱས་ལ་ལམ་ཤེས་གཞི་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ངང་

གི་རྟོགས་རིགས་དང་། ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྣོས་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཞི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་གསུམ་ངང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སྣ་བ་ནི་འགལ་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ངང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་

སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ངང་གི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཕོར་གསུམ་མོ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། ཉན་ངང་གི་རྟོགས་རིགས་མི་འགལ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་དང་། ཐེག་དམན་

ཀྱི་རྟོགས་རིགས་མི་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་བཞེད་

པཱང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། སྟག་བསྟལ་སྦྱངས་པའི་སྐྱ་

@018B ངན་ལས་འདས་ཏེ་གང་ཟག་སྡུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱང་འདས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་འགགས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ འགོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་

ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་སྨྲ་བ་ལའང་། རིགས་སུ་ཐལ། ཞེས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་ཀུན་མཚུངས་ སོ། །རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་རྟགས་

མཚན་མ་མ་ལུས་པས་བསྡུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག། ས་མཚམས་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་ པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐ་སྙད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་

རྣམ་མཁྱེན་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དོན་དམ་དམྱོད་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་

གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་

བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྟམ་མཁྱེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བྱད། དེས་ན་རྟམ་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་ལ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་ནོ། །དེ་མི་འགལ་ལམ་ཞེན། འོན་ཡང་ཤེས་ན། ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཞིང་། སྟོན་པོ་འཇིག་

པའི་མིག་ཤེས་ཡིན་ན་སྟོ་འཇིན་མིག་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདོད་ན། ཁྱ་འཇིན་མིག་ཤེས་ཀྱང་དེར་ཐལ་ལོ། །བརྟེད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཤིག་བཞག་གོ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་

@019A ཞེས། །དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་ལམ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཁྱེན་པ། དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་སྤྱ་མས་རིགས་བསྟེའོ། །ས་མཚམས་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད། གཞི་ཕྱང་སོགས་ལ་བཏགས་པའི་གང་ཟག་རང་སྣུ་ཐུབ་པའི་ཇས་སུ་མེད་པ་

ཙམ་དང་། གཟུང་བ་བདེན་མེད་ཙམ་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཕྱི་བའི་མཐུན་པ། ས་མཚམས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་འདས་

དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡིན་ན་དེས་མ་ཁྱབ་པས། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་ཐོས་

ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཅིང་། དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་

སོགས་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས། དེ་ལྟར་

གསུངས་པ་མིན་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་

@019B ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་འཕགས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་དེའི་རྒྱུའང་བྱེད་ཅེས་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན། བུམ་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་ཙམ་གྱིས་ཀ་བ་ལའང་ཁྱབ་ཀྱང་ཀ་བའི་དངོས་པོ་བུམ་པ་ལ་ཁྱབ་མི་དགོས་པ་

ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཡིན་གྱི་ལམ་ཤེས་མིན་ལ། ཆོས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག

མེད་མངོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་གྱི་གཞི་ཤེས་མིན་ནོ། །འདིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སྐྱེད་

སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ལས་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་བསྒྲུ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་

སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཞེས་གཞི་ཞེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་།

དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡང་རིགས་བསྟོའོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པའི་ལམ་ཞེས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏེ་གསུངས་

པ་མངོན་སུམ་དུ་འབྱེད་པར་གསུངས་པས་དེའི་སྐོ་ནས་ཞེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་དངོས་སུ་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་ཀྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཉིད་ལམ་ཉམས་པར་བཞག་པའི་ཚེ་ན་མེད་པས་ཁྱབ་ལ།

@020A ཞེས། །དེའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་ན་ཉན་ཐོས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པའི་ལམ་ཞེས་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་རང་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་སྒྱུར་པའི་བློ་ཡིན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་ཅིག་ཀྱི་ཞེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་ཚེའང་ཡོད་

པར་མི་འགལ་ལོ་ཞེན། འོ་ན་དེས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་དེའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཞེས་སོགས་དབང་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། ཞེས་སྨྲ་བ་ཅིས་འགོག་སོམས་ཤིག། ཁ་ཅིག་ཆོགས་སྒྲུབ་བ་སོ་སྐྱེ་

ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་དངོས་ཡོད་པར་སྣང་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་

ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདུལ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། འཕགས་པས་རྟེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་མཐོང་བ་སྨོས་ལ། འཁྲུལ་པའི་མཐོང་བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པ་སྨོས་སོ། ཞེས་

བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གསུམ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གོ་ཆོད་ན། ཆོགས་སྤྱོར་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཁོ་ནོ་འབའ་

ཞིག་གི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་དང་གོ་རིམས་ངེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མདོར་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྟེན་གྱི་གང་

ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚ་རྒྱེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ་

འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་རྣམས་སུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྒོམ་བྱུང་གིས་

ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོར་བ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དབང་དུ་

@020B བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་དང་། དབང་ཐེབ་ནས་བརྟན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སུ་ངེས་པས་སྟོར་བ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ལ། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་སྐུ་བཞི་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པར་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམ་ནི། སྐབས་རང་རང་གི་མཚམས་

སྟོར་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དག་གི་ཚོག་དོན་ནི། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དག་བཤད་པས་བཤད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེན་ཏུ་མདོར་བསྡུ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་ལ། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ། ཅེས་པ་ནི།

ཚོས་བཅུ་པོ་འདི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཉིད་རྟེན་ཐུབ་པ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མ་མཐོང་

བའི་ལམ་ཞེས་པའང་འགྱུར་རྐྱེང་ལས། མཐོང་ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་པ་ལྟར་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསྟས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཚོག་ལེའུར་བྱས་

པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཅན་ཡུམ་གྱི་ལུས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། །

དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤད་བྱངས་ཙམ་བསྟན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྟག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཅན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དོན་བདུན་ཅུའི་ཤད་བྱངས་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་

པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་རྒྱས་པར་མ་བཀོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བསྡུས་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་

@021A ཞེས། །པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གིས་འཆད་པས་དེ་དག་རྣམ་པར་བཤད་པས་འདི་དག་ཀྱང་བཤད་པར་བསམས་ཏེ། འདིར་ཡང་བཤད་ན་རྒྱོལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་

ནས་རྣམ་པར་མ་བཀོལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་མཁྱེན་པ་གསུམ། །ཉམས་སུ་བླང་བྱ་སྟོང་བ་བཞི། ཐོབ་བྱ་ཆོས་སྐུའོ། །དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་

རྣམ་མཁྱེན། དེའི་རྒྱུ་ལམ་ཤེས། དེའི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལ་གཞི་ཤེས་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འགེལ་ཡ་དགོད། ཚོས་བཅུ་བཤད། སྐབས་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་ཀུན་བསྟན་ནས་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྟོང་པའི་ཚོགས་ལེའུར་བཤྲེ་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་

སྒོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དོ། །དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་རྩེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་དེས་དོན་དུ་གཉིར་བྱའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག

ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་གདམས་ངག་མོད་ཚུལ། དེ་ནས་དེ་དོན་ཉམས་སུ་ལྡངས་པ་ལས་རྟོགས་པ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྟོའི་དོན་ལ། ངོ་བོ། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ། དང་པོ་ནི།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པས་སེམས་བསྐྱེད། ཅེས་སྨྲ་བཤད་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིའོ་བོ། སེམས་བྱང་དུ་བཞེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ

སེམས་དཔའི་སྒོན་ལམ་གྱི་མཚོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་

@021B དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དོན་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། ཞེས་སོགས་སོ། །འཕགས་སེང་ལྡེར་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་སེམས་ཀྱང་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱས་ནས་སེམས་

བསྐྱེད་ཡིན་ན་གཅོ་བོ་སེམས་ཡིན་དགོས་པར་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་ཤེས་དགེ་བ་ཞིག་ལ་བཞེད་དེ། འཕགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྦྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་དོན་འདོད་པས་ཀུན་ནས་བསླང་ཞིང་རྩེ་གསོག་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཁོགས་སུ་ལྡན་པའི་གཅོ་བོ་ཡིད་ཤེས། གསུམ་

པ་དབྱེ་བ་ལ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒོན་པ་སེམས་བསྐྱེད། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཁ་ཅིག་ཆོགས་བློངས་མ་བློངས་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།

ཚད་ལྡན་དུ་མས་སྨོན་སེམས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ལ་ཅོ་འདྲི་བའི་

ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སོ་སྐྱེ་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོག་སྨོན་ན་ལམ་ལ་འགྲོ་བཞིན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཐ་མ་བཅུ་དགུ་ལ་བྱས་ནས། དང་པོ་གསུམ་

ཆོག་ལམ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་འདུན་པ་སངས་མ་རྒྱས་པར་ཡོད་པས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་དག་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་

@022A ཞེས། །དང་། རྒྱུ་ཕྱིན་དྲུག་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཅེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅེས་པས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་གཉིས་ནི་

བོ་གས་བསླབ་པས་ཟིན་མ་ཟིན་ཁོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་བླངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་འཆད་པ་ན། སྨོན་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་དང་། འཇུག་སེམས་

ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དངོས་སུ་འཁལ་བ་ཡིན་ནོ། །རང་ལུགས་

ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གང་ལམ་ལ་སློབ་པའི་བྱ་བས་མ་ཟིན་པ་ནི་སྨོན་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་གང་དེས་ཟིན་པ་ནི་འཇུག་སེམས་ཡིན་ཅིང་། སྨོན་འཇུག་འགལ་བ་མིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་ཚུལ་གཉན་ནི་མདོར་བསྡུ་བར་འདོད་པས་མ་བྱིས་སོ། །བཞི་པས་

མཚམས་ནི། སྨོན་སེམས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་མ་སྐྱེས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་སློབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡ་མཐའ་ནི་ས་བཅུ་བའོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ།

རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཚེད་དུ་ལམ་ལ་སློབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས། རྫོགས་པའི་སངས་

རྒྱས་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དགོས་སོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཁས་

བློངས་དགོས་པས། སེམས་བསྒྲིད་ཡིན་ན་གཅོ་བོ་སེམས་ཡིན་

@022B དགོས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྒྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེ་ན་དོན་དམ་སེམས་བསྒྲིད་ཡིན་ན། གཅོ་བོ་སེམས་ཡིན་མི་དགོས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྒྲིད་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཆོག་ལ་དགའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྲས་

ཤིག། དེས་ན་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་སེམས་བསྒྲིད་བཤད་ཀྱང་། འཕགས་སེང་གེ་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་སེམས་བསྒྲིད་ཅེས་པ་ལན་ཅིག་མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་སེམས་བསྒྲིད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ས་

ལ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡང་ལག་གི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད། དམིགས་ཡུལ། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་སོ། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། རྟོད་སྤང་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སེམས་བསྒྲིད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟོན་ནོ། རྟ་

བ་ནི། སེམས་བསྒྲིད་པ་ནི་ཅེས་པ་མཚོན་པ་དང་ལྡོག་མས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ནི། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་བསྒལ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་

པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་དགོས་པ་རྒྱུར་ལྡན་ཞིང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་

པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གྲོགས་སུ་ལྡན་པའི་ཡིད་ཤེས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་ན། སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་ཡུལ་ནི། རྩ་བའི་སྒྲས་ཟིན་ནོ། །དེ་ཡང་སེམས་བྱང་ཡིན་ན་གཅོ་ཙོ་སེམས་ཡིན་པར་

འགལ་བས་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་སྟོས་པ་མི་འཐད་སྟམ་པ་སྟེ། འདི་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཇས་ཐ་དད་དུ་འདོད་མི་དགོས་སོ། །རྩོད་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དོན་དུ་གཉིར་བ་དག་བའི་ཚོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་

@023A ཞེས། །ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཡུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྣང་བ་ཅན་འབྱུང་བ་མིན་ནམ། ཇི་སྐད་ན་གཞན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེན། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་

ན་སེམས་བྱུང་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྩ་ཚིག་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་ཏེ་བརྗར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འདོད་པའི་ཚོས་གསུམ་གང་

ཞེ་ན། འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་མི་བཟོད་

པའི་སྐྱིང་རྡེ་ཆེན་པོ་ལས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་བྱའོ་སྙམ་པའི་གཞན་དོན་བྱེད་འདོད་པ་འབྱུང་ངོ་ །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་དེའི་ནུས་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་འབྱུང་ལ། དེ་དང་

མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་འདོད་པའི་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་འདོད་པ་བྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པས། ཡན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཆུལ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་

ནོ། ཏྲི་ཀ་བྱེད་གང་དག་འདོད་པ་གཅིག་བྱས་ནས། དེའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་ཆུལ་གཉིས་བྱེད་པ་དག་ལ་འདོད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། བྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའང་ཡིན། མི་མཉམ་པའང་ཡིན་ཅེས་དངོས་

འགལ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདོད་པ་ཅེས་པ་གཞན་དོན་འདོད་པ་ལ་བྱས་པའི་བཏགས་ཆུལ་འཆད་པ་ནི། རྩ་ཚིག་འདིར་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་འདོད་པའི་མིང་གིས་

སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཚོས་གཞན་དོན་ལ་འདུན་པའི་

@023B རྒྱུ་མཚན་ཉིད་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་སྐོར་ནས་དེ་ལྟར་བཀྲས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་ཚོས་མཐའ་དག་འཕེལ་བར་འགྱུར་

རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཀྲས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ནི་འདོད་པ་ཅེས་པ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལ་བྱས་ནས་ཚོས་ཅན་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཀྲས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིའི་སྟོན་ལམ་ནི་དོན་

དུ་གཉེར་བ་སྟེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྟོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེའི་སྐུར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་དང་། མཚུངས་

པར་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དམིགས་ཡུལ་ལ་གསུམ་ལས། དྲི་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ངོ་བོ་ལ་རྟོད་པའི་དྲི་བར་མ་ཟད་ཀྱང་གང་འདོད་པའི་བདག་

ཉིད་དངོས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་དག་པོར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན།

གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་དེ་དང་དེ་ནི་ཡུམ་གསུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟས་དང་རྒྱས་པའི་སྐོར་ནས་བརྗོད་དོ། །འགྲེལ་བ་ནི་རེ་རེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་

རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་ལས་ཀྱང་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ན། ཉི་ཁྲིའི་མདོའི་མགོ་འཇུག་གི་ཚིག་སྟ་བསྟུས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་པ་ལ་མི་དམིགས་པར་སྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན། སྒྱིན་པ་ལ་

@024A ཞེས། །སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྱིན་པ་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་སྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་པར་བཤད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐལ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགོས་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ཅིང་། སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་

དགོད་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་

པས་གཞན་དོན་རྒྱས་པར་ཡཁད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱས་བསྟུས་ཀྱི་ཚིག་སྡུད་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་རྒྱན་གྱི་ངག་གིས་མདོ་དེ་འདྲའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་རྟ་ཚིག་གིས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གྱི་མིང་ཙམ་

སྟོས་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟུས་པ་དང་རབ་དབྱེ་སྟོན་པའི་རྟ་ཚིག་གིས་ཕར་ཕྱིན་བཅུར་ཕྱེ་ཞིང་། གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་དཔེས་བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་ཡཁད་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་

པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་རྟེ་བཅོར་བསྟན་པ་མིན་གྱི་མདོ་གཞན་དུ་ཡཁད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་རྒྱས་བསྟུས་ཀྱི་མདོ་མི་འགོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཙུག་ལག

གི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དོན་སེམས་བསྐྱེད། སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུང་མོད་ཀྱི་ཚིག་མངོས་སུ་དོགས་ནས་རྒྱས་བསྟུས་ཁུངས་ཉིད་དུ་མ་བྱིས་སོ། །གསུམ་

པ་དབྱེ་བ་ལ་ས་མཚམས་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་རྟ་བ་ནི་དེ་ཡང་

@024B ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདུན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སུ་གོ་རིམ་

བཞིན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་གོ་སླའོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཙམ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་བདེ་བྱེད་འདོད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་ལ་སློབ་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་སུ་ལྟན་པའི་ཚ་ནས་འདུན་ལྟན་སོགས་གསུམ་

དུ་ཕྱེ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱིན་པ་ལ་སློབ་འདོད་སོགས་བཅུར་ཕྱེ་བའི་བྱ་བག་གིས་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡང་། སྤྱིན་པ་དམིགས་ཡུལ་དུ་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཅུར་འབྱུང་ཞིང་།

གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས། རྒྱུན་ཡེ་ཤེས། བསྟན་བྱ་བྱང་ཕྱོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་བྱོགས་སྐྱིང་རྡེ་ལྷག་མཐོང་གཞན་དོན་བྱེད་ཆུལ་ཆོས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ཆོས་སྟོན་

པའི་བདག་ཉིན་གཟངས་སྦོའམ། ངོ་བོ་

ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན། གཞན་དོན་མཆོག་ལ་གཉིས་ལས། སྒོབ་ལམ་གྱི་གཞན་དོན་མཆོག་བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་ཉོགས་ནས་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་བྱེད་པའི་བསྒོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ། མི་སྒོབ་པའི་གཞན་དོན་ཁྱད་

པར་བ་ཆོས་སྐྱའི་བདག་ཉིན་ལས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་སྟེ། གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་དོན་གཉིར་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་དམིགས་ཡུལ་དུ་ལྡན་པའི་སེམས་

@025A ཞེས། །བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་ལ། དེའི་ཕྱིར་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་སུ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་ཡོད་པ་མ་མཐོང་ངོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་

ཆོས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤོང་བ་མེད་པར་ཡན་མང་དུ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལེགས་པར་འགྲུར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་དག་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། སྒོར་བ་མི་འཐད་ཅེས་སྨྲ་བ་ནི།

དབྱིག་གཉེན་གྱིས། དཔེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་

པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་མི་ཟད་པ་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་སྦྱར་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ས་མཚམས་ནི། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་

ནི་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ཆོགས་ལམ་གསུམ་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྟན་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོར་བའི་ལམ་གྱིས་གཙོ་ཆེར་བསྟན་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་

ལ་སོགས་པས་བཅུས་བསྟན་ཏེ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དང་ལྡན་མ་རྟམས་སྐོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒོ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ལྔན་ནི་ཉུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟན་སོ། །ཉུང་པར་ལམ་ཞེས་བྱས། ས་བཅུ་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དགའ་ས་ཙམ་

ལ་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྒོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་མཇུག་གི་དབྱེ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྟན་སོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་པ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་

@025B དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཅིས་ཤེས་ཞེ་ན། ཉིར་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོར། ཤྲཱ་རིའི་བུ་གཞན་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཐུང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱིས་བལྟ་བར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་

པར་བྱའོ། ཞེས་གླ(SNGS) པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། །སྨིན་དང་འབྲས་བསྟན་པ་ཡིན། ཅེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། སྤྱོད་དབེན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བགྲོད་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་ས་དེར་

གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར་ཡང་བགྲོད་པ་ཉིད་ནི་ས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་

པས་སོ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ས་བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འདི་ནི་ངེས་པར་སོ་སོར་སྐྱེ་བོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནས་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བར་དུ་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་

འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཅེས་པ་ནས། གཞན་དུ་ན་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་དབྱེ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་དེའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་ དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

ཁ་ཅིག་གིའོ། ཞེས་པས་གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཁྱད་པར་གྱི་ ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ་

@026A ཞེས། །ཞེས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་པར་ཤེན་ཏུ་གསལ་ལོ། །སྒྲིབ་པ་སྤྱངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་བ་ནི་ཕལ་ཆེར་སྤྱངས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུན་ལ་ཞུགས་ལ་བ་ འདུ་བར་འགྱུར་རོ། །ས་མཚམས་འདི་དག་ཀྱང་ལམ་

དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ན། དོན་གཉིར་དེ་དང་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཅོ་ཆེ། ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་དེ་ལས་གཞན་ན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་

གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ནི་གདམས་ངག་ཅེས་བྱ་

བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། ཕན་བདེའི་ཐབས་འདོམས་པའི་ངག་སྟེ། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་འདོམས་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ལ་ཐེག་དམན་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ལས། ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད། ཐེག

ཆེན་གྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲེད་པའི་ཐབས་འདོམས་པའི་ངག། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འདོམས་པའི་རྩེས་བསྟན་དང་། དེ་ཐོབ་ཟིན་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་འདོམས་པའི་གདམས་པ་གཉིས་སུ་

ཡོད་དོ། །ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ཉན་པ་ནི་ཚོགས་ལམ་གྱི་གོང་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྒྲེད་པའི་ཐབས་ཉན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་པ་པོ་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་ལ། ཆོས་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ངེ་

འཛིན་ནི་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཚོག་དང་དོན་གོ་རིམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བརྗེད་པར་འཛིན་ནུས་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །འདི་

ཡང་མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཐོབ་

@026B སྲིད་དོ། །གདམས་ངག་ཁྲོད་པར་ཅན་དང་ཁྲོད་པར་ཅན་མིན་པ་ནི་སྟོན་པ་པོ་འཕགས་པ་དང་སོ་སྐྱེ། བརྟེད་བྱ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཤེས་ན་རེ། ཉམས་ལེན་སྐྱབ་པ་ཡང་གདམས་ངག་གོ།

ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ལས་ལ་ཡོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། གདམས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མཆོད་བྱ་མིན་ན་

མཚན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་ལ་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡང་མ་ཚང་ངོ། །དེ་ལ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་སྟོན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དོན་གཉིས་སྐྱེས་ནས་

བྱང་ཆུབ་ཐོག་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་སློབ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱུ་ལ་བསླབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་དགར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སློབ་ཚུལ་

ཤེས་མི་རྣམ་ཤིང་། གཞན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་

ལ་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་མཉན་ནས་ཤེས་མི་རྣམ་ཀྱི། ལམ་གྱི་ཚ་རྒྱུན་མ་ལུས་པ་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་བཟུ་ལ་གདམས་ངག་འདོམས་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་

བསྒྲིད་པ་ཡམ་ལ་སྨོབ་ཚུལ་ཤེས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་ཡུལ་འདི་ཙམ་ཞིག་ལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་མཉན་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། གདམས་ངག་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ནི་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉན་

@027A ཨཱཿ། །ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱི་འམཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད། བྱངས་ངེས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ། རྟོགས་དཀའ་བྱེ་

བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་སེམས་བསྒྲིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཞར་ལ་དབྱེ་བ་བརྗོད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་གདམས་ངག་འཆད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་

བསྒྲིད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

གདམས་ངག་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་ཀུ་སེམས་བསྒྲིད་པ་ཐོབ་ཟིན་པ་ཡོངས་སུ་བསྱང་བའི་དོན་གྱིས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཉེར་གཉིས་པོ་དེས་

ཡུལ་དུ་འཕངས་པའི་ཚོས་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་

རྒྱ་ཆེན་པོ་ནག་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚོས་འདོམས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། རྩ་བ་ནི། བསྟན་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཡུལ་བཅུའི་བྱེ་བྲག་གིས་གདམས་

ངག་ཀྱང་བཅུའོ། ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་བ་ལ་བཅུ་ལས། ལམ་

གྱི་ངོ་བོ་སྟྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་གདམས་པ་ནི་སྟྲུབ་པ་ལ་གདོམས་པ་དང་། ཞེས་པ་བཤད་གཞིའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཇིད་བཤད་པ་སྟྲུབ་པ་ལ་

ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྦྱོང་

པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མི་འདའ་བར་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་ཅེས་པས་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ལ་

སྲོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་འཇུག་ཅེས་པས་ཐབས་

@027B ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་ན། །ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཡིད་བཞིན་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྫོས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚོག་ཆོས་ཅན། སྣུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཙན་ཀྱི་སྐོ་

ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལན་ཚུལ་བྱང་སེམས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དབྱེ་གཞི་ཆོས་ཙམ་

མོ། །དབྱེ་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པའི་

བདེན་པ་གཉིས་སོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞུས་དང་། སྣང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའོ། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཅེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ནི། བདེན་གཉིས་ལས། གང་ཞེག་གིས་སམ་གང་དག་ལ། ཡང་དག

སྒྲིབ་བྱེད་དེ་ཀུན་རྫོབ། ཅེས་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ། རང་བཞིན་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་གསུངས་ནས། དེའི་དོན་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཅེས་

བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་

མས་དངོས་སུ་རྟེད་པའི་དོན། ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དོན་ལྟོག་དང་གཞི་ལྟོག་མ་ཕྱེད་པའོ། དབྱེ་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་

སྙད་ཙམ་དུ་མི་བསྟུ་བ་དང་། སྣང་བ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བསྟུ་བའི་ཚོས། དཔེར་ན་གསེར་བྱམ་བྱམ་པར་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་བསྟུ་བའི་ཚོས། དཔེར་ན་གསེར་བྱམ་བྱམ་པར་སྣང་བ་དང་། སྒྱིག་རྒྱུ་ཆུར་སྣང་བའི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཚོས་དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་མི་

@028A ྱོ། །དགོས་ཏེ། བྱམ་པའི་སྒྲ་དོན་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་སྒྲ་བཞག་ན། བདེན་གཉིས་ལས། བསྟུ་བ་མེད་པའི་རིག་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་

ནི། མི་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་ཞེས་བྱས་ནས། དེའི་དོན་མི་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ཅེས་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་རིག་ཤེས་ཀྱི་དོན་མི་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ཁ་ཅིག་

རང་བཞིན་སྤྲོས་བྲལ་གང་ཞེག། །ཡོངས་

གཅོད་དུ་ཤེས་བརྗོད་གཞལ་བྱ་ལས་འདས་པ། ཅེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་མེད་དགག་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་ལོ། །རང་ལུགས་ནི། དོན་དམ་དམྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟེན་པའི་དོན། དབྱེ་ན་རྣམ་གྲངས་པ་དང་། རྣམ་གྲངས་མིན་

པའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལས་སྒྲུག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སྒྲུག་བདེན་མེད་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྐོར་ནས་དགོས་པས་དོན་དམ་པ་དང་

མཐུན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་རྟེན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་དངོས་ནི་མིན་པས་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་མིན་ཞེ་ན། སྒྲུག་བདེན་མེད་སྒྲུག་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། །དེས་ན་རྣམ་གྲངས་མིན་

པའི་དོན་དམ་དངོས་ནི། སྒྲུག་ཀྱི་བདེན་མེད་ལྟ་བུ། དགག་བྱ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དག་གོ། །སྒྲུག་བདེན་མེད་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ནོ། །བདེན་

གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་

@028B གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ལ། །ཐ་སྙད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྱེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་གཉིས་མདོ་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞི་ལ་གདམས་པ་ལ། གདམས་ཡུལ་

བདེན་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ་བདེན་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་ངེས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྡུག་བདེན་ལ་མཚན་གཞི་ནི། ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟོང་བཅུད་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། སྡུག

བསྟལ་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མཚན་ཉིད་ནི་མི་རྟག་མཚན་གཞིའི་སྟོང་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཟག་བཅས། བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་དང་

གནོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ངེས་སྡུག་བསྟལ་བ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་གཉིས་པ་རང་གི་མཚན་

ཉིད་དང་། གཞན་གསུམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ། བདེན་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་

ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱེ་བྲག་གོ། ཅིའི་ཕྱིར་བཞི་པོ་འདི་སྟུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཞེ་ན། སྟུག་བསྔལ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་ཏེ། རྣག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དང་། གཙང་བ་དང་། བདེན་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་

པོར་སྟུག་བསྔལ་བ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པ་ལྔག་མ་གཉིས་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྟུག་བསྔལ་ཤེས་བྱར་བསྟན་ཞེ་ན། སྟུག་བསྔལ་བདེན་པ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་བློང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མའི་སྐྱོ་

@029A ཞེ། །ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ། མཚན་གཞི་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་དེས་བསགས་པའི་ལས་གཉིས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྟྲི་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱིད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ། དེ་ཡང་སྲིད་པའི་སྟུག་བསྔལ་

གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་སྟུག་བསངNGL) ཇས་རིགས་ཀུན་སྟྲི་བས་ཀུན་འབྱུང་སྟུག་བསྔལ་དུག་ཏུ་བསྟྲི་བརྒྱད་མར་སྟྲི་ས་པས་རྒྱུན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་སྤང་བྱར་བསྟན་ཞེ་ན།

ཀུན་འབྱུང་མ་སྒང་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྒང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གསུམ་པ་འགོག་བདེན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། དགག་གཞི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ། འགོག་བྱེད་ལམ་བདེན་ཀྱི་དགག་བྱ། ལམ་རང་གི་སྒང་བྱའི་ས་བོན་བཀག་པའི་བྲལ་བ་དག་

གོ། །འདི་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་གཉིས་

དགག་བྱ་གང་བཀག་པའི་སྐྱོན་ནས་འཇོག་པའི་དགག་གཞི་དགག་བྱ། འགོག་བྱེད། འགོག་ཚུལ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ནི། འགོག་པ། ཞི་བ། གྲུ་རྩོམ་པ། རེས་

འབྱུང་གི་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་བྲལ་བ་

དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྒང་བས་འགོག་པ། སྡུག་བསྔལ་སྒང་བས་ཞེ་བ། འདི་ལས་འདོད་བྱ་མཆོག་མེད་པས་གྲུ་རྩོམ། ཐོབ་པ་སྒར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་པའི་གནས་ཡིན་པས་ངེས་འབྱུང་

ངོ། །དེ་ཡང་ཕན་ཡོན་འདི་དག་གི་སྐྱོན་ཏུ་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་ལམ་བདེན་ལ། མཚན་གཞི་ནི། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཏེ། འཕོར་དང་བཅས་ནས་ལམ་ལྡའོ། །མི་སྒྲུབ་

ལམ་ལམ་བདེན་མིན་ན། འགོག་བདེན་ཡང་རི་མིན་

@029B པས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆོགས་སྤྱོར་ལམ་བདེན་ཡིན་ན་སོ་སྐྱེ་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ནི། ལམ། རིགས་པ། བསྒྲུབ་པ། ངེས་འབྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས། དེ་ཡང་

ཐར་པར་བགྲོད་བྱེད་ཡིན་པས་ལམ་རང་གི་སྤང་བྱ་ས་བོན་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་རིགས་པ། སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་པ་འདིས་རྟག་པའི་གནས་སུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་དེས་འབྱིན་ནོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་

འདི་སྐོམ་པ་ལ་རག་ལས་པས་བསྐོམ་བྱར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བཞིར་ངེས་ཞེ་ན། ཐར་པ་དོན་གཉིར་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་གཞི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དེ་ཇི་ཙི་ལ་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་

གཉིས་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞིར་ངེས་སོ། །གོ་རིམ་ནི། ནད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་ན། དེ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུ་ལ་རྟོག་ཅིང་རྒྱུ་ཤེས་ནས་སྤོང་ནུས་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་

སྣང་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་རྟོགས་པར་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྒྱུ་སྣང་པའི་ཕྱིར་

སྨན་བསྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཟློས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྣང་བྱ་ལ། །བདེ་གཤེགས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་

སྣང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི། འདོམས། གང་ལ་ན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཉོན་ཅི་

@030A ཞེས། །འབྲས་བུར་གྱུར་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དོན་དམ་པར་དེའི་ཚེས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཤེས་ཕྱིན་པ་དག་ད་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། ཅེས་སྟོན་པས་སོ། །ངག་དོན་ནི། གཟུགས་

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྩེ་ན་བརྩེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཚོག་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་

པར་བྱེད་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པའི་གདམས་ངག

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ་འདོམས་པ་ནི། འདོམས། གང་ལན་ཀུན་འབྱུང་བ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་དུ་སྨྲ་བསྟལ་གྱི་རྒྱུ་གྱུར་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་།

འགོག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་ཅན་མིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་གྱུར་པ་དག་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་སྟོན་པས་སོ། །ངག་དོན་ནི། གཟུགས་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ནམ། ཞེས་

སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚོས་ཅན། ཚོས་རྣགས་སྟ་མས་འབྱེད། །གསུམ་པ་འགོག་པ་ལ་འདོམས་པ་ནི། འདོམས། གང་ལ་ན། འགོག་པ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་དུ་ཐོ་བྱང་དྲི་བཟལ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་འགོག་བདེན་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་དེ་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ནས་

མ་རིག་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། རྒྱས་པ་ཕུན་ཚོགས་སྟས་རྒྱས་ཀྱང་མེད། སྣང་བ་ཕུན་ཚོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་། འགོག་

པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་

@030B ཉོན་མོངས་པ་དང་། འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨོས་པས་སོ། །དགེ་དོན་ནི། ཤྲཱི་རིའི་བུ་སྨོང་པ་ཉིད་མི་སྐྱེ་མི་འགག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚོག་ཆོས་ཅན་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ནི། གང་ལ་ན། ལམ་ལའོ།

ཇི་ལྟར་ན་ལམ་དང་། རིགས་སྐྱབ་དང་། དེས་འབྱིན་ལ་འདོམས་པ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། བསྒོམ་བྱ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བདག་ཉིད་ཕན་ཚུན་བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་བདེན་པ་དང་། མི་ལྡན་པར་བདེན་པ་

མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་སྐྱབ་བོ་ཞེས་སྨོས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ནང་ཡུལ་ཅན་སྨོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་ཡུལ་སྨོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་ཕན་ཚུན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་ལྡན་པར་བདེན་པ་དང་མི་ལྡན་པར་བདེན་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་

སྐྱབ་བོ་ཞེས་སྨོས་པའོ། གསུམ་པ་ནི། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལམ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་རྣམ་མཁྱེན་དགེ་ཕན་ཚུན་ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་དང་འབྱུང་བར་ལྡན་པར་བདེན་པ་དང་མི་ལྡན་པར་བདེན་པ་མིན་

པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་སྣུབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །

གཞན་དག་དོན་དམ་པར་ཕན་ཚུན་ལྡན་པ་ཡང་མིན། མི་ལྡན་པ་ཡང་མིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་དངོས་འགལ་ལོ། །དག་དོན་ནི། བདག་ཉིད་སྤྲིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚིག་ཆོས་ཅན། ལམ་ལ་འདོམས་

པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་ལམ་བདེན་ཞེས་དཔར་བྱེད་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣེན་དགོད་མཆོག་གྱམ་ལ་འདོམས་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་དོན་ལ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་

@031A ཞེས། །མོང་མིན་པའི་སྐྱབས་ངོས་གཟུང་། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད། དེ་དག་ལས་ཆོས་དང་དག་འདུན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་བསྟན། དགེ་མཆོག་གི་སྤྲོ་དོན་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་དགེ་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན། དེ་ཡང་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ། གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྟེ། རྒྱུད་ཟླ་

མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་

ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྷུན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་མོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེག་གང་གིས་འདོད་

ཚགས་དང་བྲལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ། དེ་ལ་ཡང་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་གསུམ་སྟེ། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོགས་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྲོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞེག་གང་གིས་

ཚགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། ཅེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་མོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་

པ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ནི། ཆེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་སྟོས་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་བཀག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་

ལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱིང་པོ་ཞེས་

@031B ཀུང་བྱའོ། །ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་དོན་ལ། རྒྱུད་ཟླར། ཤེས་བྱ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པའི་ཟློས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཚོས་ཉིད་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ། །མཐོང་ཕྱིར་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པར་ཐལ་བས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་མ་འདྲེས་པར་དེ་དག་གི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་

ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཚོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚོས་ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། སྣང་སྲིད་ཚོགས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མངོན་སུམ་

དུ་བྱར་པ་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་དག་གོང་དུ་དངོས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གིས་སྐྱབས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་དེའི་དགོས་བསྟོན་པ། སྟོན་པ་བསྟན་པ་བསྐྲུབ་དོན་གྱི། །ཐེག་པ་

གསུམ་དང་ཕྱིད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བྱས་ནས།

སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། ཅེས་གསུངས་པར་སྣྲ་བ་དག་བབ་བཅོལ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བཟུངས་ནས། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འགོག་ལམ་ཁོ་ན་ཚོས་དགོན་མཆོག་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དག་འདུན་དགོན་

མཆོག་ཏུ་བཞག་པའི་རྣམ་གཞག་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་མོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གོང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། འོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་སྡུང་འདས་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་

@032A ཞེས། །དགོན་མཆོག་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེན་ན། དེ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་མོས་ཤིང་། སོ་སོར་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་

གའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཐུབ་འགྲེལ་

པར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་ལ་རིམ་བྱིས་

གཞུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྣང་ཕྱིར་བསྟུ་བའི་ཚོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཚོས་རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས། །གཏན་ཀྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ལ།

དེ་ཡང་གཞན་དག་སྔར་བསྟན་པའི་ཚོས་དང་དགེ་འདུན་དེ་དག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་སྣུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོར་བ་བབ་ཅོལ་ཏེ། སྔར་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འགོག་ལམ་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཚོས་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་

སྣུས་ལ། འདིར་ནི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་། དམན་པའི་འགོག་བདེན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་བསྟུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་

དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་སུ་ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དགེ་འདུན་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་འགོག་ལམ་ཡང་ཚོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་མཐར་ཐུག་གི་

སྐྱབས་མིན་ཏེ། ཆོས་ལ་ལྷང་རྟོགས་གཉིས་ལས་ལྷང་

@032B ནི་གཟིངས་དང་འབྲ་བར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་རང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་སློབ་པའི་ལམ་བདེན་ནི། དེ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་ཡིད་བརྟན་བཅས་ན་སྣུམ་བས་དཀྲུང་དེ་ལས་གོང་དུ་ཁྲིད་པར་

གཞན་ཆོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་དེ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རྟུན་པ་བསྟུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་སུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་ནི། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་

པར་ཐལ་ལོ། །སློབ་པའི་འགོག་བདེན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་མེད་ཕྱིར། ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྣང་བྱ་མཐའ་དག་ལས་བྱོལ་དགོས་པ་

ལ་ཁྱོད་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཙམ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཆོག་ནས་སློབ་ལམ་གྱི་འགོག་པ་ཐམས་ཅད་དེར་རྟོགས་རྒྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་

འབྲེལ་བར་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་

རབ་ཏུ་ཕྱེ་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གང་དག་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བས་ནི་རང་མཚང་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱང་འདས་མེད་པར་འདོད་པའི་སྟེ་གཉིས་དེ་

གང་ན་ཡོད་སྟོན་ཅིག །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ནི་རྟག་ཇས་སུ་ཡང་འདོད་དོ། །དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་པར་ཐལ། གཞན་ཡང་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ལྟང་འགོད་པ་ལས་ངོ་མཚར་བ་མེད་

@033A ཞེས། །དོ། །འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མིན་ཏེ། རང་ཉིད་དུ་དུང་སྟིབ་པའི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་སུ་འཐད་དོ། །བཞི་པ་ནི། འབྱུང་བ་

དགོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱུན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་

གི་དོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག

ལ་གདམས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་འདོམས། ཇི་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་སྤྱོར་ཏེ། རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་དང་དབྱིངས་བྱང་ཆུབ་དག །སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་དང་རྣམ་མཁྱེན་

མཚན་མཆོན་དུ་མི་སྤྱོར་ཏེ། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་མི་སྤྱོར་བས་སངས་རྒྱས་དོན་

དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་ཀུན་རྫོབ་དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བར་ལུང་འབོགས་པའོ། །ངག་དོན་ནི། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚོགས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་སངས་རྒྱས་སྟོན་པར་འཛིན་

ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

@033B པ་ནི། ཆོས་ལ་འདོམས། ཇི་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་བྱང་ཆོས་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཡུལ་དུ་བསྟུས་པ་མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་བྱང་

གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་ལུང་འབོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཞན་དག་གིས་འཆད་མ་ཤེས་སོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཚེ། གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚོགས་ཆོས་

ཅན། རྟགས་ཆོས་རིགས་བསྟེའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་འདུན་ལ་འདོམས། ཇི་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྟོང་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་རྣམས་ཀྱོགས་དགེ་འདུན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དོན་དམ་པར་དེ་དག་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་

ཉིད་དུ་འཇུག་པ་ར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་འབོགས་པས་སོ། །དགེ་འདུན་ལ་དབྱེ་བ་དུ་ཡོད་ན་རུ་བའི་དབྱེ་བ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གསུམ་དང་ཞུགས་པ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་

རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྡན་ཅིག་བརྒྱད་པོ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་

དབང་པོ་རྣལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་གྲངས་ཉི་ཤུར་འཆད་པའོ། །དགྲ་བཅོམ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་འདུན་དུ་མ་གཏོགས་པའོ། །ངག་དོན་ནི། ཕྱིར་མི་

ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་རྣལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚོག་ཆོས་ཅན། རྒགས་ཆོས་འགྲེའོ། །བཞི་པ་བྱ་བ་ངན་ཞེན་བྱེ་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་

@034A ཞེས། །ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་ཕལ་པ་ལ་ཆགས་པའི་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་ལ་ལ་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བས་དེའི་གཉེན་པོར་མ་ཞེན་པའི་

བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཆགས་ཡུལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མདོར་བསྡུན་པའི་སྒོ་ནས་འདོམས་པའོ། །ལྟ་པ་སྟེང་ལུགས་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་ངལ་བ་མེད་པ་ལ་གདམས་པ་ནི།

ལམ་ལ་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་གོམས་

པར་བྱས་ཀྱང་། འདོད་པའི་དོན་བྱང་ཆུབ་མ་གྲུབ་ན་ངལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གཞི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས་དེའི་གཉེན་པོར་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་བདེན་

པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་འདོམས་པའི་ངག་གོ །དྲུག་པ་ཞུམ་པའི་གཉེན་པོ་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ། དོན་རེ་རེའི་

ཕྱིར་ལམ་གྱི་ལྷང་ནོད་པར་བྱ་དགོས་ན། དེ་འདྲ་གা་ལ་རྒྱས་སྣམ་དུ་སེམས་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས་དེའི་གཉེན་པོར་ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གོ།

བདུན་པ་སྨྲས་ལྟ་ལ་གདམས་པ་ན་མིང་དོན་གྱངས་ཇི་སྙ་བ་བཞིན་དུ་སྨྲར་ན། ཤའི་སྨྲས་ནི། དངོས་པོ་ཚང་སོ་སོར་ངེས་པ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུ་རགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། ལས་

ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྟའི་སྤྱན་ནི་འཇིག

@034B རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མའི་སེམས་ཅན་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་

པོ་རྣོ་རྩུལ་སོགས་རྟོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྒྱུད་ལ་བསྒྲིད་

ཅིང་དོན་དམ་པར་སྤྱན་ལྟ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ་སྣང་བ་སྟོང་པའི་སྤྱན་ལྟ་བ་ནི་སྤྱན་ལྟ་ལ་འདོམས་པའོ། །ས་མཚམས་ནི། མ་མཐའ་ཤའི་སྤྱན་ཆོགས་ལམ། ལྟའི་སྤྱན་སྤྲོར་ལམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག།

ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དེའི་རྗེས་ཐོག་ཐོག། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཐ་མ་འདི་དངོས་སངས་རྒྱས་ས་ནའོ། །ངག་དོན་ནི་བྱང་ཆེན་ཤའི་མིག་གང་གིས་ཞེས་སོགས་

ཀྱི་མདོ་ཆོག་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ལྟ་ལ་འདོམས་པའི་

གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་སྒྲུབ་ལྟ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་འདེམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་གདམས་པ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་

གྱི་མཐུས་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྒྲ་ཆུང་ངུ་དང་ཅིག་ཤོས་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་ཐོས་པའི་རྣ་བའི་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་

@035A ཞེས། །མངོན་པར་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་རང་དང་གཞན་གྱི་ཚེ་

རབས་སྣ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་

གྱི་མཐུས་མཐོང་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་

པར་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སོ། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་། དོན་དམ་པར་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག

ལ་འདོམས་པའོ། །ས་མཚམས་ནི། དང་པོ་ལྟ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ལམ་མ་ཞུགས་ལའང་ཡོད་ཅིང་། དྲུག་པ་དག་བཅོམ་གསུམ་ལའོ། །དག་དོན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཐ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་

ཚོག་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་འགྲུབ། དགྲ་པ་སྣང་བྱ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་བདེན་པ་བཞེས་བསྟུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་

རྣལ་འབྱོར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྒྲུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་དེས་

སྣང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མཐོང་སྣང་ཀྱི་གཉེན་

@035B པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྐྲོམ་པར་བྱེད་དགོས་སོ། ཞེས་སྟོན་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པའོ། །དགེ་དོན་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚོགས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདེན་

གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་མཐོང་སྣང་གི་གཉེན་པོར་མཐོང་ལམ་བསྒོམ་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་འདོམས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་པ་སྣང་བྱ་ལྟ་སྤྱོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་འདུས་བྱས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་འགོག་པ་

དག་བདེན་མེད་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཕན་ཚུན་རིགས་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དངོས་པོ་ལས་རིགས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ།

གཉིས་ཀས་ཆོས་ཉིད་ཙམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་དང་བསྒོམ་པ་དག་རྟོགས་པ་རིགས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མིད་པས་མཐོང་ལམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་རིགས་

ཐ་དད་པའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོམ་

པའི་ལམ་ཟག་མེད་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་བར་བྱས་པའི་རྒྱུན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་སྒྲོམ་སྤང་གི་

གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པའོ། །ངག་དོན་ནི། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚོགས་ཚོས་ཅན། ཚོས་རྣམས་འགྲེ། གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་མཚུགས་བསྟུ་

@036A ཞེས། །པ་ནི། གང་མས་ངག་ནི་བཅུར་གྲངས་ངེས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དེས་

འཕངས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོཉིད་ཤེར་ཕྱིན་པ་ལ་བསླུབ་པའི་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། ཐུན་མོང་

མིན་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་

གསུམ་དང་། ལམ་ལྷུང་པར་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕ་མ་ཚགས་པ་དང་། ལམ་བོར་ནས་མི་ལྡོག་པ་འགྲོ་བའི་རྣམ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགྲོ་བའི་རྣམ་གང་ཡིན་པ་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ལམ་སྐྱབ་

པ་ལ་གཞན་གྱི་དྲིན་མི་འཛོག་པར་འགྲོ་བའི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གང་ཡིན་ལ་སྨྲན་ལྡ་དང་། གཞན་དོན་བྱེད་པས་ཆོགས་བསགས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། སྣང་བྱ་མཐའ་

དག་སྣང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་ཡིན་པ་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དེ་དག་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདོམས་ཚུལ་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པའོ། །བཞི་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་དོན་ནི།

འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི། བོད་དག་གིས་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཚོན་

བྱེད་དེཡིའི་དགེ་འདུན་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཉན་

@036B ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་ཞུགས་འབྲས་དག་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་མེད་ཀྱང་འདིར་ནི་མངས་བས་འཇིགས་ཏེ་མ་བྱིས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། དངོས་བཏགས་བཤད་པ། བྱངས་དང་མཚན་ཉིད་

ལ་དཔྱད་པ། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྟང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་སྐབས་འདིར། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་བྱང་སེམས་མང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རྗེ་

བཙུན་གྱིས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཉེ་ཤུར་བསྟན་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ན་རེ་བཏགས་པ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོང་རྟོགས་

འགའ་ཞིག་ཆ་འབྲ་བ་ཙམ་དང་། དགོས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་སུ། ཞུགས་པའི་སྐོ་ནས་

ཐེག་ཆེན་དུ་དང་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་ལ་གནོད་

བྱེད་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཚའོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱང་སེམས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ནས་འཇུག་པ་

དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་

ཆེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ནས་འཇུག་པ་ཡིན། དང་པོ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ལ། ལམ་དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དུ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་

@037A ཞེས། །དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གང་ཡང་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་

ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ཡང་

མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། བསྒོམ་ལམ་པ་སོགས་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་

དང་། གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་ཅན་ཞིག་ཨམ་

ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་སེམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་མིང་འདོགས་དགོས་ན། ཞིག་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་གྱི་མིང་འདོགས་པར་ཞལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་སེམས་

ཡིན་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་དངོས་ཡིན་པའི་གཙོད་བྱེད་དང་། དངོས་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་དངོས་ཡིན་མིན་རྟོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྐྱ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁ་

ཅིག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་དངོས་ལ་གཙོད་བྱེད་དུ་སྐྱ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་བྱང་སེམས་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་བཞད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་འབྲས་

མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་བར་མི་འཐད་དོ། །ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཡིན་ན།

རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པར་འགལ་བར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་མ་ཐག

@037B འགྲེལ་པའི་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ན། འདི་ལྟར་སྣ་སྟེ། འཆད་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ལེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་སྒང་ཏོགས་སྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་ན། འབྲས་བུ་དང་པོ་

ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དབང་ཏུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་། དབང་རྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་གཉིས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་འགལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན་སྟོང་གསུམ་སྒངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁས་ལེན་ཏོ་

འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཅིས་སྐྱས་ནས། འགྲེལ་པའི་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ན། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཞུགས་སུ་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། ཀུན་སྟོང་གསུམ་སྒངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་

ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྩོན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཞུགས་སུ་ཐལ་ལོ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འཕོར་གསུམ་དངོས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག། མཐར་

གྱིས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་

གྱི་སྡུར་འདོད་པའི་བསྒོམ་སྤྱད་ས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅུང་ཟད་མ་སྤྱངས་པའམ། ལྷ་པའི་བར་ཅི་རིགས་པར་སྤྱངས་ཀྱང་རུང་། དྲུག་པ་མ་སྤྱངས་ལ། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྒོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་གང་རུང་ལ་གནས་པའོ་

ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བྱང་སེམས་ཡིན་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པར་འགལ་ལོ། ཞེས་སྨྲས་ནས་ཆོག་དོན་འཆད་པ་ན། སྐབས་གཉིས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་

@038A ཞེས། །ནས་གནས་ཤིང་། སྡུར་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤྱངས་མ་སྤྱངས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྨྲ་བའང་བྱང་སེམས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཆང་བར་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འདིར་བྱང་སེམས་ལ་ཞུགས་འབྲས་

ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི། དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་པ་བའི་ཚུལ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་པ་བར་བཞེད་ན་འདོགས་པའི་ཆོས་

གསུམ་སོགས་འཆད་རིགས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་གང་དུ་

ཡང་མ་ཟཁད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དད་པའི་རྟེས་སུ་འབྱང་པ་ནས་བརྩམས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་གང་

ཟག་གི་རྣམ་གཞག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་

བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ནས་བྱང་སེམས་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཡོད་པར་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱད་རྩིར་འགྲོ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བཅོམ་པ་ཙམ་ལ་ཟཁད་པ་ཡང་། བྱང་

སེམས་ལ་སྤྱད་རྩིར་འགྲོ་མཚན་ཉིད་པ་འཇོག་བཞེད་ཅིང་། བྱང་སེམས་སྤྱད་རྩིར་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་ལོའི་མདོའི་དགོངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ལ་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐ་

སྙད་བཏགས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྨོས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཅི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོར་བྱང་སེམས་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་

ལོའི་མདོ་རང་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོངས་གཞི་འཆད་པ་ཡིན་

@038B ནམ།། ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་སུ་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་དགོངས་གཞི་འཆད་པ་ཡིན་ནམ། གང་འདོད་དང་། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱིད་རང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ།

མདོ་དེའི་སྒྲིང་གཞིའི་མཚུགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་ལ་དགོངས་ཏེ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་བསྟན་པ་ཟཁད་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པས། དེའི་ཚན་གསུངས་པ་གང་

ཞེག། མདོ་དེར་དེའི་གོང་དུ་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱང་སེམས་ལ་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། དབྱ་བཅོམ་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གསུངས་པ་གང་ཞེག །ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་

སུ་བྱང་སེམས་ལ་དབྱ་བཅོམ་པ་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དབྱ་བཅོམ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སོགས་འཆད་པར་ཁས་ལེན་ན། སངས་རྒྱས་དབྱ་བཅོམ་

བཀྲགས་པ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་འཚོར་

འོའི་མདོ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་སྟྲུབ་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ལས། མཐར་ཐུག་གི་སྡུང་འདས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་མེད་པར་བསྟན་ནས། བྱང་སེམས་ལ་དེ་དག་ཡོད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་

ལ། མདོ་འདིའི་འཆད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འདོད་དོ། །ཉན་ཐོས་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་དངོས་མེད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དངོས་མེད་པའང་གང་གིས་འགོག །ཉན་ཐོས་ལ་དག་སྟོང་གི་འབྲས་བུ་

@039A ཞེས། །ཡང་མེད་པར་འདོད་དགོས་པས། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འགོག་བདེན་དངོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཉན་ཐོས་ལ་སྡུང་འདས་དངོས་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཐར་

ཐུག་གི་སྡུང་འདས་དངོས་མེད་པ་ཡིན་གྱི་སྡུང་འདས་ཙམ་ཡང་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཐར་པའང་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྡུང་འདས་ཡིན་ན་མི་གནས་པའི་སྡུང་འདས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་

སྐུང་འདས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་

གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་ཁྱིད་པའི་བཞིད་དོན་བསྟུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ། ད་དྲང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་

འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཕྱིར་མི་འོང་དེའང་། སྤྲུལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཞན་དོན་དུ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་འཛིན་ནམ། མི་འཛིན། མི་འཛིན་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ཐལ་ལོ་འཛིན་ན་དེར་ཐལ། དེའི་

ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། བྱང་སེམས་ལ་དངོས་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཞུང་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་འདིར་མི་གཞོད་དོ། །འོ་

ན་བྱང་སེམས་རང་སངས་རྒྱས་ཡོད་དམ་ཞེན། འདིར་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་

དེ་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་

@039B བ་ཡིན་པས། དེ་ཡིན་ན་དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་སངས་རྒྱས་མེད་ཅིང་བྱང་སེམས་གཞན་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་པས་དགྲ་བཅོམ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་

དུ་ན་ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་དུ་འགྱུར་བས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་ནང་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན། དེ་བས་ན་མདོ་དང་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་ཚུལ་དེ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཐེག་དམན་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཚུལ་འདྲ་བས་

བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ནི་བབ་རྩལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་ལ་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་གནས་ནས་གནས་དེར་སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རང་

སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཡིན་ཅིང་། མདོ་ལས་རང་བྱང་ཆུབ་ཀྱ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དེ། ཞེས་གསོལ་བར་གསུངས་ཀྱང་འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་རང་སངས་

རྒྱས་སོ་ཞེས་སློས་པ་ནི་ཆོག་ཆོགས་སྐྱངས་པ་ཡིན་པས། དོན་ནི་བསེར་རྩ་ལྟར་གནས་

ནས་རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེང་། དེ་ལྟ་བུ་དངོས་ཡིན་པའི་བྱང་སེམས་ཤེན་ཏུའང་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ལ་དཔྱད་པ་ནི་ཉུའི་གྲངས་འཛོག་ཚུལ་ལ། ལེ་བརྒྱད་མར། གཞུང་གིས་ཟིན་པ་ཉི་ཤུ་དང་བརྒྱད་པ་དང་། འབྲས་གནས་

དང་པོ་གསུམ་དང་། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་འབྱུང་བ་ལ། འཕགས་པས་གཞུང་གི་འོག་མིན་འགྲོ་ནས་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་བའི་བར་ལྟ་པོ་གོང་འཕེལ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ཤིང་། བརྒྱད་པ་དང་འབྲས་གནས་པར་པ་གཉིས་དགྲ་བཅོམ་

@040A ཞེས། །ཞུགས་པ་དང་བཅས་པ་མནན་པས་ཉི་ཤུར་འཆད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བརྒྱད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། འོག་མིན་འགྲོ་རྣམས་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་རང་རང་གི་དབྱེ་བ་ལས་གྲངས་འཛིན་ལ་སོགས་པ་མང་

གྲངས་ཤིང་། བྱང་སེམས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་མི་གཉིར་བས་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་སོ་སོར་མ་བགྲངས་ཤིང་། རྒྱུན་ཞུགས་དང་

ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་། དབྱ་བཅོམ་ལྡུགས་པ་གསུམ་

མདོ་ལས་ཁ་བསྐངས་ཏེ་ཉིན་ཤུང་མཇོད་དོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། རྒྱུན་ལྡུགས་ལྡུགས་པའི་མ་མཐའ་ས་དང་པོ་དང་། དབྱ་བཅོམ་ལྡུགས་པ་ས་བཟུ་པ་ལ་འཕགས་པས་བཤད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་ནང་གསེས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཞིབ་ཏུ་དཀའ་བར་སྣང་

ན་འོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་སོ། །རྩ་བ་ནི་དབང་པོ་ཞེས་སོགས་སོ། །

འགྲེལ་པ་ལ་ལྟ་ལས། རྒྱང་དང་པོ་རྒྱུན་ལྡུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལྡུགས་གནས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་བཟུ་བྱུག་གི་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཤེང་། སྟར་འདོད་

པའི་སྒོམ་སྟངས་མ་སྟང་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ལྡུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྦྱོར་སྟངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་

པས་སོ། །དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་

@040B དང་། དབང་རྣོན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་བྱེ་བྲག་གོ །གཉིས་པ་ལ་ཅམ་ཕྱད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དེའི་འོག་ཏུ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཉིད་སྒོམ་སྤང་གསུམ་མམ་བཞི་སྤང་ས་ཡིན། ལྷའི་སྐྱེ

བ་རིགས་མཐུན་གཉིས་སམ་གསུམ་ལོན་པ་ལྷ་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་རིགས་མཐུན་གཉིས་སམ་གསུམ་ལེན་པ་ལྷ་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་ལས་གཞན་ཕྱད་པར་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །རྒྱང་གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་གི་སྐོར་

ལ་ཞུགས་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སྟར་གྱི་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང་རྣོན་པོ་དེ་གཉིས་བཅུ་དྲུག་པ་གནས་པ་དང་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཨལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་

བྲལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་གནས་ལ་ཅམ་ཕྱད་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤང་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་

ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་པ་ཡིན་ནོ།

གོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཕྱིར་འོང་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་སྐོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བདུན་ནམ་བརྒྱད་སྤང་ཞིང་དགྲ་པ་མ་སྤངས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་པར་ཚད་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྐྱེ་

བ་ལན་ཅིག་བླངས་ནས་ཉིར་ལན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པའི་ཞི་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐོར་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀྱིས་དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་སེམས་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དེ་དག་འདོད་པའི་

@041A ཞེས། །སྐོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་དགྲ་པ་སྤྲོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ན་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ཡང་སྟ་མ་བཞིན་དུ་བྱངས་འཛིན་གཅིག་ཡིན། གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་གཞི་མི་དགྱུ་པ་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་

ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་

ལས། དང་པོ་བྱང་སེམས་བར་མ་དོར་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སློང་སྤྱངས་ལ། མངོན་པར་གྱུབ་པའི་ཀུན་སློང་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གྱུབ་པ་ན་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པའི་ཞི་བ་འཐོབ་པའོ། །

སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་ནི། ཀུན་སློང་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ཙམ་ན་དེ་འཐོབ་པའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པས་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་དེ་འཐོབ་པའོ། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི། གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་འབད་པ་ཆུང་ངུས་དེ་ཐོབ་པའོ། །ལྷ་པ་ནི། གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི། འཕར་བ་དང་། ཆེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་

འཕོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་སྲིད་རྩེར་འགྲོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རིམ་བཞིན་ཕྱི་མ་ལ་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེས་ནས། དེའི་རྗེས་མ་ལ་འོག་མིན་དུ་དེ་འཐོབ་པ་དང་། ཚངས་རིས་ནས་

གནས་འོག་མ་གསུམ་གང་རུང་སྐྱེ་ཞིང་། བར་གྱི་གནས་

@041B གཞན་བརྒལ་ཏེ་འོག་མིན་དུ་དེ་འཐོབ་པ་དང་། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་ནས་འོག་མིན་དུ་དེ་འཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་

ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་དེར་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་དེ་འཐོབ་པ་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གོང་འཕོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་

ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་དགུའི་ས་བོན་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་སེམས་སོ། །ལྟ་པ་རྩ་བར་བས་ངུ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ནི། སངས་རྒྱས་མི་

བཞུགས་ཤིང་། བྱང་སེམས་གཞན་མིད་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཚེ་དེ་ལ་འཚང་རྒྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཤུའོ། །གསུམ་པ་དེ་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ།

ཐོག་མར་སྒོམ་བྱང་གི་རྟོགས་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྐྱེ་

ཚུལ་བཞད་པ་དང་། ཐག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ལ། རྒྱན། ངོ་བོ། བྱུང་རིགས་དཔྱད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐག་ཆེན་སྤྲོས་ལམ་སྐྱེ་བའི་ལུས་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚ་དེ་ལ་

སྐྱེ་བའི་རྒྱན་གྱི་གང་ཟག་ནི། བློང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་། བྱད་མེད་འདོད་ལྟ་དང་བཅས་པ་གང་རུང་ཞིག་དགོས་ལ། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི། བསམ་གཏན་ས་བྱུག་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ཅིང་བྱང་སེམས་ཐབས་མཁས་པས་འདོད་སེམས་ལ་ཡང་

@042A ཞེས། །བརྟེན་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལྟག་མཐོང་གི་ཤེས་དངོས་སྐྱེ་མི་སྲིད་དོ། །གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ་ལྟག་མཐོང་ཤས་ཆུང་

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མིན་ཏེ། དང་པོའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་དེ་དག་མི་འཐོབ་ཅིང་། དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་ཉིར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་དེ། ཞི་

གནས་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ། མཚན་

ཉིད་དང་བྱེ་བཀྲིས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྟོག་དྲུག་ཞིང་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དོན། རྟེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་བཞིའོ། །དོན་ཀྱི་

མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྤྲོར་ལམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་སྒོམས་པས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། རྟེ་མོའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་

དོན་ལ་ལྷོས་ཏེ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་ལྟག་པར་གྱུར་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད། འཛིན་པ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱེ་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་

བྱུང་། ཆོས་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཟོད་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ། འཛིན་པ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་ལྟག་པར་གྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་

མེད་དུ་སྒོམ་པར་འདུ་ཡང་། ཇི་ལྟར་རགས་

@042B པའི་རིམ་པས་རྟོགས་བྱ་ལ་གསལ་སྣང་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བློ་རིགས་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྟོང་ལམ་འདི་དག་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱང་གི་གསལ་སྣང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག

ཆེན་སྟོང་ལམ་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པར་ཐལ་ཞིང་ཐེག་ཆེན་སྟོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྣང་གི་ས་བོན་སྤོང་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་མིན་ཞིང་། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་

རྟོག་པ་ཡང་མིན་གྱི། གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་འདི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་བའམ། མ་འཁྲུལ་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་སྟོང་ལམ་ཆོས་ཅན།

ཆོད་ཉིད་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་

བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བརྗོད་ཀྱི་མེད་

དོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སྟོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་སྣང་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེ་དེའི་དོན་སྤྱི་ཤར་བའི་སྐོ་ནས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་ཡོད་པར་བཞག་པ་ནི། སྐོམ་

སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་དོན་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ལས་དང་པོ་པ་དེ་ལྟར་

@043A ཞེས། །གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ནི། ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་བས་ཏུ་ལྟ་བྱ་དང་བཅས་པ་དག་གི་སྟོང་ལམ་

ལས་སོ། །གང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་བ་ཡི་དོན་སོགས་སོ། །གང་གིས་ན་དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱུ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐ་ཞེན་དུ་རྣམ་

རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་

ཆེན་པོ་ནི། དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོད་སོགས་བཞི་ཚོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་དྲོད་སོགས་བཞི་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། དམིགས་པ། རྣམ་པ། རྒྱུ། ཡོངས་འཛིན། རྟོག་པ། དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་

འཕགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཡང་ཁྱད་ཚོས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཚོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྣང་ན། འདིར་

སྤྱོར་ལམ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་སྤྱོད་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྱོར་ལམ་ལ་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་རྣམ་པའི་ཁྱད་ཚོས་

དང་བརྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན། དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟྲིའི་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་ཞིང་། འདི་ནི་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ལྟོག་པ་ནས་ཁྱད་ཚོས་སུ་

བརྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཁྲི་སྟང་བར་

@043B རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་འབྲེལ་ཆུང་ངུ་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཆོས་སུ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་འང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་

པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་རྣ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། དེ་དག

ནི་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཙམ་པོ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་མིན་ལ། མདོར་བསྡུན་གྱི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཁྱད་གཞི་བསྟན་ནས། ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ཡན་

ཆད་ཀྱིས་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི། ཞེས་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པས་འཆད་དོ། །དེས་ན་གཞུང་ཕལ་ཆེ་

བར་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་ལས་མི་འབྱུང་ཡང་མ་དག་པར་མངོན་པས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲེལ་ཆེན་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པ་འགྱུར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ངེས་པར་

པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་པ་ལས་བྱང་བའི་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་

@044A ཞེས། །ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་ཆད་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་གཞུང་འདི་དག་ཆ་ཙམ་

ཡང་འཆད་ཤེས་པ་མ་བྱུང་བར་སྣང་ངོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱད་དོ། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དྲྭ་བ་ལས་སོ། གང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་

པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་འོག་ཏུ་བྱུང་བ་འབྲས་བུ་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པ་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པ། ངོ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་པ་ལས་བྱུང་བ། དབྱེ་ན། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་

མཐུན་པ་བཞི་པོ་དྲུ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྩེ་མོར་གྱུར་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བཟོད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །ཁྱད་ཆོས་གང་གིས་ན་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་

སྐྱེ་བས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་པ་དབང་པོ་རྣུལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཕྱེ་བ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲེང་དང་ཆེན་པོ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམིགས་པའི་

ཁྱད་པར་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་སྣ་བལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་

ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་

@044B གཏོགས་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་གསུམ་གཏོགས་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་དང་། དགེ་བའི་ཉེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་ཞི་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག

པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་རྟེ་མོའི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དག་དང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིས་སོ། །ངག་དོན་སྡུར་དང་འདྲའོ། །དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཁྱད་ཆོས་ཐ་མ་ལྟ་པོ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་

འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དེ་དག་གི་དོན་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་རྩ་བ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་ལས་གཟུགས་སུ་རྟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་

ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། རང་གི་ཐེག་པ་བདག་མེད་ཉི་ཚེ་བ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་དང་། སྡུར་བཤད་པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་

རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒོར་ལམ་ལ་ལྡན་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་

ཀྱིས་མི་ལྡན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་

པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་གནས་སྐབས་ཁ་

ཅིག་ཏུ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོད་ཆུང་ངུ་སོགས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་

@045A ཞེས། །སྒོ་ནས་ཁྱད་ཆོས་ཇི་ལྟར་སྤྱིད་པ་བཞིན་ཁྱད་གཞི་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཉན་རང་ཐབས་མི་མཁས་པའི་སྒོར་ལམ་ལ་དེ་འདྲའི་

སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དམིགས་

རྣམ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། སྔ་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཀུན་ཏུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་

བྱ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་རིགས་ཇི་སྙེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་དེ་

སྣེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདིར་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུས་ཏེ་རྣམ་པར་བཞོལ་བ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་མ་སྨོས་སོ། །བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་དེ་ཙམ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། བཅུ་དྲུག་ཏུ་དེས་པར་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན།

གང་གི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཐེག་དམན་ལས་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་སྤྲུལ་འབྱིན་པར་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ་

དང་རྒྱུའི་ཁྱད་ཆོས་རྟོག་པའི་ཁྱད་ཆོས། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད། བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་གི་སྐོར་ནས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སུ་འབྱེད་

པའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡི་དང་པོ་དྲོད་ལ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། རྣ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་

དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཐེག་པ་གསུམ་ཚར་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་

@045B ཞེས་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་རེ་རེ་ཞིང་སྦྱར་རྒྱུ་ཡིན་པས། རྣ་བར་དོད་ཆུང་ངུའི་མཇུག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཀྱང་། འགྲེལ་པས་ཚོག་ཚོགས་སྐྱེངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཟཱཊ་དོ། །འགྲེལ་བ་ལ། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་

ཟཱཊ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོད་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་སྦྱོར་ནས་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དུ་ཽ། ཁ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཚོས་ཅན། དོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་བདེན་འཛིན་ཀྱི་སྦྱ་

འདོགས་གཅོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོད་ཆུང་ངུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དོད་ཆུང་ངུ་དེའི་རྣམ་པ་

ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་དོད་ཆུང་ངུའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོར་བ་འགོག་ཚུལ་འདི་གཉིས་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་

འབྲེལ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་

གསུམ་ཆར་གཏོགས་པ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་གསུམ་གྱ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། མོས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་གྲངས་བཞིན་

དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྣུབ་པ་བདེན་པ་བ་དང་། དེ་འགོག་པའི་དགག་པ་བདེན་པ་བདག་མེད་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་པར་མིད་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུན་མི་འདྲ་

@046A ཞེས། །བ་དང་། རྒྱུན་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་བདེན་པར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་དོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བརྟར་བཏགས་པའི་ཚོས་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་

ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་དོད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་

ཡིན་ནོ། །གཞིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དྲོ་བར་བྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་

པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཚེའི་ཕྱིར་དྲོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེའི་སྐྱ་ལྟས་སུ་བྱུར་པའི་སྒོམ་བྱང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གཞིས་པ་རྩེ་མོ་གཞིས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། ཅེས་

སོགས་སོ། །འཕྲིལ་པ་ལ་སྟར་ལྟར་གཞིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་

པས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་

མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དག་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་

ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩེ་མོ་ཆུང་ངུའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ནི་བདེན་པའི་རང་གི་

@046B ངོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་པས། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དག་ཕན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གིར་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟེ་མོ་འབྱིང་

གི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྣོས་པས་མཚན་མར་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་

པ་ནི། རྟེ་མོ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཆོས་རབ་ཀྱུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རྟེ་མོར་གྱུར་བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཅིའི་

ཕྱིར་རྟེ་མོར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དག་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྟེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་

ནི། །གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། ཅེས་སོགས་སོ། །འབྱེལ་པ་ལ་སྦྱར་ལྡར་གཉིས་

ཀྱི་དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བཟོད་པ་ཚུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་རྟང་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དག་གི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་

ཉིད་ཅིས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཚུང་ངུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །

@047A ཞེས། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་ཅིས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། དོན་

དམ་པར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས། ཆོས་ཐམས་

ཅད་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། རང་བཞིན་ཁོ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མེས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མི་

མོས་ཤིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བཟོད་ཆེན་གྱི་ཡི་ཤེས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་

རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།

ཕྱིན་ཆད་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད་ལ་བཟོད་པའི་ཡི་ཤེས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་གཉིས་ཀྱིས་རྟ་བ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ་སྔར་ལྟར་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་

ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟོམས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་སྟོབ་རྣམ་འདོར་

པ་ན་བསྒོམ་བྱ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་གི་ཚེས་ཉིད་

@047B དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། རང་གི་སྟོན་ལམ་དང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཚོགས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། དོན་དམ་པར་

ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེས་མཚོག་ཆུང་ངུའི་ཡི་ཤེས་ཡིན་ནོ། །འབྱིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་སྟོན་པར་

མཛད་པ་འདི་ནི་ཚེས་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་ནས་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཚེས་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚེས་མཚོག་འབྱིང་

ལ་གནས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་གི་རྟོག་པ་ལ་བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའོ་སྙམ་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོགས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་།

ཤེར་ཕྱིན་པ་དང་། དོན་གསུམ་ཕུན་ཚུན་ངེས་གཅིག་པའམ། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཏེ་ངེ་འཛིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཐབས་དམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་

བརྟགས་ནས་དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་མཆོག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་

@048A ཀྱི། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩོད་པའི་ཡུལ་ནི་སོ་སྐྱེ་ཉའི་སྐད་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་འདུ་འགོད་གནས་བྱལ་ཞེས་སོགས་གཞུང་ལྟག་མ་

ཐམས་ཅད་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཡོད་པས་དེ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བོད་སྐད་ལ་རྩོད་ཡུལ་མེད་པས་རྩོད་ལན་འདི་འབྱེལ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འགྲུར་ལོག་པར་ཐལ་

བའི་ཕྱིར་དང་། ལེགས་སྨྲར་ལ་གཞུང་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་དོན་ལོག

པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་པོའི་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། ཅེས་སོགས་སྙུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་དམིགས་པ་མི་རུག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྗེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། ཞེས་པའི་དྲུག་སྦྱ་འདི་གཞུང་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལའང་

རྗེས་སུ་འབྲེ་བ་ཡིན་པས་རྩོད་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཞེན་པའང་ཐར་པར་མི་སེམས་ཏེ། ཐལ་བ་ཕྱི་མ་སོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་བོད་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་གཞན་དག་ལ་ནི་སྐྱེ་པོ་ཅེའང་མི་སྣང་བས་དགག་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་དག་ཏུ་བར་མ་བྱས་སོ། །ཐམས་ཅད་

ཀྱང་མཐུན་པར། དམིགས་པ་དང་པོ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཚོས་ཅན། བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་གཞུང་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲར་ཁས་བླངས་ནས། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འདི་དག་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོང་མི་སྤྱོང་མ་གཏོགས་

བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཅིའང་མེད་དོ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། སྤྱོང་ཡམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་

ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དོད་རྩེ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཁྱད་མེད་

@048B དུ་འགྱུར་ཞིང་། གཞུང་ལས་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཅུ་གཉིས་ཀཁད་པ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་ཀཁད་པའང་། བ་ལང་གི་རྐ་མིན་པ་ཅེས་པའི་ཚོས་བརྗོད་ཀྱིས་སྐྱས་བ་ལང་ཚོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་། བ་ལང་རྐ་མིན་

པ་ཅེས་པའི་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བ་ལང་ཚོས་ཅན་དུ་འཕངས་པས། སྐྱ་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་ཚོས་སུ་འཕངས་པ་དང་། གཅིག་གིས་ཚོས་ཅན་དུ་འཕངས་པ་གཉིས་ཀ་བ་ལང་གི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་ཀྱི་སྐྱ་དེ་གཉིས་

ཀྱི་བརྗོད་བྱ། ཁྱད་པར་ཅིའང་མེད་ཅེས་པ་མིན་པས་རང་ཉིད་བསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་རྩོད་པ་ནི། སྤྱོར་ལམ་གྱི་ཡི་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་བཞི་ལ་སྤྱོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། བདེན་བཞི་རྟེན་ཚོས་ཅན་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་རྣམ་

ལྟག་མ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་ལྟ་བུང་བསྟན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བདེན་བཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་དམིགས་རྣམ་ཡན་གང་བ་བསྟན་པར་འགྱུར་བས། གཞི་གང་གི་སྟེང་གི་ཚོས་

ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་

ལྟར་ཡིན་པ་ལ་འདིར་དོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་སྟོན་པ་ན། བདེན་བཞི་རྟེན་དང་། མི་རྟག་སོགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་བརྗོད་ནའང་། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ན། ཁྱད་གཞི་བདེན་བཞི་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་རྣམ་ཁོ་ན་

བརྗོད་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེན། ཡན་ལག་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་བདེན་བཞི་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་དེ་དག་བདེན་བཞི་ལ་མ་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་པའི་ལན་དང་། དོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་

@049A ཞེས། །ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་དག་ཀྱང་བརྟེན་པར་འཕངས་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲོར་ལམ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན། བདེན་བཞི་ཁྱད་པར་

ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཏེ་ཁྱད་གཞི་དང་། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་

བ་མ་གཏོགས་པར། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་

རྣམས་སྟོན་པའི་ཚེ་བདེན་བཞི་ཁྱད་གཞིར་མ་བརྟེད་པར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚོས་འབའ་ཞིག་བརྟེད་པས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེད་པ་ནི་དོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་ཅིང་། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་

བདེན་བཞི་དང་མ་འབྲེལ་པས་མིན་གྱི་བརྟེད་ཚུལ་ཙམ་ཐ་དད་པར་ཟད་ལ། བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བརྟེད་མ་བརྟེད་ཀྱིས་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཚོས་བརྟེད་ཀྱི་སྒྲས་བ་ཡང་ཁྱད་ཚོས་སུ་བརྟེད་

ཚོས་ཅན་བརྟེད་པའི་སྒྲས་བ་ཡང་ཁྱད་གཞིར་བརྟེད་ཀྱང་ཁྱད་པར་གཞན་སྣོང་བ་དང་མི་སྣོང་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་དག་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་བ་ཡང་ཙམ་བརྟེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་ལུགས་

ལས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྟེད་པའི་སྒྲ་དེ་གཉིས་བརྟེད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་དོན་བ་ཡང་གི་ལྡོག་པ་བརྟེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བདེན་

བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བརྗོད་མ་

@049B བརྗོད་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་རྣམ་བརྗོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། དམིགས་པ་དང་པོ་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་སྟོན་པ་རྣམས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་

སྒྲ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་སྟོན་པ་ན་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་། དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པའི་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་

ཙམ་གྱིས་དེ་དག་ལ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བ་ལང་ལ་བསྟོས་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་བ་ལང་གི་ལྟོག་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ལན་

གཉིས་པ་ནི། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་བ་སྟེབ་པའི་ངོར་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་པར་བརྗོད་ཀྱང་དོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་

ཀྱགས་ཀྱིས་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྨྲག་བསྟལ་ལ་སོགས་

པ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱ་བ་ཀྱགས་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་དྲོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་ན་དེ་ཁོ་ནར་སྣང་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་

བ་དྲོད་འབྱིང་གི་དམིགས་པ་ཡང་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མངོན་རྟོགས་རིགས་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །འོག་མ་དྲོད་ཆེན་པོ་སོགས་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ངུ་ཤེས་

@050A ཞེས། །པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་སྐབས་དོན་འོག་མ་དག་ཅེས་ཟེར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དྲོད་ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྟ་ཆོག་གིས་སྤྲོར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མའང་དེ་དང་

འབྲེལ་བར་ཀྱགས་ལ་འཕེན་པར་ཐལ། སྤྲོར་ལམ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མངོན་རྟོགས་རིགས་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་སྦྱི་

འདི་དག་ཡིན་ཏུ་དཀའ་ཡང་། ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་ལས་

གཞན་གྱིས་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་གོམ་པ་མ་དོར་རོ། །གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་དང་། རྣམ་གཞག་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་རྩེང་བའི་རྣམ་པ་ལ་རྟོག་པར་བྱས་པ་དང་། གཉིས་

སྣང་ཙམ་ལ་རྟེན་པར་བྱས་པ་དང་། སྐྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་ལས། འདིར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་སྐྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་

ན་ཡང་གཉིས་སྣང་དང་། རྩེང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་དཔྱད་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བཤད་རྟོག་པ་ཙམ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྲོང་

ལམ་བཞི་ལ་ངོ་བོར་ལྡན་པ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་བས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཙམ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན།

སྐབས་ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་ཨཞད་པའི་རྟོག་པ་

@050B རྣམས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་བའི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་བསྟན་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་འདི་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་ཨཞད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་འཇུག་པར་བྱའོ། ཞེས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཨཞད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྟོག་པ་བཞི་པོ་འདི་སྦྱོར་ལམ་ལ་ངོ་བོར་ལྡན་པ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པ་དང་། །ཞྲོད་ཅང་གིས་རྟོག་པ་འདི་དག་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤངས་

གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། གཞུང་རྩ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དུ། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་ཨཞད་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་

རོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་

གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་ལྟོས་ན། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྱེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་ཁེགས་ན། དེ་དག་ཁེགས་དགོས་པས། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྐྱིབ་པ་ཅི་ཡང་

རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་འདི་དག་དང་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་མཚུངས་པར་ལྟོས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་འཇོག་སྤྱངས་མཐུན་པར་ཐལ།

@051A ཞེས། །དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་འཇིན་སྤྱངས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ལམ་འདི་དག་ཐེག་ཆེན་

གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ནས། སྐར་ཡང་སྤྱོད་ལམ་བཞི་པོ་རིམ་བཞིན་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། དངོས་འབྲེལ་སྨྲ་བ་ལ་དང་གིས་ཆས་པ་ཞིག་གོ། ཡང་ཁ་

ཅིག་སྤང་བྱར་ལྟན་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་མི་

འཐད་དེ། དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་དེའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤོམ་གྱི་ལམ་དོན་མེད་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་དེས་སྤོང་བའི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་ཆོས་སྤུ་འཇོག་པ་མི་འགལ་ཞེན།

སྤྲིན་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་བཙོམ་ཐེག་ཆེན་ལས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་སྤྲངས་པའི་སྤོ་ནས་དེ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་

པས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས། དགག་སྒྲུབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་རིམ་པ་བཞིན། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། གཟུང་བ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འཛིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་རིག་གིས་བསྡུས་པ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བདག་ཏུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་གང་ཟག་གི་

རང་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདིར། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྒང་བྱའི་གཙོ་

@051B བོར་གྱུར་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་པ་ཡིན་པས། དགག་རྟོག་དང་སྒྲུབ་རྟོག་གཉིས་ཀ་བསྤྲན་དགོས་ཀྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྤྲན་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ནི་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །སྤྲོས་བཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་འདིར་བསྤྲན་རྒྱ་པ་བཞི་

ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྐོ་ནས། ཉན་རང་གི་སྤྲོས་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་བཞག་ནས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྒང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་མཛོས་

པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་སྤྲོས་ལམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འབད་པ་དུ་མའི་སྐོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་བར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་བྱེད་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འཐོབ་པའི་གེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཞེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་

ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོར་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་

གྱི་སྣང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཉན་རང་སྒྲོར་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕོར་བ་པ་ཡིན་ན། ཉན་རང་དབུ་བཙོམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཐེག་ཆེན་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་ཅན།

ཤེས་སྒྲིབ་མིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསལ་བ་ཁས། གང་ཟག་རྩས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་པ་དགག་སྒྲུབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་

@052A ཞེས། །ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྣང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕོར་གསུམ་ཀ་དངོས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་རྟོག

ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྣང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དགག་རྟག་ནི། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་

འཛིན་སྐྱངས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་གསུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག

གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་ཞེན་པ། གསུང་འཛིན་གོང་གི་འདོད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོག་པ་འདི་དག་གིས་ས་བོན་ལྡན་ལ། རྣམ་ཐོབ་ཏུ་

མངོན་འགྱུར་ལྡན་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། འདི་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིན་པ་རྣམས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན་ནོ། ཞེས་སྨྲའོ། །ཡོྱགས་འདི་ཡང་རྣ་བ་ལ་འབབ་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཆེད་ལྟ་ཡིན་ན་བདེན་

མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འཛིན་སྐངས་མཐུན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དགག་རྟོག་ཡིན་ན། དེ་དང་འཛིན་སྐངས་མཐུན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོ་མིན་པར་འདོད་དགོས་པས། ཤེས་སྤྲིན་ཀྱིས་བསྟུས་

པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཡོྱགས་གཅིག་སྤྱང་བྱའི་རྒྱུ་ལས་བྱོལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གསུང་འཛིན་ལ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་ས་བོན་མཉམ་

གཞག་ཏུ་ལྡན་ཞིང་། མངོན་གྱུར་རྟེས་ཐོབ་ཏུ་ལྡན་པས། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་

@052B དོ། ཐེག་དམན་སྤྱོད་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ཐེག་དམན་སྤྱོད་ལམ་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་སྤྱོད་ལམ་གྱི་མཉམ་གཞག་གཞག་ཏུ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚོས་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ས་བོན་ལྡན་

ཞིང་། རྟེས་ཐོབ་ཏུ་མངོན་གྱུར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་ཞེན་པའི་ངར་འཛིན་ཚོས་ཅན། འདིར་བསྟན་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པས་ཞེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དངོས། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་

བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཀ་དངོས། དེ་ནི་གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་རྟོག་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་

རྟོག་པ་དག་ནི་འདིར་བསྟན་པ་མིན་ལ། དེ་ལྟར་བས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སུ་གྱུར་བའི་རྟོག་པ་ཙམ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་སོ། དེ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་

ནི་གང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་རྟོག་ཅེ་ན། ལོ་སྟོང་བ་ཆེན་པོ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་

སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུང་བ་དང་། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་འཛིན་པའོ། །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བེམས་པོ་རྣམས་གཟུང་བ་དང་རིག་པ་རྣམས་འཛིན་པའོ། །བདག་དང་བདག་གི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ། ལོངས་

སྤྱོད་པ་པོའི་བདག་འཛིན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱའི་བདག་གི་བ་གཟུང་བའོ། །དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་ཐ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། འཕགས་སེང་གེས་སྡུ་བཞི་དཔྱད་པ་དང་མི་འཐྱིབ་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་ལ། དེས་ན་འཛིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོའི་

@053A ཞེས། །དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཤེས་པ་དང་གང་ཟག་གོ། གཟུང་བ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གཉིས་བསྡུས་པ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིན་རྟོག་ཡང་

གཉིས་ཏེ། ཕུས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པའོ། །འཕགས་པས་གཟུང་རྟོག་དང་

པོ་འདི་དངོས་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག

པར་བྱས་ནས་འདི་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མི་འགལ་ཞིང་། གཟུང་རྟོག་ཐ་མ་ཡིན་ན་དང་པོའང་ཡིན་དགོས་ལ། དང་པོ་ཐ་མ་མིན་པའང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་འདི་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས། དང་པོ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། ཐ་མ་རྣམ་བྱང་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་

པས་འགལ་བར་བཞེད་པའི་ལུགས་བཞིན་ฉལད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི་གཉིས་གཉིས་ཀ་བསྟུབ་པའི་རྣམ་པས་རྟོག་པ་དང་། དགག་པའི་རྣམ་པས་རྟོག་པའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཟུངས་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་

སྐྱབ་རྟོག་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུང་བ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟོག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུང་བ་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་དང་།

དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུང་བའི་བདེན་མེད་དེ་ཉིད་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདིས་ལྷག་མ་རྣམ་བྱང་གི་

ཕྱོགས་དང་། འཛིན་པ་གཉིས་ལའང་རྟོགས་ཚུལ་རིགས་བསྟེ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་ན་འདིར་

@053B བསྟན་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། ཞེས་སྨྲིའ་ཀྱི་ཟག་བཅས་གང་ཞེག་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་གཟུང་བ་དེ་ཉིད་དགག་སྟེབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ། འདིར་བསྟན་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་འཛིན་པ་དེ་ཉིད།

དགག་སྟེབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ། དེ་དག་གིས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རིགས་བསྟེའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐོང་སྤང་གི་ཟག་བཅས་སྐོམ་སྤང་གི་ཟག་བཅས་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བརྒྱད་འགྱུར་ལ། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆུང་ངུ་འབྱིང་

ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་དགུ་དགུ་དང་། དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་ཟཁད་ནས། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོང་ལམ་གྱི་ཁྲད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཟཁད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟོག་པ་བཞི་པོ་

འདི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོང་ལམ་གྱི་ཁྲད་ཆོས་ཡིན་གྱི། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་སྦྱོང་ལམ་གྱི་ཁྲད་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ནི་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པ་སུ་ཡང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་

པར་མི་བྱེད་ལ། གང་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་

རྟོག་པ་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ནས། སྐར་ཡང་འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་

ཆོས་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པས། དུད་འགྲོ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མ་ལུས་པ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ནི་ལྷག་པའི་

འཇུམ་བག་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག

@054A ་ཀྱི། །ཆེན་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། རང་ཡུལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་ཀྱི། རང་ཡུལ་གྱི་སྟོང་གི་ཆོས་ཉིད་

ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་མ་འགྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། བདེན་པ་མངོན་པར་

རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་སོ་

སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པས། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་དེའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ན། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་གྱུར་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་བདེན་སྣང་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྣང་ཡུལ་

ལ་འཁྲུལ་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་ཅིང་། ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བདེན་སྣང་དེ་ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡོད་མི་

དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་སྣང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་བུམ་པའོ་སྐལ་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་ཀྱི་བུམ་པའོ་སྐལ་དུ་འཛིན་པ་ཙམ་ཞིག་གི་འཛིན་སྟངས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཟེག་ཅེན་

སྤྲོར་ལམ་དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྤྲོ་ནས། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྱུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་དགག་རྟོག་ཞེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཅིང་དེའི་

སྒོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྡོང་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་

@054B གི་སྡོང་ལམ་ཡིན་ན་ཚེས་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་བཟློས་པར་མི་འཐུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འཐུར་ཏེ། རྣམ་པ་ནི་འཇིག་སྐང་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འོ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མི་དགོས་ཏེ། དེ་དགོས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ནའང་ཉོན་མོངས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་ལྡན་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟུག

བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དག་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ་བས། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་འདོད་པར་གྱིས་ཤེག་དང་གཞན་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་དགོས་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་

པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སོ་སྐྱེའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་བདེན་སྣང་ཡོད་པས་ཁྱབ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ལྟར་ན། ཉོན་

མོངས་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདོད་

པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ནི་འཕགས་སེང་གེས་གཟུང་འཛིན་གྱི་

རྟོག་པ་ལ་སྐུ་བཞི་བརྒྱིས་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་རྟོག་མིན་པའི་སྐུ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དག་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྟ་

བུའོ། །འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཟུང་རྟོག་མིན་པའི་ནི། རང་གི་ཤེས་པའི་འཛིན་རྣམ་སྐད་

@055A ཅིག་མ་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཛིན་རྣམ་དེ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་འཛིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། གཟུང་རྣམ་རྒྱུན་ལྟན་ལ་

དམིགས་ནས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ནི་རང་ཡུལ་ལ་བལྟོས་ནས་

གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་རྣམ་ལ་བལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི། གཉིས་སྣང་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེར་ཕྱིན་ལྟ་

བྱའོ། །འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་སྨྲ་གསུམ་པ་འདི་ལ་ཞེས་པ་རྒྱུན་ལྡན་ཞེས་

སྟོས་པ་ནི། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་སོ་སྐྱེས་ངེས་མི་རྟག་པ་ལ་དགོངས་པའོ། །ཁ་ཅིག་སྨྲ་གསུམ་པ་ལ། གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེས་པ་ལ་རྟོག་པ་ཅེས་སྦྱོར་བ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ། གསུམ་པ་ནི། སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་

སྐད་ཅིག་གཞན་ཞེས་པ། དེའི་གོང་དུ་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་དུ་མ་བསགས་པའི་རྒྱུན་ལ་གསུངས་པ་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །དེ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས། འཛིན་རྟོག་གཉིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཉི་ཁྲིར་བྱང་བ་ལས།

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མིན་ནམ། དེས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་

རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་དོན་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་

@055B ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྐྱེང་པོ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་དག་མཚན་མོ་འདས་ན་ནང་བར་བྱི་དུས་སུ་ངས་སྤོག་ཚགས་ཅེ་སྨྲང་སྐད་འབྱིན་པ་ཐོས་སོ་ཞེས་གསུངས་བྱ་བ་དང་། དེ་

བཞིན་དུ་ང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་དེ་(DvA)གས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་ཡན་ལག་མ་སྣུད་པ་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་མིན་ནམ། དེས་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་ཁྲབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚོག་དེ་ནི་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་

མིན་པ་དེས་དེས་ན་སྐྱེང་པོ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་རྗས་འཇིན་རྟོག་པ་སོ་སྐྱེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་། བཏགས་འཇིན་རྟོག་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མིན་ཏེ།

དེ་ལྟ་ན་བཏགས་འཇིན་རྟོག་པ་ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་པ་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་མཐུན་པ་བཞི་

པོ་བྱངས་བཞིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་སྨོས་ཤིང་། རྟ་

བར་ཡང་རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་ཏེན་པ་ཞེས་སྨོས་པས་སོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་རྫས་འཇིན་ཡོད་ཅིང་། འཕགས་པ་ལ་ཡང་བཏགས་འཇིན་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྟོད་ལན་གོང་དུ་དབང་པ་འདི་དག་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྐྱེ་

ལ་ཡང་ཡོད་ན། འཕགས་པ་ལ་མེད་དགོས་ལ། འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ན། སོ་སྐྱེ་ལ་མེད་དགོས་སྨན་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་བ་ལ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་། ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲེལ་

@056A ཞེས། །མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་གིས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེག་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱ་མ་དག་གིས་འདིའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚལ་པ་མང་དུ་བྱས་པ་དག་ནི། རི་(DvA)གས་སྨིག་རྒྱས་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཕྱས་འཇིན་རྟོག་པ་ནི་སོ་སྐྱེའི་ཞེན་ངོ་དང་མཐུན་པར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། བཏགས་

འཛོན་རྩོག་པ་ནི། འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོ་དང་མཐུན་པར་བདེན་པར་སྣང་པ་ཡིན་

ནོ། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེང་། དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་འཛོན་པ་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཡོད་པས། བདག་མེད་དང་བཅགས་ཡོད་སོགས་སུ་བདེན་པར་སྣང་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་ཅེ་ན། སོ་སྐྱེ

འགའ་ཞིག་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བདག་མེད་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཐོང་བ་མེད་ཅིང་། འདིར་ནི་འཕགས་པས་ཆོས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་གཟིགས་ངོ་དང་མཐུན་པར་བདེན་པར་སྣང་བ་ཞེས་བརྗོད

པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་རྩོད་པ་དེ་ལ་སྨིང་པོ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འཕགས་པ་ལ་ཡང་། ང་དེའི་ཚེ་ཞེས་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་པས། རྣམ་འཛིན་རྩོག་པའང་འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོར་མཐུན་པར་མི་འབྱུར་རམ་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ང་ཐ་སྙད་པ་ཙམ་གཟིགས་པས། ཐ

སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ། ང་དེའི་ཚེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ང་བདེན་པར་གཟིགས་པའམ། ང་རྟག་ཡོད་དུ་གཟིགས་པ་མིན་པས། ང་རྟག་ཡོད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་

པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ནི་འཕགས་པའི་གཟིགས་ངོ་དང་མཐུན་པར་

@056B བདེན་པར་སྣང་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྣམ་མེད་པའོ། །འོན་འདིར་ཇ་ལས་འཇིན་རྟོག་པ་གང་ཟག་ཇ་ལ་བཞག་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ

པ་རང་སྟུག་ཐུབ་པའི་ཇ་ལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་གང་ཟག་ཇ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའམ། བདེན་པར་སྣང་བ་ལ་བཞག་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་གྱི། གང་ཟག་གི་བདག

འཛིན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཐོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཇ་ལས་འཛིན་ལ་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་ལ་རྟག་པ་ཞེས་བྱས

ནས། ཡུལ་ཇ་ལས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་གཉིས་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་ཇ་ལས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་གང་ཟག་དེ་གཉིས་

ལ་སོ་སོར་དེས་པར་བཤད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉི་ཁྲི་

སྣང་བ་དང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཆོས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པས། འཇིག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་འཇིག་སོ་སྐྱེ་ལ་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་བཏགས་

འཇིན་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་སྟེ། སོ་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཆོས་བདག་མེད་པར་འཇིན་པ་ཡོད་པས་བཏགས་འཇིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པ་འབྲེལ་མེད་འདི་ལྟ་བུ་རྟོགས་ལྡན་སུ་ཞིག་འགོད་པར་བྱེད། དེ་མ་ཟད་འདི་ལྟར་སྟླ་བས་ནི།

@057A ཞེས། །རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ཀས། སོ་སྐྱེ་ལ་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་མེད་ན་རྟོག་པ་དེ་ཡང་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཁ་འཆམ་པ་ཉིད་དུ་སྟླ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སོ་སྐྱེ་ལ་བཏགས་འཇིན་མེད་པར་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་འཇིན་རྟོག་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་མ་

ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཅེས་པའི་རྩོད་པ་འོང་དོན་མེད་ཅིང་། ལན་གྱི་ཀྱང་བཏགས་འཇིན་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་རྟོག་པ་མེད་མི་དགོས་པས་བཏགས་འཇིན་རྟོག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་

མེད་ཅེས་ཡན་འདབས་པར་རིགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེའི་བདག་མེད་

རྟོགས་པ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་ལན་བཏབ་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སྐྱེ་ལ་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་དེ་མེད་ན། དེ་ལ་རྟོག་པའང་མེད་པས་ཁྱབ་ན། སོ་སྐྱེ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ལུགས་འདི་ནི་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་སྐྱེ་བ་ཅེས་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་

པར་བྱ་བ་མང་ཡང་འདིར་ཡི་གེ་མངས་བར་འགྱུར་བས་མ་བྱིས་ལ། རྟོག་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཡང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འཆད་ཤེས་པ་གཞན་མ་མཐོང་ངོ། །གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ལ། སྒྱིའི་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད། ལྔན་ཚུལ་ཀྱི་

དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་ལ། རྫ་བ་ནི། གཟུང་

བར་རྟོག་པ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཀུན་ནས་ཉོན་

@057B མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་དེའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །གཉིས་པོ་དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་སྟེ་རྣོངས་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱང་པོ་སོགས་ཡུལ་དགུ་དགུའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གཟུང་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་དང་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པས་དགུ་དགུའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་

ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། གཟུང་རྟོག་ཚོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཚོས་ཅན། དགུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་སོགས་ཡུལ་དགུ་ལ་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་

བྱད་གཟུང་རྟོག་ཚོས་ཅན། དགུ་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཕུང་པོ་སོགས་དགུ་ལ་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཇིན་རྟོག་མདོར་བསྡུན་ལ། རྩ་བ་ནི་ཇུས་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། འགྲེལ་

པ་ནི། གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། ཚིག་དོན་དང་།

དག་དོན་ནི། སྔ་མས་རིགས་བསྟེའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་དགུར་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་ལ་དགུ་པོ་སོ་སོ་མིང་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྡུས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་བཞི་ལས། །

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་

@058A ཞེས། །མོངས་ཀྱི་བྱེད་ལས། གཞིའི་དུས་སུ་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་དང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བློང་དོར་མི་ཤེས་པ་དང་ངེས་ཚིགས་ཀྱི་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་དང་པོར་

མི་གནས་པའམ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་ལམ་གྱི་ཡུལ་དམིགས་པ་དང་ལམ་བསྒོམ་པ་པོ་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟོངས་

པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་གམ། དེ་

དག་གི་སྟེང་གི་བདེན་པ་བཀག་པ་དག་བདེན་པར་སྣང་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞིའི་རྟེན་ཅན་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བཤད་ནི། རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་

རྒྱུན་རྣམ་བྱང་སྐྱེ་བའི་སྐོ་དང་། ས་བོན་རིགས་དང་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་རྣམ་བྱང་གི་སྐྱེ་བ་དང་དེ་འདྲའི་རྣམ་བྱང་ལ་དབྱེ་ན། གཞིའི་རྣམ་བྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་བྱང་ཚམ་ཚ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་བྱང་ཁྱད་པར་བ་མཐོང་བ་

དང་། བསྒོམ་པ་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་བྱང་མི་སློབ་པའི་ལམ་རྣམས་ཏེ་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། བདག་རང་དབང་ཅན་

དང་གཅིག་པུར་བདེན་པར་སྣང་བ་དང་། རྒྱུ་ལས་གསོག་པ་པོའི་བདག་དང་། ཡུལ་ལ་བལྟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཏུ་བདེན་པར་སྣང་བ་དང་། འཁོར་བར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་

དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་

@058B རྟེན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་། ལམ་གྱིས་དོན་བྱས་པ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྟེན་རྣམས་སུ་འགྱུར་བ་བདག་བདེན་པར་སྣང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་

ཅན་འཇིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་བཏགས་འཇིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཙམ་གྱི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་དང་། སོ་སྐྱེའི་གདགས་གཞི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་

འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་ཙམ་གྱི་གདགས་གཞི་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པ་དམན་འབྲིང་མཆག་གསུམ་གྱི་གདགས་གཞི་རིམ་བཞིན་མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གདགས་གཞི་

མི་སློབ་པའི་ལམ་རྣམས་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྣམས་གདགས་གཞི་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་སྣང་བ་སྤྱིས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་

འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་པོ་རྣམས་སོ། །རྒྱས་ཤཱཀ་འདི་

དག་ལམ་མདོར་བསྟན་དུ་ཤཱཀ་པའི་དབྱེ་སྦྱོར་དགོད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་བྱངས་བཞིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆ་བཞི་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུང་འཛིན་བཞི་པོ་

དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། རྩ་བར་ཆོགས་བཅད། སྣར་མདོ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་

@059A ཞེས། །རྟོག་པའི་སྔར་གསུངས་ན་ཡང་རྒྱས་ཤཱཀ་དུ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་དང་རྟོག་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བར་སྣང་བས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་ཡོངས་འཛིན་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡོངས་འཛིན་ཕྱིས་ཤཱཀ་ཅིང་དེ་དག་དེའི་སྔར་

ཤཱཀ་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་རྟོག་པ་ཇི་སྙེད་ཤཱཀ་པ་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས་སོ། །རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་

ཞིང་ཟབ་མོ་ལ་སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེའི་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་དངོས་པོར་མངོན་ཞེན་སོགས་པོར་བས་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ནང་ཡོངས་འཛིན་ཐབས་མཁས་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་འཛིན་ཕྱིས་བཤད་ཅིང་དེ་དག་དེའི་སྟང་བཤད་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་དང་རྟོག་པ་ཇི་སྐད་བཤད་

པ་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས་སོ། །རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྷར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་ཞིང་ཟབ་མོ་སེམས་མི་འགེང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་དངོས་པོར་མངོན་

ཞེན་སོགས་བོར་བ་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྲིག་སྤོགས་བོར་བ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཕྱི་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བཞེས་ཡིན་ནོ། །སྤྲོབ་དཔོན་ལྷར་ན་གསུམ་པ་འགྲེལ་

པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་སེམས་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྲག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མཁས་པས་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཕྱིན་དྲུག་གི་

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སེང་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་

@059B དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པས་སོ། །བྱང་སེམས་སྤྱོད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ངང་སྤྱོད་ལམ་པ་ལས་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་

དགེ་བཤེས་དེ་ལྟ་བུས་སྤིད་ཞིར་མི་ལྡང་བར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བསྐྱབ་པའི་རྟེན། ཡུལ། དོན་དུ་གཉེར་བྱ། རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ལ། གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་གཞན་

གྱི་ལུགས་བཤད་པ་དང་། དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་བཤད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དག། རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་མ་ཆགས་པ་འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་། ཆོག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་། དབྱེ་ན། ཆོས་དང་། བསོད་སྙོམས་དང་། གནས་མལ་ངན་དོན་གྱིས་

ཆོག་ཤེས་པ་གསུམ་དང་། སྤོང་བ་དང་བསྟོམ་པ་ལ་དགའ་བའོ། །མཇོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་དེ་ལས་ནི། །གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་པ་སྟར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་

གསུམ་གྱིས་ཚུལ་དང་། ཐ་མ་ལས་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ལ་གནས་ནས་ལས་འདི་

བྱས་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །མཇོད་ལས། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མ་ལས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ། འཕགས་ཆོས་བསྒྲེད་པའི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདོད་དེ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྲས་

ཀྱིས། མདོ་སྡེ་པ་དག་གི་རིགས་ཤེས་བྱ་བ་ནི། ས་མས་ཀྱི་ས་བོན་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་ཤེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་རིག་པ་དག་གི་འདོད་པ་

@060A ཞེ། །ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འོངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ནི་རང་

བཞིན་གནས་པའི་རིགས་དང་། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་ས་བོན་ནི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སུ་བཞེད་དེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པས་

ཏེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ། ཐོག་མ་མེད་པ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཡང་དག་པ་བསྟན་པའི་རིགས་ནི། སྟོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་

གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་བཞག་ན་དེའི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་པར་མ་བཞག་ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་རིགས་འདྲ་སྟར་མེད་གསར་དུ་

རྒྱུན་ཐོས་བསྟན་པ་མིན་གྱི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་

བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཉར་ལེན་བྱེད་པ་ཞེག་སྟེ། གལ་ཏེ་འདི་མེད་ན་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་འདྲའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་དེ་ནི་གང་ལ་ལྟན་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་

མཆེད་དྲུག་པོ་རྣམས་ས་བོན་དེའི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཟེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་ལ་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་དེ་འདྲའི་

@060B ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་གང་། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གནས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་པ་

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལྔགས་འབྱུང་ལྔགས་ལྡོག་སོགས་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་རྒྱལ་གྱི་འཕགས་ལམ་བསྒྲིད་རྩང་གི་ངོ་བོར་གནས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་བྱ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་གང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་

གང་རྩང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་ངེས་པ་ནི་ངེས་པའི་རིགས་ཤེས་བྱ་ཞིང་། རྒྱན་དབང་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་བསྒྲུར་དུ་རྩང་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཡིན་ལ། གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཟག་(EMD)ཀྱི་ས་བོན་མེད་པ་ནི་རིགས་ཆད་པ་ཅེས་བྱའོ། །རྣམ་རིག

པ་རིགས་ཆད་མི་འདོད་དོ། ཞེས་སྨྲ་བ་དག་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཆད་པ་མི་འདོད་པ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་པས། མཐར་ཐུག་

ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

རིགས་ཆད་པ་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིའང་རིགས་ཆད་འདོད་དགོས་པས། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་ཆད་འདོད་པ་དང་། རིགས་ཆད་མི་འདོད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། དཀར་ཡོ་དམན་པ་ཡོད་པ་

རྒྱུ་དང་བྲལ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། གཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལས་འདའ་བའི་རིགས་ཉིད་མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གཉིས་པ་དབུ་མ་པ་རང་གི་ལུགས་བཞད་པར་བྱ་

@061A ཞེ། །སྟེ། དེ་ཡང་རིགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་གྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་འདི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གང་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣུལ་བས། རང་

གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རྟེན་དུ་རེ་ཤིག་ངེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ངེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་འབྲིང་དུ་

བྱུང་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ། རེ་ཞིག་བདག་མེད་ཕྱིད་

དང་གཉིས་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་དུ་ངེས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོ་བས། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པའི་རྟེན་དུ་ངེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། རང་གི་

སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་རྒྱུན་དང་ཕྲད་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རྟོགས་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །མཐར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པའི་རྟེན་དུ་ངེས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་

ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་འགྲེལ་གྱི་རིགས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཐོས་པ་དང་།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བཞག་པའི་མ་འོངས་པ་ན་གཟུགས་སྐུ་ཕུན་ཚོགས་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་རང་

བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་

@061B གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་དྲི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པར་གྱུར་པ་ན་ཚོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་གྱུར་པས་ཉེར་ལེན་བྱས་ཤིང་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་ལྟུན་ཅིག

བྱེད་རྒྱེན་བྱས་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་དང་། དེའི་བདག་རྒྱེན་ལས་སྤྲུལ་བའི་སྐུ་འགྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་སྣ་ན་སྐྱེ་བ་འདེབས་པ་

ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདྲས་བྱས་ཀྱང་ཡོད་

དེ། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་འོད་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་རིགས་སུ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་

ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཅིང་། དེའང་རིགས་དངོས་མིན་པར་སྣང་བར་བྱེད་

དོ། ཇའོ་ན་རྒྱུན་མཐའི་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གཏོས་ལེན་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་སྐབས་སྟ་ཕྱི་དག་ཏུ་ལན་མང་དུ་སྣོས་པས་

སོ། ཇགཉན་ཡང་སེམས་རྒྱོང་བ་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་པའི་ངེས་བརྟུང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། རྣམ་རིག་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་རང་བཞིན་

@062A ཨཱ། །གནས་རིགས་སུ་སྣོས་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་དགག་པ་བརྗོད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་རྒྱོང་བ་གསལ་

རིག་དེ་ཉིད་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་འདུས་བྱས་ཡོད་དོ། ཞེས་སྣོ་བ་ཡང་དགག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་འདི་ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སོ། །ལྷས་ཅན་

ལ་ཟགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྣང་མའི་རྟེ་དང་འདྲ། ཞེས་པས་

ཤེས་པ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདི་ནི་བཅས་ཀྱི་ཁམས་ཙམ་མཚོན་པའི་དཔེ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དྲི་བཅས་ཀྱི་ཁམས་ཙམ་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བས། ཆོས་ཉིད་དྲི་

བཅས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །འོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྒྱུ་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། རྐེན་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། དང་པོའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་བསྒྲེད་པ་མིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་

རྣམ་དག་འདི་ཡོད་ན། དྲི་མ་སེམས་རྒྱུད་ལྷོག་བྱེད་བར་འགྱུར་བས། དེ་འབྲལ་བར་བྱེད་པས་སྐྱབ་པ་འབྱུང་བ་འཐད་ལ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་མེད་ན་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། དེ་སེམས་རྒྱུད་ལ་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་

@062B སྣུབ་པ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བསྟུབ་པའི་རྒྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟེན་བྱེད་པས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཡོད་ན་ཆུང་དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་

པས་གོ་སྐབས་འབྱེད་ལ། མེད་ན་མི་འབྱེད་པས་དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པར་ཟཁད་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡོད་ན། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གནས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཅིང་། མེད་ན་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་

གནས་རིགས་བསྟུབ་པའི་རྟེན་དུ་ཟཁད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ས་ནི་ཆུ་ལ་ཆུ་རླུང་ལ། །རླུང་ནི་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །མཁའ་ནི་ས་ཆུ་དག་དང་ནི། །རླུང་གི་ཁམས་ལ་གནས་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག

ལ་གནས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཆུལ་བཞིན་མིན། །ཡིད་བྱེད་དམ་པ་རབ་ཏུ་གནས། །ཆུལ་བཞིན་མིན་ན་ཡིད་བྱེད་ནི། །སེམས་ཀྱི་དག་པ་ལ་རབ་གནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

རོ། །དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་དོན་མདོ་ཙམ་ཞཱད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཚིག

གི་དོན་ལ། རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་ཇི་སྐད་བཞད་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་

ཡང་འབྱུང་བས་སྟོན་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འཆད་ཅིང་དེ་ཡང་རྟེན་ལ་རབ་ལས་ཐོག་མར་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རིགས་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ། འགྲེལ་བ་བཞད་པས་ཤེས་སྣའོ། །འགྲེལ་བ་ལ་རྟེན་ཚོས་སྒྲུབ་པ་བཏུ་

@063A ཞེས། །གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གོ་རིམ་བཞད་པ། གྲངས་ངེས་བཞད་པ། དེ་དག་གི་རྟེན་ཚོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉིར་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་སེལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ། དེ་

ཡང་སྐྱོན་མ་བསལ་བར་ཡོན་ཏན་མི་འཐོབ་པས། དང་པོར་སྐྱོན་སེལ་ཚུལ་འཆད་ཅིང་དེ་ལ་ཡང་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་པར་སེལ་མི་རུས་པས་གཉེན་པོ་སྤང་བཞད་ལ། གཉེན་པོ་ཡང་

མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་སྟང་

སྐྱེས་ནས་ས་བོན་སྤྲོང་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཕྱིས་སྐྱེ་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་སྟང་སྤྲོང་ཞིང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་ཕྱིས་སྤྲོང་དགོས་ཏེ། དེ་བས་ན་རེ་ཞིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་

མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྦྲེམ་པའི་ལམ་དག་གོ །ཀུན་པོ་བསྟན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཀུན་པོ་དེ་དག་གིས་སྟང་བ་སྤྲོང་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། ཀུན་པོ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟང་བ་སྤྲོང་ལ། ཚུལ་

ཇི་ལྟར་སྤྲོང་ན། ཀུན་པོ་སྟང་ནང་དུ་མི་ལྡོག་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱུང་བ་དང་སྒོ་ཕར་བཅད་པ་དུས་མཉམ་པ་ལྟར་ཀུན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དག་དུས་མཉམ་ཞིང་། རྣམ་བྱོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། ངོ་སྐལ་བྱེ་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་འགག་པ་དུས་མཉམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་པོ་དང་སྤྲོང་ཚུལ་བཞད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྟང་བ་ཤིན་ངོ་བོ་བཞད་པ་ནི། སྟང་ཀུན་དེ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པས་དེ་དག་དོན་

དམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་

@063B རྟོག་པ་སྤྱངས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱོན་བསལ་ནས་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པར་དམན་པའི་གང་ཟག་ལས་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་

བ་མི་འཐོབ་པས་དེའི་འོག་ཏུ་སྟོན་ཀྱི་སྐྱོན་ལམ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་

ཐོབ་པ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེས་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་བོ། །དེ་འཐོབ་པ་ན་གཞན་དོན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱེད་ནུས་པས་དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འཆད་

ལ། དེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་མངོན་དུ་སོང་བ་ལས་མཐར་ཐུག་གི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་དགོས་པས་དང་པོར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་

པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པའི་

སྐོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་འཆད་དོ། །འདིར་ལྷེམ་དགོངས་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གཞུག་པ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ། གང་

ཟག་བདེན་པར་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། ལེམས་ཙམ་པ་དག། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་། འདྲིར་ནི་

@064A ཞེས། །དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་སོགས་སུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཟུང་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་འདིར་མངོན་པ་ལས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་ལ་འདོད་དོ། ཞེས་ཟེར་

བ་ནི། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཁས་ལེན་པ་མི་གོ་བས་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་གསལ་བར་བྱས་སོ། །གཉིས་པོ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི།

དགོངས་པ་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། སངས་

རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་གཉེན་པོར་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ང་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མཉམ་པ་གསུམ་ནི། རྒྱུ་ཆོགས་གཉིས། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་མཉམ་

པའོ། །དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ལས་དང་སྨིན་པ་སྣང་བྱ་ཞིང་། །སྤྲོར་བའི་རྣམ་ཤེས་མཆོག་འཛིན་གཉིས། །སྐྱེ་མཆེད་ཡུལ་དང་བཅས་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་དགོངས་ནས། ཕ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་

སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་གྱི་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྨིན་པ་ལ་མཆོག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར། སྨིན་

པ་ལ་སྨད་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྒྱུར་བ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་མ་གྲགས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

སྐྱིང་པོ་མེད་ལ་སྐྱིང་པོར་ཞེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་

@064B པར་གནས། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱིང་པོ་ནི་རྣམ་གཡེང་དོ། །དེ་མེད་པ་ལ་སྐྱིང་པོར་ཞེས། ཞེས་པས། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་ཏོ། །རྟགས་སོགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག

ལ་ལེགས་པར་གནས། ཞེས་པས་མི་རྟག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྟན་ལ། ཡུན་རིང་པོར་གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པས་རབ་ཀྱ་ཉོན་མོངས། ཞེས་པས་སྐྱིང་རྡེ་བསྟན་ཏོ། དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྒོམ་ཞིང་། སྐྱིང་

རྡེས་གཞན་དོན་ལ་འབད་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་ཅེས་པའོ། །དེ་མང་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལྷེམ་པོའི་ངག་གམ། སྤྲུ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པ་གསུངས་པ་ནི་ལྷེམ་དགོངས་ཡིན་ལ། དགོངས་གཞི་གཅོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཅིང་། དགོངས་པ་ཅན་ལ་

ལྷེམ་དགོངས་ཀྱིས་བྱབ་ལ། ལྷེམ་དགོངས་ལ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་བྱབ་སྟེ། སྤྲུ་ཇི་བཞིན་དུ་གཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དགོངས་གཞི་ཡིད་བསམ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ཀྱི་

གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ལས་དེའི་འོག་ཏུ་འཛིར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མཚན་

མ་མེད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཡི་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒོམ་བྱང་གི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་འདིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། འདིས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་

གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཚོགས་ལམ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱུང་བས་རིགས་སད་བྱེད་ཀྱི་ཆུན་གྱིས་རིགས་སད་པའི་སྒོམ་བྱང་གི་གནས་སྐབས་མིན་

@065A ཞེས། །པས་འདིར་མ་སྨོས་སོ། །འགྲེལ་གཞུང་སྔ་མ་རྣམས་ལ་ངག་དོན་སོ་སོར་འགོད་ན། ཐེག་ཆེན་སྨྲོས་ལམ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་དང་པོར་འཆད་པའི་ཕྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་བྱང་གི་རྟེགས་པ་དང་པོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་སོ། །སྔར་བཤད་གོ་རིམ་ལ་དཔགས་ཏེ་དགོད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་ཐྲེ་བྱག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་

པ་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་

ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཨཱཌ་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་པའི་འབྱེལ་བ་ཡིན་པས་དོན་སྟར་འཆད་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྩོད་

པ་སྟང་པ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྔ་འགྲེལ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་བློ་ན་མེད་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མིན་སྐམ་པའི་སྐྱོ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་པའི་ངོར་

དོགས་པ་བསྟུ་བར་བར་སྣང་བས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ། རྩ་བ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་དུ་རྟུང་བ་མིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཡིན་པ་གང་

ཞེག །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་

@065B ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ། རྒྱུའི་སྟོང་ནས་རིགས་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་དང་། བདག་མེད་ཕྱེད་དང་གཉིས་དང་། འཇིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་གང་ཟག་གང་ལ་རྟོགས་པ་དེ་དག་གནག་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་$_{(APR)}$བྱ་བ་$_{(I)}$ཕྱིར་གང་

ཟག་དེ་དང་དེའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པ་དེ་དང་དེའི་རྒྱུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་སྟོང་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ཞེག་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་དོན་

བསྟན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་སོ་སོར་དབྱེར་མི་རུང་བའི་

སྐྱོན་མེད་དེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ཆོས་སོ་སོའི་རྒྱུ་བྱེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གང་ཟག་དག་ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་དཔེ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་སྣང་བའི་ཚལ་པ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཉི་ཁྲི་

སྣང་བ་ལས། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་འདི་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། འདིར་ཤ་ཅང་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་ཆོལ་བར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའང་དཔེ་སྟོན་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དང་དོན་གཅིག་པས་སོ། །གཉན་

@066A ཞེས། །ཡང་ཆོས་དབྱིངས་རིགས་ཡིན་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་སོ་སོར་དབྱེར་མི་རུང་དོ། ཞེས་པའི་རྩོད་པའི་ལན་འདེབས་པ་ན། རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་སོ་སོར་དབྱེར་རུང་བ་དཔེར་བརྗོད་དུ་བྱས་ནས་དོན་ཇི་ལྟ་

བུ་ཞིག་ལན་དུ་སྨྲ། དེར་མ་ཟད། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པའི་འཕགས་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཆོས་རྟོགས་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་པའི་ཚལ་པ་བྱེད་པ་ནི། ཉན་

རང་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་སྣང་པ་

དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྣང་པ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་བྱེད་པའི་སྐོར་ནས་རིགས་སུ་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་རྣ་བས་

དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། སྔ་མའི་སྐོར་ནས་ལན་གདབ་ཚུལ་འབྱེལ་བས་ཁ་བསྐངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཉིད་དེ་གོ་སྐྱ་བར་བྱ་བའི་དོན་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོག་སམ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ལན་གཞན་དུ་

གསུངས་སོ། །རྣ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་འདུ་ཡང་རིགས་གསུམ་དུ་དབྱེར་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེར་འདུ་ཡང་། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟེན་ཆོས་དབྱེར་དེ་ཡི་

དབྱེ་བ་རིགས་གསུམ་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟོད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ནི། དཔེར་ན་འཇིམ་པའི་ཕུང་པོ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་མེ་ལྷེ་གཅིག་གི་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་

རིགས་གཅིག་ཀྱང་བརྟེན་པ་སྟང་རྩི་དང་ལི་ཁར་ལ་

@066B སོགས་པ་ལྷུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་། དེའི་སྟོང་ཐ་དད་པར་འབྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པའི་ཚོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་རིགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། །ངག་དོན་རྩ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་

པ་བསྟུབ་པའི་ཡུལ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཇི་སྐད་ཅེས་སོགས། རྩ་བ་ནི། དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འགྲེལ་པ་བཤད་པས་ཤེས་སྟེའོ། །འགྲེལ་པ་ལ་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སོ་སོར་

བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ཀུན་བསྟུབ་པའི་དམིགས་པར་བསྟན་པ་གྲངས་ངེས་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྟུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་རེ་ཞིག་དང་པོར་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་

དུ་དག་སྟོང་གི་ཚུལ་ཉིད་དང་། སོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་སྟྲིར་དམིགས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་བླང་བྱ་

དང་། དོར་བྱ་དང་། བཀང་སྟེམས་སུ་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་

གཅོད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དབྱེ་བ་བཞི་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཕྱི་རྣས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དེ། འདི་ལྟར་བྱང་

བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་

པོ་ལྔས་བསྡུས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་དམན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཞི་གནས་མཆོག་

ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཉེ་བར་

@067A ཞི། །ལེན་པའི་ཕྱིར་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་མིན་ཞིང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ནི་དེར་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་

པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཡི་ཤེས་དེ་དག་གིས་

སྒོ་འདོགས་གཅོད་པའི་གཞི་ལ་ཡང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་མི་བལྟོས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་

སུ་གཅོད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་གཞི་བདེན་

གཉིས་ལ་སྐྲ་འདོགས་བཅད་པ་འབྲས་བུ་ཡང་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་གཞི་སོགས་ནི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་སྟོན་པ་བཅུ་སོགས་

ནི་ཐུན་མོངས་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གོང་དུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་གོ་

རིམ་གྱི་དམིགས་པས་ནའོ། །ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། །ཁྱོད་ལ་དག་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཡོད་པས་སོ། །གཞན་དག་གཞུང་འདི་དོན་བསྡུར་བྱེད་པ་དང་། རྩ་བའི་ཤུང་པ་དང་པོ་མདོར་བསྟན་

དུ་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་འདི་ཤུང་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་དེའི་འགྲེལ་པ་གང་ཡིན་སྨོས་ཤིག། རྩ་འགྲེལ་ཀུན་ལ་ངག་དོན་ནི། དག་སོགས་

ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྨྲ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ་

@067B དེས་བློང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བ་སོགས་སུ་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སོ། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རིགས་དང་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཉི་ཁྲིས་སྣང་བར། རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྱངས་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དང་པོར་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་དག

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱོ་བ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་

བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། རྣམ་རིག་པས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྱུབ་བདེན་པར་གྱུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྣང་བྱེ་མ་

དང་བཅས་པ་ལ། ཕྱིས་ལམ་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱི་དྲི་མས་

དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲི་བཅས་སུ་བདེན་པར་གྱུར་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲི་བཅས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་དྲི་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་

དེར་བདེན་པར་གྱུར་ན་གནས་སྐབས་དེ་གནས་ལུགས་སུ་འགྱུར་བས་ནམ་ཡང་མི་འདོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་སྐྱོན་སྤང་བ་འགོག་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག

@068A ཞེས། །པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། ཅེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་ནི་དག་པ་ནི་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་

དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་མེད་པས་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་

དོན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི། ཆུ་དང་གསེར་གྱི་ངོ་བོ་བསལ་ནས་

དག་པར་བྱེད་པ་མིན་གྱི་དེ་དག་རྟོག་མ་དང་དྲི་མ་སལ་བ་ལྟར། ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་ཉིད་གཉེན་པོས་སྤྲོང་པར་བྱེད་པ་མིན་གྱི་དེ་ལ་སྤྲིན་པའི་དྲི་མ་སྤྲོང་བ་ཡིན་པས། ཚོས་ཉིད་བདེན་

པར་གྲུབ་ན་དྲི་མ་སྤྲུངས་པའི་དག་པར་ཐུབ་པར་དུ་འགྱོར་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ཡང་ཚོས་ཉིད་ལ་སྤྲིན་པའི་དྲི་མ་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་ཚོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ།

ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དྲི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། བྱ་བྱེད་གཉིས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་

ཀྱི་ཐུབ་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་མེད། ཅེས་དག་གི་ཁས་བླངས་པ་དང་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བ་དེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྨད་གཉེན་གཉིས་ཀ་ལ་

བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཆོས་

@068B ཉིད་ལ་སྐྱེབ་པའི་དྲི་མ་དང་། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དྲི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་ནམ་ཡང་མེད་པར་མི་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

སྐྱོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱངས་པ་མེད་པར་སོན་གནས་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཁོ་ནར་གནས་ནས་གློ་བུར་དུ་བལ་གྱི་དག་པ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དབུ་མ་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤྱང་བ་

ནི། འགྲེལ་ཆེན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བའི་དགག་དམིགས་པའི་མཐར་ཐུག་པར་ཡིན་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་པའི་

རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱེབ་པ་དེ་རིམ་གྱིས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ནི་

རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེའི་དོན་ནི།

ཁྱེད་ལྟར་ནའང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དུ་ཁས་ཟློངས་པས། དེ་ལ་དྲི་མ་དག་པ་མི་རྟང་བའི་སྐྱོན་སྟར་བཞད་པ་རྣམས་མཚུངས་སམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཁོ་བོས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་

པ་དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་ཁས་ཟློངས་ཀྱི། དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཙམ་དམིགས་པར་ཁས་མ་ཟློངས་ལ། དེ་འདྲའི་དངོས་མེད་དེ་ཡང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཀྱི། ཁྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟར་བདེན་གྱུབ་ཀྱ་ཁས་མ་ཟློངས་

@069A ཞེས། །པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྲིན་པའི་བློ་ལ་ཀུན་རྫོབ་འདི་དག་བདེན་པར་སྣང་བ་རིམ་གྱིས་དག་ནས། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྣས་ཐོབ་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་འདི་དག་སྤྱ་མ་ལྟ་བུར་

རྟོགས་པ་ཇི་ཆེར་འགྱུར་བ་ནི། རྣམ་པར་དག་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒལ་ལན་འདི་དག་ནི་དོན་ལ་སྟར་གཞན་དག་གིས་ཕྱོགས་ཙམ་མ་མཐོང་བར་

སྣང་བས། ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་འདི་ལྟར་དུ་དམྱིས་ཕྱིན་

པར་ཨཱདཿཔ་ལ་འཕགས་པ་དང་སྦྱོབ་དཔོན་ཐུགས་རང་པར་མཛོད་ཅིག། གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་བཞིན་གཅོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ་རྣམ་འགྱུར་གཅོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་

ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དགག་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས། རིགས་དང་དམིགས་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་

བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཨཱདཿཔ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ཁ་མཚམས། གྲངས་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་ཉམས་

སུ་ལེན་པའི་དགོས་པ། གཉིས་པ་དབྱེ་ན། སེམས་ཆེན་པོ། སྒོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྫོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྒྲིད་པ་ལ་སོགས་པ། རླུང་དང་འབྲས་བུའི་གནས་

སྐབས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པའོ། །དེ་

@069B ཡང་སེམས་འདིས་རང་ཉིད་སེམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སྟེ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ནི། འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་སྨིན་དང་། སྟེ་ཆེན་པོ་ནི་ཞུགས་པ་དང་གནས་པའི་གང་

ཟག་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གཉིས་སུ་བྱ་བ་ཅི་རིགས་པའམ། མ་ལུས་པར་སྤྱངས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའོ། །ས་མཚམས་ནི། འདི་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས།

དང་པོ་ཐོག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་ཅིང་། གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་དང་པོ་པ་དང་། མོས་པ་སྟོང་པ་སོགས་ནའང་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་སེམས་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་། ཉི་ཁྲི་སྟོང་བར་ཡང་། སེམས་ཆེན་པོ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་སེམས་དང་

པོ་བསྒྲིད་པ་ནས་ཡོད་པར་དངོས་སུ་ཟཱཊ་པས་སོ། །བཞི་པ་

ནི། རྒྱལ་པོ་ཁ་རོལ་བྱི་སྡེ་གཞོམ་པར་འདོད་པ་དང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དགྲ་གཞོམ་པ་དང་། ཡུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པར་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཐོབ་པ་དང་། རང་ཉིད་འགྲན་བྲེ་མེད་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་ཞིག་གི་དོན་

དུ་གཡུལ་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། དེའི་སྐོན་རས་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་གྱི་དོན་དུ་ཐེག

@070A ྋ། །ཆེན་སྤྲུལ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་པོ་འདིར་གྲངས་ངེས་ལ། དེ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སེམས་ཆེན་པོ་དང་པོར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་

པའི་སྐོན་ཉོན་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་ལ། སྤང་བྱ་དང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པའི་སྐོན་སྤང་དགོས་པས། དེའི་འོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཚིག་

དོན་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དམིགས་

པ་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདིའོ། །གང་གིས་ན། རང་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཀྱིའོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ཆེན་པོ་གསུམ་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་

ཆེན་པོ་དང་། སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་དང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་པའོ། །འགྲེལ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་

པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་དོན་དུ་གཉིར་བྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་སོ། །དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། རྟོགས་

པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་སྤྱན་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཇ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། ཆེན་པོ་གསུམ་ཚོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་

གང་གི་དོན་དུ་སྣང་བ་ལ་འཛུག་པའི་དོན་དུ་གཉིར་

@070B བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྣང་བའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད། ལེམས་བསྒྲིད་ལ་གནས་ནས་རང་བཞིན་གྱི་དོན་རྟོམ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆེད་དུ་བརྩེན་པའི་བྱ་བ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས།

གནས་རྟོམ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཆེ་བདག་ཉིད། །རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་སྣང་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི་ལས། གོ་ཆའི་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད། རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བསམས་པས་གོ

དགོས་པའི་བྱ་བ། མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་ནས་ཡོད། འཇུག་པའི་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུད་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་ལ་སྨོན་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་དངོས་སུ་གནོན་པའི་བྱ་བ། མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོད་ནས་ཡོད་དོ། །ཚོས་

ཉིད་ལ་སྐོམ་བྱང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པས་སོ། །ཚོགས་སྣང་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔུང་དངོས་སུ་གསོག་པའི་བྱ་བ། མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ

ནས་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་དངོས་

སུ་བསྒྲིད་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དངོས་སུ་གསོག་པའི་བྱ་བ་མ་མཐའ་དེ་ནས་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་ཚོགས་སྣུབ་ཀྱིས་བསགས་བྱའི་ཚོགས་ནི་གཙོ་བོར་ཟག་མེད་

ཡིན་པས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་། ཞེས་

སྦྱོར་ལམ་མ་སྟོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་གསོག་པའི་བྱ་བ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ན་ཡོད་པས། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཚོགས་ཀྱི་སྣུབ་པ་ནི་བརྩེ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། གཟུངས་ཀྱི་བར་ནི་མངོན་སུམ་

དུ་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་

@071A PHAR PHYIN་ ། །བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཀུང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་འབྲུང་སྣུབ་པའི་མཚན་ཉིད། རྣམ་མཁྱེན་ནམ་རྗེ་རྗེ་

ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་རུང་དུ་ན་ཐག་བཅའ་བར་འབྱེད་

པའི་བྱ་བ། ས་མཚམས་ས་བཅུ་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་ཏྲི་ཀ་ཐུང་དག་ཁྲད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་བས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། ཁྲད་པར་ལམ་ནི་དག་ས་

ཙམ་མིན་གྱི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་ཏེ། འས་པར་འབྱུང་

བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། རྟོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གཞན་མ་ཚང་བས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་བཞིར་དེས་ཞེ་ན། སྤྱིར་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོར་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། སྒྲོར་པ་ལའང་། སྒྲོར་བ་ཙམ་

དང་ཕྱུང་པར་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཕྱུང་པར་ཅན་ལའང་རྒྱུ་གསོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་བསྒྲེད་པའི་སྒྲོར་བ་ཕྱུང་པར་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དམག་དཔོན་དག་ཐོག་མར་རང་ཉིད་གོ་བགོས། དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་

འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྣོམ། དེའི་འོག་ཏུ་དཔུང་གསོག །དེའི་འོག་ཏུ་གཡུལ་སྤྲད་དེ། ཕ་རོལ་གྱི་སྟེ་བཅོམ་ནས་ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པར་འདིའི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། དྲི་བས་མཚམས་

སྤྱི་བ་དང་། དེའི་ལན་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་

གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་

@071B འབེབས་པ་ནི་སྟོང་དགེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་

ཞིང་ཤ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་རྟེན་ཅན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ནི་སྟྲབ་པ་སྟེའོ། །ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྟྲབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའམ། སྟོང་བས་ཤར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་

སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་རབས་པ་དག །སྟྲིའི་སྟྲབ་པ་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྟྲབ་པ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དེ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའོ། །གསུམ་པ་ས་མཚམས་ནི། དེ་ལྟར་སྟྲབ་པ་བཞི་གོ་རིམ་

ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ས་མཚམས་དང་སྦྱར་ན། མ་མཐའ་རྒྱུད་པས་སྟོང་བ། ཚོགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟྲབ་པའི་མཚན་ཉིད་གོ་ཆ་དང་མ་མཐའ་དངོས་སུ་སྟོང་བའི་མོས་སྟོད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱི་བསྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་དང་། མདོན་དུ་

སྟོན་བ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོགས་དང་ས་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ། །འདི་ལྟར་བྱས་ན་འགྲེལ་

ཆེན་དུ། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། གོ་ཆ་དང་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་དག་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་དང་། དངོས་སུ་སྟོན་བའི་རང་བཞིན་ཆོགས་དང་མོས་པ་སྟོང་པའི་སས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི། བརྩེ་བ་ནས་བརྩམས་

@072A ཞེས། །ཏེ། གཟུངས་ཀྱི་བར་ནི་མདོན་དུ་སྟོན་བའི་རང་བཞིན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཐྱུར་པའི་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་

པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ནི་བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་

ནི་བསྒོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་

བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྲོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད། གོ་ཆ་དང་། འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་

རྒྱ་བར་སྣང་བའི་དཔྱད་བ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས། དབྱེ་གཞི་དང་། ས་མཚམས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་འགྲེལ་བས་ཁ་བསྐངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་བཞི་ལས། གོ་སྐྱབ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་

ནས་བསམ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་གོ་ཆའི་སྣང་བ་གསུངས་པ། རྒྱ་ནི། སོ་སོར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་དེ་དག་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྟས་པ་ཡིས་གོ་ཆ་སྣང་བ་གང་ཡིན་དེ་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་མདོ་ཇི་ལྟ་བཞིན་བཤད་དོ། །འགྲེལ་པ་ལ།

སོ་སོར་འབྱེད་ཚུལ་དང་། དྲུག་ཏུ་བསྟས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིན་པའི་གོ་ཆ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་དེ་གཞན་ལ་བསྟེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་།

དེའི་ངོ་བོ་སྤྲིན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་

@072B བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྐྱན་པར་སྣྲ་བ་ཉིད་བཟོད་པ་བཟོད་པ་དང་། འདུན་པ་སྐྱེད་པ་བསྒོམ་པ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱ་བསྟོ་བ་

བསམ་གཏན་དང་། སྤྲིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡུལ་དྲུག་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། བསམ་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྲིན་པའི་གོ་ཆ་དྲུག་གོ །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཚུལ་

ཁྲིམས་བསྲུང་བར་བྱེད། བཟོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད། བསྒོམ་འགྲུས་རྩོམ། བསམ་གཏན་སྤྲུབ། ཤེས་རབ་སྤྲོམ་པར་བྱེད་པར་གོ་བགོས་པ་དྲུག་དྲུག་གོ །དེ་དག་གི་སྤྲིན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་གཞན་འགོད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྲིན་

པ་ལ་སོགས་པའི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སོ་སོར་སྤྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་བསྟུས་པས་ན་དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་མོད་ཀྱི། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྟུར་རྒྱུ་སྟེ་

སྨིན་པའི་སྨིན་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྨིན་པའི་བར་དུག

སྨིན་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྨིན་པའི་ཤེས་རབ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུག་ཤེས་རབ་ཀུ་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཙ་འགྲེལ་བཀྲིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཆོོགས་ལམ་པའི་གོ་ཆ་ཆོས་ཅན། གོ་

སྐབ་ཡིན་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་རེ་རེ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་གོ་བགོས་པའི་བསམ་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཀྲིས་པ་འཇུག་སྐྱབ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །ཙུ་བ་ནི། བསམ་གཏན་ཞེས་སོགས་

@073A ྈ། །སོ་ །འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བཀྲོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་པའི་སྐབ་པ་རྣམ་པ་དགུའོ། །དགུ་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གཉིས་སུ་དེས་

ལ། རྒྱུའི་ཐེག་ཆེན་ཡང་ཆོོགས་གཉིས་སུ་དེས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོོགས་ལ་ཞི་སྐྱ་གཉིས་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བསོད་

ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྨིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཞ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག

དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ། མཐོང་བ་དང་། བསྒོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅི་ལམ་དང་། ཆོགས་གཉིས་གསོག་པའི་ཀུན་སློང་ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། དངོས་གཞི་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྗེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་གསུམ་དག་པ་དང་།

འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་། ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དག་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་བས་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་འོ། །དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག

སྤྱད་ཅས་བྱ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་མཐའ་དག་སྤྱོད་བས་གནོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དྲོད་ཚོས་ཅན། འཇུག་སྤྱད་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དགོད་དོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་

ཡཁད་པ་ལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཡཁད་པ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་ཡཁད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱུ། ངོ་བོ། འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གང་གིས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་

རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་ཏེ། འདི་ལྟར་

@073B མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དང་། སྟྲོར་བའི་མཐའ་དག་བྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་བའི་

ཡིད་བྱེད་གང་གིས་ས་འོག་མ་རྣམས་རགས་པ་དང་། ས་གོང་མ་རྣམས་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་འདྲེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་ཉེན་ལ་བསྟོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཟུགས་

ཁམས་སུ་སེམས་ལོང་མེད་པར་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བས་བསམ་བྱུང་མེད་ལ། གཟུགས་མེད་ན་སྐྲ་མེད་པས་ཐོས་བྱུང་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གཟུགས་ཁམས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པས་སོ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་བསྟོམ་པའི་རྣམ་པས་ཞི་རིགས་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྡན་མཐོང་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོམ་བྱུང་

ངོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐོག་མར་སྤྲོང་བའི་ལམ་དང་ལྡན་

པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་ས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྤྲོང་ཞིང་། དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བ་འཐོབ་བོ། བཞི་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དེ་གསུམ་སྤངས་པའི་དགའ་བའི་ཚུང་དུ་ལ་རེག་ཅིང་། ཉོན་

མོངས་འབྱིང་གསུམ་སྤྲོང་བའི་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཀུན་སྤངས་སམ་སྣུམ་པའི་རྟོག་པ་འབྱུང་བས་བརྟག་པའི་ཕྱིར། སྤྲུག་པའི་མཚན་མ་

ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིའོ། །དྲུག

@074A ྅། །པ་ནི། དེ་ལྟར་དཔྱོད་པན་ཚུང་ཟད་སྤངས་པར་ཤེས་ནས། ཚུང་དུ་གསུམ་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །བདུན་པ་ནི། གོང་སའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཐོབ་

པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི། སྤྲོང་བའི་ལམ་མོ། ལྔ་པ་ནི། ཁྲུང་

པར་ལམ་དང་བདུན་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མོ། །དང་པོ་དྲུག་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ལ། ཐ་མ་དངོས་གཞིའོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཉིས་

ལས་རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་བ་གཉན་དུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྒོམ་པའི་

རྣམ་སྨིན། རྒྱུ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ། དེ་ཡང་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་པར་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདས་པའི་

སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱ་མས་འགྲོ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ནི།

ས་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་བལྟ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པས་འདའ་བ་མེད་ལ། འོག་མའི་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པར། ཡན་ལག་

གི་འདའ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་རྣམས་ནི། ཞི་གནས་

@074B སྙ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱི། དམིགས་པ་མི་འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པས་འདའ་ཞེས་བྱའོ་ཞེ། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་

སྟོམས་འཇུག་ནི། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱོད་གང་རུང་གིས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞེག །སྟོག་པས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་

ལག་ཏུ་ལྡན་པ། འདི་ལ་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་དང་། །བྱང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་ལྡན་པའོ། །འདིའི་ཡན་ལག་ལྔའི་ནང་ནས་རྟོག་པ་ནི་ཆེས་

རབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ཀྱང་སྦྱོང་ནུས་པས་ཡན་ལག་རབས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། ཙམ་ཁྱད་གཉིས་སུ་

ཕྱེ་ལ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས། ཡན་ལག་རྣམས་ནི་རང་

ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཙམ་ཁྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྐོམས་འཇུག་ནི། ནད་རབ་ཏུ་(DvA)ང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་རྟོག་དཔྱོད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་རྩེ

གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞེག །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱིས་དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་

@075A ཞེས། །དང་བྲལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞེག །དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དྲན་པ་དང་བཏང་

སྙོམས་ཡོངས་སུ་དག་པས་བདེ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་ཞེག་ཆོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཕན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་

ལྷན་པ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་རྣམ་

པ་གསུམ་སྟེ། ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆུང་ངུ་འོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་རྣམ་འཆོ་སྟེ། དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཐོབ་པ་ཉུང་པར་དུ་འགྱུར་

བ་ལ་གེགས་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སྟེ། དེ་དག་གིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་གེགས་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཆེན་པོ་སྤྲངས་པ་དང་པོ་དང་། འབྲིང་དང་བཞི་བ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། ཆུང་ངུ་དང་བཞི་པ་བཞི་པ་སྟེ། དེ་

ལྟར་ན་བཞི་པ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཚོར་བ་མཐའ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་འདུ་ཤེས་ཉིད་ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་འཕྲོག་བྱེད་དུ་རྟོགས་ནས།

འདུ་ཤེས་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་རྣམས་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ནི། སྤྱོད་བའི་དུས་སུ་གཟུགས་

དང་ཐོག་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤིག་སྟེ།

@075B དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི། སྤྲོ་བའི་དུས་སུ་ནམ་མ་ཁའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱམ་དུ་ཡིད་

ལ་བྱས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཅི་ཡང་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི། སྤྲོ་བའི་དུས་སུ་གཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་

ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི། འདུ་ཤེས་རབས་པ་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུགས་རྟུའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྩོངས་པའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ཡོད་མིན་ནི་མཆོག་ཏུ་ཞི་བའོ། །སྣམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་ས་དེ་ཉིད་མངོན་

དུ་བྱུང་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དགའ་བ་དང་། ཟག་མེད་གསུམ་གསུམ་ཡང་ལ། སྲིད་རྩེ་ལ་ནི་སྤྱ་མེ་གཉིས་ཡོད་

ཀྱི་ཟག་མེད་མེད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཆེས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བཤད་པའང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ཐེག་ཆེན་ལ་ནི་འདས་ལམ་སྤྱིད་རྩེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ། དག་པ་བ་དང་

ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་མེད་དེ། འདི་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ

@076A ྱོ། །པར་བྱེད་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཉེར་བསྟོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཟག་མེད་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། གང་གིས་འོག་སའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་སློམས་པར་འཇུག་མི་རྟུས་ལ། གོང་མའི་ཉེར་

བསྟོགས་ཐོབ་པ་དེ་ནི་འོག་མའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་སྣུབ་ཀྱི་འོག་མ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་འོག་མའི་དངོས་གཞི་ཆས་ཞི་བས་ལམ་སྣུབ་སྣ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ནི་ཟག

མེད་ཡོད་དོ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་བསྟེན་ནས་ལམ་སྣུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་ལམ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཡིན་ཅིང་། དངོས་

གཞིའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེས་ན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས། ཁམས་གསུམ་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱིས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མི་བྱེད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་

བྲལ་བར་བྱས་ཟིན་པས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི། རང་ས་དང་གོང་སའི་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་དེ། རང་སའི་སྟེད་པས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི། མཐོང་ཚོས་ལ་

བདེ་པར་གནས་ཙམ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་མིན་ལ། དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་རང་ས་དང་གོངས་སའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡང་

@076B ཡིན་ཏེང་། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་འོག་ས་ཁོ་ནའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པས་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་མིན་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་པའི་ཚེ་ལ་

པ་དང་བཅས་པ་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེར་གནས་མིན་ནོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་རེ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའོ། །དེ་ལ་བཞི་ལས་སྟེད་པ་ཤས་ཆེ་བ་ནི། བསམ་གཏན་

གྲི་བདེ་བ་ལ་རོ་སྙང་བའི་སྟེད་པས་བཅིངས་པའོ། །ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཤས་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་དེ་དང་དེས་བཅིངས་པའོ། །དེ་དག་ནི་ས་བོན་རྩལ་བ་བཞིན་རྣམ་སྨིན་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་

བསམ་གཏན་མིན་ལ། བསམ་གཏན་ཙམ་ནི་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དག་པ་བ་ནི། རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་འང་བཞི་ལས་ཉམས་

པ་ཆ་མཐུན་ནི། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་གང་གི་མཇུག་ཐེགས་སུ་རང་སའམ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །གནས་པ་ཆ་མཐུན་ནི། གང་གི་མཇུག་ཏུ་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་དག་པ་པ་གཞན་འདྲེན་པའོ། །ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་ནི། གང་

གི་མཇུག་ཏུ་ས་གོང་མའི་དག་པ་བ་གཞན་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། འདས་ལམ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །སྲིད་རྩེ་ལ་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་མེད་དེ། གོང་ནས་གཞན་མེད་པས་སོ། །གཞན་

རྣམས་ལ་བཞི་གཡོད་དོ། །འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་

@077A ཞེས། །སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ནི་ཟག་མེད་དོ། །ཁམུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། ཡན་ལག་དང་། གྲངས་དང་། གོ་རིམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ། ཕྱེ་བའི་སོ་སོའི་དོན། གྲངས་ངེས་དང་

གསུམ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་། གཉིས་པ་ལ་བཞི་དང་། གསུམ་པ་ལ་ལྔ་དང་། བཞི་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྔར་མཚན་ཉིད་སྐབས་སུ་ཟཁད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་པ་ནི། འདོད་པ་

རབས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞེ་པའོ། །ཞེས་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །དཔྱོད་པ་ནི། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཞིབ་མོར་དཔྱོད་པའོ། །དེ་གཉིས་གཉན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་

སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བས་དབེན་པ་ལས། སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཞན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ་དེས་བསམ་གཏན་པའི་ལྷས་མེམས་ལ་ཞན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། མེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་

ནས་གཉན་པོ་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ནང་རབ་ཏུ་དྭང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་

དགའ་བའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཅིང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དགའ་བ་མེད་པའི་བའི་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །བཞི་པ་ལ་དྲན་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་

@077B ཡོངས་དག་གཉན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་མངོན་པར་བསླབས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡན་

ལག་ཏུ་མ་སྤྲོས་ལ། གཉིས་པ་ན་ལས་བྱེད་ཀྱང་དགའ་བས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མིང་གིས་མ་བསྟན་པར་ནང་རབ་ཏུ་དྭང་བ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་སྤྲོས་ཤིང་། གསུམ་པར་དགའ་བའི་ཀུན་དགྱིས་ལས་བྱོལ་བའི་ཕྱིར་རང་མིང་གིས་སྤྲོས་

ལ། བཞི་བར་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལས་བྱོལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་དག་གི་སྒྲས་བསྟན་ཏོ། །འོན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱ་བྲག་སྤྲ་བ་ནི། དགའ་བ་ཡིད་ཤེས་འཕོར་གྱི་

ཚོར་བ་སོམ་པ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་

སྐྱབས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་དགའ་བ་ནི་སྡུ་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ནི། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚུལ་བ་སོམ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མྱོང་ཞེས་འབྱུང་བའི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་ཤིན་སྐྱབས་ཁྱད་པར་དུ་བྱུང

བ་ཡིན་ཀྱང་བདེ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་མ་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་ནི་བསྡུ་བར་བཤད་པ་ལྟར། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སོམ་པ་དེ་ཉིད་ཡི་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་ཞེས་བྱ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར

ལྡན་པའི་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ། དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སོམ་པ་དེ་ཉིད་དུན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས

@078A ཞེས། །སེམས་གཡོ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་ཞེས་མི་བརྗོད་ལ། ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་འདི་དག་ཏུ་བྱང

ངེས་ཞེན། གཉེད་པ་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག །ཕན་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག། རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཅིའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཞེན། རིམ་བཞིན་སྟུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་དང་། བདེ་བའི་ཚོར་བ་རགས་

པ་དང་ཕྲ་བ་བཞི་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞིར་ངེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་མེད་བཞིར་ངས་ཞི་ན། གཟུགས་མེད་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ནི་གཉེས་ཏེ། ཕྱིར་རོལ་

གཟུགས་དང་ནང་རྣམ་ཤེས་ལ་བཀག་བར་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྟང་བྱ་གཟུགས་དང་། ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཉེན་པོ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། ནམ་མཁའི་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་

ཡས་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ལ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་ལ་བཀག་བར་འཛིན་པ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཞེན་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མ་གཉིས་ལས་རིམ་བཞིན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་གཟུགས་མེད་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ།

དེ་ལྟར་ན་བཞིར་ངེས་སོ། །གོ་རིམ་ནི། རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པས་བཞག་གོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཆུང་ངུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟོམས་པ་

ལས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཚངས་རིས་དང་། ཚངས་པ་མདུན་

@078B ཀ་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་རྣམས་ཆུང་ངུ་དང་། འབྱིང་དང་། ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་བསྟོམས་པ་ལས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པའི་སྐྱེ་བ་

གསུམ་གསུམ་འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་མེད་རྣམས་ཆུང་འབྱིང་ཆེན་པོར་བསྟོམས་པ་ལས་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། ངན་པ་སྟེ། བཟང་པོ་ཅི་རིགས་པ་འགྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆུང་ངུ་ནི་གྲུས་སྦྱོར་

དང་། རྟག་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་འདི་དག་གིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་ངུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཤིན་ཏུ་མདོར་བསྡུས་སོ། །གཉིས་པ་ཚད་མེད་བཞི་བཤད་པ་

ལ། ཚད་མེད་པ་ནི། བཞི་སྟེ། བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་ཚད་མེད་པ་བྱ་ཞེ་ན་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚོགས་ཚད་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོར་ཡུལ་

དུ་བྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་འཕྲད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྟུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་

དང་། གསུམ་པ་ནི་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཚགས་སྡང་གི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་

@079A ྀ།། །བྱམས་སོགས་གསུམ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམ་ཡོད་ལ་དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཕུང་སོགས་ཆོས་ཙམ་དུ་བདེན་སྣང་མདོར་བར། དེ་འདྲའི་ཕུང་སོགས་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་

གསུམ་པ་ནི། ཕུང་སོགས་སྨྲ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྐོ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དང་པོ་སོ་སྐྱེ། གཉིས་པ་ཉན་རང་འཕགས་པ། གསུམ་པ་བྱང་འཕགས་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། །འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡང་། གནས་

སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། ཚངས་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ། ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་བདག་པོའི་འབྲས་བུ། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། རྒྱུ་ཀུ་དེ་དག་དང་མི་འབྲལ་

བ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ། གཞོད་སེམས་

མགོ་ནོན་པ་བྱལ་འབྲས་སོ། །མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པའོ། །གསུམ་པ་ཚོགས་སྒྲུབ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟཕད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་

བ་ནི། བརྩེ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། སྐྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་དངོས་སུ་བྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡིན་པས་སོ། །དེར་ཐལ། འདི་དག་གིས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་

ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲས་བུར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །ཇི་ལྟར་འཛིན་ན་བདེན་པར་མི་དམིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་རྒྱུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པས་སོ། །ཚོགས་སྒྲུབ་དེ་ཡང་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་

@079B ནོ། །དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སྐྱིང་རྗེ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། འདིར་བསམ་གཏན་སྐྱིང་རྗེ་སོགས་བཅུ་བདུན་ཆོས་ཅན། ཆོགས་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དགོད་དོ། །འདིར་ཚོག་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཤེས་བྱ་བ་

འདི་ཅི་ཞེན། གཟུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་པ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་མིན་ནོ། །དབྱེ་བ་ནི། ཞ་ར་པ་ན་ཙ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ལ་དམིགས་ནས། ཞ་

ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་སྟེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཡི་གེ་སྟོང་པ་ཉིད་མཆོག་བྱེད་དུ་བྱས་ཏེ། བསྒོམས་པས་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྲག་པ་ཉིད་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ནི་བཟོད་པའི་གཟུངས་དང་། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་

དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་དོན་གོ་མིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་(RJO)ད་པ་མེད་པར་འཛིན་པར་ནུས་པའི་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ནི། ཚོགས་གི་གཟུངས་དང་། དོན་ཀྱིས་གཟུངས་སོ། །སྡིག་པ་ཞེ་བ་

ལ་སོགས་པ་གཞན་སྐྱོབ་པའི་གསང་སྔགས་རྩོམ་པར་ནུས་པའི་དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་སོ། །ས་མཚམས་ནི། ཚོགས་དང་དོན་ཀྱི་གཟུངས་མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་དང་། བཟང་པའི་གཟུངས་སྒྲོན་ལམ་

བཟོད་པ་ནས་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་མཐོང་ལམ་ནས་ཡོད་ཅིང་། སྒོ་དོན་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་གཟུངས་ཏེ། ཚོགས་དང་དོན་འཛིན་པས་སམ། ལེགས་པའི་ལམ་ལས་མི་ཉམས་པར་འཛིན་པས་

སོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བྱེ་བྲག

@080A ཞེས། །ཀུ་ཨཱད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས། སའི་ཚོགས། གཉེན་པོའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཀུ་ཨཱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡུལ་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དབྱེ་བ་ལ་རབ་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་རབ་ལས་

པས། ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུ་པོ་འདིར་སྣུས་པ། མིག་སོགས་ནང་དང་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་རྣམས་དང་ནི། དབང་རྟེན་སོགས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀས་བསྡུས་པ་དང་། སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་ཕྱོགས་བཟུ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལམ་དང་། རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་

འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པའི་དབྱས་དང་། ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་དང་། བཏང་ཞིང་དོར་བ་མེད་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་མ་མཇད་པའི་རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀུན་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་དང་།

འདས་སོགས་དུས་གསུམ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ལྔན་པའམ་ཆོགས་པ་དང་། གཅིག་ཤོས་ངོ་བོ་ཉིད་ལེན་གྱི་ཕྱིར་པོ་ལྟ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་

ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནང་དང་། ཕྱི་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་

འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་། ཐ་མ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་

@080B བྱ་བ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཉི་ཤུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཉི་ཤུའོ། །དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་

གཞི་ཆོས་ཅན་ཉི་ཤུར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་མཚམས་དང་། དམིགས་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་སོགས་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་གནས་འགའ་ཞིག་མདོར་བསྡུས་ན་མཐའ་མི་ཆོད། རྒྱས་པར་ཡཁད་ན་མངས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་བྱིས་སོ། །

ལོགས་སུ་ཡཁད་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་སའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡཁད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་ནི། སའི་ངོ་བོ། །དབྱེ་བ། ཁྱད་ཆོས། འཕོ་ཚུལ། སྣ་དོན་དང་ལྡོའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཕྱི་མའི་རྟེན་

བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐབས་

དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་བཅུའོ། །གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ། ལུས་འཇིག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་བཅུ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འཇམ་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་། འཕོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། འཕགས་བྲལ་དང་།

དགའ་ལྡན་འཕྱུལ་དགའ། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་བཞིའི་བདག་པོ་དང་། སྟོང་གི་བདག་པོ་ཚངས་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། འོག་མིན་དུ་ལྡའི་བྱ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་རྣམས་སྨིན་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡོན་ཏན་གྱི་བྱངས་ནི། ས་དང་པོར་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ། སྟུལ་སྐྱེའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་། དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཤེས། ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་འཇུག །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་བརྒྱར་འགྱེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད། སེམས་

@081A ཞེས། །ཅན་བརྒྱ་སྨིན། བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས། དེ་དག་གི་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་འཇུག །ཚེས་ཀྱི་སྐོ་བརྒྱ་འབྱེད། ལུས་བརྒྱ་སྟོན། ལུས་རེ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕོར་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་རེ་སྟོན་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་འཕོབ་བོ། །དེ་བཞིན་

དུ་ས་གཉིས་པ་ལ་སྟོང་འགྱུར་དང་། གསུམ་པ་ལ་བརྒྱ་སྟོང་འགྱུར་དང་། ས་བཞི་པ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་དང་། ས་ལྔ་བ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱ་སྟོང་དང་། ས་དྲུག་པ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དང་། ས་བདུན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་

འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་དང་། ས་དགུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངས་མེད་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་དང་། ས་བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཇི་སྙེད་ཡོད་པའི་རྡུལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་འཐོབ་བོ། །ཞེས་ཀུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་པར་ནི། ས་བཅུ་ལ་རིམ་བཞིན། ཞར་

ཕྱིན་བཅུ་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཟལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཐོབ་བོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པ་མང་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། གཟུངས་དང་། སྐད་ཅིའི་ཁྱད་པར་སོགས་དུ་མ་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །བཞི་པ་འཕོ་ཚུལ་ནི། ས་གང་གིས་ཡོངས་སུ་སྨིན་བར་འགྱུར་བའི་

ཚོས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཇི་སྲིད་མ་རྫོགས་པར་དེ་སྲིད་དུ་ས་དེ་ཡིན་ལ། རྫོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ལྟ་པ་སྐྱོན་དོན་ནི། རྒྱུན་ལས། འབྱུང་པོ་དཔག་མེད་འཇིག་མེད་ཕྱིར། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་

དག་ལས། །ཕྱི་ཕྱིར་གོང་དུ་འགྲོ་ལྟན་ཕྱིར། །དེ་དག་ཉིད་ནི་སར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

སའི་ཚོགས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་

@081B རྒྱལ་སྲིད་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས། དང་པོ་ལ་དགྱའི་སར་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ། རྣ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས། འགྲེལ་པ་ནི། རྣ་འགྲེལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤྱར་ན། གཞི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གྲུ་གྲུ་མེད་པའི་བསམ་

པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་སོགས་ཀྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཐུ་བར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་

ཕྱིར་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པ་དང་། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་དང་། ཆུ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདོད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། བདེན་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་

ཅེས་བྱ་བ་དེ་སྐྱེ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་བཅུས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ཁར་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་དག་ཏོ་ནས་ས་དང་པོ་རབ་

ཀུ་དགའ་བ་ཐོབ་ཟིན་ཏུང་ཁུད་པར་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཚོས་བཅུ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་ཟིན་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་བྱེད་

པའི་ས་དང་པོའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་དོན་འདི་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །གཉིས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ། རྒྱ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། དགེ་བའི་ཚོས་སྡུད་པ་ནས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་

@082A ཞེས། །པའི་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྤྱོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་སྟ་མ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འཐོབ་པ་ཡིན་

ནོ། །ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ། རྒྱ་ནི། ཐོས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་ཉན་པས་ངོམས་མི་ཤེས་པ་ནས་རང་དང་གཞན་ལ་བསྟོས་ནས་མི་དགེ་བའི་ཚོས་མི་བྱེད་པ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་སྟེ་མ་

བཞིན་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་བྱས་པས་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྤྱོང་ལ། རྒྱ་ནི། ནགས་གནས་ཞེས་སོགས་

སོ། །འབྲེལ་བ་ནི། རྟག་ཏུ་དགོན་པར་

གནས་པ་དང་། རྣེད་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་པ་དང་། རྣེད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་པར་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་དང་། ཟས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་བསོད་སྙོམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་གཅིག་པ་དང་། ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་།

གནས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་དགོན་པ་བ་དང་། ཤིང་དྲུང་པ་དང་། ཆུ་གབ་མེད་པ་བ་དང་། དུར་ཁྲོད་པ་དང་། གོས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། ཕྱིང་བ་པ་དང་། ཕུག་དར་ཁྲོད་པ་དང་། མལ་སྟན་ལ་ཆགས་པའི་

གཉེན་པར་རྩོག་བྱ་བ་དང་། གཞི་ཇི་བཞིན་པ་སྟེ། སྐྱང་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་དང་། བསྟབ་པ་བླང་པ་སྲོག་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བས་སློང་པ་དང་།

@082B གདུལ་བྱ་དང་མཚམས་པར་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གསུམ་ལ་གཞོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བདེག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མི་བལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་

ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་སྟ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་རྣམ་པ་བཅུས་ས་བཞི་པ་འདོད་འཕྲོ་བ་ཅན་གཙོན་པ་ཡིན་ནོ། །ས་ལྟ་བའི་ཡོངས་སྤྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། འདྲིས་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། རྟེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་པ་དང་

འགྲོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་རྣམ་པར་སྤོང་ཞིང་དེ་དག་ལས་བརྒྱལ་པའི་ཆོས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སྟ་མ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་

ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པས་ས་ལྟ་པ་སྤྱང་དཀའ་བ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྤྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། སྤྱིན་སོགས་བླང་བྱའི་ཆོས་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སྒོམ་པར་ནི་བས་རྩ་ལ་དཀའ་བ་སོགས་སྤང་བྱ་དྲུག་སྤངས་པས་ས་ནི་དྲུག་པ་ཡང་དག

འཐོབ་བོ། འགྲེལ་པ་ནི། ས་དྲུག་པར། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁིམས་དང་གཞན་དོན་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་བསམ་

གཏན་རྫོགས་པས་ཉན་ཐོས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། ཆོས་ལ་དུས་རྟོག་གི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྣང་བའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། སྤྱིན་པའི་

ཨར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་སློང་བ་པོའི་སྐྱེ་བས་བླངས་

@083A ཞེས། །ཤ་ཞུམ་པའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་བསྟོན་འགྲུས་ཀྱི་ཨར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངང་གིས་གཏོང་བར་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། ཐབས་མ་ཁས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་རྟོགས་པས་རང་ཉིད་བཀྲེན་ཡང་སྤོང་བ་

པོའི་སྐྱེ་བོ་སྤོང་པའི་སེམས་སྤོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྨྱོང་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྡུ་མ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྨྱངས་པས་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་ཟིན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐོ་ནས་ཀྱན་ཤེས།

པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་སྤོང་ཚུལ་དང་། གཉེན་པོ་ཉི་ཤུ་བསྟེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་རྟ་བ་ནི། བདག་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། བདག་དང་ཞེས་པ་ནས། འགལ་བ་བརྗོད་པ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་སྟེ། ཉེས་

པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བྲལ་ནས་བརྒྱག་པའི་ཚོས་དོན་ཀྱི་འཕངས་པ་ཡོངས་སུ་སྨྱོང་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་སྡུ་མ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཐོབ་ཟིན་ཡོན་ཏན་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཀུན་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁཉེས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དོན་ཀྱིས་འཕངས་

པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་པོས་འདི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་ནི། རྣམ་ཐར་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྱུར་པ་བཀག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་

ཆོས་ལ་སྨོན་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་གསུམ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། གསོད་པ་པོ་དང་། བསགས་པ་མི་དམིགས་

@083B པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་བ་དང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་ཆད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། མཚན་

མར་འཛིན་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོའོ། །མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་རིགས་གསུམ་ཐ་དད་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོའོ། །མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་།

ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་ཐམས་

ཅད་གཅད་པ་ནས་གདུལ་བྱ་དང་

མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་བར་རྣམས་ནི། རིམ་བཞིན་ཁམས་གསུམ་ལ་གནས་པ་ནས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་འཇིག་པའི་བར་གྱི་གཉེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྨིན་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྡུམ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་

པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྨིན་ལ། རྩ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཅེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་སོགས། ཡོངས་སུ་སྨིན་བའི་ཚེས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྡུམ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པར་

རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་སྐོ་ནས་སྨྲངས་པ་ནས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་ཟིན་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྨྱོང་ལ། རྩ་བ་ནི། སྨོན་ལམ་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་

@084A ཞེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཤེས་པ་དང་། སྨོན་པ་ཆུ་བོ་ལྟར་མི་ཟད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུགས་པའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། རིགས་རྒྱལ་པོ་དང་ལ་སོགས་པ་བྱམ་ཟེར་གནས་པ་དང་། རྟུས་ཉི་མ་ལ་སོགས་

པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཆོ་འཕྲང་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། བདུན་བརྒྱད་ཚུན་ཆད་དུ་ལེགས་པར་འཛེལ་བའི་གཉེན་དམ་པ་བྱོན་བྱོན་པ་དང་། རང་དབང་པའི་འཁོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བསྟོད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་

བསྐུལ་ཏེ་ཁྱིམ་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཞ་ཤྲེད་ཐ་དད་པ་དང་། ཀླུ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡོན་ཏན་

ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་ལ་གསུམ་གྱི་མཚམས་སྦྱར་ནི། རྒྱུའི་ས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྨིན་བ་དེ་ལྟར་ས་སོ་སོ་ལ་རིམ་པར་བསྟན་ནས་འབྲས་བུའི་ས་ཉིད་དུ་ཡོངས་

སྨིན་དེ་དག་མ་ཐཽད་པར་ས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྡུ་བའི་སྐོན་ས་བཅུ་བའི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ས་བཅུ་པ་ལ་ཡོངས་སྨིན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ། ལོ་སྟོང་བཅེན་པོ་ས་སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཁྲོད་པར་དུ་འགྱུར་བར་

ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སྨིན་སྟོན་པ་ཡིན་པ་ལས་བཅུ་བ་འདིས་དགུ་པ་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུའི་སར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲོད་པར་དུ་བྱུར་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་སྨིན་མ་བསྟན་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། ཡོངས་

སྒོང་བསྟན་པའི་དགོས་པ་

@084B དེ་ཙམ་དུ་མ་ངེས་ལ། གཞན་དག་ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྒོང་བཅུ་གཉིས་པོ་ཉིད་བཅུ་པའི་ཡང་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། ས་དེ་དང་དེའི་ཡོངས་སྒོང་མ་རྫོགས་པར་དེ་སྲིད་དུས་དེ་ཡིན་པར་སྣང་པ་དང་ཆེས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པས་དགུ་པར་ཐལ་བས་སོ། །དེས་

ན་རང་ལུགས་ནི། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་པ་ན་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐུར་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཡོངས་སྒོང་གི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་བལྟོས་པའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བ་ནི། ས་དགུ་ཞེས་སོགས་སོ། འགྲེལ་

པ་ནི། ས་དགུ་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྒོན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་གནས་པའི་ས་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སངས་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ལ་ནི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདའ་བྱ་ས་དགུ་གང་ཞེ་ན། མིང་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒོང་ལམ་

བཞི་ཚོས་ཅན། རིགས་ཀྱི་ས་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་དེས་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག །རང་བཞིན་གྱིས་དེས་པ་མི་འདོད་ཅིང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་

དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་རྣམས་དོད་རྣམ་རིགས་དེས་པར་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། སྟོན་དང་བས་ངུ་བྱང་ཆུབ་པར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཉན་ཐོས་ནི་བཟོད་ཚེན་ནས་རིགས་དེས་པར་འདོད་ཀྱི། དེའི་སྟར་མིན་ཏེ། གཉིས་སྟོབ

@085A ྱ།། །རིགས་ལས་ལྡོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཉན་གསུམ་ཡང་། ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཐེག་ཚེན་དུ་ཡང་འཇུག་སྟིད་ལ། བཟོད་འབྱིང་མན་ཆད་དུ་རང་རྒྱལ་དུ་ཡང་ལྡོག་པ་ཟཱཊ་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཟོད་

ཚེན་དང་ཚོས་མཚོག་རིགས་ཀྱི་ས་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པ་ཉན་རང་རིགས་མ་ངེས་པ་ལྷག་མེད་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཐེག་ཚེན་དུ་འཇུག་སྟིད་པས་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། ངེས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཆོགས་ལམ་ནས་ངེས་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་

ཀྱིས་ཚོས་མཚོག་ནས་ངེས་པས། ཚོས་མཚོག་རིགས་ཀྱི་ས་འདོད་ཅིང་། འདིར་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་བཞེད་པས་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་མི་བཞག་ལ། ཉན་རང་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྟོགས་

པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག

པས་སྟོང་ལམ་བཞི་རིགས་ཀྱི་སར་བཞག་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་པས་བསར་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོའི་ འགྲེལ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས་སོ། །འདིར་

གཞན་དག་གིས་མཇོད་བཞིན་དུ་རང་ཡུགས་ལ་བཤད་པ་ནི། གླུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་གས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མ་གོ་བར་ཉན་རང་གི་ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་དོན་སྨྲ་གཉིས་ཀྱི་ ལུགས་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་སྣམ་པའི་སྐུན་

སྨྲལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཆེན་པོའོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་བརྒྱད་པའི་ས་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་རྐྱེགས་པ་ནི་སྲབ་པའི་ས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ས་ནི་ འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་དང་། དགྲ་བཅོམ་

@085B པ་ཉིད་ཀྱི་རྐྱེགས་པ་ནི་བྱས་པ་རྐྱེགས་པའི་ས་དང་། ལྷག་མ་ཞུགས་པ་གསུམ་གྱི་རྐྱེགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པའི་འདའ་བྱ་ལ་ཚུལ་ལམ་ཐེག་པ་གསུམ་

གྱི་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་དགོངས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱངས་འཛིན་གཅིག་ཏོ་ན་སྟེ་

དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་པའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་པ་ཡིན་ཏེ། དམན་པ་ས་བརྒྱད་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་འོག་མ་རྣམས་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཙམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་

རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། གཉེན་པོའི་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། མཐོང་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་། གཉེན་པོའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་

དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་སོ་སོར་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སྤོང་བའི་ལམ་ལ་སྦྱང་བས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ ཕྱོགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཉེན་

པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །དགེ་དོན་ནི། གཉེན་པོ་

@086A ཞེས་བྱ། །ཚོགས་སྣྲན་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་བཞི་དང་། སྒོམ་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ངེས་འབྱུང་སྣྲབ་པ་ལ་

བཞི་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་། དེ་ལའང་གཞན་དོན་དང་། རང་དོན་གཉིས་ལས། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་

ཀྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་དོན་སྤང་རྟོགས་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་རྣག་པ་དང་ཚད་པ་དང་

བྱལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྤང་ས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་འཐོབ་པ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམ་མཁྱེན་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་

རོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལྷ་བུ་དག་ལས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དེ་དག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་ངེས་

པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཏེ། གཞན་སྣབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་

@086B པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས། སྐབས་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ།། ༈ །།གཉིས་པ་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལམ་ཤེས་ལ། མཚམས་སྦྱར། ཆོས་བཅུ་གཅིག་བཤད། སྐབས་བསྟུ་

བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་འཆད་དོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་བཅུ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུ་

འབྲས་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་སྔར་ནི་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་ཁྲད་པར་བཅུའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ངོ་བོ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་

དང་། མཐོང་སྐོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལམ་

དེ་དག་གི་ལྟོག་པའི་སྐོ་ནས་མ་བསྟན་པས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་བཅུ་ལས། རྒྱུའི་ཚས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལོགས་སུ་དྲངས་ཏེ་འདིར་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ན། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་དེའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་

ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཤད་པ་ལས་གཟུང་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་ཀྱང་། དེར་སྣོས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅིའི་

ཕྱིར་བསྟན་ཅེ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་ལས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་དོགས་པ་

@087A ཞེས། །བསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཙམ་ཞིག་དྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་སོ། །གཞན་དག་ནི་ལམ་

ཤེས་མེད་ན་རྣམ་མཁྱེན་མི་འཐོབ་པས་ལམ་ཤེས་འཚད་ཅེས་བཤད་མོད། ལམ་ཤེས་མེད་ན་མེད་ཅེས་པར་སོང་གི་ལམ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་ཅེས་པར་མ་སོང་ལ། འདིར་མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི། ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡུལ་

དུ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པས། ལམ་ཤེས་ལས་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་ལས། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བལྟོས་པའི་གོ་རིམ་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆོས་བཅུ་གཅིག

བཤད་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྫ་བ་ནི། ལྷ་རྣམས་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་གང་སྡོང་བ་རང་བཞིན། གཞན་ཇི་ལྟར་རྟོས་སུ་འཇོན་པའི་བྱེད་

པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། བརྒྱུད་པའི་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། གེགས་དང་བྲལ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་གསུངས་པའི་ཚོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དགའ་གིས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འོད་མོག

མོག་པོར་མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་དེ་དག་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་མ་ཐག་སྐྱེ་བར་རུང་བ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོན་ལ་རྟོགས་པ་ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་ཞེས་

བྱ་བར་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ཤེས་པར་

@087B བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མདོ་དེའི་ཚོགས་རྣར་གྱིས་ལམ་ཤེས་དེ་མ་ཐག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཞིག་དགོས་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཐུན་ཉེན་དང་ལྡན་པའི་རྟེན་ནི། ལམ་ཤེས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།

ཁྲོད་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་། དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཉན་རང་སློབ་པས་ཀྱང་

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་ཡུལ་ངེས་པ་དང་

ཞེས་པའི་མདོར། གང་ཡང་དག་པའི་སྤྲོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་ནི། བླ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལམ་ཤེས་བསྒོམ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་མིན་ནམ་ཞེན། དེ་ནི་དེ་མ་

ཐག་མི་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་ངེས་དོན་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་བྱང་སེམས་མིན་ཏེ། ལམ་

ཤེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་བར་བསྟན་མ་ཐག་ཡིན་པས་སོ། །ཕྱི་རོལ་པ་ལ་བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་ཙམ་པ་དག་དགོངས་གཞི་ཐེག་པ་གསུམ་

@088A ཞེ། །གྲྭ་ཚོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཏུ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་དུ་མཚུངས་པ་ལ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས། དགོངས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་ངེངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་

མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་བརྒྱང་བའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ངེས་དོན་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་དང་། མོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། དགྲ་

བཅོམ་ལྡན་མེད་དུ་ཞུགས་པ་སྐར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་སྡུང་འདས་ཐོབ་ན་འཇིགས་པ་མེད་པའི་གནས་ཐོབ་དགོས་པ་ལ། ཉན་

རང་གི་སྐུང་འདས་ཐོབ་ཀྱང་ཤེས་སྨིན་ཀྱི་

འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་སྐུང་འདས་མཐར་ཐུག་མེད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་སོ། །དེས་ན་ཉན་རང་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའང་། དག་པའི་ཞིང་དུ་པརྞའི་སྤྱབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་

བྱངས་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སད་པར་བྱས་ནས་སྣར་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་ལང་གཤེགས་ལས་བཤད་ཅིང་། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གསུང་པ་ནི། འཁོར་པའི་ལམ་གྱིས་དུབ་པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་རེ་ཤིག་དབུགས་

འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་ཅེ་ན། ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་སྒོམ་པ་དང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དུས་མཉམ་མི་འོང་བས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གོང་

@088B དུ་ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱང་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོན་དུ་ཆོགས་གསོག་པ་དང་འབྲེལ་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་

དེ་ནི་ཆོག་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ཟད་པའི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲ་འདས་ཡིན་ན་འཁོར་བ་ཟད་པའི་མཐའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་སྒྲ་འདས་ཐོག་མཉན་

འཁོར་བ་མ་ཟད་པར་འདོད་དགོས་པས་འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་མེད་དོ། ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཐར་བ་ལ་སྐྱེར་བ་འདེབས་པའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་འདས་ཐོག་མ་ན་སྒྲ་འདས་ཐོག་པའི་གང་ཟགས་རང་གི་འཁོར་བ་ཟད་པ་ཡིན་གྱི། འཁོར་བ་ཙམ་ཟད་པ་མིན་པས།

དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ཟད་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིན་གཉིས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲིན་གཉིས་ཙམ་སྤངས་པ་མིན་པས། སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱང་སྤྲིན་གཉིས་སྤངས་པ་ཡོད་མི་དགོས་སོ། ཞེས་སྨྲས་ན་ལན་ཅི་ཡོད་

སོམས་ཤིག །དེས་ན་འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མེད་དགོས་པས། སྤྲིན་གཉིས་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཤིན་ཏུ་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་ཟད་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ཡོད་

པས་སོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚང་རྒྱལ་མི་རྒྱ་ཞེ་ན། རྒྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྤྲིན་གཉིས་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་དང་ཕྲད་ན་འབྲལ་རུང་ཡིན་ཚེང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཛུག་པའི་

@089A ཞེས། །ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རེ་རེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཛུག་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅ་ཐུགས་རྗེའི་ཡུལ་དུ་དོང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཞུགས་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་

འཛུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཐུགས་བསྟེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་ཆོག་གཉིས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་འང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསུངས་པ་ལེགས་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ན། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་སྲིད་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་

ལ་ཚད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉེས་པ་འདི་ནི། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀུན་གྱི་ཀུན་གཉེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བས་སོ། །

ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེད་པ་འདི་ནི་ཁྱབ་པ་འགལ་བའང་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མ་ཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པས་

@089B སོ། གཞན་དུ་ན། དུ་བ་སྐྱེས་པ་ན། མེའི་འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཆད་དགོས་པར་འདོད་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅི་འདུག་སོམས་ཤིག །ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་མིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེར་

འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། འགྲོ་འོང་བྲལ་ཕྱིར་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་སྟ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་དབང་

དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་སྐྱེ་བ་སྟ་ཕྱི་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཁོ་བོས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་པར་མང་ཡང་རེ་ཤིག་བཞག་གོ །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་

བྱང་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོང་བ་མིན་པ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་ཤེས་སྨྲིབ་སྤྱོང་བ་དོན་དུ་གཉེར་ཀྱི། རང་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་

སྤྱངས་པ་ཙམ་དོན་དུ་མི་གཉེར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཞུགས་པར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་གা་ལ་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ལྷེ་ཀ་བྱེད་དགা་གིས་མ་འཕྲུལ་བ་བྱས་

ལ་འདིར་ཉོན་མོངས་མི་སྤྱོང་བར་བཤད་པའང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་ནས་མིན་ཏེ། དགা་ས་ལ་གནས་པས་གཞན་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ལེན་པས་ཁྱབ་པར་

@090A ཞེས། །ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གཏན་མི་སྤྱོང་བར་བཤད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ལའང་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ས་བཟུང་བའི་བར་དུ་མི་སྤྱོང་བར་བཤད་པ་

ཙམ་ཡང་མིན་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པས་ཤེས་པ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སྣོང་རྩེ་དང་། སྣོན་ལམ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་དག་བའི་རྒྱ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ཚོས་

སུ་བློ་གྲོས་རྒྱུ་མཚོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་འདིར་མི་སྣོང་བ་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་འདུ་བས་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་སོ། ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་

སོགས་སྣོང་མི་སྣོང་གི་དོགས་པ་བླུན་པོ་གནག་རྫོའི་ངོར་ཡང་དཔྱད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ཙམ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྣོང་བར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་

རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལས་ནི་རང་དོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བསྨྱས་པ་ཡོངས་སུ་སྨྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་

ནོ། །ངག་དོན་ནི། དེ་འདྲ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་སྟ་མ་སྟ་མའི་བྱེད་ལས་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ལ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་

ཀྱི་ལམ་ཞེས་པའི་ལམ་ཞེས་གསུམ།

@090B དང་པོ་ལ། ལམ་ཞེས་དངོས་དང་། རྒྱུ་དེས་འབྲེད་ཚ་མཐུན་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ། གཞན་དག་གིས་འདོད་པ་ནི། སྔར་བཀག་ཟིན་ལ་རང་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཡེ་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཅིང་། ཡེ་ཞེས་དེ་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པའི་ཡེ་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཞད་པ་ལ། དེའི་དོན་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་

ཞེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་གྱི་ལམ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཙམ་མིན་པས། གང་ཟག་དང་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཙམ་ཡིན་གྱི། མངོན་དུ་

བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མིན་པའི་

ཕྱིར། མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྒོམ་ལམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་སྒོམ་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཉོན་སྒྲིབ་ནི། འཇིག་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཞེས་ཀྱིས་ཞེས་སྒྲིབ་སྤྱངས་པའི་ཞར་ལ་སྟོང་

པས་དེའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་མི་དགོས་ལ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་སུ་འཛིན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྤང་པ་ཡིན་པས། །དེ་གཉིས་

མཐོང་ལམ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ནི་མཐོང་སྤྱོམ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་ལམ་དུ་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག

@091A ཞེས། །གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ལྟར་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་བསྒོམས་པས་མཐོང་ལམ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་

རྟོགས་པ་དེའི་ཚེས་ཉིད་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པས་ཐོག་ཏུ་མཉམ་གཞག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་དྲན་པའི་སྒོ་ནས། དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་

འདྲེན་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཅེས་བྱ་ཞིང་། ཚུལ་འདི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་རིགས་

བསྒྲེའོ། །གཞིས་པ་ཆོག་དོན་ལ་གསུམ་ལས་

མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་ལ་སོགས་པ་བརྟེད་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པས་ཉན་ཐོས་འཚང་རྒྱ། །རྩ་བ་ནི། ཤེས་པར་བྱ། གང་དུ་ན། ལམ་ཤེས་

ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི་འོ། །གང་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ལའོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ནི་འོ། །འགྲེལ་བ་ནི་སྐབས་འདིར། མདོ་ལས།

བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩྭ་གསུངས་པ་དེ་ལ་སྟུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ཚོར་མ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་གཉིས་ནི་རང་མིང་གིས་བསྟན་ཅིང་། སྟོང་བའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པ་ཅེས་པའི་མིང་གཞན་གྱི་བཤད་ལ།

@091B བདག་མེད་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཞེ་བའི་རྣམ་པ་ཅེས་པའི་མིང་གཞན་གྱིས་བཤད་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་དག་དང་། གཞུང་འདི་འགྲུབ་མ་དག་པས། གསེར་གྲིང་བའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་

ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཞི་དག་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་སྤྱི་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོར་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན། ནད་དང་། འབྲས་དང་། རྟུག་རྟུ་དང་། སྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅེས་པའི་མིང་གཞན་རྣམས་

ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ནི་སྡུག་ཀུན་སོ་སོ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་

ལ། དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་རིམ་བཞིན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྡུག་ཀུན་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་དུ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་རྗེལ་

བས་ཕ་རོལ་དང་། གཉེད་བྱེད་ཡོད་པས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བསྒོམ་ལམ་ཐ་མར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གཡོ་བ་དང་རབ་ཏུ་འཇིག

པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མེད་དུ་འགོག་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཕྱིའི་གཉེད་པའི་གནས་སུ་ཐྱུར་པས་འཇིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་གཉེད་པས་

བླ་གས་ཐོང་བས་ནད་འགོ་བ་དང་།

@092A ཞེས། །སེམས་ཅན་མིན་པའི་གནོད་པས་བླ་གས་ཐོད་པས་འཆོ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཨ་རོལ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་གསུམ་སྨྲ་ག་ཀྱན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་

པར་གང་ལས་བསྟན་ཞེ་ན། སྨྲ་ག་ཀྱན་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་དང་། འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ལུང་དོན་བྱང་བས་བའོ། །འགོག་པའི་བདེན་པའི་འགོག

པའི་རང་གི་ངོ་བོ་བདག་མེད་པའི་མིང་གིས་དང་། ཞེ་བ། རང་མིང་གིས་དང་བྱ་ནོམ་པའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་དབེན་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་

པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གི་མིང་གིས་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ལམ་དང་། རིགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་རྣམས་རྟོགས་པ་ཉན་ཐོས་

རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་སྐྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་

@092B ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། བདེན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་འཕགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་

པ་ཕུང་པོ་དོན་དམ་པར། རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྣ་མ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་པའང་བདེན་པ་མིན། མི་རྟག་པའང་

བདེན་པ་མིན་ཞེས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བདེན་པའི་ཚོས་རྣམས་མ་གཟིགས་པ་

ཞེས་བྱ་བ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མི་དམིགས་པའི་

གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་འཐད་པས་ས་རབ་ཀུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་མི་གནས་པ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་གཅོར་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་

དམིགས་ནས་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་

མཐུན་པ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྟ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་སྐོན་ནས་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱོང་ལམ་དུ་

བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བདེན་མེད་རྟོགས་

པས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ་སྐོམ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་ལ། རྟེན་གང་གི་ཁྱད་པར་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ། ལམ་ཤེས་དེའི་རྒྱུ་དེས་ཆ་ཅཧད་པཧང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁྱད་ཆོས་

དངོས་དང་། དེ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །

@093A ཞེས། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བརྩོད་པར་རིགས་མོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་རང་རྒྱལ་དེ་དག་ཏི་ལྟར་ཁྱད་པར་

དུ་འཕགས་ན་གང་གིས་ན་དེ་དག་གི་ལམ་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་སྨྲམ་པའི་དོགས་པ་བསྟུ་བར་རེ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ལས་རང་རྒྱལ་ཁྲིད་ཞུགས་པ་ཉིད་དུ་སྣང་པ་འཆད་དོ། །རྫ་བ་ནི། རང་བྱུང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ། ལམ་བགྲོད་པའི་ཁྲིད་པར་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་

ཁྲིད་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུགས་ལས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་བལྟོས་ནས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐོགས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་བརྟེད་པ་དང་བཅས་པས་ཆོས་བསྟན་པས་དེ་དག་པ་ལ་འཇུག

པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྟོན་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སྨོན་དཔོན་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མ་བལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་ཐོགས་པར་

འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྟན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ལམ་ལས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ཁྲིད་ཞུགས་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནོ། །འདི་ཤད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བའོ། །དེ་

བཞིན་དུ་སྨྲར་བརྗོད་པའི་ཚེས་བསྟན་པའི་སྐོར་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་པའི་རྣ་ལ་ཏོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དེ་དག་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་

མཐུས་སྒྲ་མེད་པའི་ཚོས་

@093B བསྟན་པས། གཞན་དག་དགེ་བ་བཟུང་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་པ་པོས་མི་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་ཁྱད་ཞུགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ཤད་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་བའོ། །དགེ་དོན་ནི། རང་

རྒྱལ་ཚོས་ཅན། ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སྐྱོབ་དཔོན་གཞན་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་བྱང་གི་ཡི་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། ཚོས་སྟོན་ཚུལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། སྒྲ་མེད་དུ་

ཚོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཚོས་སྟོན་པ་ནི་ངག་གི་ལས་ཡིན་པས་ཡང་ཇི་ལྟར་སྒྲ་མེད་པར་ཚོས་སྟོན་སྣམ་པའི་དོགས་པ་བསྟུ་པར། རྩ་བ་ནི་གང་གང་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མེད་

པར་ཚོས་སྟོན་པ་ཅེས་བྱ་བ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲ་མེད་ཀྱང་དོན་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་གདུལ་བྱ་གང་གི་དོན་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉན་པར་འདོད་པ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དོན་དེ་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་

བས་སོ། །ཁྱབ་སྟེ་ཆོས་སྟོན་པས་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ཀྱས་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་པར་བཏགས་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་པར་ཆོག་ཏུ་མི་སྣང་བས་བརྗོད་པ་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་འཁྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་སྲུ་གྱུར་ནས་ནང་གི་བརྗོད་པ་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་བོ། །དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུའི་ཚུལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་

@094A ཞེས། །ན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྟོན་སློབ་ལམ་གྱི་ཚེ། ངག་གི་བརྗོད་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྨོན་ལམ་དང་ལ་སོགས་པ་དེའི་རྒྱུར་ཆོགས་བསགས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་བསྒོམས་པའི་མཐུས་དེ་

ལྟར་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྨོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་སངས་རྒྱས་རྟོག་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་ནུས་པ་ལྟར་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེའི་མཐུས་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་ནུས་ཤེས་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་

པར་འདྲའོ། ཞེས་སྨྲོས་བ་ནི་མིན་ཏེ། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་སངས་རྒྱས་སྒྲ་མེད་དུ་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅེས་འཆད་པ་དག་ནི་བབ་རྩོལ་སྟེ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་

རིག་བྱེད་ལ་ཀུན་སློང་དགོས་མི་དགོས་

ཁྱད་པར་མེད་པས་ངག་གི་ཚོས་བསྟན་པས་ཤེས་པའི་རྟལ་རྟོགས་ན་ལུས་ཀྱིས་བསྟན་པས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིད་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བསམས་པས་ལྷའི་དབང་པོའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བར་མདོ་ལས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡིད་ཀྱིས་ཚོས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟ་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། རང་རྒྱལ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མེད་དུ་ཚོས་སྟོན་རུས་ཏེ། སྨོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་རང་གི་ཡིད་ལ་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་དོན་

དེ་གོ་བར་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བའི་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན། བདེན་འཛིན་

@094B ཀྱི་རྟོག་པ་སྤོང་སྟེ། གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་རང་ཀུ་ཤེ་བའི་སྐྱབ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་རྟོག་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་སྤོང་སྟེ། ཁྱོད་འཛིན་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།

བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་བ་ཉིད་ཀྱིས། བས་ངུ་ལྟ་བུའི་ལམ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་

རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡང་དག་བསྟན་པར་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོབ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དག་གི་འདིར་ལམ་ས་གང་གི་རྟེན་དང་། ཚོས་ཉིད་ཉིད་རིགས་ཀྱི་རྟེན་བྱས་ནས་དང་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་། གཉིས་

པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག །རྒྱལ་སྲས་ཕྱིར་མི་སྟོག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྲས་བདེན་ལ་མཁས་དང་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་བསྟས་པ་

གསུམ་ཀ་ལས། བྱང་སེམས་ཆེན་པོར་བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གཞན་དག་ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞེད་པ་དང་ལམ་དེའི་རྟེན་རིགས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་

བཞེད་པ་དང་འགལ་ལ། ཁ་ཅིག་སྐབས་འདི། རྟེན་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་རང་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པར་འདོད་པ་ནི་

དེ་བས་ཀྱང་ནང་འགལ་བ་

@095A ཞེས། །ཆེན་པོའོ། །དེས་ན་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ཅིང་། གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་དེ་བྱང་སེམས་དང་། རང་རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་

སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་རང་རྒྱལ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་བའི་གཞི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་འོག་པ་མེད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་

གྱིས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་སྣོམ་བྱང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ལ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅི་ན། །གཉིས་ཀས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་

ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་འདུ་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་བདག་མེད་ཕྱ་རགས་གཉིས་བསྟན་ཏེ། རགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཕྱ་བ་གཟུང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣུལ་བའི་

ཕྱིར། ཐེག་དམན་

གྱི་སྟེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ཀྱང་། བདག་མེད་རགས་པ་ཙམ་དེ་དག་གོ་ཡི། ཕྱ་བ་མི་གོ་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོ་བས་བདག་མེད་ཕྱ་བཞང་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་གྱི་

སྟེ་སྣོད་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པར་འདུ་ཡང་། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོ་རྐུལ་གཉིས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་སྣོད་ནས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་བཀག་མ་བཀག་གི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་རགས་གཉིས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚོས་ཀྱི་བདག

@095B མེད་གོ་ཆུལ་གཉིས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྣོད་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལས་མ་ཟཱཏ་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་དབང་པོ་རྣོ་བས་དེ་ལས་ཟཱཏ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན། གཟུང་

མེད་རྟོགས་ནུས་ན། བྱང་སེམས་དེ་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་ཆེས་རྣོ་བས། དེ་ལས་ཟཱཏ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་འཛིན་མེད་རྟོགས་ནུས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་ཅན་གསུམ་གა་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྣོད་གཅིག་བྱ་བསྟན་

པས་ཆོག་པར་ཐལ་ལོ། །འགྲེལ་བ་ནི། རང་སངས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐུས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་པས་ས། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རང་

དོན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་དུ་ཤེས་པར་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོ། །ཇི་ལྟར་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཇི་སྙད་བཤད་པའི་བདེན་པ་བསྟོམ་པ་ཁོ་ན་དང་། དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྟོམས་པས་

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དོན་

གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་གི་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྲངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྟན་པ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་གཞིའི་ཁྱད་པར་རིགས་

ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་རྟོགས་པར་རོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱོང་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡེ་

ཤེས་ཚོས་ཅན་

@096A ཞེས། །རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྨོན་ནས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་སྐྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པའི་བྱང་སེམས་

འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ངེས་པར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། བཏགས་པའི་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བརྗོད་ལས་བྱུང་བའི་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མ་འགལ་བར་ཐ་སྙད་

དུ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་སྟོན་པ་དང་། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནང་དང་། ཕྱི་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་

མཚན་མར་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་པ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པས་

ངེས་པར་འབྱེད་

པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་བསྟེའོ། །གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་དོན་ལ། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་

སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ནི། གྲིང་

@096B གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་འདོད་ལྷ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་གི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་སྐྱོ་བ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། སེམས་རྟེན་ནི། ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་བསམ་གཏན་ས་བྱུག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཅིང་

གཟུགས་མེད་ལ་མི་བསྟེན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ནི་ལྷག་མཐོང་ཤེས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་ཁམས་ལ་མི་དམིགས་ལ། མཐོང་ལམ་ཁམས་གསུམ་གའི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ནི་ཐབས་མཁས་པས་ཟིག་མཐོང་ལམ་ས་དགུ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བར། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀ་རུ། ས་དགུ་ཀ་

གཉེན་པོའི་རྟེན་དུ་ཟཱཊ་ཅིང་། འདོད་པ་ཁམས་དང་སྦྱིད་རྩེ་ན། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲུབས། ཅེས་ཟཱཊ་པ་ཉན་ཐོས་ཐབས་མི་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་འདི་མི་འཐལ་ལོ་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཟཱཊ་དོ། །ཀང་ཟག

གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གསུམ་དང་པོ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་

ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐེག་ཆེན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། གཞན་དག་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཙམ་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཉིད་

@097A ཞེས། །གསར་དུ་མཐོང་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་དུ་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་

པས་ཁྱབ་

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་གསར་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་ཡིན་

པས་ཁྱབ་པར་ཁས་

བླང་སར་ཐེག་ཆེན་སྤོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྒྲུབའི་ཤེས་པ། ཤེས་འདོད་པ་དག་ནི།

ནང་འགལ་བའི་ཕྱང་པོ་

ཆེན་པོ་སྨྱངས་པའོ། །དབྱི་ན་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གོ་དེ་ཡང་སྟུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི། སྟུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མོ། །སྟུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་ནི། དེའི་རྣལ་གྱོལ་ལམ་མོ། །དེ་གཉིས་ཀའང་

སྟུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། སྡུ་མས་སྟུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་དང་། ཕྱི་མས་སྟུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་

བཟོད་དང་། རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་སྟུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ལ། སྡུ་མས་ཤེས་བཟོད་སྡུ་མ་གཉིས་ལ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཐུན་

@097B ཅིང་། ཕྱི་མས་རྗེས་བཟོད་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། འདི་གཉིས་ཁྱད་པར་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པས་ནི་ གཟུང་པ་རྟོགས་ལ། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་

བཟོད་པ་དང་། རྣམ་སྤྱོད་པས་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། སྨྲག་བསྟལ་ལ་རྣམ་སྤྱོད་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྨྲག་བསྟལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ། སྨྲག་བསྟལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་

བཟོད་པ་དང་། སྨྲག་བསྟལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་འདི་གཉིས། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཞེས་སོ་སོར་རང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱར་པའི་ཤེས་རབ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་། ཁོ་ཐོས་བཞག་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་སྐད་བྱས་ན། འགྲེལ་

ཆེན་དུ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཞུད་པར་མེད་ཀྱང་། རྣམ་ཐོབ་ཀུ་དེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་ནུས་པ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་གཞག་ཀུ་རིམ་ཅན་དུ་ཐོབ་པས། མཐོང་ལམ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཕྱེ་བར་བཞག་པའང་ལེགས་

པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པར་རྣམ་བཟོད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ན། ཆོས་ཉིད་གསར་རྟོགས་ཁས་མ་བླངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་དོན་དམ་

པར་བདེན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གང་དག་ཀུན་ལས་བཏུས་སེམས་ཙམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཁས་བླངས་ནས། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་བ་ཁོ་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འདོད་

པ་ལ། དམིགས་པ་དག་ལ་

@098A ཞེས། །ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པར་ཐལ་བ་དབུ་མ་པས་འཕེན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ནས། སྐར་ཡང་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྟེན་བཟོད་རྟེན་ཤེས་རྣམས་གྱིས་ཡི་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ན་འགལ་བ་ཆེན་པོ་

ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་སྣང་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་ནས། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྟེན་བཟོད་རྟེན་ཤེས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ལ་དངོས་

སུ་དམིགས་པར་འདོད་པ་དེ་བས་ཀྱང་དངོས་འགལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ཀུན་ལས་བཏུས། མདོ་སྡེ་པའི་བླུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཁས་བླངས་ནས། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་

ནི། བླུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་མ་ཚགས་པའི་གཏམ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བཟོད་བཞི་བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་རིགས་བསྟེའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ལའང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་འགྱོ་དགོས་པ་ལ། ཁོའི་རྟེད་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་དམ་ཡིན་ན། ཉན་རང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན། མཐོང་ལམ་དེ་གཉིས་ཀོ་རིམ་ཇི་ལྟར་སྐྱེན། སྒོམ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་དང་། སྤྲུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་

@098B བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་

སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མདུ་ཡིན་ཅི་ན། འདི་ལ་འགྲེལ་ཆེན་དུ། འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཅིག

དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཀོད་ནས། ལུགས་ཐ་མ་ལ། ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་རྟུང་བའི་སྐྱེན་བརྗོད་ཅིག་ལུགས་དང་པོའི་གཞུང་བཙུགས་

པར་མཛད་དོ། །དེའི་དོན་ལ་

གཞན་དག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་དེ་འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ས(KD) ཅིག་གཅིག་ཡིན་ལ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལས་སྐད་ཅིག་བཅུ་བླུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཀྱི་མ། སྐད་ཅིག་བཅུ་བླུག་པོ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་།

རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བཀོད་ནས་འགལ་བར་ཁས་བླངས་བཞིན་དུ། སྒར་ཡང་མཐོང་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་བཅུ་བླུག་ཡིན་པར། ཁས་ལེན་པ་ནི་ཆེས་ངོ་མཚར་རོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་ཡིན། སྐད་

ཅིག་དུ་མ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་པར། ཁས་ལེན་པ་ནི་ཆེས་ངོ་མཚར་རོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་ལ་ཆོས་ཅ་བཅུ་བླུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་འབྲས་བུའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཅེས་པ་

@099A ཞེས། །ནི། སྟོང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཉིད་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་མངོན་རྟོགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་

མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཅེས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཅེས་པའོ། །སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཅེས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་ཚ་ཞས་སུ་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག

ཡོད། ཅེས་པའོ། །སྐད་ཅིག་ཀྱང་རང་གྲུབ་དུས་ལས། དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ལ་སྐད་ཅིག་པར་བྱས་པའོ། །དེས་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་གྲུབ་དུས་ལས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅུ་

དྲུག་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་རྫོགས་པར་མ་གྲུབ་པར་དུ་དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། བཅུ་དྲུག་རྫོགས་ནས་དུས་གཉིས་པར་མི་བསྡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཅིག་རང་རྫོགས་པར་གྲུབ་ནས་དུས་གཉིས་པར་མི་

སྡོད་པ་དང་། ཁོའི་ཚ་ཞས་ཞག་སུམ་ཅུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ལ་ཚ་ཞས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་དབྱེར་རྒྱུ་མེད་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སོ་སོར་དབྱེ་མི་རུས་པས། ཞུགས་

འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་འཕེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་ལས་མཐོང་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཅེང་། མཐོང་ལམ་དེ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་ནས། སྐད་ཅིག་བཅུ་

@099B བྱུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག་གོ། ཞེས་བཤད་ལ། སྐད་ཅིག་གི་གྲངས་ལ་གྱུབ་མཐའ་གོང་འོག་རྣོད་པ་དག་ཀྱང་

སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག་ཡོད་མེད་རྟོད་པ་ཡིན་ཀྱི། མཐོང་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག་ཡིན་མིན་རྟོད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་དེ་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག

ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། འགྲེལ་ཆེན་དུ། དགོངས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ན་མཐོང་ལམ་པའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག་ཉིད་དུ་ བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་བཅུ་བྱུག་མཉམ་གཞག་ཏུ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཡང་། རྣོས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཆུས་པ་བཅུ་བྱུག་མཉམ་གཞག་ཏུ་རིམས་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཅིང་། སྤྱུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཚེ་བདེན་པ་གཞན་རྟམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་

མཐོང་ཡང་། དེ་དག་ལ་སྐྱོ་འདོགས་སེལ་བའི་ནུས་པ་མེད་ན། སོ་སྐྱེ་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་སེལ་བའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱོ་འདོགས་དེའི་ས་བོན་སྲོང་མི་སྲོང་གི་ཁྱད་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་དོ། །བདེན་བཞི་ལ་སྐྱོ་འདོགས་

སེལ་བའི་ནུས་པ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་འཐོབ་པའང་། ཆོག་ལམ་དང་། སྟོང་ལམ་དུ། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྤྱག་བསྟལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག

@100A ྀ།། །།བར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། ཞེས་པའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་པ་འདི་དག་ཁོ་ཐོ་འབའ་ཞིག་གིས་འདི་ལྟར་ལེགས་

པར་བཤད་པ་ནི་མཁས་པ་དག་དགའ་བ་བསྒྱིད་པའི་ཆེད་དུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཆོག་གི་དོན་ལ་སྐད་ཅིག་མདོར་བསྟན། རྣམ་པ་བརྒྱས་པར་བཤད། རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་

སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། བདེན་དང་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ནི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཞེས་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ། །སྐབས་གང་དུ་ན། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་

སྐབས། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་

པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པོ་སོ་སོར་བསྟན་བསྒོམ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྱེལ་བ་དབང་དང་ལྡན་པ་ཆོ་འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་

པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་དག་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར་སྐོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྩ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྤྱག་བསྟལ་གྱི་

རྣམ་པ་བཞི་ནི། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་དག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཕན་ཚུན་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་

@100B ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཚད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད། ནམ་མཁའ་ཚད་མེད་པ་བཞིན་དུའོ། ཞེས་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་

ནས་སྤྱག་བསྟལ་གྱི་བདེན་པའི་རཏྣ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉི་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་བཞི་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་པ་དང་། ཚད་མའི་མཐའ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་

ལ་ཆོས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བློངས་དང་དོར་བ་མེད་

པར་བསྒོམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མོས་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བ་ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྒོམ་པར་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་

པ་དོན་དམ་པར་གཏུག་མ་རང་བཞིན་ཞོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཚད་མེད་པར་མཉམ་པ་དག་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་འཐོབ་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་པར་གཉེན་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟན་

པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཆི་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་ལམ་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྣོམ་པ་ཁོ་ནས་

@101A ཞེས། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་དང་། མ་བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞི་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལྷས་བྱས་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ནང་

གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གནོད་པ་གསུམ་ལས་རིམ་བཞིན་བསྲུང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱ་བ་དག་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་མངོན་པར་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་སྲོག་གཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གནས་

ནས། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དག་འགོད་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀུ་བསྟོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཚོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་

ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ནི་ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་འདི་དག་མཉམ་རྗེས་གང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཅེ་ན། རྗེས་ཐོབ་སོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚོ་འདི་ཕྱིའི་ཕན་ཡོན་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་མཚོན་ནས། མཉམ་

གཞག་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཚོར་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། འགྲེལ་ཚེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི།

སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་སྐྱེ་བ་ན། རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུས་ཚོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་གི་མཇུག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྐྱེ་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་པ་འདི་དག་སྟོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞེད་པ་ནི་ཆོག

@101B ལེའུར་བྱས་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལྟར་ལེན་པའི་གཞུང་གིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་དོན་མ་ཁཏོད་པར་འདོད་པ་དག་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཚོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་

ལ་ཚོས་བཟོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ནི་འདིར། མཐོང་ལམ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལྟར་ལེན་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་

གཞུང་གི་རྣམ་པའི་དོན་ལ་བཤད་པར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་པ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཉི་ཚེ་མཇོད་པར་ཟད་དེ། བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་

པའི་དོན་གྱི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་པ་

རྣམས་སྤྱའང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟུ་བར་བྱའོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གི་པ་ནི། སེང་བཟང་སོགས་གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ལྟ་ནའང་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒོམ་མཐོང་སྤོས་པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་མངོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་

པའི་རིམ་པ་སོགས་མ་བསྟན་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་ཚོགདོན་ལའང་མ་ཞུགས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་དྲང་

ཞིང་། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་ཉན་རང་གི་སྤྱོད་ལམ་ལས་དམིགས་རྣམ་གྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་བསྟན་པ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤོས་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྤོས་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་

@102A ྱོ། །གྱི་མཚམས་སྦྱར་ནི། མཐོང་བའི་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་ཀུན་ནས་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་དང་། ལྔ་པ་དང་། དྲུག་པ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན། སྤོས་ལམ་གྱི་བྱེད་འབྲས། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་འབྲས་

སོ་ཁ་ཤའི་ལ་ཤ་ནི། རྐུགས་ཏོད་སོགས་ཞི་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་བཅོམ་པས་དགེ་བའི་ཚེགས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་

མཐུན་རྐྱེན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ནང་གི་ཉེར་འཚེ་སྐྱོམ་སྟང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཅེན་པ་དང་། ཕྱིའི་ཉེར་འཚེ་ཞ་རོལ་གྱིས་བྱས་པའི་གཅོད་པ་རྣེས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་མིན་པ་ཉིད་དང་། མཐར་ཐུགཔ་གི་འབྲས་བུ་ཡང་

དགཔར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པ་དང་། གཉས་སྐབས་སུ་རྟེན་སྐོམ་ལམ་པ་གཉས་པའི་ཡུལ་ཡང་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བྱུག་ཡིན་ནོ། །དགའོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན།

བྱུག་ཡོད་དེ། སེམས་ལས་སུ་རུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་གཉེས། ཕྱི་རྣད་གིས་ཉེར་འཚེ་ཞི་བའི་བྱེད་པ་གཉེས། རྩོགས་བྱང་སྐྱབ་ཅིང་རྟེན་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱེད་པ་གཉེས་རྣམས་སུ་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། གཉེས་པ་ལ་དབྱེ་བ་བསྟན་ནས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉི། །དང་པོ་ནི། བྱེད་པའི་འགའ་ཞུ་སོགས་སོ། །གཉེས་པ་ལ་ཟག་བཅས་སྐོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྐོམ་ལམ་གཉེས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་

བ་བསྟན་པས།

@102B མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ། །བྱེད་ལས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་ཅིང་། དེ་ལའང་མོས་པ་དང་བསྟོད་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅེས་

བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་མོས་པའི་ངོ་བོ་ནི། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་དང་པོའོ། །དེ་ཡང་ཡུམ་ལ་དོན་

གསུམ་སྟྲུབ་པའི་ཤུས་པ་ཡོད་པ་ལས། ཡུམ་གྱིས་རང་དོན་སྟྲུབ་ཤུས་པའི་ཆ་ལ་མོས་བཟུང་ཟད་ལྷག་པའི་སྒོམ་ལམ་ནི། རང་དོན་མོས་པ་ཅེས་བྱ་ལ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་དེ། ས་དེ་དག་

ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག

འཇོན་ལྷག་མ་མེད་པར་མ་སྤངས་པའོ། །ཡུམ་གྱི་རང་དོན་སྟྲུབ་པ་དང་། གཞན་དོན་སྟྲུབ་པའི་ཤུས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་མཉམ་དུ་མོས་པ་ལྷག་པ་ནི་གཉིས་དོན་མོས་པ་ཡིན་ཅིང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པའི་རྗེས་

ཐོབ་ན་ཡོད་དེ། ཉོན་ཡིད་

སྣང་བས་བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུམ་གྱིས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་མོས་པ་ནི་གཞན་དོན་མོས་པ་སྟེ། ས་བཅུ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་དེ། སྐབས་དེར་གཞན་དོན་སངས་

རྒྱས་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་བསྟོད་བའི་མཚན་ཉིད། མོས་པ་སོགས་ལས་བྱང་བའི་དགེ་རྩ་རྣོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་བསྒྲུབ་བར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་མཆོང་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱིས་

བསྟན་པའོ། །སྒོམ་

@103A ཞེས། །ལམ་རྣམས་སུ་ཡི་རང་ནི། རང་གཞན་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ། ཁ་ཅིག་མོས་བསྟོ་ཡི་རང་གསུམ་པོ་འདི་སྐྱེ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མིན་ནོ། ཞེས་སྨོ་བ་བབ་ཅོལ་ཏེ།

སྒོམ་ལམ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། བསྟོ་ས་མ་འོངས་པ་ན་འཐོབ་འགྱུར་གྱི་རྣོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། བསྟོ་བྱ་རང་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངམ། དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་དམིགས། དང་པོ་

ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྐྱེ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མིན་པ་ཉམས་སོ། །འདིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ལའང་མཚུངས་ཤིང་། མོས་པ་ཡུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར། དེས་པའི་དེས་ཤེས་སུ་

ཨཞད་པར་གསལ་ལོ། །འོ་ན་

འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་ཨཞད་པ་ཟག་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཟེག་ཆེན་སྐོམ་ལམ་ཡིན་པས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་མེད་ཅིང་། ཤེས་སྒྲིབ་མིན་ལ། ཞེན་ཡུལ་ལམ་

འབྲེལ་པ་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྐྱེག་པ་ཡིན་པས་རང་ཡུལ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་བདེན་སྣང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་སྣང་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། བདེན་སྣང་དེ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་

ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན། འོ་ན་ཁེོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུ་ཐལ་ལོ། །འདི་དག་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ལོག་པར་

@103B ཨཞད་ཅིང་། གཞན་དག་ཡིད་བརྟན་མ་རྣེད་པར་སྒྲུ་ཐབས་ཀྱིས་དོར་བར་སྣང་དོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ་ལས། མོས་པ་ལ་དངོས་དང་། ཕན་ཡོན་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐོམ་པའི་

ལམ་དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ནི། མོས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །ལུས་དང་། ཡན་ལག་དང་། ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །འགྲེལ་བཤད་དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ནི། ཟག་བཅས་སྐོམ་ལམ་ལ་

གསུམ་ཡོད་པར་མ་ཟད། མོས་པའི་ངོ་བོ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཡུམ་གྱིས་རང་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་དམིགས་པ་ཉིད་དང་། རང་དོན་དང་། གཉིས་དོན་དང་། གཞན་དོན་

མོས་པ་གསུམ་མོ། །འོ་ན་ཚོགས་ལམ་སོགས་སུ་ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་མོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདིར་གཟུང་ངམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་དགེ་བའི་ཚོས་

ཀྱི་རྒྱུན་ནམ། འབྲས་བུར་གྱུར་བ་སྐོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དང་ཐོར་ཚོགས་ལམ་སོགས་སུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐོམ་ལམ་མོས་པ་ཚོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཚོས་ཉིད་མཐོང་བའི་

སྟོབས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་དོན་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ལ་རིམ་བཞིན་ལྷག་པར་མོས་པའི་རང་ཉིད་མོས་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་ན་ཡང་ཅེས་པ་འབྱུང་མ་དག་པ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཇི་ལྟར་

མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བའི་དགེ་

@104A ཀ།། །བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣན་ཅན་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་དོ། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་སོགས་དང་། ཉིད་ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ཡང་སོ་སོར་ཞེས་སོགས་ཏེ། ངག་དོན་

དབྱེ་སྟོར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན། སོགས་སོ། །གཉིས་པ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་སྐོམ་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཀུ་ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་

གནག་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཉམ་གཞག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེར་ཕྱིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོར་རང་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་སོ་སོར་བསྟོད་པ་རྣམ་པ་དགུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་

སྟ་མ་ལས་ཕྱི་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་བསྟོད་པར་འདོད། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་གཉིས་དོན་མོས་པ་དང་གསུམ་པ་གཞན་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་སོ་སོར་བཀུར་པ་དང་བསྟན་པ་རྣམ་པ་དགུ་

དགྱས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་བཀྱར་པ་དང་བསྟགས་པར་འདོད་དེ། དེས་ན་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མོས་པ་སྐྱེམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་ཡང་དག

པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟེགས་ནས་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དང་མི་འཚམས་པར་བརྗོད་པའི་གཅམ་བུའམ་ངོ་བསྟོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མིན་ནོ། །རྟ་འབྲེལ་ལ། དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་

@104B ཅན། སྐོམ་ལམ་མོས་པ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྐོམས་པའི་བྱང་སེམས་སྐོམ་ལམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐུགས་རང་ས་པའི་བསྟོད་བཀྱར་བསྟགས་གསུམ་མཛད་པ་འཕོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསྟོ་བ་ལ་

མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་མོས་པ་ལས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྒྲུར་པའི་བསྟོ་བ་འབྱུང་བས་གཉིས་པ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཆད་དོ། །རྟ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟོ་བའི་ངོ་བོ་སྟོན་ཅིང་། ཁམས་གསུམ་རྟོགས་

པ་མ་ཡིན་དང་། ཞེས་པའི་བར་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་ལ། ལྷག་མས་བསྟོ་བའི་དབྱེ་བ་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་ནི་ཞེས་པ་ཤང་པ་གཅིག་གིས་བསྟོ་བྱའི་རྫས་ལ། མངོན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། དེ་ནས་

གཅིག་གིས་བསྟོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་

ལས་ངོན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། དེའི་པ་དང་ཞེས་པས། བསྟོ་བ་པོ་གང་ཟག་ལ་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོག་ཤེས། །རང་བཞིན་དུན་པའི་སྤྲོད་ཡུལ་ཅན། ཞེས་པས་བསྟོ་རྒྱུའི་དགེ་རྩ་ལ་རྟེན་ཀྱི་ངོས་ནས་བཟང་ངན་དུ་

བདེན་ཞེན་འགོག་པ་དང་། ཐབས་བཅས་ཅེས་པས་དགེ་རྩ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བཟང་ངན་དུ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པས་བསྟོ་བྱེད་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་དུ་

བདེན་པར་ཞེན་པ་འགོག

པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་སུ་ཡི་རང་དང་། ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་བསྟོ་བའི་ཚུལ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་བསྟོ་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་དང་ཞེས་པས་བསྟོ་བ་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་བསྟོ་བར་

རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བར་བསྟན་ནོ་

@105A ཞེས། །འབྲེལ་བ་ནི་བསྟོ་བ་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ལམ་གསུམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ངོ་བོའི་བྱེད་པ་དང་སྤོམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་

དགོས་པ་མི་ཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བསྟོས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀུ་བསྟོད་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞུགས་ཤིས་བྱེད་དོ། །བཅུ་གཉིས་གང་ཞེན། མིང་དོན་གོ་རིམ་སྒྲུབ་ནས་བཤད་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མོས་པའི་དགེ་བ་

བྱན་ཆུབ་ཀུ་བསྟོ་བས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞེས་དེ་ལྟར་མདོ་ལས་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྟོ་བའོ། །མི་དམིགས་པའི་བསྟོ་བ་ཞེས་དེ་ལྟར་མིང་

དུ་བཏགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་བསྟོ་བྱ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྟོང་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་། དབེན་པ་ནི་བསྟོ་བ་པོའི་གང་ཟག་བདག་ལ་སོགས་པ་

དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དང་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུན་པའི་བསྟོ་བ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། བྱང་སེམས་རང་གི་དགེ་བ་བཟང་བན་དུ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྟོ་བའོ། །

ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པའི་བསྟོ་བ་ཡིད་བྱེད་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་ལ་བཟང་བན་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྟོ་བའོ། །མཚན་མ་མེད་ཅེས་པའི་མིང་དུ་བཏགས་

པའི་བསྟོད་པ་ཡིད་

@105B བྱེད་ནི། བསྟོད་བྱ་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བདེན་པའི་མཚན་མ་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྟོད་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་མིང་ཅན་ནི་འཕོར་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་

པའི་བསྟོད་བའོ། །བསྟོ་ས་ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཅན་ནི། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་ཆུང་དུ་ཞེས་དེ་སྐར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྟོ་བ་

ནི་གདུལ་བྱ་དག་བ་བཟུ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་དག་བ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོ་བའོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་འབྲེང་གི་མིང་ཅན་ནི་གདུལ་བྱ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་པའི་

དག་བ་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོ་བའོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་བློ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པར་བྱས་པའི་དག་བ་རྣམས་བདེན་པར་མི་

དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོད་བའོ། །རྩ་འགྲེལ་ལ་ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་མོས་པ་སྐྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་རྩ་རྩོལ་བས་བྱང་ཀུ་བསྟོས་པའི་བསྟོ་བ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བཞིན་གཉིས་ཡོད་དེ། བསྟོ་བའི་ངང་བཞིན་དང་། ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་

དང་། དབྱེ་བ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་ངང་ལ་གསུམ་ལས་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཐབས་དང་སོགས་ཏེ་དང་པོས་ངང་ཚུལ། །གཉིས་པ་ལ་ངང་ཡུལ། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་བོ་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་པ་

@106A ཞེས། །ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐབས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་རྣམས་དམིགས་ནས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངང་གཞན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་འགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་ངང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི།

ས་གཉིས་པའི་སྐོམ་ལམ་རྗེས་སུ་ཡི་ངང་ཆོས་ཅན། སྐོམ་ལམ་རྗེས་སུ་ཡི་ངང་ཡིན་ཏེ། ངང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐོ་ནས་དགའ་བ་སྐོམ་པའི་སྐོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་

མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་འབྱུང་ཁུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བུ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་གསར་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་བསོད་ནམས་དེ་གསེར་མགར་གྱིས་གསེར་སྦྲམ་རྒྱུན་

དུ་བསྒྲུར་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅིང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་འདུས་བྱས་དང་། དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བསོད་ནམས་མཉམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།

དེ་ཡང་ས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ལ། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའོ་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འོག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་

པ་སྒོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་རྟོགས་པ་དང་། སྤང་བ་བའོ། ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། སྤང་བ་ནི་འགོག་བདེན་ཡིན་པས། སྒོམ་ལམ་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་བར་

@106B ཚད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་འཆད་དོ། །རྫ་བ་ནི། དེ་

ཡི་ངོ་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཉིད་དོ། །དེ་མ་ཟིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་འཐོབ་པའི་མཆོག་ཉིད་དོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་ལྟད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་སྤྲོད་བ་ནི་ཀུན་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་སྐོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པའོ། །གཞན་སྣང་བས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་ཚོས་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གོང་མ་

གོང་མ་རིམ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲེད་པ་ནི་གཏོད་པར་བྱེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྟེན་

སོགས་ལས་ལྟད་པར་འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ལྟད་པར་བསྒྲེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་རྒྱུ་དང་། རང་བཞིན་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་སོགས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཐུན་རྐྱེན་དང་། ལྷག་མས་འགལ་རྐྱེན་བསལ་ནོ། །འགྲེལ་

བ་ལ་གཉིས་ལས། མཐུན་རྐྱེན་

@107A ཞེས། །ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྨིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དག་ཡིན་

ནོ། །འགལ་རྐྱེན་ནི། ནང་གི་རིགས་དམན་པས་ཆོས་ཟད་མོ་ལ་མ་མོས་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། ཕྱིའི་རྐྱེན་བདུད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་དང་འགྲོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོམ་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་

རྒྱུ་དག་ཡིན་ནོ། །དགེ་དོན་ནི། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཚངས་ཤིང་། ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྐྱེན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་པ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལྷག

མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པ་ལ། སྨིན་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་གཉེས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་འཐོབ་པ་དང་མི་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་དག་དང་། དེ་ནས་སྐབས་སུ་བབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་འཕགས་པ་སོ་

སོའི་ཁྲད་པར་མ་ཕྱེ་པར་སྨྱིར་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ནི། འབྲས་བུ་སོགས་སོ། །འཁྲིལ་པ་ནི། འདིར་གང་དག་ཡུལ་ཅན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དྲི་མས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དྲི་མ་དེ་དག་ཅེས་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མས་དག་པ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དྲི་མས་དག་དགོས་པས་དྲི་མ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་དེ་ལ་དགག་པ་ད་ལྟར་བརྗོད་ནས། རང་ལུགས་འཇོག་པ་ན་དེས་ན་རྒྱུ་བར་

ཚད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་

@107B མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པས་ན། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པས་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པར་བརྗོད་ཀྱི། སྨྱིར་ཡུལ་ཅན་དག་པས་ཡུལ་དག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་མིན་ནོ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བར་

མ་ཆད་པར་ནང་འགལ་དངོས་སུ་སྨྲ་བ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་དྲི་མ་དེས་རྣམ་མཁྱེན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མས་དག་ན། ཆོས་

ཐམས་ཅད་དྲི་མས་ངག་མི་དགོས་པ་ཉམས་སོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་དྲི་མས་དག་པ་ན་དྲི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དེའི་ཡུལ་སོགས་ཀྱང་དག་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དག་པས་ཡུལ་དག་མི་དགོས་པ་འང་རང་ཆོག་

འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་

གཟུགས་སོགས་ཞེས་པ་ནི། ཡུལ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་མིན་གྱི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔའི་ཚོགས་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན། །ཅེས་པ་ལྟོང་

དྲངས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སོ། །དེས་ནས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དག་པའི་དག་པ་དང་། སྟ་

གཉིས་པའི་ཕུང་པོའི་ཚོས་ཉིད་དུ་མས་དག་པའི་དག་པ་རིགས་ཐ་མི་དད་དེ། གཉིས་ཀའི་དག་པས་གཉིས་པའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒང་བྱར་གྱུར་པའི་དུ་མ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚོག་དོན་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དག་

@108A ྅།། །སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བླལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་དེའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་

ཉིད། རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཅིང་། རིགས་སོ་སོར་བཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཟློ་བྱར་དྲི་བལ་དང་། སྤྲིའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་

དག་གང་གི་ཚ་ནས་ཀྱང་རིགས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཉིད་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ས་གཉིས་པ་ཅ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་ས་གཉིས་

པའི་ངོ་སྤྱལ་གྱི་སྒྲང་བྱར་ཐུབ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྣམ་དག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་

པར་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དག་པའི་དག་པ་དང་། ས་གཉིས་པ་བ་ཕྱང་པོའི་ཚོས་ཉིད་དྲི་མས་དག་པའི་དག་པ་ཚོས་ཅན། རིགས་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་དེ། ས་གཉིས་པའི་

ངོ་སྤྱལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་རང་ཀྱི་ཕྱེ་བའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འཕགས་བཞིའི་རྣམ་དག་གི་དབྱེ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤེན་ཏུ་བར་སྣང་བ། སྣང་བྱེད་ལ་སྐན་ཀ་སྦྱངས་ཏེ་

བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་མཚམས་

@108B སྒྲུབ་ནི། རྣམ་པར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དགེ་པའི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་

པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཙམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་དེ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་གཟུང་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་སྤངས་

པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་སྤྲི། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཉོན་མོངས་དང་། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག

གཉིས་ཀ་སྤྲངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་དྲི་མས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ཆུ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་

ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་མྱ་ངའི་དགྲ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དྲི་བ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོས་པའི་ཞེན་ལ་སོགས་སོ། །ལན་

ལ་གཉིས་ལས། རྩ་བ་ནི། ས་དགུ་ལ་ནི་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ། ས་དགུ་ལ་བཏེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པ་

@109A ྈ།། །རྣམ་པ་དགུ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུའི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དྲི་མའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆུ་དང་། ཉན་ངང་གི་སྟོམ་

ལམ་ཅིག་ཤོས་དྲི་མ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ངང་གི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ཞེས་བྱའོ། །དག་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ངང་

གི་རྣམ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མིན་པའི་ཁྱད་པར་འཕགས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་དེ་དྲི་མ་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྟོམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཡིན་ཅིང་། ཉན་ངང་གི་སྟོམ་ལམ་དྲི་མ་ཕྱོགས་

གཅིག་ཙམ་གྱི་

གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་གང་གཉེན་པོ་གང་གིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཞེན། སྤང་བྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་

ངོ་ །དང་པོ་ནི། བཤེས་གཉེན་ངན་པས་ཆོས་ལོག་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མཚུངས་པར་འབྱེལ་བའི་སྒྲིབ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

ཆ་རྣམས་ཏེ། རེ་རེ་ལ་ཡང་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། ས་བོན་ནི་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་ལ། ནུས་པ་དེ་ལས་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པར་སྐྱེས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་མངོན་འགྱུར་

@109B ངོ་ །ཡང་སྒྲིབ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཞི་གནས་ཐུང་པར་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་སྒྲིབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནི། སྟོབས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་དེ་ཉོན་མོངས་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཤེས་རབ་རྒྱང་པས་

རྣམ་གྲོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་སྒྲིབ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྤྱལ་པ་དང་། སྟོབས་པར་འཇུག་པ་སོགས་ལ་བར་དུ་

གཅོད་པ་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའོ། །ལྷག་མཐོང་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཅོ་བོར་ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ། གཉིས་པ་ནི། གཅོ་བོར་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ། རེ་རེ་ལའང་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་མངོན་གྱུར་ནི། སེར་སྣ་དང་ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པ་དང་རྟ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་

མོངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ནི་ཉོན་

མོངས་པ་ཅན་དེའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་ལས་དམིགས་རྣམ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་ནི།

བདེན་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་དག་ཡིན་ལ། ས་བོན་ནི་དེ་ཉིད་བསྒྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའོ། །དེ་ཡང་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ནི་བཞི་སྟེ། རྣམ་

པར་སྣོན་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་

@110A ཞེས། །དངྟ་སྒོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། རྟེན་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་བསྲིང་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མི་སྡུག་པ་

སྐོམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་སྒོང་བའི་གཉེན་པོ་མིན་ཅི་ན། འདོད་ཆགས་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་ལ། མི་སྡུག་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས། རེ་ཞིག་འདོད་ཆགས་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ཙམ་

ཡིན་གྱི། གཉེས་ཀའང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོང་བའི་གཉེན་པོ་ནི། སྒོང་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་མངོན་གྱུར་དང་། ཕྱི་མ་ས་བོན་གྱི་སྒོང་གཉེན་

ཡིན་ནོ། །རྟེན་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། ཐག་བསྲིང་གཉེན་པོ་ནི་ཁྲད་པར་གྱི་ལམ་མོ། །གསུམ་པ་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་ཉོན་སྤོང་བའི་ཚུལ་ལ། དགག་བཞག་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་

འདས་པ་འགགས་པས་སྣང་མི་དགོས། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པས་སྣང་མི་ནུས། དཔྱད་བ་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་སྤྱོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་བོན་མ་འོངས་པ་སྤྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ས་བོན་མ་འོངས་

པ་ཚོས་ཅན། སྣང་མི་ནུས་པར་ཐལ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སོ། །སྣང་བས་སུན་པ་མི་སེལ་བར་ཐལ། སུན་པ་འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས། སུན་པ་དཔྱད་བ་སྣང་བ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་

@110B ཞེས་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཕྱི་མ་འདི་རང་གིས་ཀྱང་བཀོད་ནས་དེ་མ་ཐག་དེ་བས་ན། མངོན་གྱུར་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྐོན་ནས་སྤྱོང་བ་མིན་ཏེ། འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས། དཔྱད་བནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་

མི་འཇུག་པས་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་པས་ལམ་དཔྱད་བ་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །སྣང་བས་སུན་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱར་མེད་པར་ཐལ། སུན་པ་

འདས་པ་འགགས། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས། དཔྱད་བ་སྣང་བ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པས་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཕུད་མཚམས་དང་བཅས་པ་དེ་མ་ཐག་རང་ཉིད་ལ་ལྡོག་པར་འགྱུར་

བས་དྲན་པ་རྣལ་དུ་མ་བཞག

པའོ། །ས་བོན་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་མཉམ་དུ་འཇུག་པའང་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ་ལ། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ཡོད་དམ། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་གི་ཚོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ཅན་

གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་དེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཇ་སྙམ་པ་དང་པ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་

ཡོད་པར་འགྱུར་བས་གང་ཟག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། སློབ་ལམ་པ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་རྒྱུད་ལ། དེའི་ཚེ་སྤྲིན་པ་གཉིས་གང་ཟའང་ས་བོན་མེད་དེ། ཡོད་ན་གོང་དུ་

@111A ཞེས། །ཡཱཐ་པ་ལྟར། མཐོང་ལམ་སྤོམ་སྤངས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་ཡིན་པ་སོགས་སུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེའི་ཚེ་སྤྲིན་པའི་ས་བོན་མེད་ཀྱང་། སྤངས་པའི་དབང་གིས་མེད་པ་མིན་གྱི། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

བར་ཤེས་པ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཟག་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཟག་མེད་གཉིས་རྟུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཡིད་ཤེས་ཟག་བཅས་དེ་རེ་ཤིག་སྐྱེ་བའི་གོ་བཀག་པའི་དབང་གིས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟེས་ཐོབ་ཀུ་སྐར་ཡང་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སྐྱེ་

བར་འབྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚེ་གང་ཟགའ་དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤངས་མེད་ཀྱང་སྤངས་པ་མིན་ལ། སྤོང་བཞིན་པ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཚེ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གང་སྤོང་ཡང་། ད་ལྟར་བ་

སྤོང་བས་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་གང་ཡིན་ཀྱང་ད་ལྟར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་མ་འོངས་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཉེན་པོ་རང་དུས་ན་འདས་པ་དང་། འགགས་པའི་ས་བོན་སྤང་མི་དགོས་ལ། གཉེན་པོ་རང་དུས་ན་

ལྷན་ཅིག་འཇུག་པའི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པཉང་མི་སྤོང་གི །དེ་གསུམ་གང་དུའང་མ་ཕྱེ་བའི་རང་གི་ངོ་སྤྲོལ་གྱི་སྤྱང་བྱའི་ས་བོན་ཙམ་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། སྤངས་བའི་དོན་ས་བོན་དེ་མ་འོངས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་མི་རུང་དུ་བྱས་པའོ། །དེས་ན་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འདས་པ་ན་

འགགས་པའི་ཕྱིར་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཉེན་པོ་རང་དུས་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་འཇུག་པ་གང་ཡང་མི་སྤོང་བར་བསྟན་ལ། འོན་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་

ལས་སྦྱོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་གསུམ་གང་ཡང་

@111B མིན་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཙམ་སྦྱོང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་སྤངས་པས་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་སྦྱོང་བའོ། ཅེས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་འདོད་ཉེས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་

ཀྱིས་ས་བོན་སྨར་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་སྤངས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ས་བོན་མ་འོངས་པ་སྦྱོང་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཚུལ་འདིས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ཕྱོགས་འདི་ལ་མཁས་རྟོག་དག་གིས་རང་གི་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་བྱས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་དྲི་བ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐོམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་བཀའ་ཞེས་པ་སྟེ། ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐོམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་བཀའ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བཀའ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་དེ་ལ། འོ་ན་དེ་དྲི་མ་མ་ལུས་པའི་

གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་ཤིན་ཏུ་བར་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེས་དྲིས་པ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བཀའ་ཞེན། ཞེས་པ་ནི། ས་དགུ་ལ་ནི་ཞེས་པའི་དྲི་བ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །ལན་ལ་གཉེས་ལས། རྟ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐོམ་

ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག་མཉམ་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་འོན་ཚོས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་རིམ་པ་མི་འཐད་པས་དྲི་མ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་འགལ་

འོ་ཞེས་པའི་སྐན་ཀ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྤང་གཉེན་གྱི་གོ་རིམ་མི་འཐད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའི་སྤྲོ་ནས་སྤངས་པ་ཡིས་འགལ་བ་མེད་པར་གྱུར་བོ། ཞེས་པའོ། །སྤྲོ་བ་དཔོན་སློབ་ན།

@112A ཞེས། །འགྲེལ་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དེ་དྲི་མ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན། ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འཇིན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་གཟུང་བདག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་

མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདི་རྒྱུ་མཚན་ལ་མི་སྤྱོད་བདག་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པའི་རྩ་ཚིག་ལ་མ་བརྟགས་པའོ། །རྟགས་དེ་སྤྱིར་དྲི་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལས་དགུ་

ལ་ནི་ཞེས་པར་བཤད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆ་རིམས་ནས་འགག་ཅིང་། གཉེན་པོ་ཆུང་རིམས་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་གཉེན་པོ་ནི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆ་རིམ་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ལམ་

རྣམས་ནི་རྟོལ་བ་ཆེན་པོས་སྐྱེ་དགོས་པས་ཆེན་

པོ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་རྟོལ་བ་ཆུང་ངུས་སྐྱེད་པས་ཆུང་ངུ་ཡིན་པས་སོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི་ཆུང་ངུའི་ལ་སོགས་པ་ཆུང་རིམས་ནས་འགག་པར་རིགས་ཏེ། དང་པོ་ནི་སྣང་སྲིད་ཆུང་ངུ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམས་

ནི་སྣང་དཀའ་བས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་བྱ་བའི་ཀློན་ཀ་གོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་མ་རགས་པ་འབད་པ་ཆུང་ངུས་སེལ་ཞིང་། ཕྱ་མོ་སེལ་བ་ལ། བཅོ་ལྔག་མཁན་ཆེ་ཐང་ཀུ་འབད་པའི་དཔེས་སྣང་ས་པའི་སྐོ་ནས་སྐོང་ཚུལ་དེ་འཐད་པར་འགྱུར་བོ། །དེ་

ཡང་མདོ་ལས། དོན་དམ་པར་སྣང་གཉིན་

མ་གྲུབ་པའི་ལན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་ཤུགས་ལ་འཕེན་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་ལས། མདོའི་ཤུགས་བསྟན་ཏོན་གནས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་གསལ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་

དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་

@112B སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤེན་ཏུ་བ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །གསུམ་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོར་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་

རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས། སྐབས་གཉིས་

པའི་འགྲེལ་པའོ།། ༥ །།གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། མཆོག་བྱིད་ཀྱི་ཆོས་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་

པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅིར་དོ། །འདིར་གང་དག་གཞི་ཤེས་སྒང་བྱར་མ་ཤེས་པར། ལམ་ཤེས་དེའི་གཉེན་པོར། མི་ཤེས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་བྱེད་པ་འགྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་གཉེན་པོར་མ་ཤེས་པར་ཡང་གཞི་ཤེས་དེའི་སྒང་བྱར།

མི་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་རྟེན་བརྟེན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་ཤེས་པར་ལམ་མི་ཤེས། ཞེས་འབྱུང་གིས། གཞི་ཤེས་མ་ཤེས་པར་ལམ་ཤེས་མི་ཤེས་ཞེས་མི་འབྱུང་བས། གཞན་གི་ཚོགས་དོན་ལམ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟག

རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྟོགས་པ་ཕན་ཚུན་སྒང་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན་ཡང་། དེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་མངོན་རྟོགས་

བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉན་རང་གིས་མ་སྤྱངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་གཞི་མི་རྟག་སོགས་སུ་རྟོགས་

པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་

@113A ཞེས། །པས་མ་ཟིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཉིད་སྐབས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་བཤད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཁོ་ན་

བཤད་པ་མིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་སྣོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་མི་དམིགས་

པར་སྣོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་འཕངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་སུ་བཤད་པར་བཟུང་ངོ། ཞེས་གསུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་མཉན་གསུམ་གྱི་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། །ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། གཞི་

ཤེས་སྒོམ་པའི་སྤྱོད་བ། སྤྱོད་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད། མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་དང་བྲྀགཿ ।དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན་ཞིང་། དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་ཤེར་

ཕྱིན་པ་ལ་ཉེ་བར་འདོད་དེ། དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་རོ། ।མདོ་ལས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་བཤད་དོ། ।འགྲེལ་བ་ལ། དངོས་བསྟན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤིད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ।གསོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་

@113B རབ་ཀྱིས་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་རྟག་པ་དང་། སྐྱིང་རྡེས་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པས་སོ། ।དེ་ལྟར་སྤྱིད་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་བྱུར་བར་འདོད་དེ། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སོ། ।ཤུགས་བསྟན་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་

རྟོགས་པ་ཙམ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་པ་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་མཚན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་གྱིས་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་། སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་

ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟེང་

བརྩེ་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ཚོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་པ་དང་རིང་པར་གྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་མདོ་བསྡུན་བཅོས་ལ་ཇི་ལྟར་

ཨཱཌ་ཅ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པའི་སྐབས་ལས་བཟློག་སྟེ་བསྡུན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྟོད་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེའི་སྐོ་ནས་ཇི་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་

པ་རིང་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ན་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་སྟེ།

@114A ཞེས། །ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཡོད་པས་སོ། །རྟགས་སྔ་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྲོད་ནི་སྟོང་བར་བཞེད། ཅེས་འབྱུང་བས་སོ། ཞེ་ན། གཞིས་པ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། རྣ་བ་ནི། དེ་ནི་

སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་རིང་བའི་རྒྱུ་མཚན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཐུན་མོང་གི་མཐུག་བསྟུང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཉན་རང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རིང་བར་གྱུར་ཏེ། དུས་གསུམ་མཁྱམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་དེ་

མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོའམ་གནས་ལུགས་མི་ཤེས་པས་སོ། །དེར་ཐལ། དངོས་པོ་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དཔེར་ན། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་དངོས་པོ་ཏ་ཐུང་

སོགས་སྣང་བ་ལ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པས་རྟ་ཐུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་སྣང་བ་བཞིན་དུའོ། །རྟགས་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་

ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་དེ་དག་ལ་ཡུམ་འདི་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་

རོ། །དེར་ཐལ། དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཐེག་ཆེན་དག་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མཐུ་པར་བྱས་པའི་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་

ཐབས་ལ་མཁས་པས་དངོས་པོར་

@114B མངོན་པར་ཞེན་པ་འཁྲུལ་པའི་མཚན་མ་ཅི་རིགས་པར་བསལ་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་གཞི་ཤེས་པར་འདུ་ཡང་ཐབས་མེན་པས་ནི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ་ཐབས་ཀྱིས་ནི་མི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། གཞི་ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒང་གཉེན་དང་།

འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒང་གཉེན་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྒང་བྱ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ལ་མཚན་

འཛིན་གཞི་ཤེས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སུ་བཤད་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ། གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མཚན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒོང་བའི་

དོན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱར་བའི་གཞི་ཤེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། མཚན་འཛིན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཡིན་ན། བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་ལ། ཉན་རང་འཕགས་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་པས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་

པ་ལས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་མཚན་མར་འཛིན་མི་འཛིན་ལ་བཞད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་སྤོང་བ་ལ།

@115A ཞེས། །བདག་འཛིལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་གཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ན། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ལས་བྱོལ་བར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་

འབྱུང་བ་སྤོང་བ་མིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་སྤང་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ནམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་གཞི་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་

ན་ཡང་། ཆོས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་རྒྱུད་ལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟེས་ཐོབ་ཏུ་མཚན་འཛིན་མངོན་གྱུར་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དང་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བའམ། ས་བོན་དང་བཅས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ལ་མཚན་འཛིན་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཞིང་། ཉན་ཐང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་

ཤེས་ཀྱང་མཚན་འཛིན་དེའི་ས་བོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཁོ་ཅང་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ཐ་གལ་ཡིན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། ཆོས་ལ་མཚན་འཛིན། གཉེན་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་

རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་ཉན་ཐང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་བཅས་པས་ཤེས་

@115B སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། རྟེས་ཐོབ་ཏུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་སོ་སྐྱེའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་བདེན་པའི་དངོས་

པོར་མ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་ཏུ་གཞན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བ། སྒྲིབ་སོགས་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་

གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་སེར་སྣ་སོགས་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་གང་གིས་བཅིངས་པའི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་དེ་གནས་ལུགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟེག་ཆེན་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་འཛིན་དེས་བཅིངས་པའི་

གཞི་ཤེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ནོ། །དག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་

གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཆོས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་དེའི་ས་བོན་དང་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། སྒྲིབ་ལ་སོགས་ལ་ཅེས་པ་ཤར་བ་གསུམ་མོ། །དེའི་

འགྲེལ་བ་ནི། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྐོན་སོགས་དང་དང་གཞན་སྨོན་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཉེན་

པོ་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ལ་ཡང་

@116A ཞེས། །དག་པར་ཞུགས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་བདེན་པར་ཆགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སམ། ས་བོན་ཐམས་ཅད་བཀག་པའམ་མེད་པས་བླང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྦྱང་བྱ། སྦྱང་བྱའི་རྒྱུ་

མཚང་གཉེན་པ། །རྒྱུ་མཚན་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། རྟ་བ་ནི། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དད་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆགས་པ་ཕྱ་མོ་དང་མི་མཐུན་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་

པའི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་ཕྱ་མོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བླང་བྱ་མིན་པས་མི་མཐུན་པའི་

ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། འདིས་སངས་རྒྱས་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བླང་བྱ་མིན་པར་མ་བསྟན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་སོགས་བླང་བྱ་མིན་པར་མ་བསྟན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདེན་

པར་འཛིན་པས་གཏོལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུང་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབས་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དྲི་བ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ཆགས་པ་ཐུ་མོ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ། རྟ་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་

སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་བདེན་པར་དམིགས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སྟོང་པས་ཆོས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་

@116B ཟད་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། འོ་ན་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞེ་ན། རྟ་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྟོང་བ་ཡིན་

ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་ཟད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་

གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་དྲི་བ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་སོགས་སོ། །ལན་ལ། རྟ་བ་ནི། མཐོང་བ་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཟད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་

དུ་མདོ་ལས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་

ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་སྐྱང་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་ནས་དམིགས་པའི་དོན་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པ་ལ་དྲྭ་བ་ནི། ཡང་དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །ལན་ལ་རྩྭ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སོགས་སོ། །འགྲེལ་

པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པའི་བར་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་སྐྱང་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་བའི་མཚན་མ་གང་ཟུ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའམ། ཤེས་པར་བྱར་མེད་པས་

གཉེན་སྐྱང་གི་བློས་བསམ་པ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་

ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་

@117A ྅། །གཞི་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན། གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོང་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་

བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཅེས་པས་གཞིའི་ངོ་བོ་ལ་ཞེན་སྡུག་འགོག་པ་དང་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། ཞེས་པས་གཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་ཞེན་སྡུག་འགོག་པ་དང་། དེ་མ་རྟོགས་

དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་ཞེན་སྡུག་འགོག་པ་དང་། སྣང་བ་རྣམ་བདུན་ཤེས་བྱེད་ངོ་ཞེས་པས་གཞི་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཞེན་སྡུག་འགོག་པ་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡུག་བ་དང་། ཤུགས་བསྟན་

ཉན་རང་གི་སྡུག་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་ཅེས་དྲང་ངེ། །གང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་ཞེན་སྡུག་བཀག་པའི་སྐོན་སྡུག་བ་རྣམ་པ་བཅུའོ། །ཇི་ལྟར་ན་དངོས་བསྟན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐོན་སོ། །བཅུ་པོ་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་

བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡུག་ལམ་ཆོས་ཅན། གཞིའི་ངོ་བོ་ལ་ཞེན་སྡུག་བཀག་པའི་སྡུག་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྣུབ་པ་རང་དབང་བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་སྐོན་སྡུག་བའི་རྣལ་

འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་ཞེན་སྡུག་འགོག་བའི་སྡུག་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྣུབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གསལ་བའི་སྐོན་སྡུག་བའི་

རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།

@117B མཚན་ཉིད་ལ་ཞེན་སྡུད་བཀག་པའི་སྡུར་བ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་མ་རྟོགས་པ་ཀུན་བརྟགས་དང་། རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པ་གཞན་དབང་ལ་སྣང་བའི་ཞེས་སོགས་སོ། །སྡུར་བ་འགོད་ཚུལ་དེས་འགྲེའོ། །ཚགས་པ་མེད་པ་ལ་

དེ་ལྟར་སྡུར་བ་གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་སྡུད་འགོག་པ་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། བྱད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་སྡུར་བ་བཞིའི་ཚོས་ཉིད་ལ་དང་། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་བྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་

ཤིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱ་དཀའ་བ་དང་ལམ་ཤེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལམ་གསུམ་ལ་སློབ་ཀྱང་རྟོགས་སྨིན་མ་སྨིན་པར་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་

བྱེད་པས་སྡུར་བ་བྱ་དཀའ་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ནི། དེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་དེའི་སྐོ་ནས་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཙམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས་བྱེད་པའམ་ལས་སུ་བྱ་བ་བྱ་དཀའ་བའོ། །དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་སྡུར་བ་ནི།

བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྒྲོར་བ་ལ་དང་། གདུལ་བྱའི་སྐལ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་མི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་ནི་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ལ་ལྟར་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་དང་

ཡོངས་སུ་འཛིན་བ་སོགས་བདུན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་བྱེད་ཀྱིས་རྟགས་ལ་ཞེན་སྒྲོད་འགོག་པའི་སྒྲོར་བའོ། །རྟགས་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་བྱེད་ཅེ་ན། སྣང་བ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདེན་

@118A ཞེས། །པར་མེད་དེ། གཉིས་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་བ་ཙམ་གྱི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་བཞིན། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་བུ་མོ་གཞོན་ནུའི་རྨི་ལམ་ན། །བུ་ཕོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ནས། །བྱུང་ན་དགའ་ཞིང་ཤིན་མི་དགའ་

ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་མཉམ་དུ་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དེ་ལས་སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྲུལ་ཏེ། རྟ་དང་གླང་པོ་ཤིང་རྟ་སྣ་

ཚོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་བཞིན་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་སོ། །བདེན་པར་སྣང་ཡང་སྣང་བ་ལྟ་བུ་གླུབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྨིག་རྒྱུ་བཞིན་ཇི་ལྟར་སོ་ཀའི་ཉི་

མ་ཕྱེད་དུས་སུ། །སྐྱེས་བུ་སྐོམ་པས་གདུངས་ཤིང་འགྲོ་བ་

ཡིས། །སྨིག་རྒྱུ་དག་ལ་ཆུ་ཡི་ཕྱང་ཡོར་སྣང་། ཞེས་སོགས་སོ། །རྒྱན་ལ་རབ་ལས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བརྟན་བཞིན། ཇི་ལྟར་མི་དག་ཏགས་ཀྱི་ཁྲོད་འདུག་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་གླུ་ལེན་དུ་དང་དགོད་པ་ལས། །བྲག་ཚ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཚོས་རྣམས་

ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་སོ། །རང་བཞིན་ལས་མ་འཕོས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཡོར་རམ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་རྟོག་ཤར་པ། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་དྲང་བའི་མཚོར་སྣང་ཡང་། །རྟོ་བ་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་

མེད། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་སོ། །བདེན་པའི་ཐུས་ཀྱིས་རྟེན་མེད་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་བཞིན། བདེན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྨྱུལ་པ་བཞིན། ཇི་ལྟར་སྨྱུལ་པ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་

@118B རྒྱ་ལམ་ཇི་བཞིན་སྨྱུ་མ་ཇི་བཞིན་དུ། །མཚན་མ་སྣོམ་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྟོར་བ་འདི་དག་ཇི་སྲིད་གཞིའི་ཚོས་ལ་མངོན་ཞེན་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་སྣོམ་དགོས་པས་ལས་དང་པོ་

བའི་ས་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མིན་ནོ། ཞེས་གཞན་དག་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་དང་། སྒོམ་དཔོན་གཉིས་ཀས་བརྟོས་སྟོང་གི་སྐབས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་བཤད་པ་དང་། འགལ་ཞིང་

རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བརྟོས་སྟོང་གི་སྐབས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་སྨྲས་པ་དང་། དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བའི་གཞི། གཟུགས་སོགས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེ་ལྟར་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་

གཞི་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བར་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་སྒོམས་པས་མཐོང་ལམ་དུ་གཞི་ཤེས་མཚན་

འཇིག་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་གིས་དེ་ལྟར་མ་སྒོམས་པར་མཚན་འཇིག་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་པའི་ཚེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་

བརྟོག་སྟེ། གཞི་ལ་བདེན་འཛིན་མ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་ཙམ་ཞེག་བསྒོམས་ཏེ། སྒྲིབ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་

སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་མཚན་མའམ་

@119A ཞེས། །ཁྱད་ཆོས་དང་། རབ་དབྱེ་དུ་མའི་སྒོས་པ་དང་། དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་རློམ་པ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པ་ནི་ཟག་ཅན་གཞི་ཤེས་སྒྲོར་ལམ་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དམ་འཇོན་སྟངས་ཡིན་

པས་སམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཉན་རང་གི་མཉམ་ཉིད་བཞི་དང་མི་ལྡན་པར་ཤུགས་ལ་ཤེས་སོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་ཞེན་

འགོག་པའི་མཉམ་ཉིད་བཞི་ལྡན་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་མཐོང་ལམ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་མདོར་བསྟན། རྣམ་པ་བསྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། ཞར་བྱུང་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་

མཚམས་སྦྱར་ནི། སྒྲོར་བའི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། སྟུག་བསྔལ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། འདིར་བསྟན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་གང་ཞེན། བདེན་པའི་སོ་སོ་ལ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། བདེན་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་

ཞེན། རྫ་བ་ནི། གཟུགས་རྟག་མིན་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ། ཤུགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ། དང་པོ་ལ། སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ཉཊ་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྡུག

@119B བསྟལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ན། རྟག་པ་ཡང་མིན། མི་རྟག་པ་ཡང་མིན་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྟལ་བ་དང་། སྡུག་བསྟལ་བ་མིན་པ་དང་བྲལ་བ་

ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་རྒྱུན་རྟག་པ་དང་། རྒྱུན་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་པས་མ་སྤྲིས་པ་དང་མ་འགགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་མིན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མིན་པ་དང་། ཉམས་འཕེལ་མེད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྟལ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་

དག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཞི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་མངོན་

སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་པ་སོགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་རྩས་རིགས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་མེད་པ་

དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་དུག་དང་ཀུ་རྟ་ཀུ་སྐྱེ་བ་དང་། རབ་ཀུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུད་མར་བསྐྱེད་

པའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རང་ངོ་བོར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སྟོང་པ་འགོད་ཚུལ་སྐྱ་མས་འགྲེའོ། །གསུམ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་ཉོན་མོངས་

@120A ཞེས། །འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་མེད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར་འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པས་རྒྱུད་གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་མེད་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་།

དོན་དམ་པར་འདོད་ཆགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐུ་རེམ་པ་དང་། ཐུ་རེམ་པ་མིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་རྣམ་པར་དགེ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་རྟག་པའི་གནས་སྐུ་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ནད་

ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། དོན་དམ་པར་ལམ་དང་ལམ་མིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ངན་སོང་ཆད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་

གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མིན་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཐབས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པར་སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲུབ་པ་མིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་དེས་པར་འབྱིན་པ་དང་དེས་པར་འབྱིན་པ་མིན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཤེས་བྱ་དང་སྒྲུབ་གཉེས་ལ་གཉེས་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སྤྱི་བ་མེད་

པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྣང་ཅིག་མ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་

མཐོང་ལམ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་

@120B ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཤྲཱ་ལ་བསྟན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་སྐོམ་པར་བྱ་བ་

མཚན་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་འདིར་ཡང་སྟོམ་ལམ་ལོགས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བསྟན་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་

སྟོམ་པའི་ལམ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣོས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་དེའི་

འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་ཙམ་སྤྱངས་པ་མངོན་དུ་བྱ་ཕྱིར་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་མིན་པས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྟོམ་ལམ་བསྟན་མ་བསྟན་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་

ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་སུ་བྱུང་བའི་སྐོམ་ལམ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་བསྟན་མ་བསྟན་དཔྱོད་པ་གང་ཡང་འབྲེལ་མེད་དེ། མཚན་འཛིན་གཞི་ཤེས་སུ་བྱུང་བའི་མཐོང་ལམ་བྱང་

སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་དུ་བྱ་(NBA)འི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་མིན་པས་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་

@121A ཞེས། །རྟོགས་མིན་པས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་པ་དག་དང་། རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་དང་ཆུ་རོལ་བཞིན་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་བྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་མཐོང་བྱ་བཟློག་པའི་སྐོ་ནས་ལྟུགས་

ལ་འཕངས་ཞེས་སྨྲ་བོ་ནི། སྐབས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་བྱེད། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་སྨྲས་པ་དང་། གོང་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཚུལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱིས་ཤེས་པར་སྨྲས་པ་ཆེས་འགལ་

བའི་ཁུར་བླངས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཟློག་པའི་སྐོ་ནས་ལྟུགས་ལ་འཕེན་ནུས་པར་མཚུངས་པས། སྐབས་འདིར་

མཐོང་ལམ་ཡང་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་

པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་མཛུག་བསྡུ་བར་མཛད་དེ། མདོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་སྡུད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་ལྟར་ན། རབ་འབྱོར་ཞེར་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་

ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པ་འདི་དང་། རབ་འབྱོར་ཞེར་ཕྱིན་འདི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཞིན་ཏུ་འདའ་བར་བྱེད་པའམ་གནས་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པ་ཡང་འདི་དང་ཡང་རབ་འབྱོར་ཞེར་ཕྱིན་འདི་

ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་བར་བྱེད་

པའམ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མིན་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་སམ་མདོ་ཆེན་གསུམ་པོ་དག་གིས་མཛུབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་མཐུག་བསྡུས་ཏེ་རྗོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མདོ་དང་པོས་གཞི་ཤེས། གཉིས་པས་ལམ་ཤེས་

@121B གསུམ་པས་རྣམ་མཛུབ་མཐུག་བསྡུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པས་གཞི་ཤེས་ནས་མས་རིམས་སུ་བསྡུ་བ་མཛད་པ་ནི། ཉི་ཁྲི་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཅིང་། སྒོམ་དཔོན་གྱིས་རྣམ་མཛུབ་ནས་ཡས་རིམས་སུ་བསྡུ་བ་མཛད་པ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་

ནོ། །དབག་དོན་ནི། མདོ་ཚོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ། མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་གི་ལེའུ། སྤྲུལ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་གསུམ་གྱིས་མཇུག་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེའུ་གསུམ་པོ་དེས་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་མཇུག་ཏུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་

མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་དག་ལེའུ་དེ་གསུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བསྟན་ཅས་སྤྲོར་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ལོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མཆོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དང་ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་

བཅུ་པོ་འདི་དང་གཞི་ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན། ལམ་ཞེས་གཞི་ཞེས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་གིས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་

མ་གོ་བར་སྐྱོན་སྤོང་ལ་སྤྲོར་བ་སོགས་སྐན་སྤུལ་བྱས་སྣང་དོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཞེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རོཊོགས་པའི་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས། སྐབས་

གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ ། །གཉིས་པ་ཉམས་སུ་ལྡང་བྱ་སྤྲོར་བ་བཞི་བཤད་པ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་དང་། བསྟན་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྣམ་ཀུན་དང་། དབང་དུ་ཐོབ་

པ་རྩེ་མོའི་སྨྲོར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ།

@122A ྈ། །འབྲེལ་བཀོད་པས་མཚམས་སྦྱར། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་བཞག། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་སྒོམ་པར་བྱེད་པས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་སྒོམ་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཤེས་པར་མི་ཟད་དེ་དག་གི་རྟོགས་པ་རང་

རྒྱུད་ལ་སྐྱོང་བའི་སྒོ་ནས་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དོ། །ཇི་ལྟར་སྒོམ་ན། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་རྣམས་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའི་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲོས་པ་མིན་པར་ཡེ་ཤེས་རང་རང་གི་འཇིག་སྟངས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་

དུ་བསྟུ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡང་ཡེ་ཤེས་འདི་དག་སྒོམ་པ་ནི། འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདིའོ། །དབྱེ་ན་འདི་སྙེད་ཅིག་གོ་སྟམ་པ་སོགས་སྒོམ་པ་ཡང་མིན་ལ། ལྟ་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་དེའི་འཇིག་སྟངས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྒྱིད་ནས་

སྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ་དེཡིར་ན་སྐྱིང་རྡེ་སྒོམ་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་རྣམ་པ་སྤྱོད་བས་སྒོམ་ཚུལ། སྤྱོད་བ་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས། སྐྱེས་བ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟགཀྱི་སྒོམ་རིམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྒོམ་བྱ་རྣམ་པའི་

རབ་དབྱེ། སྒོམ་པ་པོ་རྣེན་གྱི་གང་ཟག །གང་གིས་བསྒོམ་པའི་སྤྱོད་བའི་དབྱེ་བ། སྤྱོད་བ་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོན་ཏན། སྤྱོད་བ་བསྒོམས་པའི་ཚེ་དོར་བྱའི་གོལ་ས་སྐྱེན། སྤྱོད་བའི་རང་བཞིན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒོམ་བྱུང་གི་སྤྱོད་བའི་ཉེར་རྒྱུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཞིད་པའོ། །དང་

@122B པོ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ལས། འདི་བསྟན་བརྩོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དོན་རྣམ་ཉིད་ཡིན་ལ། མདོར་བསྟན་དུ་ཤེས་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་དུ་དོན་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་སྨོ་བར་བྱེད་ལ། དོན་རྣམ་ནི་ཡི

ཤེས་ཀྱི་སྐོ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ཤེས་རྣམ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་བརྩོད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྒོམ་བྱ་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་བསྟན་གྱི་རྩ་ཚུལ་

འདི་དག་བསྒོམ་བྱ་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གང་ཡང་མིན།

འདིས་སློོམ་བྱའི་རྣམ་པ་སྐབས་འདིར་རྒྱར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་

དེ་ཉིད་སྨྲ་བ་ནི་གཞུང་རྟ་འགྲེལ་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདིར་བསྟན་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་རྣམས་ལ་ཞ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་གསུངས་ཤིང་། མདོར་བསྟན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་བའི་

ཕྱིར་དང་། མདོར་བསྟན་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱས་ཨཱཡཏ་ཀྱིས་འཆད་པ་མིན་ན། ལུས་དང་ཡན་ལག་མི་མཐུན་པས་སྟོན་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་མེད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཨཱཡཏ་པ་ཅི་ཞེན། མེད་པ་དང་མེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཆ་སྙེ། མེད་པ་ཞེས་པས་ཡུལ་བདེན་པའི་

རྣམ་པ་བསྟན་ཀྱང་། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་དཔོགས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་མིག་ཡོར་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་མིག་ཡོར་ཉིད་ལ་འདོད་དགོས་ན་ཡང་། མིག་ཡོར་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་དཔོག་གི་གཉེན་པོར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འདོད་

@123A ྱ།། །།དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་དུ་ཟཱཡཏ་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པ་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་། འཇོམ་སྡེངས་ཀྱི་རིགས་མཚུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་

བསྒྱེད་ནས་སྐྱོམ་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་རྣམ་མཁྱེན་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཁྱད་མེད་པ་གཉན་དག་གི་ལྟར་ན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱོད་བས་རྒྱུད་ལ་བསྒྱེད་ནས་བསྐོམས་པ་ན་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལ་བསྒྱེད་ནས་སྐྱོམ་དགོས་པས་ཆོགས་ལམ་ནའང་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་

པར་ཐལ་པ་བཟློག་ཏུ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། བཞི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་

འདོད་དེ། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཚན་གཞི། སྐབས་འདིར་བསྟན་བསྐོམ་བྱ་རྣམ་པར་མཚོན། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཞེས་དགོད་པར་བྱའོ། །འགྲེལ་

པ་ནི། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་བསྐོམ་བྱ་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་འདིར་བསྟན་

རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད་དོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །མཚོན་སྤྱོད་སྣང་སྟེར། །གཉིས་པ་ལ་

སྒྲིལ་མཚམས་སྒྲུར། སོ་སོའི་དོན་ཚཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་

@123B སྒྲིབ་བསྟན་ནས་དེ་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱི་ནས། འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། རྟ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། རྟ་བ་ནི། ཤང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ན་མཆིས་པའི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་པ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་དགོད་པའོ། །ཤང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མདོའི་མཚམས་ཕྱེ་ནས་འཆད་པའོ། །འགྲེལ་པ་ལ། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བཤད། གྲངས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེས་ཅི་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་གསུངས་པ་དེ་དང་པོར་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་མདོ་ལས་མེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་བཤད་པ་རྣམས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་

སུ་གཟུགས་པའི་རྣམ་པ་དག་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ནས། རྟག་ཏུ་མེད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་དང་དོན་གཞན་གྱིས་བདག་གིས་དབེན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་རྟོག་པས་མི་བརྗེ་བ་རྣམས་ནི་

ག་རིམ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེན་པའི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་

པ་བདག་མེད་བཞིའི་མཚན་ཉིད་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སྤྱག་བསྟལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྟལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི་

རིགས་འགྲོའོ། །དོན་དམ་པར་སྤྱག་བསྟལ་བསྐྱེད་པའི་གནས་མེད་པ་དང་ནམ་མཁར་ལྟར་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་དང་། སྐྲ་རྩོད་བྱེད་དུ་འཛུགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དཔྱོད་མེད་པ་དང་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་བདེན་པར་མེད་པ་ རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་

@124A ཞེས། །ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཤུང་གིས་སོང་ནས་ཐོབ་བྱ་མིན་པས་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པའི་སྐྲ་ནས་མི་འཕྲོགས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་དྲི་མ་མི་ཟད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྣམས་ནི་

འགོག་པའི་བདེན་པའི་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་རྣེན་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ། བརྟེན་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། ཐུངས་ཀྱིད་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་བསྟུས་པའི་ལམ་རྣམ་པ་ གསུམ་མོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ

པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་ལམ་གཟུང་རྟོག་གི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྗེས་ཐོབ

དང་། མཉམ་གཞག་དེ་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་སོ། །

ཟག་མེད་དེས་མཉམ་གཞག་མཐོང་སྤོམ་གཉིས་ཀ་བསྟེན་སོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་མ་འབྱེལ་ལོ་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྟེན་པས་དེའི་ཕྱིར་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་

པ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གཞི་ཤེས་སྤོམ་པས་སོ་ངག་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་བསྟེན་པའི་ལམ་བདེན་ཚོས་ཅན། གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ཟག་བཅས་གཅིག་དང་། ཟག་མེད་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་

རང་སངས་རྒྱས་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་གཞི་ཤེས་སྤོམ་པར་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གཉེན་པོར་གྱུར་བའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཅོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདི་ཉིད་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྟེན་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། ད་ལྟ་ན་

@124B སྐབས་འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་རྣམས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་སྤོམ་པའི་རྟེན་གྱི་བང་ཟག། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བྱས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་

ཟག་དགོས་པར་ཨཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་སྐོམ་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྨྲོས་བ་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་རྩེ་སྨྲོས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས་ཉན་རང་ལ་སྨྲོས་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།

ལམ་དང་པོའི་རྣམ་པ་ནི། ལམ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལམ་དང་པོའི་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོའོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་འདུལ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་

རྟོགས་པ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལམ་རིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་གཉིས་པའི་རྣམ་པ་ལ་རྣི་ལམ་དང་། སྐྲ་བརྐྱན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། སྨིག་རྒྱུ་དང་། སྐྱུ་མའི་རྣམ་པ་སྟེ་ལྟ་མདོ་ལས་གསུངས་

པའི་དོན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དཔེ་དག་གིས་མཚོན་པ། ཕྱིའི་གཟུང་བ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་

སྟྲིན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་རྟོག་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོར་བྱར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། གོས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པ་

དང་། རྒྱོམ་པ་མེད་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་དྲུག་མདོ་ལས་གསུངས་

@125A ཞེས། །པ་དག་གི་དོན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིང་རྟོག་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་། གཉེན་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་དང་། རང་གི་

རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཟིན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཞུང་ཚན་གསུམ་ལ་ངག་དོན་ནི། རིམ་བཞིན་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་

ཆོས་ཅན། ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གཟུང་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་

པོ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་དུ་དགོས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྒྲིབ་ན་སོགས་

སོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་

ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ནི། མདོ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་རྣམ་པ་སྣམ་ཙུ་རྩ་བྱུག་གསུངས་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས།

བདེན་པ་བཞི་པོ་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ། །འགྲེལ་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན། སོ་སོར་བཤད། བྱངས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལ་ཀ་རྣམ་པ་སྣམ་ཙུ་རྩ་བྱུག་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བྱངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་

@125B བརྒྱད་དང་ཞེས་བྱ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་ལྔ་དང་བཅུ་བྱུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཁོངས་སུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །བདེན་བཞིའི་ཚོར་རིམ་སྐབས་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་དུ་བཤད་པ་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་ཚོར་རིམ་ཡིན་ལ། འདིར་དོན་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏེ།

དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་རྟམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་

པས་སོ། །ངག་དོན་ནི། ལམ་ཞེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། སྣམ་ཙུ་རྩ་བྱུག་ཡོད་དེ། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད། ལམ་གྱི་བདུན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་ལྔ། འགོག་བདེན་པའི་བཅུ་བྱུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་སྤང་གཉེན་དང་། ལམ་

བྱི་རྣམ་པ་དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཚིགས་དང་། དུ་ཁ། ཁའི་རྣམ་པ་རང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྦྱི་རྒྱུན་གྱི་གཉེན་

པོར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་། གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ནོའོ། །གང་ཞེག་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཅེ་ན། དཀྱར་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་འོངས་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་འདུན་པས་མི་གནས་པ་དང་། ཡང་སྲིད་ལ་དགའ་བ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་དགའ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། གཏི་མུག་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་ཡིན་པའ་

@126A ཞེ། །གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་

སེམས་ཅན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གང་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་བྱར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྤང་གཉེན་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི་

ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་བདུན་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིགས་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱེད་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་འོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་ཚུལ་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི། ཚད་མེད་པའི་ལམ་

ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ཐ་མི་དད་

ལ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཉན་རང་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག

ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་ལམ་

ཞེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དེས་པར་འབྱུང་

@126B པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་བྱིས་ལམ་རིགས་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་འདིའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། འདི་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཟེས་པ་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། མི་རྟག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་།

བདག་མེད་པ་དང་། ལྷ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་རང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇིག་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། མདོ་

ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་སྦྱར་བ་ནི། ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། འགོག་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་རྣམས་སུ་

བདེན་པར་ཞེན་པའི་དྲི་མ་དག་གཏན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་

པ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་ཆོས་ཅན། ཞི་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་པོ་རྟགས་པའི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་སྙོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། རྟག་པ་དང་། ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་

དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་དོར་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དགག་པས་ཕྱི་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀུ་ནོམ་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་པའི་བྱེད་པ་པོར་

@127A ཞེས། །ཞེན་པ་དགག་པས་རབ་ཀྱུ་ཕྱི་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྟོགས་པའི་

རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་བདེན་པའི་ཡུལ་དུ་འཛིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་དང་། དུས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་དགག་པས་རབ་ཀྱུ་ཕྱི་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་

རྣམ་པ་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེན་པ་དགག་པས་རབ་ཀྱུ་ཕྱི་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་

བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །ལམ་བསྟེན་

བྱང་ཕེས་པའི་ཕྱིར་དུ་འཐད་པའི་སྐོར་ནས་དང་། སྟག་བསྟལ་ཤེས་བྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རང་སྟེའི་མཚན་ཉིད་དང་། འགོག་པ་ཐོབ་བྱང་ཕེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕན་ཡོན་ཀྱི་སྐོར་ནས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱིར་ནི་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི་

དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། །རྫ་བ་ནི། ཤང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས། མདོ་ལས་ཡུམ་འདི་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་པ་ནས། ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་པའི་བར་ཚལ་བྱའི་མདོ་དགོད་པའོ། །ལྷག་མས་དེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་

པ་འགྲེལ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་ཚལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནས་བརྩངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཚར་ཐུག་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྐོར་གྱངས་

@127B བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུར་བཞེད་དོ། །རྣམ་མཐེའུ་

བྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན་ཉན་ངང་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་ཅེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོག་པའམ་ལྷན་དུ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉན་ངང་

དང་། བྱང་སེམས་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་རིམ་བཞིན་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན་དེ་དག་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་གྱི་དགོས་སོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུའི་ནང་ནས་འདི་དག་ཉན་ངང་ཐུན་མོངས་

པའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ལ། འདི་དག་བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ཅིང་། འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྨོས་མ་རྣམས་ལ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་

དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་སུ་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་ཕྱོགས་མ་མཐོང་བར་སྣང་ངོ། །ངག་དོན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བདུན། བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་པའི་

རྟོགས་རིགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་

ལ། སོ་སོར་བཤད། སྨྱིའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

@128A ཞེས། །རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བདུན་ལས་དན་(GPO)་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །འདི་ལ་དམིགས་པ། རྣམ་པ། ངོ་བོ། །དགོས་པ། ས་མཚམས་དང་ལྡ་ལས། དམིགས་

པ་ནི། ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་སོ། །ཡིའི་ཕྱིར་འདི་དག་དམིགས་པར་བཞག་ཅེ་ན། བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་ཅན་རྣམས་ལུས་ལ་བདག་གི་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ཚོར་བ་ལ་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང་། སེམས་ལ་བདག་གི་དངོས་པོ་དང་

ཆོས་ལ་བདག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུར་རྟོག་པ་དེ་ལས་ལོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལུས་ནི་གསུམ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་སོགས་ནང་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དང་། གཉན་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། རང་གི་དབང་རྟེན་སོགས་གཉིས་ཀའི་ལུས་སོ། །ཚོར་བ་སོགས་

གསུམ་ལའང་། རྟེན་དང་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྐོར་ནས་དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་གསུམ་མོ། །རྣམ་པ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ། ཚོར་པ་སྡུག་བསྔལ། སེམས་མི་རྟག། ཆོས་བདག་མེད་པར་སྐོམ་བའོ། །ངོ་བོ་ནི། ལུས་ཚོར་སོགས་ལ་རང་སྨྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་

དང་། དེའི་དམིགས་རྣམ་མ་རྟེད་པའི་དྲན་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །དགོས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོས་སྤྱག་བསྟོལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ལུས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པས་

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོར་སྡིད་པ་གསུམ་དུ་རྟོགས་ནས་སྤོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། བདག་དང་བྲལ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མར་རྟོགས་པས་སྡུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚེ་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་པའི་

@128B ཕྱིར་རོ། །བཞི་པས་ལམ་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། ཆོས་ཆོགས་སོགས་སྤང་བྱ་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་བྱེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་མཚམས་ནི་ཆོགས་ལམ་ཚུང་ངུ་ནས་སོ། །ངག་དོན་ནི། ཆོགས་ལམ་ཚུང་ངུའི་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་བཞི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ།

ལུས་ཆོར་སོགས་ལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བརྩེ་འགྲས་འབྱུང་བས་རྩེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་ལམ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཆོགས་

ལམ་འབྲིང་གིས་བསྡུས་པའི་ཡང་དག་པར་སྤོང་པ་བཞི་ཆོས་ཅན་རྩེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་སྤྱིས་པ་དང་། མ་སྤྱིས་བ་དག་ལ་དམིགས་ནས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང་། མི་

སྐྱེ་བ་དང་། དགེ་བ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་དམིགས་ནས་གོ་རིམ་

བཞིན་དུ་འཕེལ་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བློང་དོར་ལ་སྤོང་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒོམ་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་བློང་དོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད། འབད་པ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། སེམས་རབ་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་ཤིང་གཉེན་

པོ་འཕེལ་བའོ། །ཁས་ལེན་པ་ཉིད་ཅེའོ་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བའི་ལམ་ནི། བློང་དོར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་དེའི་འོག་ཏུ་ཉིད་ཅེའོ་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བའི་ལམ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོས་བསྡུས་པའི་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པའི་རྣམ་པ་

ཆོས་ཅན། ཉིང་ཅེའོ་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ཅེའོ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་སྤྲུལ་བསྒྲུར་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོན་སྤོམ་པའི་ཉིང་ཅེའོ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐོགས་ཀྱི་སྤྱོན་ནས་བཞིའོ། །གཞི་གང་

@129A ཞེས། །ཞེན། འདུན་པའི་ཉིང་ཅེའོ་ནི་གུས་སྤྱོར་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་ཅེའོ་ནི་རྟག་སྤྱོར་དང་། སེམས་ཀྱི་ཉིང་ཅེའོ་ནི་སྟོན་གོམས་པའི་ས་བོན་བརྟས་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཉིང་ཅེའོ་ནི་གཞན་གྱིས་བསླུན་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་

རིམ་བཞིན་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་རིག་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དབུས་མཐར། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་རྟོག་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དང་། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྔར་འདོད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་གཉེན་པོར་སྦྱོང་བའི་

འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྒོམ་སྟེ། དེ་ལ་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་དངོས་ནི། རྩོལ་བའོ། །དེའི་གནས་ནི་འདུན་པའོ། །རྒྱུ་ནི་དད་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའོ། །གདམས་ངག་བརྗེད་པའི་གཉེན་པོ་དྲན་པའོ། །བྱིང་རྟོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །བྱིང་རྟོད་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་

གཉེན་པོར་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའོ། །བྱིང་རྟོད་ཞི་བ་ན་སེམས་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་བཏང་སྙོམས་སོ། །དགོས་པ་ནི། རྒྱུ་འཕྲལ་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མངོན་དུ་བྱུང་བའོ། །བཞི་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བྱས་པ་ལ་དྲོ་བ་དང་ཉེ་

མོའི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྦྱོར་པའི་ལམ་ཚད་ལ། དེ་ཡང་དྲོ་བ་དང་ཉེ་མོ་གང་རུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གདེན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། བྲང་དོར་བྱེད་པར་སྤྲོ་བའི་བསྟོན་འགྲུས་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་པ་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཉེ་གཅིག་པའི་ཏིང་

ངེ་འཛིན་དང་། བདེན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ལྔ་ཚོས་ཅན། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྤྱོད་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྣམ་བྱང་དབང་པོ་གང་ཞེག་

སྟོབས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་བའི་ཕྱིར། ལུ་པ་ནི། དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་

@129B བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ལམ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གང་རྟུང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྭན་པ་དང་། །ཤེས་རབ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མངོན་པར་

རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བརྗེ་བར་མི་རུས་པའི་སྟོབས་སུ་གྱུར་བའི་སྒོམ་བྱང་གི་དད་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་

ལམ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་དམིགས་ནས། དེ་ལས་སེམས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། མཐོང་སྤང་ལས་འདས་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཕན་ཡོན་གྱི་

ཡན་ལག་དགའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་གནས་དང་ངོ་བོའི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་བདུན་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་

ཡི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་སྤྱག་བསྟལ་ལ་དམིགས་ནས་དེས་དབེན་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཆོལ་ཞིང་གནས། འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མངོན་

དུ་བྱེད་བ་ཆོལ་ཞིང་གནས། ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྤོང་བས་ཐོང་ཡངས་སུ་བསྒྲུབ་བ་ཆོལ་བ་སྟེ། ལྷག་མ་དྲུག་སྒོམ་ཚུལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པར་མི་

@130A ཉོན་མོངས་པའི་ཡིན་སོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཡན་ལག་གོ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ནི་རྫོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་གྲོགས་སུ་བྱུང་པས་ན་ཡན་ལག་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བདུན་པ་ནི།

བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒོམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ལམ་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ངེས་པར་དམིགས་པ་དང་སྒོམ་ཚུལ་གོང་དང་འདྲ་ཞིང་། ངོ་བོ་ནི་ མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་

བཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཀུན་ནས་སྤོང་བ་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་

སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། སྔོག་གཅོད་སོགས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་

པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཁ་གསོག་དང་ཚུལ་འཆོས་སོགས་མེད་པས་ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་དང་། སྐོམ་སྦང་མ་ལུས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་གཉེན་པོ་ལ་རྩོལ་བ་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཇོམ་པ་དང་བཅང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མ་བརྗེད་པའི་དྲན་

པ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བསྒོམ་པ་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐོམ་སྦང་རྣམ་པར་

དག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་དང་སྤྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སྣུམ་ཙུ་རྩ་བདུན་ནོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དྲུག་ལས། །དང་པོ་གཉེན་པོའི་ལམ་ལ། རྣམ་

@130B བར་ཐར་བའི་སྐོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟུང་ངེ་ཤེས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་དང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བས་བྱས་པའི་

གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གཉིས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་

དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། གསུམ་པ་སྒོམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པ་ལ་བླང་བྱར་སྒོམ་པའི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་

པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། བསྡུ་བར། གང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དག་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲ་

ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དག་བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཉི་སྒྲ་གསུངས་པ་དེ་ནི། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་ཡང་འོ། ཞེས་པ་སྟྲུར་རོ། །གཉིས་པ་སྟྲུལ་པའི་ལམ་ལ་

རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་མོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་ནང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་ཕ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་

གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་འོ། །རྣམ་ཐར་འདི་དག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་ས་སྐོམ་ཞེ་ན། གང་ཟག

@131A ཞེས། །ནི་ཐེག་ཆེན་པོ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བསྟོམ་སྲིད་ལ། ཉན་ཐོས་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་ཐར་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་སྟ་མ་སྟ་མ་ཐོག་པ་རྟེན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་

མཇོད་ལས། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། ཞེས་པ་ལྟར་མིའི་རྟེན་ལ་སྐོམ་པར་བྱེད་དོ། །སེམས་ནི་མཇོད་ལས། མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། ཅེས་པ་ལྟར། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས། འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་པའི་

ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རིམ་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་པར་ཟཱཊ་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པར་ཟཱཊ་ཅེང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་བདག

ཉིད་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན། ཞེས་གཟུགས་མེད་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་ཟཱཊ་པ་དང་། ཉི་སྣང་དུའང་དེ་དང་མཐུན་པར་ཟཱཊ་པ་ནི། མཇོད་ཀྱི་དེ་ཉན་ཐོས་པའི་ལུགས་དང་། ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་དེ་ཐེག་པ་ཆུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ལ། འདིའི་སྐྱེལ་

པའི་ལམ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟན་པ་བྱང་སེམས་ཁོ་ནས་བསྒོམ་པ་ཡིན་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་བལྟ་རྒྱས་ཏེ། འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པ་བཞིན་སྣམ་དུ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་ཆེན་

གཉིས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཐར་དང་པོ་སྒོམ་པ་པོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ན་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་བཞག་ལ། རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་སྒོམ་པ་པོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་

@131B ཤེས་བཞིག་ཅིང་། མ་ཐོབ་ན་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བཞིག་ནས་སྒོམ་ནོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྒོམ་ཞེ་ན། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི་བལྟའོ། །དམིགས་པ་གང་ལ་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུ་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ངན་པ་རྣམས་ལའོ། །ཅི་ཆུང་ནི་

སྟོང་བཅུད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། བཟང་ངན་ནི་མཇོས་མི་མཇོས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཐར་དང་པོས་ནི། ནང་ལྟ་བ་པོ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་དང་། རྣམ་ཐར་གཉིས་པས་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་པས་བལྟ་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཆེ་ཆུང་སོགས་དེ་དག་ལ་དེ་བས་

ཀྱང་ཆེ་པའམ་ཆུང་བ་སོགས་གང་དང་གང་དུ་སྣུལ་འདོད་པ་དེ་དང་དེར་མོས་པར་བྱེད་པའོ། །དེས་ཆོག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་རྣམ་ཐར་བྱ་ཞེ་ན། རིམ་བཞིན། རང་ལ་

གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཤིག་པ་དང་། རྣམ་པར་རང་ཤིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་

པ་ནི་ཉོན་འདོད་པ་བཞིན་སྤྲུལ་པ་ལ་སྨིན་པའི་གཉེན་པོར་རོ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་མ་བཤིག་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། སྤྲུལ་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། སྤྲུལ་པ་པོ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་སྐོམ་ཚུལ་ནི། གཉས་སོ་གང་ལ་ན། སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལའོ། །དགོས་པ་

དེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། མི་སྡུག་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར། ཇི་ལྟར་ན་སྐྱོང་བའི་དུས་སུ་སྡུག་མི་སྡུག་ཐམ་ཚུན་ལྷོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྡུག་པར་རོ་གཅིག

པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་བསྐོམ་མོ། །འདི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་གྱི་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་རྣམས་འདི་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པས། མདོ་ལས་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྗོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ། ཞེས་སོགས་སོ། །རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལ་སྐོ་ཞེས་

@132A ཞེ། །པའི་ཚོགཿའཇུང་མ་དག་པའོ། །ངག་དོན་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན། སྤྲུལ་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་དབང་འབྱོར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་གཙོ་བོར་སྐོམ་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་། གསུམ་པ་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཚོས་ཅན། ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་རོ་སྐྱང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་

ཕྱིར་དུ་སྐྲོམ་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཚོས་ཅན། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྔའོ།

ཞེས་དོན་བསྡུ་བའོ། །བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ཚོས་ཅན། དགྲ་ཡོད་དེ། འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་

འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། སྒོབ་དཔོན་སྨྲ་མའི་ལུགས་དགོད་པ་དང་། འདིར་སྒོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལྟར་ན། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་

ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྤྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལས་བྱེན་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྤོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བསལ་བ་མིན་པ་རྣམས་དང་། བསལ་

པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་

@132B ཞེས་གདགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱིད་རྩེའི་སེམས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། ཉན་རང་འཕགས་པ་དག་ཆོོར་འདུ་རགས་པ་སོ་མི་གསོོད་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་འཕགས་པའི་གནས་པ་མཆོོག

ལ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཞན་དོན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ། དགག་བྱ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོོར་བསྟན་པ་མིན་པ་ཆོོགས་དྲུག་འཁོོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། བསྟན་པ་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉོན་

ཡིད་འཁོོར་དང་བཅས་པ་བཀག་ཅིང་། རེ་ཤིག་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པ་ལ། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བཞེད་ལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོོགས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དག་ནི་སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མ་ལུས་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་འཕགས་སེང་གཉིས་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་སྤྲོས་པ་བཀག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འཕགས་སེང་གི་དགོོངས་པར་འདོོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་འདིར་འདས་ལམ་དངོོས་སུ་

འཆད་པར་རིགས་པ་ལ། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་འདས་ལམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འདས་ལམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད། ཉན་རང་འཕགས་པ་སྟོས་པ་བཀག་པའི་མི་རྟོག

ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དགོས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་བཞིན་དུ་ཚུལ་འདི་ཁས་བླངས་ན་འགལ་བ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞུང་གི་དགོངས་པ་

@133A ཞེས། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་ཆད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་དེས་ཏེ། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྒེལ་ཆོས་བཤད་པས་དེར་འགྱུར་ན། འདོད་སེམས་ཀྱང་

དེར་ཐལ་ཞིང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་ཆད་དུ་བཤད་པས་དེར་ཁས་ལེན་ན། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་སྟོས་པ་བཀག་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་སེང་གེ་དགོངས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་

ཀྱིས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་དབུ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་

དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་

སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པར་གྱུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། སློབ་དཔོན་བཟང་སྐྱོང་གིས་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་བཅུས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་བོ་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆེས་ལེགས་ཏེ། ཡོངས་སུ་གྱུབ་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཞེས་ཐེག་བསྡུས་སུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གནས་བཅུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གནས་དེ་དག་མཁྱེན་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བཞེད་པར་ཆེས་ཤིན་

ཏུ་གལ་ལེ། །ཚོགས་མངས་པས་འཇིགས་ཏེ་མདོར་བསྡུས་པར་བཀོད་དོ། །ལྟ་པ་སྤྲོང་བའི་ལམ་ལ་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིས་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་བཟོད་པ་བཞི་ཚོས་ཅན། སྤྲོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@133B དྲུག་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་

བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་གསལ་སོགས་སོ་དགུ་ནི་ཚོས་ཅན། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་གཅིག་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་ལམ་དུ་མཚན་ཉིད་ཐུབ་པའི་རྟོགས་པགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་སྐོ་ནས་ཤེས་ཀུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་དང་། རྟེན་ཡི་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སྟོང་གཟུགས་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ནི་བཞི་ཡོད་པ་ལས་རེ་ཞིག་སྟོང་གཟུགས་བཅུ་དང་པོར་འཆད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་གནས་དང་དབུལ་པོ་འབྱུང་བ་གནས་མིན་པ་སོགས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་

སྨིན་པ་དང་གདུལ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སམ་རིགས་དྲུ་མ་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་སྐོམས་འཇུག་གི་འདུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་།

སྟོན་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ཚོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་

མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ནི། ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་ཀྱིས་འཆེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་

ཞེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་

@134A ཞེས། །ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞུལ་གྱིས་འཆེས་པ་ལ་ཆོལ་བ་པོ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་བཞི་ཆོས་ཅན། མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་སྒང་རས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་དམ་བཅས་པ་དང་། གཞན་ལ་

ལམ་དེའི་བར་ཆད་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་ཀྱི་ཆོལ་བས་བགེ་ཚ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོས་དང་། དོན་དང་། ངེས་པའི་ཚིག་དང་། སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་

ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡུལ་གྱི་སྐད་སོ་སོ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ནི། སྐུ་

ལ་འཕྲལ་པ་དང་། གསུང་ལ་ཅ་ཅོ་དང་། ཐུགས་ལ་དྲན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། འཁོར་འདས་ལ་བདེན་པའི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་གདུལ་བྱ་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཀང་སྟོམས་མི་མངའ་བའི་སྤྱོད་པ་

རྣམ་པ་བྱུགཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མངའ་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་ལ་འདུན་པ་དང་། དེ་ལ་སྤྱོར་བའི་བསྟོན་འགྱུས་དང་། དེའི་ཐབས་མ་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་།

མཁྱེན་པ་ཟང་མི་ཞེས་པའི་ཞེས་རབ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་བྱུགཆོས་ཅན། རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་མངའ་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་

@134B རྣམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡི་ཞེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཡི་ཞེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཕྲིན་ལས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཞེས་མ་འདྲེས་

པ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་པས་མ་ཆགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཞེས་པས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་གོ །གཉིས་པ་རྟེན་ཡེ་ཞེས་ལ་གསུམ་

ལས། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཞེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཞེས་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནས་ལུགས་སུ་མཐུན་པར་བཞག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་

རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྙེད་པ་མ་ཁྲེན་

པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མ་ཁྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྙེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དབང་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྒོ་ནས་མངའ་བསྐྱངས་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་

ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །ཅི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱོམ་པའི་

ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོམ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྦྱོམ་དང་། མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་སྦྱོམ་དང་། སྨོན་ལམ་གྱི་སྦྱོམ་སོ། །དང་པོ་ནི། གང་སྦྱོམས་པ་ན་བྱོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་མི་སྐྱེ་བར། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བས་ཏེ། དཔེར་ན་ཚོགས་

@135A ཞེས། །ལམ་དུ་དབང་པོ་ལྔ་བསྒོམས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་བསྒོམས་པ་ན་བྱོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོགས་ལམ་དུ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒོམས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མ་འོངས་པ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་

དང་དེའི་མཚན་ཉིད་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གོ་འབང་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པར་ཡིད་ཀྱིས་སྨོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད་པའོ། །ལས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཚུལ་བཞི་པོ་འདས་བསྟོམ་བྱར་མ་གྱུར་

པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་སྣུམ་ཟུ་བདུན་དང་སྣུམ་བུ་བཞི་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྟོང་གཞི་ཤེས་ལམ་

ཤེས་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་སྐྱེ་ཡང་། ས་ངན་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྟེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབས་སོགས་སོ་དགུ་ནི་རྟེས་མཐུན་པ་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བས་མཚན་ཉིད་རྟེས་སུ་དཔྱོད་པ་དང་། སྨོན་ལམ་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་སྟོམ་པར་བྱེད་ལ། ས་

བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་ནི་སྟོབས་སོགས་ཀྱང་རྟེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་། གྲངས་ཀྱི་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཞུ་རྩ་གསུམ་པ་དེ་ལ་

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ནི། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བྱག་གི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལམ་

ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་བྱག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་

@135B ཉོན་མོངས་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་ཤིན་ཏུ་མ་སྤྱངས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དགོས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོར་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གང་ཡང་སྒོམ་པར་

མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཡང་ན་གཞུང་

ཆེན་གསུམ་པོ་འདིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་མེད། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡོད། སྤྲིན་གཉིས་གང་གི་འང་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བཤད་པར་བྱ་ཞིང་ཟག་བཅས་པ་ཡོད་པ་ཁོ་

ནའོ། ཞེས་པའང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་ནི་སྐབས་འདིར་རང་གི་ངང་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །གཞུང་ཚན་གཉིས་ལ་ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་

ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་མེད། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤྱོང་པས་ཁྱབ། བྱང་སེམས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གང་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་

སྒོམ་ཀྱི་གཙོ་བོར་ཤེས་སྤྲིད་ཀྱི་གཉེན་པོར་ལམ་སྒོམ་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་བཅུ་པོ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་དག་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐ་

@136A ཞེས། །ཚགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་བསྒོམ་པ་པོ་རྣམ་གྱི་གང་ཟག་ལ་གསུམ་

ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དག་གིས་རྣམ་པ་རྣམས་སྒོམ་དགོས་ན་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱོད་བ་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པས་སྤྱོད་བའི་སྟོན་དུ་ཡུམ་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་སྤྱོད་བ་པོ་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་

རྣམས་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དག་བའི་བཤེས་ཀྱིས་མགོན་བཅས་པ། ཞེས་པས་འདི་རེ་རེ་ཞིང་གི་མཐུག་ཏུ་སྤྱར་ནས་འགྲེལ་བས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གོ

རིམ་ཇི་ལྟ་བར་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་འདིའི་གཞུང་

ཉན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དེ། ཁྱོད་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྤྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་པོར་བསྟུན་ཅིང་ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྦྱངས་པ་ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ཚོས་ཅན། དེའི་ཚོགས་འཛོན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་བ་ཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པ་ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དེའི་དོན་

མ་བརྟེད་པར་སེམས་དཔའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དེ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དེའི་དོན་སྐོམ་བྱང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་

@136B པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཀྱི་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པ་ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གང་གིས་སྐོམ་པའི་སྤྱོད་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས།

མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་པོ་བསྟན་ནས་སྦྱོར་བ་འཆད་དོ། །རྩ་བ་ལ། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ། དེ་འགྲུབ་བྱེད་རྒྱུའི་སྦྱོར་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཞེན་སྡུག་འགོག་ཚུལ་གྱི་སྐོན་ཕྱེ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་ཕྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་

པ་མི་གནས་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཡུལ་ལ་ཞེན་སྡུད་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་ལ་སྡུད་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཡུལ་ལ་ཞེན་སྡུད་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞིའི་ཚོས་དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐོམ་པ་ཟབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལམ་གྱི་ཚོས་ཉིད་

དེ་རྣམས་གཉིད་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་གཉིད་དཔག་དཀའ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་པ་དེ་དག་ཚད་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྐོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བའོ། །སྦྱོར་བ་ལྔ་པོ་འདི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱིས་

ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ། དེ་ནས་སྦྱོར་བ་བཅུ་བཞི་ནི་སའི་གནས་སྐབས་སོ་སོ་ལ་རིགས་སུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་སྦྱོར་བ་ཐ་མ་ནི་སྦྱོར་བ་འདི་གཉིས་ཀའི་འགྲུབ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བའོ། །ས་མཚམས་གང་ན་གང་ཡོད་པ་ནི་འགྲེལ་

བ་འཆད་པ་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལྟ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་མིང་

དོན་གྲངས་བཞིན་དུ་སྦྱར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་

@137A ཞེས། །ཚོས་ཅན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་མི་གནས་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་སྦྱར་བའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བདེན་པར་མི་སྤྱོད་བ་

ཉིད་སྤྱོད་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟབ་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་ལམ་གྱི་

ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མེད་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཆོས་ཉིད་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ལ། དོན་དང་མིང་གོང་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དབང་

རྟུལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་མོ་ཞེག་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ས་ལ་སྤྲག་པ་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་སྲིད་པའི་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ཆོས་ཅན། ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ་

ཡུམ་ལ་མི་སྐྱག་པའི་སྐུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་རྩེ་མོ་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་སྐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྤྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣག་ཏུ་ཟད་

མོ་དེའི་ཆོས་བསྟོམ་པའི་སྐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་སྤྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། བདུད་བཞི་དང་ས་གཉིས་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྤྲོང་བའི་སྐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་

@137B བའི་སྤྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱི་སྐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྡུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྤྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྡུར་དུ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྐུབ་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་དང་། འཕེལ་བ་དང་། འགྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་བ་དང་། དོན་དམ་པར་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མི་མཐོང་བ་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་མི་དམིགས་པ་དང་།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་བདེན་པའི་རྟོག་

པ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་དང་དེའི་མཚན་མ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་ངེས་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་བའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་

ལ་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ངེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ངེས་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ངེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ས་མཚམས་ལ་སྒོ་ངེས་བ་ཡིན་ཏེ། ལོ་སྐོར་དང་ཟླ་བ་སོགས་སུ་མ་མཚམས་བཅད་ནས་བརྩེ་ན་པའི་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ངེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྒོ་ངེས་བ་བསྒོམས་པའི་ཞན་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། ཡོན་ཏན་

@138A ཞེས། །མཐོང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ན་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྒོ་ངེས་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཞེའོ། །འཁྲིལ་བ་ལ། འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཅི་མ་ལོག་པའི་

སྟོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཐོབ་པས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་

མཐོང་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱུར་བ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་འཕྲད་ཅིང་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དཔྱད་ཅིང་

ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང་།

ཡུམ་དོན་སྣང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དང་། བདུད་ལས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དམ་བཅས་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་ཞིན་དུ་སྨྲ་བ་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་

སུ་འཛིན་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་།

ཆོ་ཏབས་གཞན་དུ་འང་ཤེར་ཕྱིན་ཚང་བར་ངེས་པར་འཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་འབྱུང་སྟེ། རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཅིང་ཤའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པ་དང་། བྱང་

ཆེན་ལ་ཉེ་བར་བྱུར་བ་དང་། ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་

པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བློ་གསལ་མཛད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་

འདས་པའི་ཆོས་ཚོལ་བའི་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་སོགས་བསྟེད་པ་དང་། དེའི་

@138B དམ་བཅས་པའི་ཚིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། ད་ལྟ་ཤེར་ཕྱིན་པ་ཚང་བར་རྫོད་པ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཐོབ་པས་སོ། །ལྟ་པ་སྟོང་བ་སྟོམ་པའི་ཚེ་དོར་བྱའི་གོལ་ས་སྐྱོན་གསུམ་

ལས་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། རྣ་བ་ནི། སྐྱོན་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ་འདི་དག་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྟོང་ལམ་བཞི་ན་ཆ་ཕྲ་བ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་ན་ཡིན་ཏུ་ཆ་ཕྲ་བར་ཡོད་ལ། མདོ་ལས་འདི་ཐམས་ཅད་བདུད་ལས་སུ་གསུངས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བདུད་

ལས་དངོས་དང་། ཁ་ཅིག་བདུད་ལས་དང་འབྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་སྟོང་ན་བདུད་ཀྱིས་བླུགས་ནས་ཉམ་ཐས་བདུད་ལས་སུ་བཞག་གོ །འགྲེལ་པ་ལ། སྟོང་བའི་འགལ་རྐྱེན་རང་ལ་གནས་པ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་གནས་པ་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉེ་གསུམ། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྐྱེན་གསུམ་

མོ་ཻ ཁྱད་པོ་ལ་སྟོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཚོགས་ཆེན་པོས་འཕོབ་པ་དང་། སྟོབས་པ་ཉ་ཅང་སྐྱར་བའོ། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རིགས་པ་མིན་པས་བསྟེད་པ་ཁ་དོན་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའོ།

ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱུ་བདུན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། ཤེར་ཕྱིན་པོར་ནས་དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡུམ་གྱི་ནོམ་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་བ་རྟག་ཏུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཉམས་པ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་དང་པོའོ། །དམན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཆོལ་བ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྱེལ་བ་ཉམས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཆོལ་བ་གོང་ན་མེད་པ་ཆོས་སྐུ་

@139A ཞེས། །ལས་ཉམས་པའོ། །ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱུ་ནི་ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་བས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཡུམ་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་།

ཡི་གེ་མེད་པ་ཙམ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་དང་བྲོགས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྣེད་པ་དང་། བཀུར་སྟི་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནོ་སྦྱང་བ་དང་། ལམ་མིན་པ་བདུད་ཀྱིས་བསྐྲད་པས་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པ་ཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཚན་གཉིས་པའོ། །གཉིས་པ་སྟོན་

སྒོབ་དཔོན་ལ་བསྟེན་པ། རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱངས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་སྐྱ་མ་དང་འཆད་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་མངོན་པར་འབྱེལ་བས་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པ་སྟེ།

གང་ཡང་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། བརྒྱོག་ན་ཡང་ཉེས་པར་འགྱུར་བར་སྟོན་པའོ། ཞེས་

ཟེར་བ་བབ་ཅོལ་སྟེ། སྒོབ་དཔོན་འདུན་པ་ཆེ་ཞིང་སྒོབ་མ་སྟོམས་ལས་ཆེ་བ་སོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དཔོན་སྒོབ་བློ་མཉམ་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒོབ་མ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེས་པ་ནི། ཉན་

པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་མ་འབྲེལ་ཞིང་། འཆད་པ་པོ་སྔ་མ་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཉན་པ་པོ་འདུན་པ་དང་འཆད་པ་པོ་སྟོམས་ལས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་པའི་ཆོས་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་སྙུབས་པར་བྱ་སྟེ་གོ་སླའོ། །གཉིས་

པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་དང་། རང་དོན་དུ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དག་ཅེས་སོགས་ཏེ་གོ་སླའོ། །གསུམ་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྐྱེན་ནི། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་བདུད་

@139B ཀྱིས་འབྲེད་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། མི་སྡུག་པ་སྣོམ་པ་ལ་སོགས་གནས་ལུགས་སྣོམ་པར་སྟོན་པ་བཅོས་མ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་དང་། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པ་བདུད་སངས་རྒྱས་སུ་སྨྲལ་པ་སོགས་ལ་དགའ་བ་བསྒྲེད་པ་ཅེས་བྱ་བ་གཞན་གསུམ་སྟེ། དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་

བཞི་བཅུ་རྩ་བྲག་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་སྤྲོར་བའི་སྐྱོན་ཚོས་ཅན། བཞི་བཅུ་རྩ་བྲག་ཡོད་དེ། རང་ལ་གནས་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཉི་ཤུ། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ཉིད་གསུམ། འགལ་རྐྱེན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲག་པ་སྤྲོར་བའི་རང་བཞི་

མཚོན་བྱེད་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་ཅིང་དེ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་ཐ་མ་དག་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། སྤྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚོན་ཚུལ། མཚོན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་

པོ་ལ་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་ལས། ཤེས་མཚན་ནི། སྐབས་འདིར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཤེས་པ་བཞུ་བྱ་པ་ཕྲག་གསུམ་དང་ས་གསུངས་པ་ནི་སྤྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་མིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། སྤྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་

ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་བཞུ་བྱ་པ་གསུམ་སྤྲོར་བ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཤེས་པ་བཞུ་བྱ་པ་ཕྲག་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། ནུས་པ་ལ་ཤེས་པའི་སྐྱ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འབྲས་བུ་རྒྱུ་

ལ་བརྟགས་པའོ། །དོགས་པ་ནི་ནུས་པ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཤེས་པ་འདི་དག་སྤྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་དངོས་མིན་ཏེ། དེ་བསྟུས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོར། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གཡེངས་

@140A ཞེས། །པ་མཁྱེན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་པར་བཤད་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཅུ་དྲུག་ཕྲག་གསུམ་དུ་ཕྱི་བ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བསྟེད་པར་བྱེད་

པའི་ནུས་པ་གསུམ་མོ། །ཁྱད་མཚན་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། བྱེད་མཚན་ནི། སྟོང་བ་བཞི་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ལ་གཞན་འགོད་པའི་ནུས་པའོ། །མཆོག་བྱ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་སྟོང་བས་སངས་རྒྱས་བསྟེད་

པའི་ནུས་པ་ཡིན་ལ། ནུས་པ་དེ་གང་ལ་ལྡན་པའི་མཚན་གཞི་ནི་བོ་ཉིད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གོ། མཆོག་ཚུལ་ནི། ཤེས་མཚན་གྱིས་ཐེག་སྟོང་བ་སངས་རྒྱས་བསྟེད་པའི་ནུས་ལྡན་དུ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཆོག་པར་བྱེད་ལ། ཁྱད་མཚན་གྱི་ནུས་པ་དེ་གཞན་ལ་

བཀག་ནས་ཐེག་སྟོང་བ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཆོག། ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མཆོག་ཞེང་། བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཆོག་པར་བྱེད་

དོ། །མཆོག་པའི་དགོས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སངས་

རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་པས་ཤེས་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཆོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྒོར་བ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་དུ་ཤེས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། ཁྱད་མཚན་གྱིས་ནུས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་སོགས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་སྟོང་། བྱང་སེམས་སངས་

རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བའང་གཞན་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱང་སེམས་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཐེག་ཆེན་སྒོར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཤེས་ནས་ཐེག་ཆེན་སྒོར་བ་

@140B ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་ཐེག་ཆེན་སྒོར་བའི་མཚན་ཉིད་མིན་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་གྱི་

མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་ཚིག་ལ་མི་ཞུགས་ཀྱང་སྐབས་སུ་བབ་

པའི་དོན་ཉམས་སོ། །ཐེག་ཆེན་སྒོར་བ་མཚན་གཞི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་ལྡན་དུ་མཆོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཏོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ཐེག་

ཆེན་སྒོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། བྱམ་པ་མཚན་གཞི་དངོས་པོར་མཆོད་པ་

ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་ཚེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་བྱམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒོར་བའི་ནུས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་ཤེས་

བྱེད་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བརྟན་པར་དཀའོ། །ཡང་ཕྱིར་བས་

ཀྱི་མ་ཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་པ་བཟུ་བྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་སྟོང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འདི་དག་གིས་མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པས་རྒྱུ་ཐག་ཆེན་གྱི་སྟོང་བ་

མཚོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ཤུགས་གཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱུད་མཚོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་རུང་དང་ལྡན་པ་མཚན་ཉིད་དོ། །མཁྱེན་གསུམ་སྟོང་བ་མཚན་གཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་པའི་རྒྱུད་མཚོན། དེ་བསྟེད་པའི་ནུས་ལྡན་

མཚན་ཉིད་དེ་བུ་བསྟེད་པའི་ནུས་ལྡན་གྱིས་བུད་མཆོག་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཐེག་ཆེན་སྟོང་བ་མཚན་གཞི་དང་། སངས་རྒྱས་བསྟེད་པའི་ནུས་ལྡན་མཆོག་བྱར་སོང་གི། ཐེག་ཆེན་སྟོང་བ་མཆོག་བྱར་མ་སོང་པས་འདི་དག་ཐེག་ཆེན་སྟོང་བའི་མིན་པ་

@141A ཞེ།། །ཐལ་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཁྱེན་པའི་རྒྱུ་དང་། དེ་བསྟེད་པའི་ནུས་ལྡན་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་འབྲས་མིན་པས་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མཚོན་ཏུ་སྣང་པ་དང་། མཚོན་སྟོང་དེ་ལྟར་སྣང་པ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་

ཞེས་པ་འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་བཟློག་པ་དང་གཡེངས་པ་མཐུན་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་པ་བཟུ་

དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་སྐྱས་ཟིན་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་ཤུགས་ལ་རྒྱུད་སེམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་བཟུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་སྐྱས་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེང་། བསྟན་བཅོས་སུ་མདོའི་སྐྱས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཅོ་ཐོང་བསྟན་པ་ཡིན་

པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་བཟུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་བསྟན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུན་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མིན་ནོ། འོན་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡང་ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐུབ་པ་ཅེས་པ་

འབྱུང་ཡང་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ལ་ཡང་ཐུབ་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡིས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཆོན་བྱ། མཚན་གཞི་

མཆོན་ཚུལ། མཆོན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ། ཁྱད་པར། བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ། ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུན་པ་གང་།

གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་

@141B ཅན་ཀྱིས་ཟིན་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐོ་ནས་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་སོགས་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་སའི་ཤེས་རྣམ་དག་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས་དེ་དག་དང་དམིགས་རྣམ་རྟེས་སུ་མཐུན་པར་སྐོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་ཤེས་མཚན་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཏེ། སྟོང་གསུམ་

དང་འདི་ཉིད་ལ་བཅུ་བཅུ་བརྒྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་བས་ད་ལྟ་རང་རྟེས་སུ་མཐུན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་འགོད་པའི་ཁྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཉེ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་

བལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་བྱ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྤྱོད་བ་གསུམ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་བཅུ་སྟེ། དེ་ཡང་མཚོན་པའི་ཚུལ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣག་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་བཞི་པོ་དེ་མཚན་གཞི། ཐེག

ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་མཆོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྐོན་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་། གདུལ་བྱ་སྨིན་འདས་ལ་འགོད་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་

པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་དུ་སྨྲ་ངན་ལས་འདའ་བར་དཀའ་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་བར་པ་ལྟ་ཡོ་དེ་མཚན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་མཆོན། རྣམ་ཐར་སྐོགས་སུམ་ཤེས་པ་སོགས་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་། ཕན་བདེ་སྒྲུབ་

@142A ཞེས། །པ་སོགས་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ལ་འགོད་པའི་བྱེད་པ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མ་བདུན་ཡོ་དེ་མཚན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་མཆོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་སོགས་འབྲས་བུའི་ཤེས་རྣམ་དག་གི་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་མཛད་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པ། ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་མཚན་ངེམ་པ་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ངེམ་བཞིན་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚོན་

པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་

རྣམས་ལེགས་པར་ཚཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མཚན་གྱིས་

མཆོག་པའི་ཚུལ་ནི། ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྤྲོར་བ་མཚན་གཞི། ཉན་རང་གི་སྤྲོར་བ་ལས་ཞུང་པར་དུ་འཕགས་པར་མཆོག། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཞུང་བྱས་པའི་སྤྲོར་བ་ཡིན་པ། འོན་ཏེ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་མཚན་

གཞི་ཡིན་གྱི། མཆོག་བྱ་མིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཆོག་བྱ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཞིར་བྱས་ནས་སྤྲོར་བ་གསུམ་དུ་མཆོག་པར་བྱ་བ་མིན་པས་ན། ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཆོག་བྱ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེང་། འདི་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

ཐེག་ཆེན་སྤྲོར་བ་དག་མཆོག་པའི་བྱ་བ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྤྲོར་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་ལ་འཇུག་པར་བསྟུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཟཤད་པ་ཆས་ཤེན་ཏུ་འཐད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་

@142B མཁྱེན་གྱི་སྤྲོར་བ་ལས་ཞུང་པར་དུ་འཕགས་པར་ཞུང་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོར་བ་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་མ་ཁས་པ་དུ་མ་དག་གཞི་ཤེས་ཙམ་གྱི་ལྟོག་པ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོར་བ་དེ། ལམ་

ཤེས་ཀྱི་སྤྲོར་བའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོར་བའི་བྱེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཙམ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡང་ཡོད་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་

པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བས་སོ། །དེས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྤྲོར་བ་ཐམས་ཅད་ཉན་རང་གི་སྤྲོར་བ་ལས་ལྡུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཅན་དུ་འདུ་ཡང་ལྡུང་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོར་བ་ནི་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཟག་གི་བདག

མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཁོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤྲོར་བ་ལས་ལྡུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྲོར་བ་གཞན་གཉིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྤྲོར་བ་ལས་ལྡུང་པར་དུ་

འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལྡུང་པར་འཕགས་ཚུལ་སྟ་མ་ནི། སྐབས་གསུམ་པར། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོར་བ་དེ་མཉམ་ཉིད་གཞིའི་སྐོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྤྲོར་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ཟིན་པས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལའང་ལྡུང་

མཚན་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་སྤྱར་ནས་གསུངས་པ་ནི་མཆོད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཁོ་ན་ལྡུང་མཚན་དུ་སྟོན་བཞེད་པ་མིན་ལ། ཏྲི་ཀ་ཊིད་གང་དག་གཞི་

ཞེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ནས་

@143A ཞེས། །གཞི་ཞེས་ཀྱི་ཞེས་མཚན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དང་། དེས་གཞི་ཞེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་མཆོག་ཚུལ་འབྱས་བུ་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྨྲ་བ་ནི་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་པོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། གང་དག་གཞི་ཞེས་ཀྱི་ཞེས་མཚན་ཡང་ཉན་རང་ཁོ་

ནའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་སྨྲ་བ་ནི་གཞུང་དུ་གཞི་ཞེས་ཀྱི་ཞེས་མཚན་བཟུ་དྲུག་པ་དེ་དག་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་རྟོགས་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་

ཞིང་། ཁ་ཅིག་ཞེས་མཚན་ཀྱིས་སྒྲོར་བ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་མཚོན་པ་དང་། ཁྱད་མཚན་ཀྱིས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཚོན་པ་མི་འཐད་པར་སྣང་ནས། སྐར་ཡང་ཞེས་མཚན་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སྒྲོར་བ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་

མཚོན་པར་བྱེད་ལ། ཁྱད་མཚན་ཀྱིས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ཁྱད་མཚན་ལ་གཞི་ཞེས་ཀྱིས་ཁྱད་མཚན་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ངོ་མི་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ལྟ་པ་མཚོན་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲོར་བའི་རང་བཞིན་ཏེ་

ལྷ་བར་མ་ཤེས་ན་སྐོམ་མི་ནུས་པས་དེའི་ཕྱིར་སྡུང་བ་སྐོམ་པའི་སྡོན་དུ་རང་བཞིན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་པའི་ཚེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྦྱར། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་བློང་བ་དང་སྐྱོན་དོར་བས་སྡུང་བ་

རྣམས་བསྐོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྫ་བ་ནི། བྱེད་པ་གང་གིས་སྡུང་བའི་རང་བཞིན་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དེ་སྡུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་ཏེ། ཤེས་པ་དང་།

@143B ཁྱད་པར་དང་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྡུང་བར་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྔ་མ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དོད། ལུགས་ཞེས་པ་དེ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བསྒྲུབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་

དང་། ཕྱི་མ་ནི་ལས་ལ་འཇུག་པར་བསྒྲུབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། བྱེད་པར་བསྒྲུབས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ལས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱེད་པར་བསྒྲུབས་པ་འདིས་སྡུང་བ་རྣམས་མཚོན་

པར་བྱེད་པས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དང་། བྱེད་པ་རྣམས་སྡུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅིང་ལས་སུ་བསྒྲུབས་པ་དེ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་སྡུང་བར་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་

པར་བྱའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་ཁྱད་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་བཟུང་བྱུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཤེས་པ། ཁྱད་པར། བྱེད་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་མཚན་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚམས་

སྒྲུབ་ནི། མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། ཤད་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྡུས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་དེ་འཇིག་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་

@144A ཞེས། །ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་པ་དང་། སེམས་ཕྱིར་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་དང་། སེམས་ནམ་མཁའ་ལྟར་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟ་བའི་སོགས་པ་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྡུས་

པ་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་པས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་བདེན་མེད་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མཉམ་པས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སོ་སོར་རིས་པའི་རྟེན་མེད་པས་སེམས་ཚད་མེད་པ་དང་། སེམས་དབང་པོ་ལ་བསྟེན་

དུ་མེད་པ་དང་། སེམས་སྨྲེན་ལྷས་ལྷར་མེད་པ་དང་། སེམས་གཡོ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་འདུ་བ་དང་། བཀག་པ་དང་། བཅུམ་པ་རྣམས་འབྱུལ་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུལ་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བ་བཞིའི་མཐའ་ཟད་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྲོང་འབাའ་ཞིག་གིས་ལྟ་བ་བྱུང་ཙུ་རུ་གཞིས་ཀྱི་དོན་ཐམས་

ཅད་བཅུ་བཞིར་བསྡུས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱད་གཞི་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལས་བརྩམས་ཏེ། འདི་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་ཤིང་། ཁྱད་གཞི་བདག་བཀག་ན་དོན་དུ་མི་འཐྱུར་བར་དགོངས་ནས་དེའི་ཚེ་གང་དུ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་པས་ན། ལུང་

དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྟོན་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། རྒྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི་བཞི་དང་། ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་རྣམས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང་། ཁོལ་བའི་བདག་གི་གནས་སྐབས་

ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ལུས་སྲོག་གི་གནས་སྐབས་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱང་གསུམ་དུ་བདེན་པར་

བལྟ་བ་ནི། སྟོན་ཀྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིའོ། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་

@144B མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི། ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོང་ཁའ་བཟློང་བ་དང་། མི་འཆྱོང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་སྐྱང་

འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞིའོ།།ལུས་སྲོག་གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་དང་། ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་བལྟ་བ་ནི་ལུས་སྲོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ནི་གང་ཟག་གི་དངོས་གཞན་གཞི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ལུས་ནི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཡིན་ལ། སྲོག་ནི་བདག་གི་

རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མེད་གང་ལས་ཀྱང་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་གྱི། གདོད་མ་ནས་བྱུང་པའི་ཤར་བཞིན་དུ་བལྟ་བ་ནི་རྟག་པར་བལྟ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མེད་དུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་བལྟ་བ་ནི་མི་རྟག་པར་བལྟ་བའི་དོན་ཅིང་། དེ་

གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་བལྟ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བལྟ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་བལྟ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་པར་བལྟ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་ཤི་འཕོས་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱུན་ཆད་

པར་འདོད་པ་ནི། མཐའ་དང་ལྡན་པར་བལྟ་བ་དང་། ཆོ་འདིའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་མ་འགྱུར་བར་ཆོ་ཕྱི་མར་འཇུག་པར་འདོད་པ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པར་བལྟ་བ་དང་། དེ་དག་རང་བཞིན་འཇུག་ཅིང་གནས་སྐབས་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀར་བལྟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་གང་

དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་བལྟ་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་མེད་དུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་གྲོལ་བ་བདག་ཡོད་པར་བལྟ་བ་དང་། སྟར་བདག་ཡོད་པ་ལ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་རྒྱུན་ཆད་པར་བལྟ་བ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་ཅིང་གནས་

@145A ྱ།། །སྐབས་རྒྱུན་ཆད་པར་བལྟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་སྐྱང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞིའོ། །འདི་དག་ལས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་བར་བལྟ་བ་

རྣམས་ནི་གྲངས་ཅན་སོགས་རྟག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་སྐྲག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གཡོ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མི་རྟག་པ་དང་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ནས་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི། རྒྱང་པན་སོགས་

ཆད་པར་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འདུ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཞེ་ཚན་དང་པོ་ལ། དང་པོ་གྲངས་ཅན་ཀྱི་ལྟ་བ་གཡོ་བ།

གཉིས་པ་རྒྱང་པན་གྱི་ལྟ་བ་འདུ་བ་ཞེས་གསུངས་ནས། ལྟག་མ་

ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྣུར་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། བཞི་ཚན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཞེས་གོ་རིམ་བསྟུར་དགོས་པར་སྣུ་ལ། ཁ་ཅིག་གོ་རིམ་བསྟུར་མི་དགོས་ཏེ། ཚོ་ཕྱི་མའི་ཐོག་མ་དེ་ཚོ་འདིའི་མཇུག་གམ་མཐའ་ཡིན་པས་མཐའ་ལྡན་དུ་ལྟ་བ་བྱང་ས་

ཅན་ལ་རྟང་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཐའ་ལྡན་བྱང་ས་སྟོང་བ་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་ན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏེ་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐའ་ལྡན་གྱི་དོན་ཤི་བའི་ལོག་ཏུ་རྒྱུན་ཆད་པ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པའི་དོན། ཚོ་འདིའི་བདག

དང་འཇིག་རྟེན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ཕྱི་མར་འཇུག་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མི་རྟང་བའི་སྐྱོན་བཟོད་པར་མཛད་པས་སོ། །དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་དེ་ནི་ཇི་རིགས་པར་སྣུར་བར་བྱའོ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། གསུམ་པ་རྣམས་ནི་གཅིར་བུ་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ཆ་

@145B གཅིག་འགོག་པ་དང་ཆ་གཅིག་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ཆ་མཉམ་དུ་ཡོད་པས་བཀག་པ་ཅེས་བྱའོ། །བཞི་པ་རྣམས་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པ་གནས་མ་བུ་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང་། དག་གི་སྟྲུབ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རྣམ་པས་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་བཅུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལུས་སྟོག

གཅིག་ཏུ་བལྟ་བ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་བལྟ་བ་གྲངས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉལ་དུ་ཅིང་། སྐ་མ་གཡོ་བ་དང་། ཕྱི་མ་བདུ་བའི་ལྟ་བའོ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་

པ་དེ་བཞིན་ལ་བསྟན་ཅིང་མིང་གི་བརྡར་བརྟགས་པ་ཤེས་པ་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་ཇི་སྐད་ཉན་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་བདུ་པོ་འདི་ཚོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དབེན་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་བཞི་པོ་

རྣམས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་རྣམས་སུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཆོད་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ན་འོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། །རྫ་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུའི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། འབྲས་

བུ་ལ་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། རྫ་བའི་སོགས་པ་ཅེས། བྱ་བའི་སྐྲས་བསྟུས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། སྤང་བྱའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་

ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣེན་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བས་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དེ་བྱུག་དང་། ཆོས་ཉིད་སུས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཕྲུག་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་གཞན་གྱིས་བློ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་

འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་ཆོས་ཉིད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་བྱས་པས་རྣམ་པར་མི་

@146A ཞེས། ཁྱོག་པ་དང་། ཀུན་ཇོང་ཀུ་ཆོས་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་བར་གྱི་རབ་ཀུ་དབྱེ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་རབ་ཀུ་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་བསྡུ་བྱ་ཆོས་

ཅན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་ཞོ་དེ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བདག་ཏུ་མཚོན་པས་ནའོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། དེ་ནི་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་

ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་དང་གྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཟག་མར་བྱ་བ་དང་། མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པར་བྱ་བ་དང་། བདེན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སྨྲས་པའི་མཐའ་

གང་དུ་ཡང་མ་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་དོན་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། སྨིན་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཤེས་པ་དང་ཞེས་བ་སྨིན་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་མ་བསྡུས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་

རབ་བསྒྱེད་པའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དང་། བསྡུས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་བསྒྱེད་ནས་སྨིན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་མཛད་པ་དང་། སྨིན་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐོམ་བྱང་གི་ཤེས་

རབ་བསྒྱེད་ནས་བྱོལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། ཞེས་པའམ། ཡང་ན་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་བྱང་

@146B འཕགས་རྣམས་ལ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་སྐོ་ནས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། ཞེས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྔ་མ་ནི་ཡུམ་ལ་

བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མཛད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཡུམ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་བསྟུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། སྟོས་པ་ཞེ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་འགོག

བ་དང་། མཚན་འཛིན་གྱིས་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཤེས་བ་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་ཏེ། མདོར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་སོགས་

ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མ་བདུན་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་བ་དེ་དག་ཏུ་མཆོག་པར་བྱེད་པས་ནའོ། །གཉིས་པ་ཁྱད་མཚན་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་

དེ་དག་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྟོང་བ་དེ་དང་དེར་འཇོག་པ་ཙམ་གྱི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་

ཚོགས་སུ་བཅད་པས་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ཤེས་མཚན་གྱིས་ནི་རིམ་བཞིན་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྟོང་བ་ཙམ་དུ་མཆོག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མཆོག་ཞེས་བྱ་ལ། ཁྱད་མཚན་གྱིས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་འཇོག་བྱེད་

@147A ཞེས། །ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་མཆོག་པ་ཅེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དམན་ལམ་དངོས་སུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་རྩ་བ་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་ཅེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་

ཅན་ཆོས་དང་རྟེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་བཀྲ་གིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོབ་ལམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྤྱོད་པ་དག་ཉན་རང་གི་སྤྱོད་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མཆོག་པས་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཡང་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་བསམ་མི་ཁྱབ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་

པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་སྤྱོད་བ་བཞི་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་བཅུ་བྱུང་གང་གིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བཅུ་བྱུང་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་རྟོག་གིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང་། ཟླ་དང་མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚད་མས་གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། བྱངས་ཀྱིས་བགྱངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་

བཞི་ནི་སྟུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་སྡུད་ཅིག་མ་བཞིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་དག་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྡུད་པ་དང་སྒྲིས་བྱ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ལ་མ་ཁས་པས་རིག་པར་བྱ་

བ་ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་མིན་པའི་དངོས་

@147B པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་རང་གི་ལུགས་ལ་བལྟོས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉན་རང་ལས་ཁིན་ཏུ་སྡུར་བའི་ཤེས་པ་དང་བཞི་ནི་ལ་སོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་མཚོན་པའི་ཁྱད་པར་དག་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་

པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པ་བྱི་བ་མེད་པ་དང་གང་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉོགས་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྨིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྟོང་ཐས་བསྒལ་པ་དུ་མར་སྨྲབ་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག

པར་འགྲུབ་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཞོག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་མཚོན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་རྟེན་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་དང་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་གཞན་དང་གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་མཚོན་པའོ་ཞུད་པར་

དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ལས་ལྡོང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཉན་རང་གི་ལམ་མ་ཚང་ན་དེ་ལས་ལྡོང་པར་དུ་འཕགས་པར་མི་ཤེས་སོ། ཞེ་ན། ཉན་རང་དེ་དག་གི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། འདིར་དངོས་སུ་མ་ཚང་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དོ། གོ་སྟེ་བས་མ་ཚང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་སྟེ་བར་

ཐལ། ཇི་སྐད་ཚང་པ་ལྡོང་པར་དང་བྲལ་བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པས་བཅིངས་པར་སྐྱེ་བ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་སྣང་ཚད་དེ་དག་གི་ཤུགས་ལས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཐོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་བཞིན་གཞི་ཤེས་དང་། གཞི་ཤེས་རྣམ་པ་ཉིར་བདུན་སོགས་ཉན་རང་

@148A ཞེས། །གཏི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁད་མཚན་ཉིས་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཉེན་ཀྱི་སྒྲོར་བ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལས་ལྡོང་པར་དུ་འཕགས་པར་མཚོན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་ལྡོང་

པར་འཕགས་ཡུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཉམས་སོ། །དེས་ན་སྐྱན་སྒྲལ་ཆེན་པོའོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ལྡོང་པར་བྱེ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་ཕན་དང་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་

ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་བ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་རྒྱུད་ལྡའི་འགྲོ་བ་ལས་བཏོན་ནས་སྐྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་མ་འོངས་པའི་ཕན་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བཀྲོལ་ནས་སྐྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་

ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་དང་། ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པར་བྱེད་པས་སྨྲག་བསྟལ་མེད་

པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མི་ཆོས་ཉིད་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཕན་དང་། བདེ་དང་། སྐྱོབ་པའི་བྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། བདུན་ཡོད་དེ། ལྷག་མེད་ཀྱི་སྐང་འདས་ལ་འགོད་པས་གཏན་

དུ་ཕན་པ་དང་འདྲེ་བ་མེད་པར་ཆོས་བསྟན་པས་སྨྲག་བསྟལ་གྱི་རྒྱུ་བརྗོག་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་སྡུད་ན་ལས་འདས་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྲེད་པའི་བརླག་དང་བྲལ་བའི་སྐང་འདས་སྟོན་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་

དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་རང་རང་གི་སྐྱང་བྱ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་མཐའ་ཇོགས་སྨིན་མ་སྐྱངས་པར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ཀྱི་ཚུལ་བ་བཞིན་

@148B དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་རིམ་བཞིན་སྐྱངས་དང་གནས་དང་། དཔྱང་གཉེན་དང་། ཚྭང་དང་། ལོངས་འདྲེན་དང་། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོར་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དེ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཀྱིས་རྟེན་ཀྱི་མཛད་པ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉེ་བར་

སྒྲུབ་པ་རྣམ་མཁྱེན་སྤྲོར་བའི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་དག་ཆོས་ཅན། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་ཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོར་བ་དག་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཛད་པའི་ཚ་ཡིན་པས་ན་འོ། །བཞི་པ་ངོ་བོ་

ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་སྟ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བསྟན་ནས། ཤང་བ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་

མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཞེས་སྤྲོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེའི་རྒྱས་ལྡུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། དེའི་མཚན་མ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་གི་རྣམ་རྟོག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབེན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཞེས་

སྟོང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཆོས་

@149A ཞེས། །ཅན། ལྟ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གོ་བྱེད་པས་བྱ་དགའ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟུང་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འཕ་པ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མཆོག་ཉིད་

ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དང་བསྟོན་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟོན་པ་པོའི་ཆོས་མ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པའི་ངོ་བོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཅན། བདུན་ཡོད་

དེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བསྟས་པའི་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་ནས་སྟོན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྣང་པ་རང་དབང་བར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་བསྟན་པས་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་

པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པས་གཞི་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་

དང་། དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་

མིན་པ་དང་། གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་བུག་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། ཞེས་རྟ་བར་ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་

དེ། ཁྱོད་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྤྱོར་བ་དག་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཆོག་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟན་ནི།

@149B ཤེས་མཚན་ཞེ་བརྒྱད། ཁྱད་མཚན་བཅུ་བུག། བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་བུག་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །བདུན་པ་སྒོམ་བྱང་གི་སྤྱོར་བའི་ཉེར་རྒྱུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡང་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། རྣེན། མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན། དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྒོམ་སྤྱི་རྩང་བའི་རྣེན་ཀུན་ལ་འདིའང་རུང་ཞེང་། དེའང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྒོམ་ནི། གྲྭིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་འགའ་ལའང་སྤྱིར་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐར་ཆའང་དེ་དག་ལ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་རྣེན་ནི། འགའ་ཞིག་ན་རེ། འདོད་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཏེ། འདི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་གཅོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཅིང་། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་སྒོམ་བྱང་དུ་འགྱུར་བས་སོ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་

ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་པའི་ཚོས་རྒྱུན་ཏིང་ངེ་འཛིན་

བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆ་ནི་འདོད་སེམས་དང་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གཞན་དང་ཡང་རྩང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ལམ་ན་ཐོས་བསམ་གཉེ་ཡི་སྒོམ་བྱང་མེད་ཅེས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་

པར་གཏན་ལ་ཕབས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒོམ་བྱང་གི་ཚོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེས་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ཆོགས་ལམ་ན་སྒོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་གཏན་མེད་དུ་འཆད་པ་མིན་ལ་སྒོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཡིན་ན་ཚོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་ན། ཉན་རང་ལ་སྒོམ་བྱང་གི་

ཤེས་རབ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྲ་དོན་ནི་ཉི་ཁྲིས་སྣང་བ་ལས། ཐར་པ་ནི་བྱལ་བའི་ཁྱད་པར་ཞེག་སྟེ། ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། ཐར་པ་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་མ་ལུས་པ་ཟད་པའི་བྱལ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚ་ནི་སྒོང་ལམ་དུ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཟད་པ་

@150A ྋ། །དེ་ཕྱིན་ཞེང་། དེ་དང་མཐུན་པའམ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཐར་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འབྲས་ངེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་གྱི་རྒྱུར་བྱུར་བའི་ཆོགས་ལམ་གྱི་དགེ་པ། བཞི་པ་དབྱེ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཐར་ཚ་གསུམ་མོ། །དེ་དག

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གོ་རིམ་བཞིན། རང་འབྲས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་རྒྱུད་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་གྱི་དགེ་བ། ཞེས་སོགས་སུ་འདོན་པ་བསྡུར་ཞིང་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དོན་དངོས་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི་

ཐར་པའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱ་པ་ནི། མཚན་མེད་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། བདེན་པའི་མཚན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྨྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཨ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཐུགས་པ་

རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་ས་བོན་ནུས་ལྡན་བཞག་ཅིང་། རིགས་ས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲེད་པར་མ་ཁས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འདི་ལ་ཐེག་ཆེན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་

པར་འདོད་དོ། །རང་འབྲས་ཐེག་ཆེན་ངེས་ཚའི་རྒྱུད་ཀྱུར་པའི་ཆོགས་ལམ་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། མ་ཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན་སོགས་སོ། །རྒྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ། མ་ཁས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་

དག་ཆེ་ཆུང་འབྲིང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་ཅན་དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་

སྒོམ་བྱང་མིན་བས་དང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲངས་བཞིན་

@150B དུ་སངས་རྒྱས་དང་། སྤྲིན་སོགས་དང་། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་མ་ཁས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་དོན་ནི་ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྔར་ཡོད་དེ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་དད་སོགས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆ་ཡུལ་ལྔ་ལ་མ་ཁས་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མཆོད་པར་འཐོབ་པས་ཁྱབ་

པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆུད་

ཀྱི་ཏར་ཆ་གསུམ་ཡོད་ལ། གསུམ་པ་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་དབང་ཐོབ་འབྲིང་རྩུལ་གསུམ་གྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆུད་

ལ་ཡོད་པས་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཁ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྟོགས་པར་སྣ་ཚེར་ཆོགས་ཆུང་དུས་རྟོགས་རྒྱས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་

བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཐར་ཆ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་བྱངས་སེམས་དབང་པོ་རྣུལ་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཡོང་པས་ན་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རྟོགས་པར་དཀའ་བའམ་ཆོགས་ཆེན་པོས་རྟོགས་ཤིང་འཐོབ་པར་བྱ་

@151A ཞེས། །དགོས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་འཐོབ་དཀའ་སྟེའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་རྣེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླངས་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དབང་པོ་འབྲིང་པོའི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆ་ནི་སྔ་མ་པས་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། ཕྱི་མ་བས་རྟོགས་སྟེ་བར་དོན་གྱིས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དབང་རྣུལ་གྱིས་ཀྱང་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ཐོབ་པར་དཀའ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་

ཀྱིས་ན་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ཆས་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པར་བསྟན་ཅིང་། འོ་

ན་གང་དག་དེ་དག་གིས་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་

ཆོད་པར་མི་འཐོབ་ཅེ་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན། ཐར་ཆ་འབྱིང་པོ་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་བྱང་གི་གོང་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཐར་ཆ་ཆུང་ངུ་ཉན་ཐོས་སུ་

རིགས་ངེས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དད་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་བྱང་གི་སྡུ་རེལ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཐར་ཆའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་དད་སོགས་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་དེའི་སྡུ་རེལ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གཞན་དག་སྐབས་འདིའི་ཐར་ཆ་ཆུང་འབྱིང་ཆེ་

@151B གསུམ་དང་། རྩལ་འབྱིང་རྣོ་གསུམ་ཁྱད་མེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་ཆ་གསུམ་ལ་འཆད་པ་ནི་རྣམ་པར་འཁྱམས་ཏེ། མདོ་དང་འགལ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ། འགྲེལ་པའི་ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་

ན། སྐབས་འདིའི་ཐར་ཆེ་ཆུང་དུ་སྟོན་པའི་མདོར། བྱང་ཆེན་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྡན་པས་སྨིན་གཏོང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། ཆུང་དུའི་རྒྱུན་ཀྱི་གང་ཟག་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་བསྟོན་མི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང་

དེ་ལ་སྨྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་མར་མི་བྱེད་པར་ཡང་དག་པར་བསྟན་པས་ནི་ཆུང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པར་བྱའོ། ཞེས་པས་ནི་འབྲིང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། ཉན་ཐང་གི་ཐར་ཆ་ཡིན་ན། མཚན་

མ་མེད་པའི་རྣམ་པས་སྨིན་སོགས་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་སྨོན་པ་སོགས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ན། རྒྱ་བར་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་དང་སོགས་ལྟ་པོ་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྟ་ལ་མ་ཁས་པར་བཤད་ཅིང་། ཉན་

རང་གི་ཐར་ཆ་ཡིན་ན་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མ་ཁས་པ་སོགས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བའི་ཚིག་གི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ། ཆེན་པོ་དང་རྣོན་པོས་ཞེས་བརྗོས་ནས་སྨོས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཆེན་པོ་དང་རྣོན་པོ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣོགས་བྱང་

དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐར་ཆ་དང་། འབྲིང་ནི་རང་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐར་ཆ་དང་། ཆུང་ངུམ་རྣལ་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐར་ཆ་ལ་

འཆད་པའང་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཆོས་

@152A ཞེས། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་སེམས་པ་ན། བྱང་ཆེན་གང་གིས་སེམས་མི་ཞུམ། མི་འགོད་ཡིད་ལ་འཚྱོད་པ་མེད་ཅིང་། མི་དངང་། ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱག །ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་ན་བྱང་ཆེན་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་

པ་མི་ཞུམ་མི་དངངས་པའི་རྒྱུ་ཡོའི་ཐར་ཆའི་རྒྱས་དང་། མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པ། འཕྲིང་གི་རྒྱས་དང་། མི་འཚྱོད་ཅིང་ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་པ་རྣོན་ཡོའི་རྒྱས་སུ་ཟཁའད་ལ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ན་སྟོང་

ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་དང་མི་དངངས་པ་སོགས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཁོ་བོས་ཟཁའད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་བ་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལ། དངོས་དང་། བརྗོས་སྟོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཐར་པའི་

སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། དྲོ་བ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ་སོ་སོར་ཟཁའད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དྲོད་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་ཏོགས་པ་འདི་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནམ་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་

ཞེ་ན། ཚགས་སྡང་མེད་པའི་མཉམ་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་བསྒྲུབས་པས་བྱམས་པ་གཉིས་ནི་ཆུང་ངུ་དང་། ཕྱི་མའི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པས་ཕན་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཚེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ནི་འབྱིང་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་

བྱད་མེད་ཏྲན་པ་རྣམས་ལ་ཕ་དང་མའི་སེམས་དང་། མཉམ་པ་རྣམས་ལ་སྤུན་དང་སྲིད་མོའི་སེམས་དང་། གཞོན་པ་རྣམས་ལ་བུ་དང་བ་མོའི་སེམས་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་ཉེས་དང་། ཡིད་བརྟན་པའི་ཐོགས་དང་། རྩས་གཅིག་པའི་གཉེན་དང་། མི་གཅིག་པའི་སྨན་གྱི་ཉེ་

@152B མཚམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆུང་འབྲིང་ལས་གཞན་རྣམ་པ་ལྔའོ། །ལྔ་ཚན་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ནི། ལྔ་ཚན་དང་པོ་ལ་རེ་རེ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གཉིས་གཉིས་བཟང་ཞེས་པའི་ཆེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟེ་མོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྟེ་མོར་བྱུང་བ་ཡིན་ན། །རྣམ་པ་གང་གིས་ཞེ་

ན།། མདོར་ན་མི་དགེ་བ་ལ་བྱངས་བཞིན་དུ་སློང་བའི་སྐོན་ལོག་པ་དང་གཞན་བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་སྐོན་གཞན་རྣམས་སྨིག་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། གཞན་བདག་ཉིད་མ་བསྒྲུལ་བར་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བསྟན་པ་བརྗོད་པ་ལ་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཆུང་ངུའི་རྣམ་པ་དང་

དགེ་བ་ལ་བྱངས་བཞིན་ལེན་པའི་སྐོན་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་སྐོན་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་སྨོན་བ་དང་། གཞན་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བསྟན་པ་བརྗོད་པ་དང་། མཐུན་པར་བྱེད་

པ་ནི་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ནང་གསེས་ཀྱི་

ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དག་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་ཞེ་ན། རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་རང་དང་

གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དག་ཇི་ལྟ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རང་གི་རྒྱུན་ཅན་ཞེས་པ། རང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་ཅན་ཞེས་པ་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་སྟོན་ཏ་དང་། བསྟན་

པ་བརྗོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དེས་ན་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པ་དག་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བསྟན་ཅིང་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅེས་པའི་དམིགས་པ། ཞེས་པ་དེ་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་གོ

@153A ྅། །བར་བོད་དག་སྒོབ་དཔོན་ལ་བདེན་པ་དམིགས་པར་ཟཱཊ་པ་ནོར་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་འཆད། གང་ལ་སྟོན་བའི་ཡུལ་ངེས་པ་གཟུང་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རང་གི་བློ་སྐྱོན་གྱིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ནི། སྟྭ་མ་

བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་ཁོ་ནས་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཉིང་རིམ་པ་བཞི་ལ། ངག་དོན་ནི་རིམ་པ་བཞིན། དོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་དོད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེས་ཐོབ་ཀྱི་མཉམ་པའི་སེམས་སོགས་བཅུས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་མོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་

རྩེ་མོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེས་ཐོབ་ཀྱི་དགེ་སྦྱིག་ལ་བློ་དོར་བྱེད་པ་ལ་རང་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྨྱོར་བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སོགས་སོ། །བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེས་ཐོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ནས། གཞན་དེ་ལ་སྨྱོར་བ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སོགས་སོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཆོས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེས་ཐོབ་ཀྱི་

རང་སེམས་ཅན་སྨིན་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་གནས་ནས། གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་

སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་དང་པོ་

@153B ནི། སྐབས་དང་པོ་བྱག་ཕལ་ཆེ་བར། སྤྲོར་མཐོང་སྐོམ་གསུམ་གསུམ་ཀ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། བརྒྱས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། གཉིས་པ་ལན་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་

ལྷོག་པ་མི་འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་སྡོམ་ཚུལ་བ་ཐ་དད་པ་ཡོད་ལ། སྤྲོར་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་དག་སའི་ཟག་མེད་ཡི་ཤེས་ལ་སྤྲོར་མཐོང་སྐོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རིམ་བྱིས་སྤྲེ་བར་ཆོས་མཐུན་པས་སོ། །

བཏགས་པའི་དགོས་པ་དག་སར་འབད་རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཟག་མེད་ཡི་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྤྲེའམ་སྐམ་པའི་དོགས་པ་དག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དངོས་ལ་གཉེད་བྱེད་བརྒྱས་པར་འགྱུར་བའོ། ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཅེས་

པ་དངོས་ལ་གཉེད་བྱེད་བསྟན་ཏོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཅིས་ཞེ་ན་ཏག་སའི་ཡི་ཤེས་གང་དང་གང་ལ། སྐབས་གང་དང་གང་གི་སྤྲོར་མཐོང་སྐོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ཞེ་ན། འདི་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་

བརྒྱད་པའི་ཡི་ཤེས་དང་། དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་ཡི་ཤེས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་རྣམ་ཀུན་ཀྱི་སྤྲོར་མཐོང་སྤོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་ཤེས་དེ་གསུམ་ལ་རྟེ་སྤྲོར་དང་མཐར་ཀྱིས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལམ་གསུམ་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་

ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྟོས་སྐྱེན་ཆགས་པར་ཐལ། དག་སའི་ཡི་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་ལན་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྤྲོར་མཐོང་སྤོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་བརྟོས་སྐྱེན་འབྱུང་བ་བྱད། ཡང་ཁ་

@154A ཞེས། །ཅིག་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡི་ཤེས་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་རྣམ་ཀུན་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་། ས་དགུ་པའི་ཡི་ཤེས་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་རྟེ་སྤྲོར་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་། ས་བཅུ་པའི་ཡི་ཤེས་ཆུང་ངུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་མཐར་ཀྱིས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲོར་

མཐོང་སྤོམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ནས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དང་། ས་བཅུ་པ་ན་རྟེ་སྤྲོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྤྲོར་ལམ་རྟེ་སྤྲོར་དང་མཐོང་ལམ་རྟེ་སྤྲོར་དང་། སྤོམ་ལམ་རྟེ་སྤྲོར་གང་ཡིན་ཀྱང་། ས་དགུ་པའི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་

ན་ས་དེ་དག་ན་མཁྱེན་གསུམ་བསྟུས་བསྒོམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་སྤོམ་པའི་སྤྲོར་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐོང་ལམ་པ་དང་སྤོམ་ལམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་འདི་དག་ཀྱང་ས་བཅུ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་

ལམ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྤྱོད་དང་། སྐོམ་ལམ་རྩེ་སྤྱོད་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤྱད་བྱ་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་བག་ལ་ཉལ་ཕྱ་ཞིང་ཕྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣ་བཞད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱད་འགྲེལ་ལས། ལེགས་པའི་བྷོ་

བྱོས་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ལ་ནི་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་རྩེ་སྤྱོད་ཁྱད་པར་ཅན་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཐོབ་པའི་གོང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་

འཐོབ་པར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན་བསྟུ་དང་། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་ལས་ཤེས་ལ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྤྱོད་བ་ས་བརྒྱད་པ་འཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འཐོབ་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཁྱེད་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་མཐོང་བསྒོམ་གསུམ་

@154B ཐམས་ཅད་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཁོན་ལ་སྤྲུབས་འདོད་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ཆེས་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་ངུ་གསུམ་པོ་རྣམ་ཀུན་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་། ས་

གསུམ་པོ་དེའི་ཡི་ཤེས་འབྱིང་གསུམ་ལ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་དང་། ས་གསུམ་པོ་དེའི་ཡི་ཤེས་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་མཐོང་བསྒོམ་པའི་མིད་གིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། །དང་པོ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡི་ཤེས་ཆུང་ངུ། དེ་ནས་ས་དགུ་

པ་དང་བཅུ་པའི་ཡི་ཤེས་ཆུང་ངུ། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པའི་ཡི་ཤེས་འབྱིང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ཐལ། གདགས་གཞིའི་ཡི་ཤེས་རྣམས་དང་སྤྱོར་མཐོང་སྒོམ་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཚོས་མཐུན་པར་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱར་

གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་ཡི་ཤེས་ཆུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་ནི་དག་སའི་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣོ་འབྱིང་རྟུལ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ལ་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་ཡི་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྦྱོར་

བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་མཐོང་བཤགས་པ་བར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བཤགས་པའི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དག་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་ཚར་སྐྱེ་པའི་དོགས་པའི་ཆོལ་བའི་དོར། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་

བར་སྐྱབ་པ་ན། ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་རྩོད་གཞི་ཆུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་ཚད་མས་མཐུན་སྣང་དུ་གྱུར་བམ་མ་གྱུབ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཆོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །གྱུབ་ན་ཚོས་ཅན་ཚད་

མས་བྱུབ་པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་བྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་

@155A ཞེས། །ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་། ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་དེས་ནས། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྒྲིབ་བའི་ཕྱིར་དོགས་པ་མཆོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དེས་ཀྱང་དེ་འདྲ་དོགས་པ་མི་ཆོད་

ན་སྒོར་མཐོང་སྐོམ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དེས་པས་ཀྱང་དོགས་པ་དེ་མི་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོར་མཐོང་སྐོམ་གསུམ་ཡང་བརྒྱོས་པར་ཐལ། དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། གལ་ཏེ་

སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོར་མཐོང་སྐོམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པས་བརྒྱོས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེན། སྒོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བརྒྱོས་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྟོན་ཚུལ་ཐ་དད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའང་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་སྣང་བ་ནི་བབ་ཅོལ་ཏེ། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མིན་རྟོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན། སྒྲོར་ལམ་ཡིན་པའང་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་

བར་མཚུངས་པས་སྤྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྤྲོར་མཐོང་སྐོམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་དང་། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའང་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་སྣམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཇོམས་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། རང་

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲེད་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གནོད་དོ། ཞེན། མི་འཐད་དེ། བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པ་བཅོམ་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནའང་མེད་ཅིང་། འཇོམས་པའི་བྱ་བ་རྗེས་མཐུན་པ་ཙམ་སྤྲོར་ལམ་ནས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།

@155B རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིའང་དངོས་སུ་བསྒྲེད་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནའང་མེད་ཅིང་། བརྒྱད་ནས་བསྒྲེད་པ་སྤྲོར་ལམ་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཏགས་པ་བར་འཕགས་པ་མི་བཞེད་ཀྱང་སྤྲོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་འདིའི་བརྗོས་སྤྲོང་གི་དགོངས་

བ་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། སྤྲོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་འདྲིས་པར་མ་བྱས་པའི་བབ་ཅོལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ནའང་བརྗོས་སྤྲོང་གི་གཞུང་ཚོག་འདི་ཇི་སྙ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པས་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ལམ་གསུམ་བཏགས་

པ་བར་འགྱུར་ནའང་དེ་ནི་མིན་ཏེ། སྤྱོད་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་བཞེད་ན། སྤྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་སྨྲ་དགོས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་ས་བརྒྱད་པ་བར་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་

ལུགས་ལ་བཞེད་རིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲེལ་

ཆེན་དུ་ལ་ལ་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྨྲོས་ཤམ་པ་རིགས་མ་དེས་བ་དབང་རྟོན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་

རྒྱས་འདི་དག་གིས་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་རྟུལ་སྒྲུབ་མི་རུས་པར་གསུངས་ལ། ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་ཐམས་ཅད་

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཟཱཊ་པའི་ཕྱིར། སྨྲོས་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྒྱས་སུ་ཟཱཊ་པ་འདི་དག་ས་བརྒྱད་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱས་མིན་པར་བཞེད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་སྨྲོས་བ་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་གསུམ་ཡང་བཀག་པ་བར་མི་བཞེད་

@156A ཞེས། །པར་གྱུབ་ལ། དེ་ལྟར་མིན་པར་བཞེད་ན་བཟློས་སྦྱོད་གི་གཞུང་གིས་བཀག་པ་བར་སྨྲས་པ་དང་། དྲྭ་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ཟཱཊ་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་པར་སྨྲས་པ་རང་ཚོག་དངོས་སུ་འགལ་བར་ཡང་འགྱུར་

རོ། །གཞན་ཡང་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དགེ་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་སྒོམ་ལམ་དངོས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སོགས་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྒོམ་ལམ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྒོམ་ལམ་བཏགས་

པ་བ་ཡིན་ཅེས་པ་ནི། ས་དགུའི་དབྱེ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་སྤྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དགེ་སའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྐབས་གཞིས་པར་ཟཱཊ་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་

སྒོམ་ལམ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ས་དགུའི་དབྱེ་གཞིར་གྱུར་བའི་སྒོམ་ལམ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན་ཁྱེད་རང་གིས་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་ཕྱེ་བ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་

གྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པས། སྤྲོབ་དཔོན་གྱི་བརྒྱོལ་སྤྲོང་གི་གཞུང་གི་དགོངས་པའང་ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པར་སྣང་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ། རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་དང་། ས་

དགུ་པ་དང་། ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཚ་གཉིས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་རྩེ་མོའི་སྐབས་སུ་དང་། ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྣང་ལ་ཚ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་མཚན་ཉིད་

པ་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དག་སར་འབད་

@156B རྩོལ་ཉེ་བར་ཞི་བས་དག་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་གྲོལ་བའི་ཚེད་དུ་ལམ་གསུམ་པོ་མཚན་ཉིད་པ་དག་བསྟན་པས། དག་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དག་མཆོག་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོག་ཀྱས་

པའི་རྒྱུ་མཚན། དམིགས་རྣམ་མཚུངས་ཤིང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཚོས་མཐུན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྤོམ་གསུམ་ལན་གསུམ་བསྟན་བས་ཀྱང་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་མེད་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དེ་

དག་མཆོག་ཀྱས་པར་ཐལ། དེ་དག་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་ཤིང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཚོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འདོད་ན་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྦྱོར་མཐོང་སྤོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་ཁེགས་པར་ཐལ།

ཕྱིར་ན་དོགས་པ་དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ལམ་གསུམ་དང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཚོས་མཐུན་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་གཅོད་པ་དང་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་།

ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའང་ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོང་དཀྱིལ་སྐད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཆ་སོགས་ལ་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བརྟན་མི་རྟུང་ངོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་

(FRNA)སྐྱ་མི་བཟློས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་ལ་ནི་ཚོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་མཐོང་

@157A ཞེས། །བའི་ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཅི་རིགས་པར། ལམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་བཟློས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལམ་གསུམ་དང་། གཞི་

ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་གསྟོམ་པའི་དབེ་བས་དགོས་པ་དང་སྟོན་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། སྟོར་བ་དང་པོ་གསུམ་བསྟན་པ་མི་བཟློས་པར་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ལ་ནི་

(FLA)ན་གསུམ་གསུམ་བསྟན་ཀྱང་བཟློས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ངོ་བོར་ཀྱུར་པའི་སྟོར་བ་གསུམ་གོམས་པར་བྱས་ནས། སྟོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་

པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་

པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཆུང་ངུས་མཐོང་ལམ་དང་། འབྱིང་མ་དག་ས་བདུན་དང་། ཚན་པོ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་སྤྱོང་བ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱོང་བ་གསུམ་པོ་རེ་རེའང་ལམ་གསུམ་གའི་གནས་

སྐབས་སུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་རྣམ་རྟོག་སྤྱོང་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱོང་ལམ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་གཅིག་པ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་སྐྱེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྩེ་སྤྱོང་ཐམས་ཅད་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་གཅིག་པ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་སྐྱེས། དེའི་

རྗེས་སུ་མ་དག་ས་བདུན་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་སྤྱོང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ལམ་གསུམ་ངོ་རེ་རེའི་སྐབས་སུའང་། སྤྱོང་བ་གསུམ་པ་ཚང་བར་སྐྱེ་བ་མིན་ནམ་སྣམ་པའི་དགོས་པ་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོང་བ་

@157B གསུམ་པ་སྟོན་པ་ན་རེ་རེའི་སྐབས་སུའང་རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་ལ་སོགས་པ་ལམ་གསུམ་གའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་སྐོན་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་མཐར་གྱིས་པའི་སྤྱོང་བའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་ཇི་ལྟར་སྨོས་ཞེ་ན། མིང་གི་ཐ་སྙད་

དངོས་སུ་མ་སྨོས་ཀྱང་། ལམ་དེ་དང་དེ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་སྨོས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འགའ་ཞིག་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཅན། སྨྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་ཀ་སྟོན་པའི་སྒའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ལ་

དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྨྲོར་བ་གསུམ་ཀ་ཡོད་པ་མིན་པར་ལམ་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་སྐབས་སུ་སྨྲོར་བ་རེ་རེ་ཁོ་ན་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་རྗོགས་པར་སྐྱེའམ་སྣམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་བ་དགག་པའི་ཚེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་འབའ་

ཞེག་གིས་དབྱིས་ཕྱིན་པར་ཟཕད་པ་ལ་བློ་གྲོས་ལྡན་པ་དག་དགའ་བར་བྱེད་ཤེག །གསུམ་པ་སྐྱེས་པ་ཁྱད་པར་དུ་ཐྱུར་པའི་རྟོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཟཕད་པ་ལ་སྨྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན་ནི་གང་། དེར་སྣང་བའི་རྟགས་ཀྱང་ཇི་ལྟ་བུ། རྟགས་

དེ་དག་གིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྣང་ཚུལ་ཡང་གང་ཞེག་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། བསམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། སྨྲོར་བ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྨྲོར་བས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་སྨོད་

མི་སྲིད་པའོ། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་

ནས་རྫོགས་བྱང་ཡས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་

@158A ཞེས། །པ་ཁྲད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །དེ་ལ་རིགས་ངེས་པ་ནི། སྟོར་པའི་སྡོམ་དུ་སྦྱིང་རྗེ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་ཡས་ཉེས་ལ། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི་འདིར་བཤད་པའི་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་

དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་བཤད་པའི་རྒྱས་རྣམས་ནི་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཐོབ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྟོར་ལམ་དུ་ངན་འགྲོ་

རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྐར་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་ངན་འགྲོའི་ས་བོན་བཅོམ་པའི་སྐྱོན་ཟད་བརྟགས་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཇི་སྲིད་

རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་གི་རྟགས་འདི་དག་འཐོབ་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་

ལྡོག་ཐོབ་པ་དག་གོ །དེ་ཡང་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཟག་

གསུམ་སྟེ། སྡོང་ལམ་པ་དང་། མ་དག་ས་བ་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའོ། །དེ་དག་ལས། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་སྡོང་ལམ་པ་དབང་རྟོན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དབང་འབྱིང་དང་དབང་རྣུལ་སྒྲུབ་མི་རུས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་དབང་པོ་རྣོ་རྣུལ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྡོག

པར་འགྱེལ་ཆེན་ལ་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་མ་དག་ས་ལ་གནས་པ་དབང་འབྱིང་དང་དབང་རྟོན་སྒྲུབ་རུས་ཤིང་དབང་རྣུལ་སྒྲུབ་མི་རུས་པར་ཤུགས་ལ་ཤེས་སོ། །དེ་དག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྐགས་ནི་མདོ་ལས་ཉི་ཤུ་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་

@158B སོགས་པ་གསུངས་པ་གདུལ་བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་ན་འབྲས་བུ་བྱང་ཆེན་བསྒྲིད་པ་ལ་ཆུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ལུས་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དག་ཡིན་ནོ། །གཉན་དག་ན་རེ།

ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞ་རོལ་པོས་མ་གྲུབ་བས་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་རྐགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐབས་ཤེས་ཞ་རོལ་པོས་ལུས་ངག་གི་རྐགས་ལས་ཀྱང་རྩོགས་མི་རུས་སམ་རུས། དང་པོ་ལྟར་ན་ལུས་ངག་གི་རྐགས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཡང་སྒྲུབ་མི་རུས་པར་ཐལ་ལོ།།

རུས་ན་རྐགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་ཕྱིར་རྩོལ་བྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐབས་ཤེས་ཕྱིར་རྩོལ་བྱིས་ལུས་ངག་གི་རྐགས་ལས་རྩོགས་རུས་ཀྱང་མངོན་སུམ་བྱིས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་

སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྙུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོ་ན་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་

སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེན། དེའི་དོན་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི། སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་

གཞག་གིས་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མིན་ན་དེ་དག་གི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་དེ་དག་ཇི་ལྟར་གཞན་བྱང་འཕགས་ལ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། བྱང་སེམས་

སྟོང་ཉམ་པ་དབང་རྟོན་ཡིན་པ་ལ། ཕྱིར་ཆོལ་ཀྱིས་སྟོང་ཉམ་པ་དབང་རྟོན་ཡིན་པར་མ་ངེས་ཤིང་། བྱང་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་ངེས་པའང་། སྟོང་ཉམ་པ་དབང་རྟོན་ཡིན་པར་ངེས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་རྫོགས་བྱང་ཉས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པས་ཁྱབ་པར་མ་ངེས་པར་འདི་ཟློ་མེད་རྫོགས་

@159A ྱ།། །།བྱང་ཉས་ཕྱིར་ལྡོག་གམ་མི་ལྡོག་སྟེམ་ཟ་བའི་ངོར་སྐྱ་ཆོལ་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་དམ། གང་ཟག་གཞན་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཟློ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཉས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་

ཅན་དང་། འཛོན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛོན་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་སྐོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྣེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་རྒྱས་ལས་སྐྱབ་དགོས་སོ། །ཁྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟ་

བུའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་རྣོན་བསྒྱེད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱིས་གེགས་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། གེགས་མ་བྱས་ན་རྣོན་བྱང་བསྒྱེད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱབ་ལ། རྣོན་བྱང་བསྒྱེད་པའི་གེགས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་སྐྱོས་པ་དང་། ཤེས་

བྱའི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་སུ་ཟད་ལ། དང་པོ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་མི་སྲིད་ཅིང་གཉིས་པས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་བྱ་ལ་གསལ་སྣང་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་

གང་དག་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ལྟང་ཁོ་ནས་གྲུབ་དགོས་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བདག་འཛིན་སྤོང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྡུག་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བློ་འགོག་པ་ཙམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་

ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་ལས་རྣོན་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་ནུས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས། གང་ཟག་དེ་དག་གིས་རྣོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་ཙམ་

དུའང་རྟགས་ཀྱིས་སྣུབ་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཡང་རྩོགས་བྱང་

@159B ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུབ་པ་ལ། ཕྱིར་ལྡོག་མི་སྲིད་པར་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྣམ་ཙང་ཚམ་དུ་བསྒྲུབ་པས་ཅི་ལའང་མི་ཕན་ཏེ། སངས་རྒྱས་སྲིད་ན་ཕྱིར་ལྡོག་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་རྩོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཏུ་འགྱུབ་པ་ལ། དམན་པའི་བསམ་སྦྱོར་གང་གིས་ཀྱང་བར་

མ་ཆོད་པར་སངས་རྒྱ་དེས་སྡུ་བསྒྲུབ་དགོས་སོ། །འོ་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་རྣང་བ་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔག་པར་དེས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། ཞེས་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། གདོན་མི་ཟ་བར་རྩོགས་བྱང་ཐོག་ཏུ་རྣང་བ་ཁོ་ན་དཔོག །ཅེས་པ་མིན་གྱི། སངས་རྒྱས་སྲིད་པ་ཙམ་དུ་སྣུབ་ཅེས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་

སྐད་བཤད་པ་ནི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྔར་ཆོགས་ལམ་དུ་ཁྱབ་འབྱེལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་དེས་པ་མ་བརྟེད་པར་ཡོད་པ་ལ་ཕྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་རང་ལ་སྐྱོང་བས་གྲུབ་པ་ན། ཁོ་བོ་རྩོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་གློ་བུར་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་

འགྱུར་བའང་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྟྲི་འི་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་འབྱུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །འགྱུར་

འདི་ལྟར་གདོན་ནོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱང་སེམས་གསུམ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དམ་བཅའ་དགོད། དེ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་བ་ནི། ངེས་འབྱེད་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི་སྲིད་ཞིའི་དབུ་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའ་བོ་གང་དག་ངེས་པར་འབྱེད་

པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་བཞི་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་འཚང་པར་འགྱུར་བ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ནོ། །འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱས་དེ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་བྱང་སེམས་

@160A ཞེས། །ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྟོང་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱས་སོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་

འདྲེས་པ་གང་ཡིན་ཞེན་ཏེ་ཤིག་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཅེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཐ་ཚིམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐོ་ནས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་

གཞན་པའི་དབང་རྟོན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཡང་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི།

གཟུགས་ལ་སོགས་པས་ཞེས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། དོད་དང་། རྩེ་མོ་

དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་རྟོན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉི་ཤུ་པོ་གང་ཞེ་ན། བཞི་ལས། དང་པོ་དྲོད་ཀྱི་རྟགས་ནི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་བདེན་ཞེན་ལྡོག་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་ཤེས་རབ་དང་པ་ཐོབ་པས་ཐེ་ཚོམ་ཟད་པ་དང་། སྨོན་ལམ་གྱུབ་བས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཟན་དང་། དམྱལ་བ་དང་། ཡི་དྭགས་དང་། དུད་

འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། འཁོར་རྣམ་བཞི་མེད་པའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡིད་དང་ལྡེའི་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་རིམ་བཞིན་བླུན་པ་དང་ལྡགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལྟ་ཚོ་རིང་པོ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་

@160B ཟད་པ་དང་། སྐྱིང་རྡེས་བདག་དང་གཞན་དག་བའི་ཆོས་ལ་སྨྲོར་བ་དང་། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྟེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པས་སྨྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཆོས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་སྟོང་ཉིད་

ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སོམ་ཤི་མི་བྱེད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་བྱམས་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། བསྟབ་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྤྲིན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་འདོད་པ་ལ་

འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། ཞི་གནས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་གཉིད་དང་། རྒྱུགས་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་རྟོག་པ་དང་། ངན་པ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་ལ་བཞག་པའི་འཁྱོག་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཐ་ཚིམ་དང་མི་འགྱོགས་པ་དང་།

ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིད་རྒྱུགས་གཉིས་དང་། རྟོག་འཁྱོག་གཉིས་སྤྲིན་པ་རེ་རེར་བྱས་པ་ནི། རྒྱུ་དང་བྱེད་ལས་གཉེན་པོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་སྦྱོང་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་ངང་། ལྷ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པ་དང་། བློང་དོར་ཀྱི་གནས་

ལ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་ཡོངས་པར་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲན་པ་ངང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་གཙང་སྦྲ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། །དགའ་དོན་ནི། སྤྱོར་ལམ་

དོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྣོན་ཆོས་ཅན། ཇོག་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པས་ལྡོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་པ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་གྲྭབ་སྟེ། དེ་དག་ལས་མི་འཁྲུལ་

@161A ཞེས། །པའི་རྟེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བཟུ་གཅིག་མཐོང་བས་སོ། །གཉིས་པ་རྟེ་མོའི་རྣགས་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇིག་རྟེན་ཐ་མ་ལ་བ་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྲིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་སེམས་

བསྒྱིད་སོགས་རྣམ་པར་དག་པས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་གྱུ་གྱུ་མེད་པ་དང་། རྣེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་། སྨིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་དྲུག་འཇིག་རྟེན་པ་དང་

ཉན་རང་ལས་ཁྲོད་པར་དུ་གྱུར་པ་བསྒྲུབས་བས་དེ་དག་དང་འགལ་བ་སེར་སྣ་དང་འཚལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་སྣང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཤེར་ཕྱིན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་ལྡན་པར་འགྱོ་བ་

དང་། སྐྱིང་རྡེས་འགྱོ་བ་ཉིད་ཀྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དམྱལ་བར་ཡང་འགྱོ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་དྲུག་གོ། ངག་དོན་ནི་རྟེ་མོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཇོག་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། དགེ་རྩ་འཇིག་རྟེན་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་

སོགས་བཤད་པའི་རྒྱས་བྱུགཔ་ལྟར་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བཟོད་པའི་རྒྱས་ནི། རང་གི་རྩོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་སོགས་གཞན་གྱིས་ལམ་གཞན་དུ་བཀྲིར་མི་བཀྲབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་

ལ་མ་ཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་བྱུག་དང་འགལ་བ་ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཅེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དག་དོན་ནི། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྟོན་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། གཞན་གྱིས་བཀྲིར་མི་

@161B བཀྲབ་པ། ལ་སོགས་པའི་རྟགས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་གི་རྟགས་ནི། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྟོན་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱོང་པ་ཐམས་

ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགོས་པ་ཅེས་བྱ་བ་རྟགས་རྣམ་པ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། མཐོང་བའི་སོགས་སོ། །འགྲེལ་

པ་ནི་བསྟུག་བསྡུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་མིང་ཅན་རྒྱས་བཤད་ནས་འཆད་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་

མི་ལྡོག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སྐད་ཅིག་མ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་ཞེས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་རྒྱས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་། རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དོགས་པ་བཅད་

པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟུག་བསྔལ་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སུ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་

པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་གཡོ་བར་བརྟན་པ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་འོག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱད་པའི་

@162A ྅།། །པའི་མཐུས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། མཐོང་སྤང་གི་མི་དགེ་བ་

དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་སེམས་ཡང་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུས། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཉིས་དམིགས་མཐོང་བས་རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྗེད་པ་ལ་དབང་བའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ཡོ་བྱད་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཐཱ་ཀ་ཨཱ་ཙཱ་རྱ་བཱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ལ་སྟོང་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྟོང་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་དང་པོར་ཞེན་པས་སྟོང་བ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་པས་རྗེས་སུ་སྟོང་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག

པའོ། །གཉིས་པ་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཉེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་དང་རྗེས་སུ་སྟོང་བའི་

གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པའོ། །གསུམ་པ་འགོག་པ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་སྐྱེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་སྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱ་མ་བཞིན་

དུ་སྤྱོར་པ་དང་། རྩེས་སུ་སྤྱོར་བ་གཉམ་ལ་

@162B གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པའོ། །དེ་ཡང་གཉམ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དངོས་པོའི་རྣམ་རྟོག་སྤྲུལ་ཀུན་ཤེས་པའི་དུས་སུ་བཅོམ་པས་འདིར་འགོག་པའི་གཉམ་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་གཉེན་གྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་

མཐོང་སྤངས་སྐར་གཅོམ་ཟིན་པས་འདིར་སྤང་གཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཞེན་པའི་མཐོང་སྤང་གི་སྤྲོས་པ་ཙམ་འགོག་པར་སྟོན་པའོ། །བཞི་པ་འགོག་པ་ལ་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཞེན་པ་མཐའ་དག་སྤང་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་

སྤང་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚར་བྱང་པའི་དབང་པོ་དང་། རྟེན་བྱོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱིས་རྣམ་སྨིན་དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཐོང་སྤང་འཇིག་ལྟ་སྤྱོད་བའི་གཡུལ་འགྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ལ་སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོར་ཞེན་པའི་སྤྱོར་བ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་པའི་རྩེས་སུ་སྤྱོར་

པའི་གནས་པ་རྩེས་སུ་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིའི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། མདོ་ལས། གཡུལ་དང་། བྱོང་དང་། བྱོང་ཁྱེར་དང་། བྱོང་རྟལ་དང་། དམག་གི་གཉམ་གྱི་སྤྱོར་བ་དང་། རྩེས་སུ་སྤྱོར་བ་ལ་བརྩེ་བར་མི་གནས།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མཐོང་ལམ་གྱིས་འཇིག་ལྟ་མཐོང་སྤང་སྤོང་བཞིན་པ་ནི་གཡུལ་འགྱེད་པའི་སྐྱས་བསྟན་ལ། འཇིག་ལྟ་མཐོང་སྤང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚར་བྱང་པའི་ཕུང་པོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་

དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ཅུག་པོ་རྣམས་ནི་བྱོང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣམས་བྱོང་གི་སྐྱས་བསྟན་པའི་ཚུལ་མཚན་ནི། བྱོང་སྐྱེས་བུའི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་དབང་པོ་འདི་དག་ཀྱང་རང་འབྲས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་སོ། །དབང་པོའི་རྟེན་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་

@163A ཞེས། །འཕྱུར་རྣམས་བྱོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱས་སྟོན་པའི་ཚུལ་མཚན་ནི། བྱོང་ཁྱེར་བྱོང་གི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་དག་ཀྱང་དབང་པོའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་དྲུག་པོ་བྱོང་རྣལ་གྱི་སྐྱས་སྟོན་པའི་ཚུལ་མཚན་ནི། ཚོང་འདུས་དང་བཅས་པའི་བྱོང་ནི་བྱོང་རྣལ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་

སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ལྟོག་གི་གཞི་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཇིག་ལྟ་མཐོང་སྤང་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འདི་དག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སོགས་སྤྲུག་ཀུན་ཤེས་པའི་དུས་སུ་

བཅོམ་ཟིན་ཅིང་། དེ་དག་དང་མཐོང་ལམ་ལ་ཡང་སྤང་གཉེན་དུ་ཞེན་པའི་མཐོང་སྤང་ཡང་སྤངས་བཅོམ་ཟིན་ལ། འདིར་ནི་སྤང་གཉེན་དེ་དག་གཡུལ་འགྱེད་པའི་མིང་ཙམ་ལ་ཞེན་པའི་མཐོང་སྤངས་འགའ་ཞིག་

སྟོན་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

སྐབས་འདིར་མིག་དབང་ནས་ལུས་དབང་གི་བར་ལྟ། ཞོ་མེའི་དབང་པོ་གཉིས། སྲོག་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག། ཡིད་བདེ། ཡིད་མི་བདེ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ། བཅུ་བཞི་པོ་དག་ འགགས་པའི་འགོག་པ་དུ་ཐོབ་དམྱོད་པ་དང་། དབང་པོ་ཉི་

ཤུ་རྩ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པ་དག་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་མིན་པས། འདིར་དེ་དག་འཆད་པའི་སྟོས་པ་མ་བྱས་སོ། །བཞི་པ་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། སྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཕོར་གསུམ་རྣམ་ དག་རྟོགས་པས་སེར་སྣ་དང་འཆལ་པའི་

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོར་བ་དང་། རྗེས་སུ་སྟོར་བ་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་བྱང་ཆུབ་སོགས་རྟོགས་ པའི་ཚོས་རྣལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་

@163B རང་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ས་གསུམ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། གཅིག་ ཏུ་གཞན་དོན་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོག་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་མིང་ཅན་དག་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྱིང་ཚོས་ཅན། རྩོག་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མའི་མིང་གིས་མདོ་

ལས་བསྟན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་རྣགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞུད་བྱུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་འགོད་ན། ཚོས་ཅན་དང་སྦྱོབ་ཚོས་འདྲ། སྤྱག་བསྟལ་ལ་ཚོས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་

པར་རྟོགས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་རྣགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སུ་དགོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྣགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདིར་བཤད་པའི་རྣགས་ཚོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོག་གཏོང་བ་སོགས་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་རྟེས་ཐོབ་ཅིག

ངག་གི་ཐ་སྙད་དུ་སྣང་བ་ལ། རྟ་བར། དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཞུད་བྱུག་ནི་ཞེས་མཉམ་གཞག་གི་སྐད་ཅིག་མར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྟེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་མའི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་བཤད་པའོ། །འོན་འདོགས་

པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་མཚན་ནི་དེ་ལྟར་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞུད་བྱུག་གིས་བསྟུས་པ་འདི་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ན་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་

@164A ཀ།། །།པ་ཅན་རྟེས་ཤེས་ཀྱི་རྣ་བ་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་ནས་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྷོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དག་གི་རིག་བྱེད་བཅུ་དྲུག་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། རླུ་མིང་འབྲས་

བུ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྟེས་ཐོབ་ལུས་དག་གི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་

ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་མཚན་ཉིད་དག

ཡིན་ནོ། །དག་དོན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དག་གི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་ལ་མཉམ་གཞག་སྐད་ཅིག་མའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རླུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་དེས་བསྒྲིད་པའི་རྟེས་ཐོབ་

ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་རླུ་མཚན་གྱིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དག་གི་ཐ་སྙད་ནི་

སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་སྟོན་པ་ནི། འཕགས་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་

སྣང་དེ་དག་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་དེ་དག་རྣལ་འབྱོར་བ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་བང་ཟད་པ་རོལ་པོ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ། མིན་

@164B པར་ཐལ་ལོ། །འདིར་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། དོགས་པ་སྐྱེ་བོ་རང་གིས་དངོས་མིན་པར་གྱུབ་ཟིན་པས་རྩོད་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་གིས་གཞུང་འདི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། སྒོམ་ལམ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་།

སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱས་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས། ཁྱད་གཞི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་དེ་ལྟན་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དཀྱུས་མའི་དོན་ལྟར་

ན། དེའི་འོག་ཏུ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཤད་པ་དང་པོས་སྒོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཟབ་པར་བསྟན། གཉིས་པས་ཟབ་མོའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་། ཤད་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་དེ་ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་

བསྟན་ཏེ། །འབྲེལ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་པའི་

ལམ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཉིད་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་

མེད་ཅིང་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲ་འདོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མིན་པར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཟབ་མོ་ཡུལ་དུ་ལྡན། ཅེས་སྨྲོར་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟོག་ལན་རྣམས་འབྱེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་སྒོམ་ལམ་ལ་ཡུལ་ཟབ་མོའི་མིང་གིས་བཀྲགས་པའི་བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྟོད་པ་ཡིན་ནོ་

@165A ཞེས། །ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་ན་རྟོད་པ་དེའི་ལན་དུ་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡུལ་གྱི་མིང་གིས་བཀྲགས་པ་ཡིན་པའི་ལན་འབྱེལ་བ་མེད་དོ། །འོན་ཏུ་ཞེད་རང་ལའང་སྟོང་ཉིད་

རང་བཞིན་དུ་ལྡན་པས་ཉན་རང་ལས་ཁྲིད་པར་འཕགས་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་ལའང་ཉན་རང་གི་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེན། འདི་ནི་སྒོམ་ལམ་ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཉན་རང་ལས་ཁྲིད་པར་འཕགས་པར་སྣང་བ་མིན་ཏེ།

སྐབས་འདིར་སྒོམ་ལམ་ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་ལས་ཁྲིད་པར་འཕགས་པར་སྣང་བ་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། དགོས་པའང་མེད་དེ་སྔར་ནས་རིམ་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྒོམ་ལམ་ལ་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་དང་བྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱར་

མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྲེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟག་པ་སྤྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན། ཏྲི་ཀ་འོག་མ་གཉིས་པོས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྲེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ།

མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི། ཤད་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒོམ་བྱ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒོམ་ཚུལ་དང་། དོ་བོ་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་

པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་གམ་ཏི་ངེ་ཟུང་བ་དང་དངོས་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་། ལ་སོགས་པ་མཐོང་ལམ་དང་།

རང་གི་སྡུ་ལེགས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གསུམ་གང་

@165B རྒྱང་གི་གནས་སྐབས་ལ་ངེས་པར་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ངེས་པར་རྟོགས་པ་གང་རྒྱང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་དེ་ཉིད་དེའི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། རྒྱུན་ཆགས་པའི་ཕྱིར་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ཕྱི་མ་

ཕྱི་མའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་རྣམ་པ་དུ་ཅིག་ཅེ་ན། རྟ་བ་ནི། སྒོམ་ལམ་དེ་ནི་ས་བཅུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེར་རུང་བར་བཞེད་དོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཆུང་དང་འབྲིང་

དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་སུ་སྣང་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡི་རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེའོ། །འགྲེལ་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་

རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པའི་དབྱེ་བ་ལས་གྲངས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་དགུ་དག་ཏུ་སྒོམ་ལམ་དགུ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་དགུ་གང་ཟུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དགུ་རྣམ་རྟོག་དགུའི་གཉེན་

པོར་གྲངས་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཞེས་པ་ཡིན་གྱིས་དགུ་དང་སྦྱོར་ལམ་དགུ་གྲངས་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་མིན་ཏེ། དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཀ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་རྟོག་གི་དབྱེ་བས་ཇི་ལྟར་དབྱེ་ཞེན། སྒོམ་སྤང་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་ཆུང་ངུའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲན་

@166A ཞེས། །གཉེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་མི་འཐད་དེ་ཞེན། སྒྲན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་སྣང་བ་ཆུང་ངུས་སེལ་ལ་ཆུང་ངུ་ནི་ཆེན་པོས་སེལ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་འཐད་དོ། །སྣང་བྱ་ཉོན་སྤྲིན་ཀྱི་སྤྲོ་ནས་མི་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྣང་བྱའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྟོག་པའི་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ངག་དོན་ནི། ས་དགུ་གང་རུང་ལ་བརྟན་པའི་སྤྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་སོགས་དགུར་དབྱེར་རུང་སྟེ། སྣང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ཆེན་པའི་ཆེན་པོ་སོགས་དགུར་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྤྱང་བ། རང་བཞིན་ལ་རྩོད་པ་སྤྱང་བ། བྱེད་ལས་ལ་རྩོད་པ་སྤྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་སྤྲོམ་ལ་མ་

ཀྱི་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་འབྲས་བུ་བསོང་

ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཚད་མེད་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་རེ་རེས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་རྣམ་ཏེག་ཀྱང་གྲངས་མེད་སྤོང་དགོས་པས། སྒོམ་ལམ་རེ་རེས་སྤོང་བའི་ཏེག་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་

མང་བ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ཏེག་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དཀུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་འབྲས་བུའི་མང་ཉུང་རྒྱུའི་མང་ཉུང་ལ་རབ་ལས་པས་སོ། ཞེས་འགོད་པ་ནི་ཆེས་མ་འཐད་

དེ། རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་རེ་རེས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པར་དེས་ནས་རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་སྐྱེད་མི་སྲིད་དམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཚོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་ལ། རྟ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན། གྲངས་མེད་

@166B གསོགས་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་པ་མིན་པས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་མི་འཐད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐུགས་བརྩེ་བའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱིས་གསུང་། དེ་དག་ཐུབ་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་ལ། སྒོབ་དཔོན་ལྟར་ན་འགྲེལ་བས་འཆད་

པ་ནི། རྩོད་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྟེད་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཙམ་ལན་འདེབས་པ་ནི། མདོ་ལས། སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་གཉལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ཆོག་ཏུ་བརྗེད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་

ཀྱིས་ནི། དོན་དམ་པར་ན་རྒྱུ་སྒོམ་ལམ་དོན་གཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། འབྲས་བུ་བསྟེད་ཚུལ་གྱི་ལྡོག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་ཉེ་བར་བསྟེད་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་དབྱེ་བ་བྱ་བར་བཟོད་པ་མིན་ནོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་སྤྲུལ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། སྒོམ་ལམ་ཚོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྟེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒོམ་ལམ་ལ་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་སྐྱེ་བར་ཇི་སྐད་བཤད་ཅིང་བསྟན་པའི་དེ་དག་

ནི་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྒོམ་ལམ་

ལས་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་བོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པར་

བྱང་བའི་གསུང་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་

@167A ཞེས། །གཤེགས་པས་བཞེད་པས་དེ་ཙམ་གྱི་སྐོམ་ལམ་སྦང་བྱའི་ངོས་ནས་དགུ་ལས་མང་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དགེ་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྐོམ་ལམ་རེ་རས་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྟེད་པར་གསུངས་

པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། སྐོམ་ལམ་དེ་རྟོག་པའི་ངོས་ནས་དགུར་གྲངས་མེ་ངེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྐོམ་ལམ་ཚུང་ངུ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་སོགས་བསྟེད་པར་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་

ཐུབ་པས་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་དག་ལ་ལྟི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་གིས་མ་རྟོགས་པའི་ང་རོ་ཅི་ཡང་བསྒྲགས་མོད་ཀྱི་མངས་སུ་དོགས་པས་འདིར་དགག་བཞག་མ་སྤྲོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་

སྤྱན་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་དངོས་པོ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི་གང་ལ་རྩོད་ན། སྐོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྤྲས་པ་ལ་རྩོད་དོ། །ཇི་ལྟར་རྩོད་ན། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་

ལམ་གྱི་དངོས་པོ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་གཉི་ག་དང་གཉི་ག་མིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་གོམས་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱེལ་པ་དང་

སྐྱེ་བར་མི་རྟང་དོ། །དེ་བས་ན་སྒོམ་པ་ཅེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཅི་ཞེ་ཞེག་བོར། གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་ཅི་ཞེག་འཐོབ་སྟེ། བེར་ཐོབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཉིད་པས་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་ཉེ་

@167B པར་དགོད་པར་མི་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེན། རྒྱ་འགྲེལ་ལ། ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱིས་རྣམ་རྟོག་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཉམས་འཕེལ་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མ་དེས་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དཔེ་དགོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཏྲིན་གྱིས་ཁྱད་པར་

དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སྤྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ཅམ་གྱིས་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་

རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་

ཆ་ཚུང་དེ་རྣེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། དོན་ཁྱད་པར་ཅན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྒོས་བསྒྲུབ་པའི་སྐོ་ནས་གདུལ་བའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏྲང་། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་

དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །དོན་ལ་སྣང་བ་ནི་བསྒོམ་པས་གྲོང་གྱི་བྱ་མ་དང་བཟལ་བའི་སྐོ་ནས་མངོན་སུམ་བྱས་པའི་སྒོམ་ལམ་འདི་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏྲང་། ཀུན་རྫོབ་ཀུ་སྣང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་སོགས་

མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། ཞེས་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་བཞེད་ཀྱང་། འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །དངོས་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏྲང་

@168A ཞེས། །ཉམས་འཕེལ་མི་བྱེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཏྲང་། ཀུན་རྫོབ་ཀུ་ཁྱོད་བསྒོམས་པས་སྤང་བྱ་ཉམས་ཤིང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཏྲང་ཀུན་རྫོབ་ཀུ་

ཆོས་སྐྱེའི་བདག་ཉིན་ལས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་དེའི་ཚེ་བདེན་པར་སྨྲོར་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྨྲོར་བ་ཡིན་པར་ཉམས་

པ་མེད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཅིག་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདི་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ཉི། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་ཡོངས་སུ་

འཕེལ་བ་འམ་འགྲིབ་པ་མེད་དོ། ཞེས་པས་བསྟན་ལ། རྒ་བའི་དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞེད། ཅེས་པས་ཤུགས་ལ་འཕངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་འགྲེལ་བས་ནུས་པ་ཕྱུང་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། རྟོག་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་

སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྒྱ་བ་ནི། ཤང་པ་གཉིས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཇི་ལྟར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བའི་སེམས་བསྒྲིད་པའི་སྨོན་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲིད་པའི་དོན་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་ཡི་རེ་ཞོན་དང་། སྐྱེ་ཕྱི་ལྟར་ཅིག

ཚོགས་པ་དང་། སྐྱེ་ཕྱི་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་གང་གི་སྨོན་ནས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་བསྒྲིད་པར་མི་རིགས་པ་དེ་བས་ནའོ། །རྟགས་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ནི། སྐྱེ་ཕྱི་རེ་ཞོན་བྱང་ཆུབ་པར་ནི་རིགས་པ་མིན་

ནོ། །སྤྱི་ཕྱིར་བྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རེ་རེ་ལ་སངས་

@168B རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྙིབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉིན་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཆོགས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་དོན་སྙིབ་པར་བྱེད་པར་སྣང་བ་སེམས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མིན་ཏེ་

གཅོ་ཐོ་སེམས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །བློ་ན་མེད་པའི་ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་ཕྱིར་བྱུར་པའི་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་

ཀྱང་མིན་ཏེ། ཕྱི་མ་དེ་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་མ་ཕྱི་མ་ལ་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་དེ་ཉིད་དུ་འཇིག་པས་ན་སྤྱི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གཞན་དག །གཉིས་པས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་མང་པོ་འདུས་པས་བསྒྲིད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་ནི།

རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་ཡང་། སྤྱ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ནས་སྤྱི་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་མང་པོ་ཁན་ཅིག་ཆོགས་པས་བསྒྲིད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་བསྒྲིད་ཚུལ་གསུམ་པོ་འདིར་མཐའ་ཆོད་ན། གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་

འཕད་པས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲེད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །མཐའ་མཚོད་ན། མཐའ་མ་ཚོད་པའི་དེགས་པ་བསུ་ནས། སྒོབ་དཔོན་དོགས་པ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པའི་སྒོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དོགས་གཅོད་བྱས་ཀྱང་དོགས་པའི་མཐའ་མ་ཚོད་པས་དགོས་ནུས་

མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྐྱབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆེད་དམ། མ་ཚོད། ཆེད་ན་བྱང་ཆུབ་བསྒྲེད་པར་མི་འཐད་ལ། མ་ཚོད་ན་སྒོབ་དཔོན་དོགས་པ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་བརྗོད་ན། འཁོར་གསུམ་ཀ་དངོས་སུ་ཁས་

@169A ཞེས། །ལེན་པས་དེ་ནི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་མིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་བཞང་གད་ཀྱི་གནས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་བསྒྲེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་ན། བྱང་ཆུབ་མི་བསྒྲེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་

གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་ན་བྱང་ཆུབ་བསྒྲེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁས་པ་རང་གི་སྨྲས་སོ་ཅོག་འདི་དང་མཚུངས་པར་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །འདི་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་བསྒྲེད་པ་ལ་རྒྱུ་རེ་རེ་བ་དང་

ཆོགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། མ་ཚོགས་པར་འབྲས་བུ་བསྒྲེད་མི་སྲིད་ཅིང་། ཆོགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཆོགས་པ་དང་། རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཆོགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། ཞེས་པའི་ཚུལ་ལ་

བཏེན་ནས་བཤད་ནུས་པས་སུན་འབྱིན་དེས་སུན་མི་

ཕྱིན་ནོ། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་བབ་ཙོ་ལ་ཏེ། རྒྱུ་རེ་རེ་བ་དང་། ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཚོགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལྟན་ཅིག་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དུ་མཐའ་ཆོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡང་མི་འཐད་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་བརྗོད།

མེད་པར་སོན་གནས་པས་སོ། །དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སྟར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་མངོན་པར་འདོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ལ་རབ་ཀུ་གྲགས་པའི་དབེའི་ཚུལ་བྱིས་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟགས་

མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་མ་ངེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་པོ་གང་གི་སྐོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མི་བསྐྱེད་པར་བརྩོད་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་པས་ལན་འདི་ལྟར། རྩ་བ་ནི། འཕགས་

@169B པ་ལྟར་ན། མར་མེའི་དབེའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་དེ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྟམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། ཞེས་འཆད་དོ། །སྒོོབ་དཔོན་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་ཟབ་མོ་

བརྒྱད་དོན་རེ་རེར་བྱས་ནས་མར་མེའི་དཔེས་དེ་གཉིས་མཚོན་པར་བཞེད་དེ། །འགྲེལ་བ་ལ། དཔེ་སྣྲབ་པ། དཔེ་དོན་སྣར་བ། དོན་གཞན་ཡང་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་མི་སྲིག་པ། ལྟོས་ནས་སྲིག་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐད་ཅིག

དང་པོས་སྟོས་མེད་དུ་མི་སྲིག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མེ་ལྕེ་དང་སྐྱིང་པོ་ཕྲད་པ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མེད་པར་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་སྲིག་པར་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་བསྲིག་པར་བྱ་བཅོག་པ་མེད་དེ། རང་གི་རྒྱས་ཁྲོད་སྐྱིང་པོ་དང་

ཕན་ཚུན་གྱི་སྐོ་ནས་དུས་མཉམ་དུ་ཕྲད་ཙམ་དུ་བསྒྱེད་པས་སྐྱིང་པོ་སྲིག་པ་ལ་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྕེ་དང་སྐྱིང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྱེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་མ་བཟློས་པར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་

མཚན་ཉིད་སྲིག་པར་བྱད་པ་དང་བསྲིག་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ན་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་སྔ་ཕྱི་ལྟོས་མེད་དུ་མི་

སྲིག་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་སྐྱིང་པོ་སྲིག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྲིག་པར་བྱ་བཅོག་པ་ཡོད་དེ། མར་མེ་དང་སྟོང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཕྲད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་

སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་བསྟོས་ནས་མེ་ལྟེ་དང་པོ་

@170A ཞེས། །དེས་བྱས་པ་སྟོང་བྱེད་པ་ལ་སྐྱ་མ་ལས་མཐུ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ན། དེའི་ཚེ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་སྐྱ་མ་འཇིག་རྟུབ་དོན་གཞན་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མེ་ལྟེ་ཐ་མ་སྐྱེ་བ་དང་

འབྲས་བུ་སྐྱེ་པོ་རྣོ་གས་པར་འཇིག་པའམ་ཆོག་པ་དུས་མཉམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་། ཞེས་པ་རྩོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱི་མ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་གོ །སྐྱ་མ་ལ་བསྟོས་ནས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཚེ་རྒྱུན་

ཉིད་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མ་བརྟགས་གཅིག་བུར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་སྐྱ་ཕྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲལ་བ་གླུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་ན། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །གཉིས་

པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱ་ཕྱི་ཕན་ཚུན་སྟོས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་ཏེ། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་དན་པ་ཉིར་གཞག་སོགས་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཚད་ཡོད་པ་ཞིག་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱ་མ་ལ་

བཏེན་ནས་སྔ་མ་དེ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱིས་དབེན་པ་སྔ་མ་བས་ལྷག་པར་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདིར་ནི་མར་མའི་དཔེས་ཤེས་ཏེ། མར་མེའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག

མ་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པ་གཉིས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ལ་ཉེ་བར་སྤྲོར་བར་ཤེས་པ་ལྟར་ལེན་པས་ས། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྨོས་པའི་དཔེ་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་ཚུལ་འགལ་འགལ་འདྲ་ཡང་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དཔེ་དེས། ཟབ་མོའི་ཆོས་

@170B ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་འགལ་འགལ་འདྲ་ཡང་མི་འགལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཡིན་པས་ཞེས་པ་འགྱུར་མ་དག་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་དང་འགྱུར་རྣིང་པས། བྱའོ་ཞེས་རྗོགས་ཚོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་ར། །དེའི་ཕྱིར་འདི་འོག་མའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་བྱེད་པ་ནོར་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་

ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཅེས་པའང་འོག་མའི་མཚམས་སྦྱར་དུ་ཐལ་བས་ས། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། སྐོམ་པའི་ལམ་ལ་སོགས་ས། །རྩ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སོགས་ས། །འགྲེལ་བ་ལ་ཟབ་མོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཟབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་ངག་རེ་རེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་གང་གི་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ཀྱང་མིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་

ཀུ་བསྒོམས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་

ཕན་ཚུན་ལྡོག་ནས་བསྟེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚོས་ཅན། འགག་པ་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བྱང་བ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་པར་འགག་པ་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། བྱང་

སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གནས་(SKBA)ས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཐབས་ཀྱིས་རྫོགས་སྨིན་མ་སྨྱངས་པར་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་

རྣམས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྨིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པར་མཐོང་བ་མེ་

@171A ཞེས། །པ་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མར་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་སྤྱོད་ཕར་ཕྱིན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཉེན་སྤུ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་རྣམས་མཚན་མ་ཡོད་མེད་གཉེན་སྤུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་

པ་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་ཐོབ་པ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཟད་པ་

ཉིད་ཡིན་པ་འཐད་དེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ནས་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ལྡར་སྣང་བས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་

བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་སྟེ། ཟབ་མོ་བརྒྱད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཏྲི་གྲྀད་གཞན་དག་ཟབ་མོ་བརྒྱད་རྟོགས་པ་རྣམས་སུ་སྣུ་བ་དང་། གོང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་

རྣམས་ལྟས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཁོ་ནར་སྣང་

པ་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒོབ་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོམ་རིམ་ལ་ཆོས་སྐྱེའི་ཉེར་རྒྱུ་སྤྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད། གཟུགས་སྐྱེའི་ཉེར་རྒྱུ་ཞིང་དག་སྒྲོར། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཉེར་

རྒྱུ་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བའོ།

@171B དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་ནི། ཕྱིར་མི་ལྡོག་གི་རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཆོས་སྐྱའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབད་རྩོལ་བྱེད་སྤོང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་

ཐོག་མས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཉེ་རྒྱུ་ལ་འབད་པས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་ནི། དངོས་དང་། ཀློག་ཀ་སྣང་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྲིད་དང་ཞི་བ་ལ་བློ་དོར་དུ་བདེན་པར་མི་རྟོག་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟོ་

ལམ་འབྲ་བར་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་ལས། ཤྲཱི་རི་བུས་རབ་འབྱོར་ལ་སྣོས་པ། རབ་འབྱོར་རྟོ་ཡི་ལམ་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐོམས་པར་ཞུགས་ན། ཅི་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ། རབ་

འབྱོར་གྱིས་སྣོས་པ། ཉིན་པར་བསྐོམས་པས་འཕེལ་ན་རྟོ་ལམ་དུ་བསྐོམས་པས་ཀྱང་འཕེལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོ་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་སོ། ཞེས་པའི་དོན་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལ་ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡི་སྣོན་ཀའི་ལན་

ནི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་བཞད་པར་ཟད་དོན་མདོ་ལས་བཞད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལས་མེད་པར་ཐལ་བ། རྒྱ་ལམ་དམིགས་བཅས་སུ་ཐལ་བ། ལུང་དང་འགལ་བར་ཐལ་བ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཀློག་ཀ་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ལ་སློག་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཤྲཱི་དེའི་བྱས་རབ་འབྱོར་

ལ་སྣས་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྒྱ་ལམ་དུ་གང་ཟག་གིས་བྱས་བའི་ལས་དེ་གསོག་པའམ་འབྱི་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ། ཞེས་པས་ཀ་འདི་ནི་སྟར་རྒྱ་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་རབ་འབྱོར་གྱིས་

@172A ཞེས། །སྣས་པ་ལ་རྟོད་པའོ། །དོན་ནི་སད་པ་ན་དག་སྨིག་གི་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལམ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི། ཤྲཱི་དེའི་བུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་

དེ་ལྟར་ན། དེ་ལས་གསོག་པའམ་བྱི་བ་མེད་དོ། ཞེས་པས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་དང་། འོན་ཏེ་སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ནི་དེ་ལས་གསོག་པའམ་བྱི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། ཞེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་མ་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་མ་ངེས་པར་སྟོན་ནོ། །འདིའི་མཚུག

ཏུ་ཉི་ཁྲིར། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྣས་པ། ཉིན་པར་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། རྒྱ་ལམ་ན་སྲོག་གཅོད་པ་དེ་ལ་དེ་བདག་གིས་བསད་དོ། །དེ་བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་པ་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་ན། ཤྲཱི་དེའི་བུ་ཁྱོད་དེ་ལ་

ཇི་སྐད་ཟེར་ཅེས་འབྱུང་ལ། འདི་ལྟ་ཀ་བྷེད་གཞན་དག

ཀློན་ཀ་གཉིས་པར་བྱས་ནས་ཀློན་ཀ་གཉིས་པ་སྨྲ་བ་པོ་རབ་འབྱོར་དང་། ཀློན་ཀ་གསུམ་པ་སྨྲ་པ་པོ་ཤྲཱ་རིའི་བུར་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཀློན་ཀ་འདི་དག་སྔ་མ་སྔ་མའི་ལན་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་ན། རབ་འབྱོར་རང་ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀག

པ་དང་། ཤྲཱ་རིའི་བུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྨྲས་པའི་ལན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀློན་ཀ་འཕངས་པར་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་ཁོ་བོ་ནི། རྒྱ་ལམ་དུ་བསད་པ་སོགས་རྒྱ་བ་ལ་རྩོམ་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་ན་ལས་གསོག་པས་དཔེ་མ་བླུབ་པར་སྨྲ་

ལ། ཁྱོད་རྒྱ་ལམ་དུ་བསད་པ་སོགས་རྒྱ་བ་ལ་རྩོམ་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་ན་ལས་གསོག་མི་གསོག་ཇི་ལྟར་སྨྲ། ཞེས་དྲིས་པའོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཀློན་ཀ་དང་པོའི་ལན་གྱི་འཕྲོ་ཡིན་ལ། ཀློན་ཀ་གཉིས་པ་འདི་ལས་འཕྲོས་པའོ། །ཀློན་ཀ་གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་ནི། ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་

@172B པ། རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེའོ། ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི། རྒྱ་ལམ་ན་ཆོས་ཅན། གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དམིགས་

ཡུལ་བདེན་པ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སད་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན། ཞེས་ཁོ་བོ་ནི་སད་དུས་སུ་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ཅིང་རྨི་ལམ་ན་མེད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྐྱེས་དེ་ཡོད་དེ། ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཤྲཱི་རི་

བུ་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་དཔའ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི་ལས་གསོག་པ་ལ་དམིགས་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཙམ་དགོས་པར་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྨི་ལམ་དུ་བསད་པ་སོགས་རྨི་བ་

ལ་རྟེས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་ཚོ་ན་ཡང་དམིགས་ཡུལ་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཙམ་ཡོད་ལ། དོན་དམ་པར་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་དམིགས་ཡུལ་མེད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། ཀུན་ཀ་ནི་ཤྲཱི་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། རབ་

འབྱོར་ལས་དང་སེམས་དཔའ་ནི་དབེན་པའོ། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ན། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྟེ། དམིགས་པ་མེད་པར་མིན་ཅེས་སོགས་ཏེ། དོན་ནི་ཏྲི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་འདིར་ཤྲཱི་བུ་ལས་དང་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཁས་

བླངས་པར་འཚད་པ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ཀུན་ཀ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཤའ་རིའི་བུ་རང་གིས་ལས་བདེན་གྱུབ་ཀྱ་ཡང་ཡང་ཁས་བླངས་པ་དང་དོངས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ་རབ་

འབྲོང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྡུར་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་རྣམ་ལམ་ལྟ་བུར་

@173A ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ན། ཞེས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལས་དང་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྱུར་པས་དབེན་པར་གསུངས་པར་ཁས་བླངས་ལ། འདིར་ལས་དང་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་དུ་གསོལ་བཏབ་པས་དབེན་པར་ཁས་བླངས་པས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྨི་ལམ་དུ་གསོལ་བཏབ་པས་དབེན་པར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཉེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི། ཤྲཱི་རཱི་བྷ་མཚན་མར་བྱས་ནས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མིན་ཉེས་པ་སྟེ། དོན་ནི། དམིགས་བཅས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ནི། བདེན་པའི་དམིགས་

བཅས་མིན་གྱི། མཚན་བཅས་ཀྱི་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་གྱི་དམིགས་བཅས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །བཞི་པ་ལ། ཀླན་ཀ་ནི་ཤྲཱི་བྷས་སྨྲས་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་རྣམ་ལམ་དུ་སྨྲིན་པ་བྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་

བར་སྐོམས་ཀྱི། དག་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱི། དོན་ནི། འོ་ན་རྣམ་ལམ་དུ་དག་རྩ་བསྟོས་པས་བསྟོ་བ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། རྣམ་ལམ་ན་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ལས་དང་སེམས་དཔའ་ཐམས་

ཅད་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དམིགས་སུ་ཁས་བླངས་

པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་བྱམས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་ཤིང་བྱམས་པས་བྱམས་པའི་མིང་ལན་ལོན་ནམ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་བསྟོས་ན་བསྟོ་བ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། དངོས་སུ་

བྱམས་པས་ཀྱང་ལན་མ་བསྟན་པ་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་བརྩོད་པའི་དོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་བོས་ཀྱང་བཅད་མི་རུས་ཀྱི་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གླན་ཀ་དང་ལན་

@173B འདི་དག་གཞན་དག་གིས་ཡང་དག་པར་མ་ཟཁད་དོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་དངོས་དང་། གླན་ཀ་སྟང་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་སའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་བླང་དོར་ཐ་

དད་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ནའོ། །དེར་ཐལ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་འཁོར་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་པ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོ་རྣམས་སྣང་བརླན་ཅམ་གྱི་ངོ་བོས་རྟེ་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གླན་ཀ་

དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེ་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུའོ། ཞེས་བྱ་བ་

ལ་སོགས་པའི་སྐྱན་ཀ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་འགྲེལ་པའི་རྣམས་ཞེས་པ་རྩ་བའི་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་སོགས་ཁོངས་ནས་སྐྱན་ཀ་ལྷག་མ་གསུམ་སྦྱངས་ལ། དེ་ཡང་སྐྱན་ཀ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་དགེ་སྦྱིག་དང་བསྟོ་བ་སོགས་མི་རུང་བར་རྟོད་པ་ཤ་

སྣག་ཡིན་པས་མདོའི་ལན་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་དངོས་སུ་མཁྱལ་ཡང་། དོན་དམ་དུ་ལས་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལས་འབྲས་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་བཏབ་པ་གཅིག་པུ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་བརྟོད་པའི་སྐྱན་ཀ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་

པར་དགོངས་ནས་ལན་གཞན་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དངོས་སུ་མ་ཞལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། རྟགས་མ་ངེས་པར་བསྟན། དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དོན་སྣ་ཚ་ལ་བྱགས་པའི་དཔེ་སྨྲས། དེ་དབུ་མ་པ་ལའང་མཚུངས་པར་བསྟན་

@174A ཞེ། །པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཏྲི་ཀ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཁ་མཐུན་པར་འདི་སྐད་དུ། དོན་སྣ་ཚ་སྟེ་གཉིས། དོན་དམ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བསང་བྱ་གསོང་བྱེད་སོགས་མེད་པས། ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས། རང་

ལུགས་ལའང་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྦྱིན་སོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་རྒྱུན་ལ་བསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་སྒྲོ་བརྟགས་ནས། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་། སྦྱིན་སོགས་སུ་འཇོག་པ་ལྟར་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ནི་ཆེས་མི་

འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དབུ་མ་པས། ལས་འབྲས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། དངོས་སྨྲ་བས་ཉིན་པར་ཡང་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་འདི། དེ་མ་ཁང་བཟློག་ན་

འཁོར་གསུམ་ཀ་དོན་སྨྲ་བས་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་འབྲས་བདེན་མེད་དུ་རང་ཡང་ཁས་ལན་བཞིན་དུ། དབུ་མ་པས་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་དོན་སྨྲ་དེ་གཉིས་གང་ན་བཞུགས་ཀྱྀང་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག། གཞན་

ཡང་། འཇིག་རྟེན་སྨྲ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། ཞེས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པས། དོན་སྨྲ་ལས་རྫས་གྲུབ་ཀུ་ཁས་ལེན་པར་སྨྲས་ལ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དོན་སྨྲ་གཉིས་ལས་རིགས་རྒྱུན་ལ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པར་སྨྲས་

པས་དངོས་སུ་འགལ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་། དངོས་སྨྲ་བ་རིགས་རྒྱུན་ལ་གང་འཇོག་སྟོ་བརྟགས་སུ་སྨྲ་བར་འདོད་པ་འདི་ནི། དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས་འཇོག་པ་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྐད་

ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་

@174B གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཞེས་པའི་ཟོལ་གྱིས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱེ་པ་འདེབས་པའི་ཀུབ་པའི་མཐའ་མི་བཟད་པའི་གདོན་སྐྲིང་ལ་འོངས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟིན་ཅིང་། དཀྱུས་མ་འཆད་པའི་གེགས་སུ་འགྱུར་བས་འདིར་མ་བྱིས་

སོ། །རང་ལུགས་ནི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྣ་བའི་རང་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདི་ལྟར་འདོད་དེ། བསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་གཉིས་ཚོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱུབ་པའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པར་སུས་ཀྱང་སུ་ཡང་བསད་པ་ཡང་མེད། མ་བསད་

པ་ཡང་མིན། སུས་ཀྱང་སུའི་ཚོར་བྱངས་པ་ཡང་མེད་མ་བྱངས་པ་ཡང་མིན། གལ་ཏེ་འོ་ན་གྱུབ་ན། རྟོག་པ་དེ་དག་སྣང་ཡུལ་ལམ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བས། བསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དུས་འདྲེས་པར་གནས་དགོས་པ་ལ་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིས་རྒྱུ་མེད་

པར་འཇིག་པ་ཡིན་ལ་གཞན་ཡང་རྟོག་པ་དེ་དག་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་ན་བསད་བྱ་དེ་ཡང་གསོད་པ་པོས་མཚོན་བསྟན་པ་སོགས་ཁོ་ནའི་རྒྱན་གྱིས་ཤེ་བ་དང་། རྒྱན་པ་ཕྱོགས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ནོར་དང་བྲལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལས་ལ་མི་

བལྟོས་པ་དགོས་པ་ལ་གྱུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་གཉིས་ཚོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཇི་

ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྱུབ་ཀྱང་། བསད་བྱའི་སྲོག་གི་རྒྱུན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་དངོས་པོ་སྐྱེད་པ་ལ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་རྟོག་པས་བསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་གཉིས་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལྟར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་

@175A ཞེས། །སོགས་པ་མི་དགེ་བར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚུལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་དང་འདྲ་བར་ཇི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དངོས་སྨྲ་བ་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་

གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྱུབ་ཀྱང་། རྟོག་པ་དེས་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལྟར་འཇོག་པ་རྩང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ངེད་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་

བདེན་མེད་ཡིན་ཡང་བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མཉམས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་མི་དགེ་དེ་དང་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དེ་དག་མི་དགེ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་

པ་དང་མཐུན་པར་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་

རྟེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་སུ་འཛོག་པ་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལན་དེ་དང་དེ་དོས་སྨྲ་བ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག

ཕྱོགས་གཞན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་མདོ་འགྲེལ་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། ཞེས་འཆད་པ་ནི། རྒྱ་འགྲེལ་ཙམ་ཡང་སྤྱོར་མ་ཤེས་པས་ཏེ། འདི་ཉིད་ལན་ཇི་སྙད་བཞད་པར་ཟད། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་སོ།།

གཞན་དུ་ན། རྒྱ་བ་དེའི་འགྲེལ་པ་འཆད་པའམ། ཡང་ན་ལན་ནི་འཕགས་གྲོལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཇི་སྙད་བཞད་པར་ཟད་ཅེས་བྱམས་མགོན་གྱིས་འཕགས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཁ་འཕངས་པར་ཐལ་ལོ། །དགའ་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དུ་

@175B ལས་མེད་ན་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་གཞག་མི་རང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལྟན་ཏེ་ཀུན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དངོས་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་

བ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྟོག་པས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དང་མཐུན་པར་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་གཉིས་ཚོས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་གྲུབ་

བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་རྨི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མི་བསྒྲེད་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉི་ཤུ་པ་ལས། རྨི་ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱི་ཉམས། །དེས་ན་འབྲས་བུ་འདྲ་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བས་རྨི་ལམ་གྱི་ལས་ཀྱིས་སད་དུས་ལས་འབྲས་བུ་དམན་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་

ཟཕྱད་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཉི་ཤུ་པའི་ལུགས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་ཞེན། སྒོབ་དཔོན་ཐ་སྙད་དུ་རྣལ་འབྱོར་དཔྱོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་པར་ཞུལ་གྱིས་བཞེས་པས་སྒྲུབ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་རྨི་ལམ་ན་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྣུད་

པ་ནི་སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཀྱི་མ་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་སོ་ཞེས་རྗེས་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གསོས་ཏེ་དགེ་མི་དགེ་འཕེལ་བར་(HGSU)དས་པ་དེའི་ཕྱིར་དཔེ་མ་གྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་གླན་ཀ་

མེད་ཅིང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། གཉིས་ཀ་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི། སེམས་ཅན་སོགས་སོ། །འགྲེལ་

པ་ནི། ས་དགུ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱིན་དྲུག་གི་སྒོར་བ་ཆོས་ཅན།

@176A ཞེས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོར་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཆུང་ཟད་བཀྲིས་པ་དང་། སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྣོད་རྫོ་བ་དང་། ཆོར་མ་ལ་

སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་དེའི་གཉེན་པོར་རང་འཚང་རྒྱ་བའི་ཞིང་གི་བཟུང་ལ། ལྷའི་ཉེ་བར་དཔྱད་པ་དང་། སྣོད་ལ་གསེར་གྱིས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་དག་པ་བསྒྲིད་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་ཉིར་རྒྱུར་བྱའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། རང་གི་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལྷར་ན། ཡུལ་དང་ཞེས་པས་སྒོར་བའི་ཡུལ་དང་། སྒོར་བ་ཅན་འདི་ན་ཞེས་པས་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། ལྷག་མས་དབྱེ་བ་བསྟན་ཞེས་འཆད་ཅིང་། སྐ་མ་གཉིས་ལའང་མདོ་སོ་སོར་སྒོར་རོ། །སྒོབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ལ་

མདོ་སོ་སོར་མི་སྒོར་བར་དབྱུ་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པའི་ཡུལ་ལ་སྒོར་བ་ཅན་ཞེས་སོགས་སུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡུལ་རྣམ་པ་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མིན་པ་ཤེས་པའི་དགེ་སའི་སྒོར་བ་ནི་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པའི་སྒོར་བ་

ཡིན་ནོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། ས་བཅུ་པའི་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་འདས་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་བརྒལ་བའི་དགེ་སའི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བདུད་བཞིའི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཕུང་པོའི་བདུད་ནི་ཉིར་ལེན་

གྲི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་ཁམས་གསུམ་གྲི་ཉོན་མོངས་སོ། །འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི་རང་དབང་མེད་པར་སྲོག་འགག་པའོ། །ལྷའི་བུའི་བདུད་ནི། བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷའི་

@176B རིམ་སོ། །ཚིའི་ཕྱིར་བདུད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། འཆི་བ་མེད་པའི་རྒྱང་འདས་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞིར་ཕྱེ་བ་ནི། བསྟུ་བ་ལས། གང་འཆི་བ་དང་། གང་གིས་འཆི་བ་དང་། འཆི་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཆི་བ་ལས་འདའ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་པར་ཟཁད་དོ། །འདི་དག་ལས་ས་གང་དུ་འདའ་ཞེ་ན། ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། ཤེས་རྣས་དང་པ་ཐོབ་པས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་ལྷག་བཅས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་འདའ་ཞིང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཆེ་བྱིན་གྱིས་རློབ་ནུས་

པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་ཀྱང་འདའ་ལ། ལྷག་མེད་དུ་ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་འདའོ། །ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་དུ་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཐོབ་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ཕུང་

པོའི་བདུད་ལས་འདའ་སྟེ་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་ཡིད་

ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་ཐོབ་པས་སོ། །ས་དེར་ཚེ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་འཆི་བདག་ལས་ཀྱང་འདའོ། །ཚོས་ཅན། མི་གནས་པར་གནས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མཐོང་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པའི་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་ཅན་

གཞན་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཕྱིར་བྱུབ་པས་སོ། །ཚོས་ཅན། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དཀའ་(BSPYO)བ་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཚོས་ཅན། ཚོས་

ཐམས་ཅད་ལ་འཇོམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་སྐུང་གི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །ཚོས་ཅན། བདག་གི་ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་སོ། །ཚོས་ཅན། སྤྲོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་

@177A ྅།། །།ཐར་བ་དེ་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པས་སོ། །ཚོས་ཅན། འཁོར་བ་ལ་སྨོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྷན་ཕྱིར་མི་སྡོག་ཏུ་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་

པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཕྱིར་མི་སྡོག་པའི་རྒྱས་ལས་བརྩམས་ཏེ། དྲི་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ཅན་ལ་ཕྱིར་མི་སྡོག་པའི་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མི་སྡོག་པའི་ཚོས་བརྗོད་པའི་ནུས་པྲན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན། ཚད་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། རིག

པའི་གནས་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་དགེ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་

སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པའོ།། ༥ །།གཉིས་པ་དབང་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་མོའི་སྨྲོས་བ་ལ། འབྲེལ་དགོད་པས་མཚམས་སྦྱར། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རབ་བྱེད་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི་རྣམ་རྟོགས་སྨྲོས་བའི་མཇུག་ཏུ། རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་

འགྲོ་བའི་སྐོར་ནས་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་གྱུར་པ་ཉི་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ལ་དེ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་ཡོད་དེ། གོ་སྐྱ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ལ་སྨྲོས་ལམ་སྣེ་མོ་དང་། མཐོང་ལམ་སྣེ་མོ་དང་། སྒོམ་ལམ་སྣེ་མོ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་སྣེ་མོའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱས་དང་། རྣམ་འཕེལ་དང་། བརྟན་པ་

དང་། སེམས་ཀུན་དུ་གནས་པའི་རྩེ་སྦྱོར་རོ། །དང་པོ་ལ་རྩ་བ་ནི། དྲོང་ལ་གནས་

@177B པའི་བྱང་སེམས་དབང་རྟོག། རྩེ་མོར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རྒྱ་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ནི། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་

ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན། དེ་ཡང་སྟར་བཤད་པ་ནི། ཇོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཙམ་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། འདི་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་གྱི་ཞེས་སྨོས་སོ། །རྟགས་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་འོ། །བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འབྲས་

བུའི་རྟགས་བརྒྱད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཞིའམ། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ལམ་གྱི་རྟགས་དྲུག་དང་། སད་པའི་རྟགས་དྲུག་གོ །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན། རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལམ་གྱི་

གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལམ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་

བར་བལྟ་བའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལའང་འདི་བཞིན་སྦྱར་རོ། །རྒྱ་ལམ་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ལམ་ན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ལ་སོགས་པ་ཟབ་མོའི་ཆོས་སྟོན་པ་མཐོང་བ་དང་། རྒྱ་ལམ་

ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟུལ་འཕྲུལ་གྱིས་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་ལམ་ན་སྤྲུག་བསྔལ་སྐྱོང་བ་ན་སད་པའི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ལམ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་ལམ་དུ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་སྡུག་དྲུ་འགྲོ་བས་རང་གི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བན་སོང་སྤོང་བ་རྣེས་སུ་དྲན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བདག་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་ན་མེ་འདི་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་ཆོག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་གྱུར་པ་དང་། བདག་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་ན་

@178A ཞེས། །མི་མིན་པས་བཟུང་བ་འདི་བཏང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་གཞོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་མི་མིན་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཚོག་གྱུར་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པས་ཐ་རོལ་བདུད་དང་སྡིག་ཟོགས་ཟིལ་གྱིས་

གཞོན་པའི་དགེ་བའི་ཉེས་གཉེན་བདེན་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་མེད་དུ་སྤྲོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་བྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་

སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྒྱ་བ་ནི། མདོ་ལས་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཛམ་བུགླིང་གི་སྐྱེ་བོ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཛམ་བུགླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྙེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་

མཆོད་པའི་དགེ་ལ་སོགས་རྣམ་མང་དུ་ནི་དང་པོར་དཔེར་

མཛད་ནས་དེ་དག་ལས་བསོད་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཞུ་དྲུག་གིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་སྒོར་ལམ་རྩེ་མོའི་བདག་ཉིད་ནི་རྣམ་འཕེལ་གྱི་རྩེ་སྒོར་རོ། འགྲེལ་པ་ནི། རྣམ་པར་འཕེལ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་རྩེ་མོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་

བཞུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ལེ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་བསྟན་པ་དང་པོ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་

ཀྱིས་སོ། །བཞུ་དྲུག་གང་ཞེ་ན། འཛམ་བུ་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་པས་སྒོ་སྒོར་བསྒོམས་པ་བསོད་ནམས་ལྷག་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་སྒོ་མོའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་

@178B ལ་བྱེད་པ་ལྷག་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱི་བའི་ཆོས་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལས་བྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་བཞུ་

ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་རྩེ་སྦྱོར་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ལྷའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་འོང་ཞིང་ཟུང་ལ་བསྐྱེར་བ་དང་། བདུད་ལས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་ཐེག་པ་གཅིག

ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་མཚུངས་པར་གནས་པ་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་དེར་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པས་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྩེ་

མོ་ཐོབ་ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་སངས་རྒྱས་སུ་ངེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་གཉེན་ལས་ལྷག་པ་དང་། ཞ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། བདེན་པའི་

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དུ་ཞ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་བསྟུས་པ་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བླ་ན་མེད་པ་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་

བར་གྱུར་པ་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱི་ལས་གཉེན་ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །དགེ་དོན་ནི། རྣ་འབྱེལ་གཉིས་ཀ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྟོང་ཉམ་རྣ་མོ་ཆེས་ཅན། རྣམ་འཕེལ་གྱི་རྩེ་སྟོང་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས།

བསོད་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་པ་བཞུ་དྲྭ་གིས་མཆོག་

@179A ཞེས། །ཤས་བསྟན་པའི་སྤྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་རྩེ་སྤྱོར་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོངས་

སུ་རྫོགས་པ་བློ་ན་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོག་ཤས་མདོ་ལས་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་སྤྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ནི། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་

བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཚན་ཉིད་རང་དོན་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྒྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སྨོས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བློ་ན་མེད་པ་ནི་ངེས་པར་བསྟན་པའི་རྩེ་སྤྱོར་མོ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི་རྩ་བ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ལ།

མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཤུགས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་མོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་འོ། །གང་གིས་ན། མི་ལྟོག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་

རང་བ། །སྟོང་གསུམ་དེ་རབ་སྡང་ལ་གཞལ་བས་ཚད་བཟུང་རུང་། །རྟེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། ཞེས་པའི་མདོ་ཚོགས་གིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་བྱིང་བཞི་པ་དང་། སྟོང་སྤྱི་ཕྱད་དགའ་དང་། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མ་དང་། སྟོང་གསུམ་བྱི་ལཱཊིགཊེན་དགའ་གིས་ཆུ་ལ་སོགས་

@179B བཙན་བའི་སྡང་བྱངས་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་དེས་དངོས་སུ་བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་དགེ་བའི་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྔོན་ནས་ཤྲཱ་ཀ་རེ་བསོད་ནམས་མང་པོ་མཆོག་ནས་བསྔོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནོ། །འདིར་ནི་ཤྲཱ་ཀ་བསྔོན་མངོན་རྟོགས་

ཀྱི་རིམ་པ་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པས་དངོས་བསྔོན་ཀྱི་དཔེ་དང་། ཤྲཱ་ཀ་བསྔོན་ཀྱི་དོན་གཉིས་སྦྱར་ནས་དངོས་སུ་བསྔོན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་བཞི་ནི་འཕགས་པས་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྤོམ་ལམ་རྟོགས་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་པས། ས་དང་

པོ་དང་། ས་བདུན་པའི་བར་དུག་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་བཞེད་པར་བསལ་ལ། རྟེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡུལ་ནི། བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་དགེ་བའོ། །རྟེས་སུ་ཡི་རང་

བ་བཞི་པོ་ནི་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་སོ། །དེས་ན་དཔེ་

དེས། མདོར་དངོས་སུ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་གཞན་བཞི་པོ་དེའི་དགེ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་མཆོག་ནས་ཤྲཱཝཀ་ལ་བྱང་སེམས་ཆོས་མཆོག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་མཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོག་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

དངོས་བསྟན་ཡི་རང་གི་དགེ་བ་དང་། ཤྲཱཝཀ་བསྟན་རྩེ་མོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་གཉིས་བྱོགས་དང་ཐོགས་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །འགྲེལ་པ་ནི། མདོ་ལས། བྱིང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་རྡོ་ཆུ་སོགས་གཅལ་བའི་སྒང་གྲངས་སོ་སོར་

དཔེར་མཛད་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཔེ་དག་ལས་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསོད་ནམས་མང་པོར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤྲཱཝཀ་ལ་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་

@180A ཞེས། །གནས་པའི་ཚེ་སྐྱོར་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དེ་ལས་དོན་དེ་ཚད་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཚད་སྲིད་པ་ནི་སྲང་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བར་ནུས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཚད་གཟུང་བར་ནུས་ལ། ཆོགས་གཉིས་དེ་དག་ཚད་ཅན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་ཚད་ལས་འདས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་འགྲེལ་ལ། ངག་དོན་ནོ། ཐེག་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ལེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་སྒོར་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སྟོང་གསུམ་སྐང་ལ་བཅལ་བའི་ཚད་ལས་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་པས་མཆོག་ནས་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་པ་ནི། རྟགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དྲྭ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིམ་འབྱེད་པ་བཞིའི་ངོ་བོས་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་རྩེ་སྒོར་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། རིས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པའི་འགའ་ཞུ་མཚོན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་དགྲེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། གཟུང་

རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཤད་པ་དང་པོས་ཡུལ་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་པས་ངོ་བོ། །སོ་སོར་དེ་དགུའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པས་དབྱེ་བ། ལྷག་མས་རྟོག་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་། མདོ་

ལས་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྟོག་པ་ཤུགས་ལ་འཕངས་ཤིང་འདིར་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྒྱུ་

མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་མཚན་མར་མི་དམིགས་པ་དང་།

@180B ལྟོག་པ་མཚན་མར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལེན་པ་དང་འདོར་བའི་སྐོ་ནས་གཟུང་བའི་ཞེས་བདེན་པར་སྣང་བའི་གཟུང་བར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྦྱོར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་

སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲ་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་དགུའི་དབྱེ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར་སྣང་

བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྟོག་པར་འཛིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འཛིན་རྟག་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་དོན་དམ་པའི་ཇུས་དེས་ཁགས་ཡོད་དུ་བདེན་པར་སྣང་བའི་སྐོ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་དག་ཏུ་འདོད་རིགས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་བདེན་པར་སྣང་བ་དང་། འཕགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་ལྟར་བདེན་པར་

སྣང་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་དག་སོ་སོར་དགུ་དགུའི་བདག་ཉིད་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་དེ་དག་འཇོམ་པ་ཡང་དག་པ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཡུལ་ཡང་དག་པ་གང་གི་འཇོམ་པར་འདོད་དེ་

འཇོམ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གི་ཡུལ་དེ་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྱེལ་བ་ནི། གསུམ་ལས། ངོ་བོ་ནི་འཇོམ་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། (AGNYI)ས་ཡོད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གི་འཇོམ་སྟངས་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམ་

@181A ཞེས། །བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་ཇུས་སུ་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་གིས་གཟུང་དང་མཐུད་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པར་བདེན་པར་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་འཇོམ་པ་དག་ཡོད་

པས་སོ། །དེ་འདྲའི་འཇོམ་རྟོག་ཀུན་བཏགས་གཉིས་ཚོས་ཅན། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྤྲོང་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་

རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ཚོས་ཅན། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མིན་པར་སྣང་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཇོམ་པ་ཡང་དག་པའི་ངོ་བོ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། སྣང་ཡུལ་ཡང་དག་པ་གང་གི་ཡང་འཛིན་པ་མིན་པའི་

ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་བརྟུང་བའི་དོན་དག་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་གཟུང་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེའོ། །གཉིས་པ་རྣམས་པར་བཤད་པ་

ལ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་དང་། རྣམ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། གཟུང་བའི་སོ། །རྫ་བ་ལ། རྟོག་པའི་ཡུལ། ངོ་བོ་དབྱེ་བས་སོ། །དང་པོ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུའོ། །

དང་པོ་ལ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན། ལམ་གྱི་རྒྱུ། ལམ་གྱི་རྒྱན། དམིགས་པ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཤུང་པ་དང་པོ་བཞིས་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་རང་དོན་གཉིས། གཞན་དོན་གཉིས་ཏེ། ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་ངོ་

@181B བོ་དང་། ཕྱེད་ཀྱིས་དབྱེ་བ་བསྟན་ནོ། །འགྲེལ་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་ཕྱིན་དྲུག་དབེན་པས་དབེན་པ་བྱང་ཆུབ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་སྲིད་བྱེད་ཡིན་པས་ཡུལ་དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདྲུག

པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་བླང་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོར་བ་འགོད་ཚུལ་འདིས་འགྲེའོ། །ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་རིམ་

བྱིས་འཇུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྤྲོར་ལམ་བྱིས་ཆོས་རྣམས་སྨྲ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། དམིགས་པ་སྣང་བརྟན་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཐེག་ཆེན་ལམ་བྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲེལ་བ་དང་།

ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བློང་བར་བྱ་བ་དང་དེར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལེན་པ་དང་འདོར་བ་དང་། དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མཁྱེན་གསུམ་བྱིས་རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་དམན་ཞིང་འབྲས་བུ་བྱ་ནོམ་པ་

མིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་ཐག་བསྲིངས་པར་བྱེད་པ་དང་། གཏུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་སྤྲུལ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུ་

ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་བྱི་འབྲས་བུ་

ལ་བླང་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

@182A ཞེས། །པ་ནི། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ཀུན་བརྟགས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་མངོན་གྱུར་རྣམས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྒོམ་བ་ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྣང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ན། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། གཟུང་བར་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུའི་བདག་ཉིད་འདི་དག་གི་ལྟོག་ཡུལ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལ་འབྱུང་ངོ། ཡུལ་དགུ་པོ་གང་ཞེ་ན། རྟོགས་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དང་། ལམ་དང་།

དབང་པོ་དང་། ཐབས་དམན་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དམན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྟ་ནི། ཤར་པ་དང་པོ་བྱ་གཅིས་བསྟན་ཏོ། །སྒངས་པ་དང་། ཡི་ཤེས་དང་། གཉན་དོན་དང་། སྐང་འདས་དམན་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དམན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་ནི་ལྷག་མས་བསྟན་ཏོ། །

འགྲེལ་པ་ལ། རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་དང་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེ་ཀུ་ལྟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག

པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོར་བ་དེས་འགྲེའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེག་ཀྱི་ཡོངས་

སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་སྤྱུབ་པ་ལ་མ་ཚང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་གདམས་ངག་ལ་བལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

@182B ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་འབའ་ཞིག་གི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་ཚེ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། མཚན་མར་དམིགས་པས་བཅིངས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཀྱང་མ་

རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་དུ་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པ་དང་། གཞན་དོན་ལ་འགྲོ་བ་ཡང་འགྲེ་བ་ཡང་མི་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པས་ཉན་རང་གི་མྱ་ངན་འདས་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བླང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག

པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལྷོག་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཀུན་བརྟགས་

རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྣང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འཇོག་རྟོག་རྒྱས་པར་ བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣལ་འཇོག་རྟོག་པ་རྒྱས་

བཤད་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སོགས་སོ། །རྣ་བ་ལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས། ཡུལ་ལ་གཅོ་བོ་ཉེར་ཕྱིན་དང་། ཕལ་པ་ཕར་ཕྱིན་གཞན་ལྟའོ། །དང་པོའི་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། སྦྱོང་པ་དང་ནུས་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་རེ་རེ་རྣམས་ནི། ཤར་པ་དང་པོ་བྱེད་གིས་སོ། །གཞན་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། །ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། ཞེས་པའོ། །ཡུལ་ཅན་ནི། ཤར་པ་ཐ་མའོ། །འགྲེལ་བ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་མ་བཞིན་དུ་

@183A ཞེས། །ཡོན་ཏན་འཇིན་པ་དང་སྐྱོན་གཏོང་བ་ལ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོར་སྣང་བས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བྱ་ཐེས་སྤྱ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེའི་ཞེན་ཚུལ་ལྟར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

སྒོར་བ་འདིས་འགྲོའོ། །ཡང་དག་པར་བདེན་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་མེད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བདེན་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཅར་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་བདེན་པའི་མི་གནས་པར་གནས་པ་དང་།

དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེན་པའི་ཐུས་སུ་ཡོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟན་བཏགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མ་ཚགས་པས། མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བའི་ཚགས་པ་དང་།

འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་བསྟོམ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས། ཐུང་དོར་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བའི་ཕར་ཕྱིན་ལྟ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཐོགས་པ་ལ་

དོན་དམ་པའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། འཛིན་པར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ལ། ཡུལ་དང་། ངོ་བོ་གཉིས་སོ། །ཉན་ངང་གི་ལམ་

གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ། ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་ཤང་པ་གཉིས་དང་། བཞི་དང་གཅིག་གིས་སོ། །ངོ་བོ་ནི་ཐ་མས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ།

དབྱེ་བ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་གི་

@183B ལམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀུ་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ་བཀག་པའི་དངོས་པོར་བདེན་པར་སྣང་བའི་སྐོན་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། འཇོག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉེས་པ་སྐྱེས་བུ་

བཀག་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་ལྟར། བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་བ་འདིས་འགྲེའོ། །ཐེག་དམན་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལམ་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གཞན་ལ་ལམ་མིན་པར་ངེས་པར་འཇོག་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལམ་

གྱི་རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་། དག་པ་དང་མ་དག་པར་རིམ་བཞིན་མཚན་འཇོག་གྱི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་དེ་ལས་བརྒྱུག་པའི་ཅིག་ཤོས་སུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྗེས་ཐོབ་ཀུའང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་།

ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ནས་འཇིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འདོད་བྱའི་ཆོས་མེད་པས་དོན་དམ་པར་འདོད་པ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་

བཏེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། སེར་སྣ་མཆོག་པ་ཕྱིན་དྲུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་འདུད་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རྟོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དངོས་པོར་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་མཐོང་བའི་

ལམ་གྱི་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་དངོས་སུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ལ་སོ་སོར་མཐོང་ལམ་བའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགུ་དགུར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕུགས་ཀྱིས་དེ་དག་སྤངས་

@184A ཞེས། །པ་ཉིད་དུ་གཉེན་པོ་སྤྱོར་བ་དང་འདྲུག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་སྤང་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་སེལ་གྱི་དབྱེ་བ་རེ་ལ་དགུ་དགུར་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ་གསུམ། མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་བསྒྲིད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་

ཏེན། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལེན་མཐོང་ལམ་རྟེ་སྤྱོར་རོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི། གཞན་འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་ཚེས་ལ་འགོད་པ་དང་། རྒྱུ་ལུང་གི་ཚེས་ལ་འགོད་པ་དང་། རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྤྱོར་བ་གསུམ། རིམ་བཞིན་ཏོ།

གཅིག་དང་གཅིག་དང་གཉིས་སོ། །འབྲེལ་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་རབ་ཏུ་འགོད་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཏེན་གཅིག

ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཁོ་ནར་དེ་དག་ལ་ཡང་དག

པའི་ཚོགས་དང་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་གཏོང་པ་ནི་རྒྱན་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རང་གི་སྒོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པའི་མཚན་

ཉིད་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དག་དོན་ནི། གཞན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷང་རྟོགས་ལ་འགོད་པ་དང་རང་ཉིད་ཀྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཆོགས་ལ་སློབ་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་བསྒྲེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དབུ་མ་པའི་བྱང་

ཆེན་ངོས་བཟུང་། དངོས་སྨྲ་བའི་བྱང་ཆེན་དགག། ཐར་པ་ཁས་ལེན་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཁས་བླང་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། གང་གི་དོན་དུ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། དྲི་མ་ཟད་པ་དང་། མི་སྒྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་ལས་བརྗོད་དེ་དེ་

@184B ཡི་དོན་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་དག་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་པ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་པ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་མེད་མི་སྒྱེ་བར་བྱས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་འོག་ནས་འགོག་ལ། འདིར་རང་ལུགས་ལ་དྲི་མ་

བདེན་པ་སྟར་ཡོད་ཟད་པར་བྱར་མེད་ཅིང་སྟར་མེད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་

སོགས་པ་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། ཇི་མ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་

མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་སྐྱུབ་པ་ལ་ལྱང་རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ཏི་མ་དོན་སྣ་ཚས་བདེན་པ་སྟར་ཡོད་སྐྱེས་པ་དང་། སྟར་མེད་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བཀྲགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་འཕགས་པ་དང་

སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇམ་མཁའ་བཞིན་དུའོ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དངུལ་མཐའ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་འཕགས་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ།

གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་དང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་ཚད་མ་ལ་སོགས་པས་བདེན་པར་འཐད་པའི་དོན་པོ་མེད་པས་སོ། །དེལེར་ན་ནམ་མཁའི་པདྨ་བཞིན་དུའོ། །གཉིས་པ་

ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཏུན་ཚིགས་བསྟན་པ་དང་། ཁས་བླངས་

@185A ྅།། །ཤིང་འགལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་སྨྲ་བ་གང་དག་ཀུན་འབྱུང་གི་དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་སྟར་ཡོད་འཇིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྨྲག་བསྟལ་

གྱི་དངོས་པོ་བདེན་པ་བ་སྟར་མེད་མི་སྲིད་བའི་བསམ་པས་མི་སྲིད་བ་ལ་མི་སྲིད་ཟོས་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྲིད་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ཟད་པ་དང་མི་སྲིད་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་གཉེན་པོའི་

སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྲིད་བ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་དེ་རྟང་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། རྟ་བ་ནི། འགོག་པ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ནི། དངོས་པོ་ལ་ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པ་ལྟར་མཐོང་

བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྱུར་པ་སྟར་ཡོད་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞེག་ཟིང་། མི་སྲིད་བའི་ཚོས་ཅན་མ་སྐྱེས་པའི་སྒྲུབས་པ་ནི་ཅི་ཞེག་སྐྱེས་ཏེ་ཟད་ཐོབ་བདེན་པ་བ་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་མ་

སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ཁོ་ནོ་ཅག་གིས་སྟར་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་

ན་ཁས་བླང་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟ་མིན་ཏེ་ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བདེན་པར་གྱུར་པ་སྙས་ཀྱང་མེད་པར་བྱ་མི་རུས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་རྟོག

@185B པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་པས་སོ། །རྩ་བ་མི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་པོས་སྤངས་པ་འགལ་བར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །འགྲེལ་པ་

ལ། ཤས་སྒྲིབ་གཉིས་པོས་སྤོང་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་དེ་དངོས་སུ་ཐ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་དང་། ཆོག་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འདི་དག་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ། གང་ཟག་གང་གིས་དགོས་པ་

འཆད་ལ། འདིར་ནི་ཕྱི་མ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐྱེང་པོའི་དོན་སྟོན་

པའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ཞི་བ་ཙམ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས། སྤྲོང་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འཕགས་ལམ་མི་བསྟོམ་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མངོན་

བྱང་མགོ་མ་མནན་ན་ནི་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་ལས་སུ་མི་རུང་བར་

བྱང་པས་རང་གི་དོན་ཙམ་ཡང་མི་འགྲུབ་ན། གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། ཚོགས་ལམ་དུ་དང་པོར་ཉོན་མོངས་མངོན་བྱང་མགོ་གཅོད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ལས་ཀྱང་བརྒྱ་འབྱུར་གྱིས་བསྟོན་

པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་ལམ་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་

བྱང་མགོ་མནན་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྟོམས་ཏེ། དེ་བས་ན་འདི་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོམ་པ་ལ་རྒྱུད་སྟོད་དུ་རུང་བ་ཙམ་དུ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཇི་

སྐད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ནི། དང་པོར་རྟགས་ཡང་དག་ལ་

@186A ྅། །བཏེན་པའི་རྟེས་དཔག་གིས་རྟགས་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པའི་སྟོ་འདོགས་བཅད་ནས། དེའི་རྟེས་སུ་འས་ཤེས་དེའི་རྒྱུན་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་

གོམས་པར་བྱེད་ཅིང་། འཇོག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་གང་

ལ་འཛོག་པའི་ཡུལ་ནི། དགག་གཞི་ཕྱང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་ཟག་རང་སྟེ་བ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་ལའོ། །གང་གིས་འཛོག་པ་ནི་དེ་ཉིད་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་ངེས་ཤེས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་གིས་སོ། །གང་འཛོག་ན། ཞི་

གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ་རྟེས་མཐུན་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་སོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཛོག་ན། དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཡང་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་ན་གཞན་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མི་

གཡོ་པར་བྱིང་རྒོད་དང་བྲལ་བར་འཛོག་གོ། དེས་ན་བདག་མེད་ལ་སེམས་མི་གཡོ་བར་འཛོག་པ་མེད་ན་བདག་འཛིན་མཐོ་གནོན་ཡང་མི་རྟུས་ལ། མི་གཡོ་བར་འཛོག་པ་ལ་གང་འཛོག་པའི་སེམས་དེ་ཞི་གནས་རྟེས་མཐུན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་བ་ཅིག་མེད་ན་དེ་

ལྟའི་སེམས་རང་དག་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཛོག་མི་རྟུས་སོ། །འདིར་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པའི་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་འགྲོ་དགོས་པའི་དོན་ནི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་པའི་ཆེད་དུ་རྣལ་འབྱོར་ལྟག་མ་

གསུམ་ལ་འཇུག་གོ། དེ་ཡང་བོད་གང་དག་རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་ཉན་ཐོས་པའི་རྣལ་འབྱོར། གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི། གསུམ་པ་རྣམ་བརྫུན་པའི། བཞི་པ་དབུ་མ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ།

ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཆོས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་

@186B པ་སྤྱོང་བ་འཐད་པའི་ཚུལ་རང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ཡང་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་དེ་མི་རུང་བར་སྨྲ་བ་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་བཞི་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་མཐའི་ཆོག་རྣམས་དང་། ལང་གཤེགས་ཀྱིས། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྒྱས་ནས་ཀྱང་། །སྟོང་

བ་མེད་ལ་བརྒྱ་བར་བྱ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཐོག་མཐའི་ཆོག་གི་ནུས་པ་ལས། འདི་དག་གང་ཟག་གཅིག་གིས་རིམ་ཅན་དུ་སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མདོ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་

གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྟུན་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་

རོ། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ཏྲི་ཀ་བྱེད་དག། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པ་ནི། དོད་རྩེའི་ངོ་བོ་སྟེ། དེར་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ལྡག་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསུམ་པ་ནི། བཟོད་མཆོག་སྟེ། དེར་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྣང་ལྡག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་

འཆད་པའང་ལེགས་པ་མིན་ཏེ། དོད་རྩེར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟར་གཟུང་བ་མེད་པའི་རྟགས་ལས་གཟུང་རྣམ་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་ལ། བཟོད་མཆོག་ཏུ། རིགས་པ་དེ་ལས་གཟུང་རྣམ་བདེན་

མེད་དུ་ངེས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལས་གཞིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོགས་ལམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྟོད་པར་

@187A ཞེས། །ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདིའི་རྟོགས་པ་ནི། སྒོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོ་ན་སྒོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གསལ་སྣང་ཐོག་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཆོག། དང་པོ་ལྟར་

ན། རྣལ་འབྱོར་བར་པ་གཞིས་སྤྲོར་ལམ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །གཞིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པས་གཞིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་

པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ནི་བཟོད་མཆོག་རྣམས་ལ་བརྟོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་གཞིས་སུ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དངོས་ཀྱི་

ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་

ཀྱིས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་མ་ཐོབ་བར་དུ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒོམ་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་འབད་པས་

བསྒྲིད་དགོས་པར་མཚུངས་ཤིང་། དོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ལམ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་སྒོམས་ནས་ཉོན་མོངས་མངོན་བྱང་མགོ་མནན་པ་ཙམ་བྱས་ན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་

བའི་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་རྒྱུད་ལས་སུ་ངང་བར་བྱས་ཏེ། གདོད་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལ་འཇུག་པ་ན། དང་པོར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བརྟགས་མངོན་བྱང་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་མགོ་མནན་པ་ཙམ་གྱི་སྐོ་ནས་སྤོང་བའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པར། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་

@187B མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་གྱི་སྐོམ་བྱང་ཡང་སྐྱེ་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་བར་ལ། སྒྲའི་ཕྱ་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པ་ཙམ་ནི། རྟགས་ཡང་དག

ལ་བརྟེན་བ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་ལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་མངོན་སྒྲུར་མི་སྐྱེ་བ་ཐོབ་ནོ། །འོན་ཀྱང་བདེན་མེད་ལ་སྒོམ་བྱང་གི་གསལ་སྣང་མ་སྐྱེས་ན་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་བྱར་

རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་ཤེས་ཙམ་གྱིས་མགོ་གཅོན་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཁ་སངས་གི་སྒྲ་དེ་འདིའོ་སྙམ་དུ་དུས་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་རྟག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་བྱང་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་ཆོགས་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་མངོན་བྱང་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་མགོ་མནན་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་བྱང་སྤོང་བྱང་གི་བདེན་མེད་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེས་པའི་སྤོ་ནས་མགོ་གཅོན་པའི་སྤྲོར་ལམ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་

བདེན་མེད་མངོན་བྱང་དུ་རྟོགས་པའི་སྤོ་ནས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤྲོང་བའི་མི་རྟག་ཡེ་ཤེས་མཐོང་ལམ་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། ཆོགས་ལམ་དུ་བདེན་མེད་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་སྤོ་འདོགས་རིགས་པའི་རིམ་པས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ལྷན་ཅིག

དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཕྱི་དོན་ལ་བདེན་འཛིན་བཀག་སྟེ། ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྒྲེད་པའི་ཚུལ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པའི་གཞུང་སྨོན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མིག་ཤེས་ལ་སྡོམ་

པོ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་དུ་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ན་ཡུལ་བདེན་པའི་རྟགས་

@188A ཞེས། །ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་མིག་ཤེས་ཉིད་བདེན་པར་གྱུབ་པ་འགོག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་སྟེན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་

འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས། ཞེས་གསུངས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནི། མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་འཛིན་རྣམ་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པར་དེ་བདེན་མེད་དུ་

རྟོགས་པར་བཞག་པས། གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་པའི་རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་སྐམ་དུ་ངེས་པར་བྱས། ཞེས་པ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་བདེན་པར་བརྟུང་བར་

བཞག་པས་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཅེས་པ་ནི། གང་གཟུང་བར་བྱ་བ་སྟོན་པོ་དང་། དེའི་བློ་དག་ཅེས་པའི་ཞེས་པ་དང་སྦྱོལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་མིག་ཤེས་ལ། ཞེས་བཞག་པར་བྱ་

ཞིང་དེ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པར་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པར་གཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཇོམ་མེད་པའི་རིག་པས་མིག་ཤེས་བདེན་མེད་

དུ་རྟོགས་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྣགས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཟུང་བ་མེད་ན་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔ་མས་ཡུལ་དང་། ཕྱི་མས་ཡུལ་ཅན་བདེན་འཛིན་འགོག་པ་མིན་

@188B བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྣགས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་ན་ནི། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་སྟོང་སོགས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྐྲྀ་འདོགས་ཀུན་བརྟགས་ཆོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དོགས་ན། དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་

ཀྱི་རྣགས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་ཕྱི་དོན་དུ་བདེན་པ་ཁེགས་པ་ན། དེ་ཉིད་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། འདི་ལྟར་སྟོན་པོ་བདེན་པར་གྱུབ་པ་ན། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རང་གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་ནས། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་ཚུལ་

གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་བརྫུན་པ་བསྒྲུབའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་གི་བདེན་པར་གྱུབ་པར་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོན་པོ་ནི་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལས་གཉིས་སུ་ཆད་པར་སྣང་ཡང་གཉིས་སུ་བདེན་པ་ལྷན་ཅིག་

དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། བདེན་པར་གྱུར་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་

ངེས་པ་ན། མིག་ཤེས་དེ་ཡང་བདེན་པར་གྱུར་ན་དོན་དམ་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའཨམ། ཡང་དག་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་མིག་ཤེས་ནི་རང་ཡུལ་དེ་རང་ལ་སྣང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འཇིག་མིག་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མིན་པས་བདེན་པར་མ་གྱུར་པོ། ཞེས་

ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོས་པ་དེ་དག་གི་ཀུན་ཀའི་སྐབས་མེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་ཤང་རིག་ཙམ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཞེས་པ་

ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་རོ། །དེས་ན་འདི་དག་གིས་ནི་ཆོགས་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གནོན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པ་དང་། ཕྱ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་གསུམ་པོ་དེ་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་

@189A ཞེས། །བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་ན། ཞེས་པ་ནས་སྙམ་དུ་བསྒོམས་པས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲིས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་པའི་ཆེད་དུ་སྒོམ་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོམ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྒོམ་པའི་སྟོབས་བྱུང་

པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇོམ་གྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་སྤྲོར་ལམ་དེའི་རིམ་པས་སྐྱེས་ནས་མཐར་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ཡང་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཚོགས་ལམ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་

ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ། སྤྱོར་ལམ་དུ་སྤོམ་ཚུལ། འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་ཚ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བར་བ་གཉིས་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་བདེན་མེད་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཚ་ངེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་

རེ་རེར་བགྲངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། བར་པ་གཉིས་ནི། རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཐ་རགས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཆེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟགས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་སུ་བྱས་ལ་དེ་ཡང་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཚོགས་ལམ་དུ་ངེས་བྱ། སྤྱོར་

ལམ་དུ་བསྒོམ་བྱ། འཕགས་ལམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བྱ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལྔ་མ་དག་གི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་

ངེས་པའི་དོན་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་འདི་དག་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་དོན་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ཀྱང་། གཞན་དག་ལ་

ཡིད་བརྟན་ཅི་ཡང་མི་སྣང་བས་འདིར་ཆུང་ཟད་ཙམ་

@189B ཞིག་ཕྱོགས་མཚོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མ་རིས་པས་འཇིགས་ཏེ་མ་བྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ཚོགས་གི་དོན་ལ། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞེ་ལས། དང་པོ་ལ་བསམ་བྱང་གི་རིག་པ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་པ་དག་ཉེ་བར་འགོད་པའི་ཚིག་ཕྱད་དོ། །ཕྱང་སོགས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་སྟུ་ཐུབ་

པའི་རྟག་ཇས་སུ་བྱར་བའི་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིས་པས་རིས་པར་བྱེད་པའོ། །སྟོམ་བྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བདག་དེས་དབེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་

ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོ་སྣམ་དུ་སྟོམ་པའོ། །བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཚོགས་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་གང་ཟག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་བརྟགས་མཚོན་མཆན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་ཆགས་སྡང་ལ་སོགས་

པའི་ཉོན་མོངས་པས་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རྟེ་གཅིལ་བར་གྱུར་བའོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཆོགས་ལམ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱས་ནས་བསྟོམས་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་

བཀྲགས་མངོན་གྱུར་མགོ་མནན་པའི་སྐོ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རྟེ་གཅིལ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པོ་དང་དེ་འཛིན་པའི་བློ་དབང་ཤེས་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་དེར་སྟོན་པོ་འདི་ནི་

སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ཕྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ངེས་པར་བྱེད་པ། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་བྱེད་ལས་ནི། དེའི་ཚེ་སྟོན་པོ་དེ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་སྟོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་བདེན་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མོང་ཡང་། སྟོན་པོ་

@190A ཞེས། །ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་བཏགས་མངོན་བྱུང་མགོ་གཅོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྨངས་པའོ། །ཅི་ཅེས་པ་ནི། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་ཅེས་པའི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ། ངག་དོན་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་

ལས་སྟོན་པོ་སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་དང་རྗས་གཞན་མིན་པར་ངེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྐོ་འདོགས་ཀུན་བཏགས་མངོན་བྱུང་མགོ་གཅོན་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པོ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་པའི་བློ་ཆེད་མ་གཞན་ལ་སྟོས་

མེད་དུ་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ནི། དངོན་པོ་དེ་བཞིན་པར་གྱུབ་ན། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་སྟོ་སྣང་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱངས་

ཚད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་བདེན་པར་གྱུབ་དགོས་པ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་

རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པོ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཟུང་པ་སྟོན་པོ་བདེན་པར་སྣང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་དགོས་ཏེ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐམ་དུ་ངེས་པར་ སེམས་པས་སྟོན་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་

གཉིས་སྣང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་མགོ་མཚོན་པའི་ཚུལ་གྱི་ས་བསལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེའི་ཚེ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་ པ་འབའ་ཞིག་འདི་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་

སྐྱོ་འདོགས་པ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱང་མགོ་མནན་པའི་སྐྱོ་ནས་ངེས་པར་བྱས་ནས་སོ། །ངག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་མགོ་གནོན་ནས་ཏེ། སྟོ་སོགས་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ཤིང་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་ན་

@190B བདེན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་བདེན་པར་མེད་དགོས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་ལ། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ། སྐོམ་བྱུང་གི་ཉམས་ལེན། བསྒོམས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྟོ་སོགས་དང་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པར་མ་ཟད། གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡང་།

བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུའོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསྒོམས་

པར་ཉམས་སུ་ལེན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་གྱུབ་པ་ན་བློ་གསལ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་དང་དྲྭ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་སྦྲོ་མི་འདོགས་པར་ཇི་ལྟ་བར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་སྟང་གི་འཛུལ་པའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་

པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྣང་པའི་བྱོ་རྟོག་པ་རང་གི་སྣོང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བརྗོད་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྣོང་བ་སྐྱེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་

སྐྱེས་པ་ན་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་རིམས་ཀྱིས་སྤྱངས་ཏེ། མཐར་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྤོང་ངོ། །ངག་དོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མཐར་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་

ལུས་པར་སྤངས་པར་འཐོབ་ནུས་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རིག་པས་ཀཉན་ལ་ཕབ་ཅིང་། སྒོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་འཕགས་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཏེ་

བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་མ་ལུས་པར་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར།

@191A ཞེས། །གཉེས་པ་ཚུལ་དེ་དངོས་སྨྲ་བ་ལ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མའི་ཚོས་ཉེས་བཅལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གཟུགས་སོགས་ཉེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན། དེའི་ཚེ་དྲི་མ་དེ་དག

ལ་ཚོས་ཅན། གཉེན་པོ་སྤོམ་པ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གནོད་པ་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཁྲོད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བསྒྲིད་དུ་མེད་པ་དང་། ཁྲོད་སྤང་དུ་མེད་པས་ཅང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་སྤོ་ནས་ སེམས་ཀྱི་ཅང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུན་མཁའ་

ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ཕྱས་མེད་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པས་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་པར་གཉེན་པོས་བྱེད་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་སྨྲ་བ་གཞན་དག་གིས་འདོད་པ་ལྟར་ན། དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནམ་ཡང་མི་བརྗོག་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

ཉེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པའང་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་བྱམས་པ་ཁོ་བོས་ མཚར་དུ་བརྩེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི་ཏེ་

མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་ཁྱོད་སེམས་རྒྱུད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་འདོད་ན། ཐུབ་པས་ཤེས་སྐྱེབ་སྣང་ས་འཐལ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐར་པ་ཀས་ལེན་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཁས་ལེན་རིགས་པར་བསྟན་པ་ལ་

མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་ངེས་པ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ལ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ། བསྒོམས་པས་གནས་ལུགས་མཐོང་ཚུལ། མཐོང་བས་བྱོལ་བ་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ཆོས་འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དངོས་པོ་སྣང་བ་འདེབས་པའི་

@191B སྐྱོ་ནས་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་དོན་དམ་གྱི་དངོས་པོ་སྤྲོ་འདོགས་པའི་སྐྱོ་ནས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ། དོན་དམ་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡང་དག་པར་ལྟའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྤྲོ་སྣང་དང་

བྱལ་བའི་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེས་ན་རིམས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་རྣམ་པར་ཐོལ་བར་འགྱུར་རོ། །འཕྲིལ་པ་ལ་རྩ་བ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ཐོལ་བར་མི་འཐང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཆེས་གང་ལ་ཡང་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་ངོ་བོ་བསལ་བ་མ་བྱས་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣེན་ཅིང་འབྱེལ་པར་འགྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་

ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་

པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཚོས་གང་ལ་ཡང་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་བཞག་པར་མ་བྱས་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་ཉིད་ལ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་བརྟག་པར་བྱས་ཏེའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་གོམས་པར་བྱས་

ངས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱེས་པ་ན་རིམས་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྙེད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་སྟོང་དང་བྲལ་བར་ལྟ་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་གོ་གནས་པར་བྱས་ན་གྲོལ་

བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྙེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདེན་པར་མེད་ཀྱང་སྣང་གཉེན་འཐད་དོ། །སྒྲུ་མའི་གླང་པོས་སྒྲུ་མའི་གླང་པོ་གཞན་ཞིག་ཕམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་དངོས་དང་། དེའི་སྒྲུབ་པ་ལ་

@192A ཞེས། །དབང་བྱེད་བའི་སྐོམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་སྦྱིན་པ་སོགས་སོ། །འགྲེལ་བ་ལ་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྟུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཉེས་པའི་བཟོད་པས་བསྟུས་པ་འཁོར་

གསུམ་རྣམ་བར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་དག་སོ་སོར་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོར་རི་རི་རི་སྐྱ་མགོ་སྤྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་བསྟུས་པ་གང་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་ལྡོག་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཅམ་སྟེ།

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་དོན་ནི། རྟེ་སྟོང་གྱི་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེར་དྲུག་དྲུག་བསྟུས་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་ལམ་བསྟན་ནས། སྐབས་གཞན་དུ་ནི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་སྟོན་ཚུལ་

གཞན་གྱིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་སྡེ་ག་བསྟལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་རེ་རེར་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་

ལམ་རྟེ་སྟོང་དེ་རྗོགས་པར་སྐྱེས་པ་ན་མཐོང་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྣེན་ཅིང་འབྲལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་སྟེ། འབྲས་བུ་

མཐོང་སྤངས་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤངས་པས་སོ། །རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་རྩད་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དག་ཉིད་ཀྱིས་སོ་

དྲྭག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་སོ་དྲྭག། །གཟུགས་ཀྱི་

@192B ཁམས་ཀྱི་སོ་དྲྭག། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སོ་དྲྭག་རྣམས་སུ་དབྱེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ལ། མཉམ་གཞག་གཉིས་སྐྱེ་བས་བསྟོད་ལ། རྗེས་ཐོབ་རྣེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་གཉིས། རིམ་

བཞིན་ཤང་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། དེ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྟོམས་འཇུག་དགུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་ཤེས་གེ་རྣམ་པར་བསྟྲིངས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སློམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི་མདོ་ལས། རྣེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་

གཉིས་ལྷག་ལས་དང་མཐུན་པ་དང་ལྷག་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་པ་ལ་ཡང་སྔར་ལྟར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་

རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྟོམས་འཇུག་དགུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་

རྣམ་པར་བསྟྲིངས་པ་ལ་སློམས་པར་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་རྗེས་ཐོབ་ལ་འཇུག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྟྲིངས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སེང་གེ་བསྟྲིངས་པ་རྣི་(DvA)གས་གཞན་གྱིས་བགེ་ཚ་བ་མེད་པ་ལྟར་མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་

འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་པའི་དུས་ཕྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལའོ། །རྗེ་ལྟར་ན། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལྡོག་དང་མཐུན་པ་དང་།

སྐྱེ་བ་འགགས་པས་རྒ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བྱང་གི་ལྡོག་དང་མི་མཐུན་པར་རོ། །དེ་ལ་སྟ་མས་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་སོགས་རྣམ་བྱང་ལྡོག་འབྱུང་དང་། གཉིས་པས་རྒ་ཤི་གང་ལས་བྱུང་ཞེས་སོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ལྡོག་

@193A ཞེས། །མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡོག་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་ཅེ་ན། འཁོར་བའི་འཇུག་པ་རྒྱུ་འབྲས་སྣུག་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལྡོག་མཐུན་དང་ལྡོག་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ།

འཁོར་བའི་ལྡོག་པ་རྒྱུ་འབྲས་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་བྱང་ལྡོག་མཐུན་དང་ལྡོག་བརྟེག་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྡོག་མཐུན་དུ་བསྟོམས་པས་ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་རང་

བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྡོག་བརྟེག་ཏུ་བསྟོམས་པས་ནི། སྣུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཁོང་

དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་ཚ་ཤི་དག་ལས་ཉོན་ཅི་འབྲས་བུ་སྟེན་

པ་མཐར་ཐུག་པའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དུ་བསྒོམས་པས་ལམ་བདེན་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་རྩ་བ་གཅོད་ནུས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེ་ལུགས་བརྒྱུད་ཀུ་བསྒོམས་པས་འགོག་བདེན་གྱི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ཚ་ཤི་འགགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངག་དོན་ནི། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་

ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། མཉམ་གཞག་ཏུ་སེང་གེ་རྣམ་པ་བསྒྲིངས་ལ་སློམས་པར་ཞུགས་ནས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ལ་དབང་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ནང་གི་

@193B ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཙོ་ཙོའི་ངོ་བོ། །ཚོ་དུ་ཞེག་ལ་རྫོགས་པ། ས་མཚུངས་སྦྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མ་རིག་པ་ནི། གང་གི་དབང་གིས་བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་

རྟོངས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས། འདི་མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་གང་ཡིན་ཞེན། སྒོམ་སྤངས་ཁོན་ཡིན་པས་ལྷག་པ་མི་འཐད་དེ། མཐོང་སྤངས་ཀྱི་མ་རིག་པས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་ངན་

པ་བསྒྱིད་དེ་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གསང་མ་ཁན་པོ་སོགས་མཐོང་སྤངས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་དགྲ་བཅོམ་ཡང་ཐོབ་པས་ལྷག་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་ལྷག་

པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་གྱུར་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་མཐོང་སྤངས་ཡིན་པས་ལྷག་པ་བྱད། དེ་བས་ན། འདི་ལ་མཐོང་སྤངས་དང་སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་འཐད་ལ་དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་སྤངས་ཞེ་

ན།། ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་གང་ཡང་རིལ་གྱིས་སྤངས་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་སོགས་སོ། །འདུ་བྱེད་ནི། མ་རིག་པ་དེའི་དབང་གིས་བསགས་པའི་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་དེས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གང་ལ་བཏོས་པའི་ཀུན་གཞིའི་

རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་རྣམ་ཤེས་མའི་མངལ་དུ་ཉིད་འཚམས་སྨྲར་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི། མིང་

གཟུགས་འཕེལ་བ་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་བྱུག

@194A ཞེས། །དོད་པས་སོ། །རིག་པ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཕྲད་པ་ལས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོད་པར་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའོ། །ཚོར་བ་ནི་རིག་པས་ཡོངས་སུ་སྨྲའ་པ་དང་མཐུན་པར། སིམ་གདུང་བར་མཉམས་སུ་བྱོང་བའོ། །སྲེད་པ་ནི་ཡང་སྲིད་དོན་དུ་གཉེར་

པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །ལེན་པ་ནི་སྲེད་པ་བྱེ་བྲག་པ་འཆི་ཁའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཕྱི་མིའི་ཕུང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའོ། །སྲིད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ལེན་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་གསོས་བཏབ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་མངོན་པར་གྲུབ་པར་

བྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་བའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་ཕུང་པོ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པས་སོ། །ཤ་ཟའི། ན་ཚོད་དང་སྦོག་གྱུར་བའོ། །ཤ་ཟའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། མ་ཏྲས་པར་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མ་རིག་པ་

ལ་རྒྱུན་གཞན་མེད་ན་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་མ་རིག་པ་ཡན་ཆད་དང་པོ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་སྟ་མ་སྟ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་དུ་བཞག་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་མ་རིག་པ་

སྔ་མ་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དུས་ཌི་སྲིད་གཅིག་ལ་ཚར་གཅིག་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེན། ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི། སྲོན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོངས་

སྤྱ་རྫོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་བསགས་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཚེ་རབས་བཞན་གྱུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ནི་ཚེ་བར་པ་ལ་རྫོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྲོན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

@194B རོ། །སྲེད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་གསུམ་ཡང་ཆོ་བར་བ་ལ་རྫོགས་ཏེ། ཆོ་རབས་སྤྱ་མའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་ཆུན་ཅན་ཡིན་ཅིང་། ཆོ་རབས་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བ་འགྱུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་ན་ཤི་ནི་ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་རྫོགས་ཏེ། ཆོ་འདིའི་ཐ་མ་སྲིད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཆུན་

ལས་སྐྱེ་བ་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བའི་ཆུན་ལས་ཀྱང་ཆ་ཤི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི། བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཀྱི་མིང་གཟུགས་འདི་དག་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་སྟ་རོལ་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་

ནས་སྡུང་འགྱུར་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་ཚེ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་སྲིད་ལ། ཆོ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་དང་རྒ་ཤི་རྣམས་

ནི། ཆོ་འདིའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག

པ་མིན་གྱི། སྐྱེ་བ་སྟ་མའི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཆོ་འདིའི་སྔོད་ལེན་སྔོད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་མིན་གྱི། ཆོ་སྟ་མའི་སྔོད་ལེན་སྔོད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཆོ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་ཡན་ལག

བཟུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེའི་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ནི་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡན་ལག་བཟུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ཡང་ཡོད་དེ། གང་གི་ཚེ་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་

བར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེའོ། །འགའ་ཞིག་མི་མཚུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཁམས་དང་ས་གཞན་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་དང་། མིང་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནས་སྲོད་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་ས་བ་ཁོ་ནར་གཏོགས་པའི་

@195A ཞེས། །ཕྱིར་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྨིན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་གྱི་ཆོར་བ་ལས་གཞན་གྱི་སྲོད་པ་མི་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གང་དུ་ལས་གསོག་པའི་རྟེན་དེའི་

རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པ་ཡང་ཤས་ཆེར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་དུ་སྐྱེས་བ་དེ་ཡི་ས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེའི་ས་པ་

ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་མངོན་པར་གྱུར་པའི་ཉུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གསུམ་པ་སྐོམ་ལས་རྩེ་སྲོར་ལ། གཉེན་པོ་སྐོམ་ལམ། སྤང་བྱ་རྣམ་ཏོག། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་

ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་བརྟེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྟེན་སྐོམ་པའི་ལམ་འཆད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྡོང་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པ་ནི་གྲུབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་འོ། །དགོས་པ་ནི་གོ་སྟྲ་བས་སོ། །རྩ་བ་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་དང་། ཚོགས་གྲི་དོན་གཉེས། དང་

པོ་ལ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུལ། ཐོད་བརྒལ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེང་གེ་རྣམ་པར་བསྒྲིས་པ་གང་ཞེན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན།

སྟིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་བཅས། བདེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་བསྒྲུབས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་འདུ་ཤེས་དང་

ཆོར་བ་འགོག་པ་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་

@195B མཐར་གནས་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སོང་ཞིང་འོངས་པ་སྤྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་པ་བསྒྲིངས་ཕྱགས་གཉིས་དང་ཡང་མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣི་ཐོད་བརྒལ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་རྣས། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ཉེ་བར་

བསྟན་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྣོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཡར་སོང་བ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤྲེལ་བའི་དངོས་གཞི་ཐོད་པ་རྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཕྱགས་གཅིག་དང་། ཡང་མདོ་ལས། འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག

པ་ལའོ། །ཞེས་པ་རྣས་སྲིད་རྩེ་བར་ལ་སྣོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡར་སོང་སྣོམས་འཇུག་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤྲེལ་བ་དང་། ཡང་མདོ་ལས། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མར་འོང་སྣོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤྲེལ་བ་

སྟེ། དེ་ལྟར་ཕྱགས་ལྔ་མདོ་ལས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མཐར་གནས་ཀྱི་སྣོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྣོམས་པར་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། འདིའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱགས་དང་པོ་གཉིས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་ཀྱི་རིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པར་ཁྱད་

པར་མེད་ཀྱང་། སྔ་མ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ཐོད་རྒལ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ལ་ཆེས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དང་པོ་དང་གསུམ་མཐར་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དེ་ཡར་སོང་བ་ཙམ་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ།

སྒྲོར་བ་ལ་དངོས་གཞིའི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། རང་གི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱད་དམ་དགུ་ལ་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་གཞན་སྤེལ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་འབྱོར་པ་དང་མ་འབྱོར་པའི་ཁྱད་པ་

@196A ཞེས། །ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫ་བའི་ཤང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱར་བ་ཕྱགས་གཉིས་དང་ལྡན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱགས་ཐ་མ་དངོས་སུ་བསྟུས་ཤིང་། བར་པ་གཉིས་དང་མཐའ་བསྟུས་པའི་ཀུགས་ཀྱིས་གོ་སྒྲ་བར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་བསྟུས་

པར། ནས་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཁོང་ནས་འདེན་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བར་ཕྱགས་བཞི་པ་ཡང་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། ཕྱགས་གསུམ་པ་ཕྱགས་དང་པོ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་གོ་སྒྲ་བར་དགོངས་ཏེ་དངོས་སུ་མ་བསྟུས་སོ། །འདི་དག་ལ་ཀ(N+TI) བ་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་

མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་སེང་གེ་བཟང་པོའི་གཞུང་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་ལ་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། གང་ལ་སྤྲེལ་

བའི་གཞི། གང་སྤེལ་བའི་དངོས་པོ། །རྗེ་ལྟར་སྤེལ་བའི་ཚུལ། དགོས་པ།

ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སློབ་མས་པར་འཛུགས་པ་དགུ་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སེམས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་

ནང་ནས་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། འདི་དག་དང་སྤེལ་ཏེ་སྐོམ་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩ་ལ་རྩོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་གྱི་སློབས་འཇུག་དགུ་ཀ་ལ་ནི་མིན་ཏེ། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་རིགས་མི་

འདྲ་བ་མེད་པས་ཐོད་བརྒལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་སེམས་ནི་སློབས་འཇུག་དགུ་ཀ་དང་སྤེལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་གཞི་ཕྱགས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྗོགས་པའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སློབས་པར་འཇུག་གོ །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལའོ།།

@196B ཞེས་པ་ནས་སྤྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ལ་སློབས་པར་འཇུག་གོ །དེ་ལས་འགོག་པ་ལ་སློབས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་པའི་བར་ནི། ཡར་སོང་འགོག་པ་སྤེལ་བའི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཡར་སོང་འདི་ལ་གནས་བཅུད་བྱུག་ལས་མེད་དོ། །འོ་ན་སྤྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་

ཡང་སྲིད་རྩེ་ལ་སྐྱོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་ཆེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་གནས་བཅུ་དྲུག་ལས་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྲིད་རྩེའི་མཐུག་གི་འགོག་པ་ལས་ལངས་སྲིད་རྩེར་ཆུད་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྒེལ་དགོས་ལ།

ཆུད་ཆུང་མ་བྱས་ན་དེ་མི་ཆུས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཆུད་ཆུང་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཆུད་ཆུང་བྱས་པའི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོམས་པར་ཞུགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡར་སོང་གི་གནས་སུ་བབྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྒེལ་དགོས་ན་

བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྒེལ་དགོས་པ་སོགས་སུ་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་ཟཕད་པས་ཀྱང་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡར་སོང་གི་རྗེས་སུ་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་སྒེལ་བ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣ་འགྲེལ་གང་དུའང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག

ཆུད་ཆུང་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་འགོག་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཞེ་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་བར་མ་ཆད་དུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ཆུས་པའི་ཕྱིར་སྲིད་རྩེར་ཆུད་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མཚམས་འཇོན་ཀྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

འདོད་སེམས་ནི་ཡར་སོང་མར་འོང་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་འཇོན་ཞིང་། དེའི་སྟ་རོལ་ཀྱི་སྲིད་རྩེ་ནི་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་ཡར་སོང་མར་འོང་གང་གི་ཡང་གནས་སུ་བབྱང་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ་

ཞེས་འཆད་དོ། །ཀུན་ཆུང་གི་དགོས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་རྒྱས་པ་དང་།

@197A ཞེས། །འབྲིང་དང་། ཉི་ཁྲི་ལས་ནུབ་ཆུང་མེད་པར་སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པའི་མཐུག་ཐོགས་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དང་པོར་སྒོམ་བཟམ། དབང་པོ་རྣུལ་པོ་ལ་ནུབ་ཆུང་དགོས་ལ། ལེགས་པར་བྱང་བ་དང་།

དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལ་ནུབ་ཆུང་བྱེད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་། སྒོར་བ་དང་དབང་རྣུལ་ལ་ནུབ་ཆུང་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྗུན་གྱི་རིབ་མ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག

པ་ལས་ལངས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྒྲུབ་བའི་ཚེད་དུ་སྨར་ཡང་སྲིད་རྩེར་ལོག་སྟེ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྲིད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་སྣོམས་པར་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འོང་ཀྱང་ཕལ་ཆེ་བ་

དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གང་དུ་ཡང་སྲིད་རྩེའི་རྗེས་ཀྱི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས། འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པ་མ་གཏོགས། སྲིད་རྩེར་ནུབ་ཆུང་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་

རྩ་འགྲེལ་དུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས། སྲིད་རྩེར་ནུབ་ཆུང་བྱས་པ་དེ་གང་གི་གནས་སུ་བགྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་རྩོད་པའི་གཞི་མེད་དོ། །འོན་འགྲེལ་བར་དེ་ལས་ཡང་ནས་དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་

པས་ནུབ་ཆུང་བྱེད་པར་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེན། མིན་གྱི་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལར་སོང་གི་མཐུག་གི་འགོག་པ་དེ་ལས་ལང་ནས་སྣར་ཡང་སྟོམས་འཇུག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མར་འོང་གི་ཐོག་མའི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་

@197B འཇུག་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་དམིགས་ཏེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཉིད་འཆམས་ཕྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལྷས་པ་འཆམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་སེམས་དེ་ནི་ཡར་འོད་དང་མར་འོད་གཉིས་ཀྱི་

འཆམས་འཇོམ་ཡིན་པར། གང་གིའང་གནས་སུ་བགྲང་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་མར་འོང་གི་ཐོག་མ་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལའོ། ཞེས་པའི་བར་དུ་སྟེ། དེ་ནས་མར་འོང་འདི་ལ་

གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །འོན་སེམས་ཞེས་པ་འདི་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། གསེར་གྲིང་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་དང་། འདོད་པ་ལ་ནི་མི་དགེ་

བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་

པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རིགས་པ་དང་། ཐ་པ་དང་། ངན་པ་དང་། རྩི་བ་རྣམས་སྐྱག་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱ་མ་ཙམ་དུ་ལྟ་བའམ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་རྣམས་སྐྱ་མ་ཙམ་དུ་ལྟ་བའོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། བོད་ཁ་ཅིག་ཀྱང་དེ་ལྟར་

སྐྱ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་སེམས་རང་དགའ་བ་ལ་སྐྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅོར་པ་སྟེ། དེ་དག་གང་ཡིན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འགལ་བས་ཐོད་རྒལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སློམས་པར་འཇུག་པའི་གནས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་བཏང་བ་དང་ཁས་ལྡངས་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་

དང་། ཐོད་བརྒལ་སློམས་འཇུག་སྤོམ་ལམ་ཅི་སྟྲོར་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འདོད་སེམས་སུ་ཐལ་ཏེ། འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་དམྱལ་བ་སྟུག

@198A ཞེས། །བསྟལ་བར་དམིགས་ཤིང་དྲན་པའང་འདོད་སེམས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་འདོད་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་ཞེ་གནས་ཀྱི་ཚར་གྱུར་པའོ། །འོ་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་སུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མཉམ་བཞག་མིན་པ་ཞེས་

གསུངས་པ་ནི། མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་གྱི་མཉམ་བཞག་མིན་ཞེས་པ་མིན་གྱི། སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱོག་པ་ལ་མཉམ་བཞག་མིན་པའི་ས་པར་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མཉམ་

པར་བཞག་པའི་ས་པ་མིན་ཞེས་པའོ། །ཐོད་བརྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་དག་སྒོམ་ལམ་དངོས་སམ་དངོས་མིན་ཞེན། དངོས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཕྱིར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ནི། ཕྱུགས་གཉིས་གཉའ་ཞིང་གཅིག་གིས་སྤྲོལ་བ་

ལྟ་བུ་ནི་མིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་སྒོམ་ལམ་པའི་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་གང་རུང་གི་དེ་བར་སྐྱེས་

པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་འདྲའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་དགོས་པ་ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྩ་ལ་སྦྱང་བ་དང་། དགེ་སར་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་

བྱ་བའི་ཚེད་དུ་འཇུག་གོ །ལྟ་པས་འཚམས་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་འཇུག་སྟེ། མཐོང་ལམ་རྩེ་སྟོང་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་དབང་དུ་བྱེད་པ་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཡིན་ཅིང་། སེང་གེ་རྣམ་བསྒྱིངས་ཞེས་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་

ཐོག་ནས་ཐོད་ཆལ་ལ་འཇུག་པར་

@198B བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཐོད་བཏབ་ཀྱི་སྐོམས་འཇུག་གི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་ཁོ་ཐོ་འབའ་ཞིག་གིས་གསལ་བར་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོག་གི་དོན་ལ། སྤྱོར་བ་ཕྱགས་གཉིས་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྐོམས་འཇུག་དགྱུར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་བརྒྱོག་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡར་

སོང་ཞིང་མར་འོངས་ནས་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་གོ །དངོས་གཞི་ཕྱུགས་གསུམ་ནི། སྐོམས་འཇུག་ལ་བར་དུ་ཡང་མ་སྤེལ་བའི་ཡར་སོང་གཅིག་དང་། དེ་ནས་ཡར་སོང་སྐོམས་འཇུག་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་བ་གཅིག་ཙོག་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་

རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟེ་གཅིག་པ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་མིན་པ་གཅིག་གིས་འཚམས་གཟུང་སྟེ་མར་འོད་ལ་ཐོད་ཆལ་དུ་ནི་སྐོམས་པར་འཇུག་གོ །ཇི་ལྟར་ཞེན། འཚམས་འཇོམ་གྱི་འདོད་སེམས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལའོ། །དེ་ནས་

འགོག་པ་གཅིག་པུ་བཆལ་ནས་སྲིད་རྩེ་ལ། དེ་ནས་འགོག་པ་དང་སྲིད་རྩེ་གཅིག་བཆལ་ཅི་ཡང་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་བཆལ་རྣམ་ཤེས་ལ། བཞི་བཆལ་ནམ་མཁའ་ལ། ལྟ་བཆལ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ། བྱུག་བཆལ་གསུམ་པ་ལ། བདུན་

བརྒལ་གཉིས་པ་ལ། བརྒྱད་བརྒལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་ཐོད་བརྒལ་བྱི་སྐྱེམས་འཇུག་ཅེས་བྱ་ཞེན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་བར་དུ་སྤྲིལ་གཞི་དང་སྦྱལ་ཚོས་རིགས་མི་འདྲ་བར་སྟེལ་ནས་འགྲོ་བའི་

ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འགྲེལ་བ་ལ་སྟོང་བ། དངོས་གཞི། མིང་དོན་གྱི་སྐོན་ནས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ཞེས་དྲང་དོ། །སྙ་ཞིག་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐོམ་ལམ་པ་རྣམས་ནི་འོ། གང་ལ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་

@199A ཞེས། །འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་ནས་འགོག་པའི་བར་དུ་འོངས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་ས་འགམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་འོངས་ཏེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ལུགས་དང་

མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་ཆུང་ངུ་ནི་གོ་སླའོ། །འབྲིང་ནི། ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྐྱེམས་པར་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ལ་རེ་

རེའི་མཇུག་ཏུ་འགོག་པ་ལ་སྐྱེམས་པར་ཞུགས་ཏེ་མར་འོང་ཙམ་མོ། །ཇི་ལྟར་ཞེན། ཡར་འོང་གི་མཐའི་འགོག་པ་དེ་ལས་ལངས་ནས་དེ་དང་སྐྱེམས་འཇུག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་དེ་མ་ཐག་པ་མར་འོང་གི་

ཐོག་མའི་འགོག་པ་ལ་སློམས་པར་འཇུག་པ་

ལ་སློམས་པར་འཇུག་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དམིགས་ཏེ། ཡར་སོང་གི་མཐའ་དང་། མར་འོང་གི་ཐོག་མའི་འགོག་སྙོམས་དེ་གཉིས་འཚམས་ཕྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་བྱང་སེམས་ཐབས་

མ་ཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡར་སོང་གི་མཐའི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ཏེ། འཚམས་འཇིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་སེམས། དེའི་འོག་ཏུ་མར་འོང་གི་ཐོག་མའི་འགོག་པ་ལའོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་

བཞིན་དུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ངག་དེའི་ནི། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཐར་གནས་ཀྱི་སློམས་འཇུག་དགུ་ལ་གཞན་མ་སྤྲིལ་བར་ལུགས་འབྱུང་

@199B དང་ལུགས་བརྒྱོག་ཏུ་སློམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོར་བ་ཕྱགས་གཉིས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡར་སོང་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མར་འོང་སློམས་འཇུག་བརྒྱད་ལ་འདོད་སེམས་སྤྲིལ་བ་གཅིག་རྣམས་ལ་སློམས་པར་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྤྱང་ཞིང་ཡོན་

ཁན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཚེད་དུ་དེ་ལྟར་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུམ་པ་ནི། ས་གཞིས་པའི་ཐོད་བརྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚོས་ཅན། མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ཐོད་བརྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་སྒེལ་གཞི་དང་སྒེལ་ཚོས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྒེལ་བའི་སྐོ་ནས་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་ནའོ། །ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། སྐོམ་ལམ་གྱི་རྩེ་སྨྱོར་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལ་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཚན་ཉིད་ཐོད་བརྒལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་ནའོ། །གཞིས་པ་སྒང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ལ་སྤྱིའི་འཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ཉག་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། གཞིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གོ །དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་

གཟུང་རྟོག་དང་། ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཞིས། དང་པོ་ལ་འཚམས་སྦྱར་ནི། རེ་ཤེག་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཤང་པ་དང་པོ་གཞིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། དེ་ནས་གཞིས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བྱུག་སྟེ་ཡུལ་དགུ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ཡུལ་ཅན་རྟོག

པའི་ངོ་བོ་དང་། ཤང་པ་ཐམས་གཞིན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ནི། མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སུ་འཛིན་པས་སྟོན་པས་ཆོས་མདོར་བསྡུས་པ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་

སེམས་ཅན་རྣམས་སུ་འཛིན་པས་ཆོས་རྒྱས་པ་གསུངས་པ་དང་།།

@200A ཞེས། །སྟོན་པས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་ཏེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། །བྱང་བ་འགོག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་སྤོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་

མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་སྙིང་བའི་རྒྱུ་དང་མི་ལྡན་པས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། མ་འདས་པ་དངོས་པར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་སུ་སྤོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་

མེད་པ་དང་།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཞེ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཟེག་ཆེན་གྱི་སྡུང་ལས་འདས་པར་སྤྱོད་བའི་ལམ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གསར་དུ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་པའི་ལམ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་མཐོང་ཟིན་སྤོམ་

པར་བྱེད་པ་

ཉིད་ཀྱིས་སྤོམ་པའི་ལམ་སྟེ་མདོར་ན་དངོས་དང་ལྡོག་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྤོ་ནས་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཡུལ་དགུ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤོམ་སྣང་གཟུང་བའི་

རྣམ་པར་

རྟོག་པ་དངོས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཐག་ཆེན་གྱི་ལམ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་སྤྱན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤོང་ཞེན། སྒོམ་སྤང་ལ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་རྣམ་པ་དགུ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་པའི་ལམ་

གྱི་སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་འདི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྒྱ་བ་ནི། ཤང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དང་།།

@200B ལྟག་མས་ལྷོག་བྱ་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དགུ་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཉན་རང་གི་ཚོགས་ལམ་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བཟལ་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་

གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། །སྤྱོད་ལམ་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོགས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སོགས་དང་།།

མཐོང་ལམ་དུ་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སོགས་དང་། །སྒོམ་ལམ་དུ་མཚན་མར་དམིགས་པ་སོགས་དང་། །མི་སློབ་ལམ་དུ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྒོམ་པ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་

པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒོམ་པ་མེད་པ་དང་། །ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མེད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པས། །གནས་ལུགས་སྒོམ་པ་ཡང་མེད་གཏན་ནས་སྒོམ་པ་མེད་པ་ཡང་མིན་པ་

དང་། །ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་མིན་པ་ཉིད་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པ་དགུའོ། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་གང་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་

ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནམ་གཉེན་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་ནི། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པ་བསྟོང་བའི་

@201A [FIRST] ཞེ། །རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་གང་གིས་ཐེག་དམན་ལ་ལྟོག་བྱར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

འཇིན་རྟག་ལ། ཇས་འཇིན་རྟོག་པ་དང་བཏགས་འཇིན་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཤང་པ་དྲུག་གིས་ཡུལ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་

སྟོན་

ཏོ། །ཡུལ་ལ་ཡང་ཤེས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཉིས། ཐབས་གཉིས། སོ་སྐྱེའི་ལྷ་སྲིན་གཉིས་རྣམས་རིམ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་ནི། ཕུང་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་མ་སྐྱེས་པས་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་བློ་འཕྲུལ་བ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་དུ་སྟོང་བ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་ཉན་རང་གི་ཤེས་རབ་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་དང་། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མོད་པར་རྟོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཇི་ལྟ་བར་རབ་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། བྱང་

@201B སེམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་མར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། བྱིས་པ་རྣམས་འཕགས་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་དག་པ་དང་།

བདེན་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཚན་མར་དམིགས་ཏེ་བསྒྲུབས་པས་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འཕྲུགས་པ་སྟེ་མདོར་ན་ཇི་སྙད་བཤད་པའི་ཡུལ་དགུ་ལ་སྐྱ་མ་མཐོང་སྤངས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཞན་པའི་རྟོག་པ་

ལྷན་སྐྱེས་རྣམ་པ་དགུ་ཚོས་ཅན། སྒོམ་སྤངས་འཇིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤྲོང་བ་ཉིར་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནམ་གཉིན་པོ་ཅན་གང་གི་རང་ཡུལ་གྱི་འཇིན་པ་བདེན་

པར་སྣང་བའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བཏགས་འཇིན་རྟོག་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་ཁཊད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་

པ་ནི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་སེམས་ཅན་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྒྱུ་ཕྱུང་པོ་དག་བདེན་པར་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགུ་ཚོས་ཅན།

སྒོམ་ལམ་དེ་དང་སྦྱང་གཉེན་དུ་འབྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤྲང་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི། ཤད་པ་དང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

@201A [SECOND] ཞེས། །ཡུལ་དང་། ཐམས་ཡུལ་ཅན་བསྟན་ཏོ། །འགྲེལ་བ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་མ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སོགས་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་སོགས་དང་། གཞི་ཕྱུང་པོ་སོགས་སམ་

ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སོགས་དང་། གཉེན་པོ་ཤེར་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སོགས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཡོངས་

སུ་ཤེས་པས་སོགས་དང་། བདུད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཐེག་དམན་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་ལམ་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོངས་པ་དང་། དོན་ལ་སོགས་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་

སོགས་པའི་ངོ་

བོ་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བདེན་པས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་གཉེས་སུ་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོངས་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཡུལ་དགུ་པོ་དག་ལ་དམིགས་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་

བཏགས་

པ་ཙམ་དུ་བདེན་པར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་རྣམ་པ་དགུ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤངས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་

མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ། གཉེན་པོ་གང་གི་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པའི་བདེན་སྣང་གི་བློ་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཞེས་སོགས་ཏེ། ངག

@201B དོན་ནི། གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤངས་རྟོགས་པ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ཕན་ཡོན་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པའི་ལམ་ཆེན་ཡོངས་ཆེན་

པོ་ལ་གནས་

པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ཏེ། སྔ་མ་མཐོང་སྣང་སྒོང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐོམ་སྣང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྣང་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་དེ་དག་གིས་བསྟུས་

པའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་སྤང་པས་སོ། །རྩ་བའི་ཚོགས་དེན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོམ་པའི་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་

འབྲས་བུ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་འཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་མཇོས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཆོས་ཅན་སྟེང་རྟེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་སྐྱེས་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་

ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབད་རྩོལ་མེད་པར་མངོན་དུ་འོད་པའི་རྣམ་པས་བརྟེན་པར་བྱེད་དེ། སྐོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པས་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་རིགས་བཞི་པོ་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡམས་ཀྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པས་སོ།། །།དཔེར་ན་ནད་ཟད་ཅིང་

@202A [FIRST] ཞེས། །ལུས་རྒྱས་ཏེ། དགའ་བས་དབུགས་འབྱིན་པ་ཐབ་པ་བཞིན་དུའོ། །ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་མངོན་དུ་འོང་ཞེན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་བོ་བཞི་པོ་དག་བཞིན་དུའོ། །བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་

པའི་རྩེ་མོ་ལ། ངོ་བོ། །དམིགས་པ་ལ་འོག་རྟོག་པས་ལས་བའོ། །དང་

པོ་ལ་འཚམས་སྦྱར་ནི། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚོགས་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པས་ནི། འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱའོ། །གང་ཞེན། རང་གི་དངོས་འབྲས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པས། སངས་

རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པ་ལ་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འོ། །འདི་མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན། འགའ་ཞིག་ནས་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བར་ཆད་མེད་རྟེ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་

མཆོག་ནས་བསྟན་ཏོ། ངག་དོན་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་རྟེ་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་བསྟེད་པའི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་རྟེ་སྒྲོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འཚམས་

སྦྱར་ནི། དེའི་དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚོགས་དོན་འགྲེལ་བ་ལས་འཆད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་དུ་ཐ་སྙད་བྱ་སྟེ། དེས་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒོ་འདོགས་

གཅོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྟེད་པའི་དྲན་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་བར་ཆད་མེད་རྟེའི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཆོས་ཅན།

@202B དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇིན་སྐྱངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདི་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་རྟ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། གནས་འདི་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཏེ་ངག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་

མེད་རྟའི་དམིགས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་རྟོད་པའི་ཀློག་ཀ་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། མ་གསལ་ན། དམིགས་པའི་རང་བཞིན་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་ མེད་རྟེ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལ་མི་

མཁས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་འཆམས་སྦྱར་ནི། ཆྱེའི་ནོར་ཅན་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི། ཤད་པ་དང་པོ་དགྱེས་ཡུལ་དང་དེ་ནས་ཕྱེད་ཀྱིས་རྟེན་གང་ཟག་དང་། དེ་ནས་ཕྱེད་ ཀྱིས་ངོ་བོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེ་བྱངས་བསྟན་ཏེ། །འགྲེལ་པ་

ལ། བསལ་བྱ་ཟློག་ཀ་དང་། དེ་བསལ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། གང་ཟག་གང་གི་ཞེན། སྒྲི་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་མི་ཤེས་པས་ དངོས་པོར་རབ་ཏུ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །ངོ་

བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བའི་དོན་གཞི་གཅིག་ལ་བསླུབས་པས་མི་འཐད་པ་སེམས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མཐའ་གཞན་དུ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཐ་ཚིག་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གང་ལ་ལོག་པར་རྟོག་ཅེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་

ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པར་གཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་སོགས་སོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་དོན་དམ་

@202A [SECOND] ཞེས། །ཀྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སུན་འབྱིན་པ་དོན་དམ་སྐྱོ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཀ་དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སུན་འབྱིན་

པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱོ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཀ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་དག་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་བདག་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་སྐྱོ་ཅན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་སྐྱོ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཀ་

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟགས་མ་གྲུབ། དོན་དམ་དུ་འདོད། དོན་དམ་དེའི་ཕྱིར་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་འདོད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཁོས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། དོན་དམ་དུ་རྣམ་མཁྱེན་

གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པའམ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་ཐལ་ཆོས་སུ་འགྱོ་དགོས་སམ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་སོང་བར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་ཙམ་ཐལ་ཆོས་སུ་སོང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་

ལ་ཡང་སྨྲར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་ཚེ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་འམ་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ངེས་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱོ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་མི་རྟག

པ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མཆོད་ཅིང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཏུ་ཁོན་ཆོད་པས་མི་མཚུངས་སོ་ཞེན། བདེན་གཉིས་སུ་ཁོན་ཆོད་པ་ཙམ་གྱིས་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་

@202B པ་དང་། དོན་དམ་དུ་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་གང་རུང་ཐལ་ཆོས་སུ་འས་པར་འགྱུར་དགོས་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་བའི་ཚེ། དོན་དམ་དུ་མི་རྟག་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་རྟག་པ་གང་རུང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འས་པར་འགྱུར་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་

དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཐུན་ཀ་ལ་དོན་དངོས་མེད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཡན་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཐུན་ཀ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། བདེན་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར་

དོན་དམ་དུ་མི་འཐད་པས། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཡན་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣང་རོ། །དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་

པར་གཟུང་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས་སོ། །ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དང་། བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་

ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དང་སྤྲོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་སོ། །ཞེས་སྤྲོར་བ་ལ་དང་། སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་པས་སོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་དང་

ཆོས་མེད་པར་ཐལ། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་སོ་ཞེས་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་དང་། དགེ་འདུན་མེད་པར་ཐལ། བཟུགས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་བཀག་པས་སོ་ཞེས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་

དང་། ཐབས་མཁས་མེད་པར་ཐལ། ལམ་སྤྱིན་

@203A ྈ།། །པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་སོ་ཞེས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་བཀག་པས་སོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་

ལ་དང་། རྒག་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ལ་དང་། ལམ་སྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལམ་རྣམ་པར་འབྱས་བུ་མངོན་

སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་སོ་ཞེས་ལམ་ལ་དང་། སྤང་བྱ་མེད་པར་ཐལ། དོར་བྱ་མེད་པས་སོ། །གཉེན་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཏིང་ངེ་མེད་པས་སོ་ཞེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་གཉིས་དག་དང་། མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་

ཆོས་ཅན་མེད་པས་སོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དང་། ཡུལ་སྣོ། པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྒོམ་བྱ་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་སོ་ཞེས་སྒོམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཀྲིད་པར་བྱའོ། །སྟུ

ཞིག་གིས་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་ཏ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ཞེ་ན། འགལ་རྐྱེན་ལོག་རྟོག་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བསལ་ཏ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བའི་སྒོ་ནས། མཐུན་རྐྱེན་དམིགས་རྣམ་ལ་རྗེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་

བསྒྲིད་ནས་སོ། །ལོག་རྟོག་ཇི་ལྟར་སེལ་ཞེ་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པས་སེལ་དགོས་ཏེ། རྩོད་པའི་ཚུལ་བདེན་གཉིས་གང་རུང་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་

@203B ཀུན་རྫོབ་སྐྱོ་ཅན་གྱི་གླན་ཀ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་སྐྱོ་ཅན་གྱི་གླན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་གདབ་དགོས་པས་སོ། །ངག་དོན་ནི། བར་ཆད་མེད་རྩེ་བསྒྲིད་པར་འདོད་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བར་ཆད་མེད་རྩེ་བསྒྲིད་

པའི་འགལ་རྐྱེན་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་ངེས་པར་བསྒྲིད་པ་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མ་ཁས་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་བརྩོད་པའི་དོན་དམ་སྐྱོམ་ཅན་གྱི་གླན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྐྱོ་ཅན་གྱི་གླན་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྐྱོ་ནས་ལན་

གདབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུ་ན། ཤེར་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཞད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་

པའི་རྣམ་པར་ཚཤད་པའོ། །གསུམ་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་

པའི་དོན་དུ་སྐོམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྡོར་བ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བགོད་པས་འཚམས་སྦྱར། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རབ་ཏུད་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩེ་སྡོར་གྱི་འོག་ཏུ་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་

རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་སོ་སོ་བ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་བསྟུས་པ་ཉམས་སུ་ཐྱངས་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་སྦྱངས་ནས་བརྟན་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤོམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྩ་བ་ནི། སྡོར་བ་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དག་དང་། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་རྣེས་སུ་དྲན་པ་དྲུག་དང་། དེ་དག་རྣམ་པར་དག

@204A ཞེས། །བྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟང་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྡོར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་སྟང་ཐོབ་ཟིན་རྣམས་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐོམ་པའི་

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། སྟོང་བ་ཉན་ཚོགས་ནི། སྟེན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འཕོངས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དྲུག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བཅུ་ཡང་ཆུད་པར་སྣུབ་

པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྟོང་ལམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་མཐར་གྱིས་བའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་སྔར་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཐབས་ཤེས་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བའི་སྟོང་ཉས་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོམ་པའི་བྱང་སེམས་

ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་རྫོགས་པ་ལ་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་རྫོགས་པ་དགོས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དོ། ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལྔག་མ་བཞི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པར་རོ། །གཉིས་པ་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ། རྟེན་དགོན་མཆོག་བྱན་པ་ནི། བྱན་པ་ཉེ་

བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ་ལམ་གསུམ་དོན་དམ་པར་བྱན་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆུ་ལམ་གསུམ་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་

པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་པའི་ལམ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ངག་དོན་ནི། བྱན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པར་བྱེད་པའི་

སྒོར་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྟགས་སྟར་

@204B དང་འདྲ། འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བག་དོན་འདི་བཞིན་དུ་ཕྱལ་ཏེ་དགོད་པར་བྱའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་སྟར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། སྟ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དག་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་བདེ་བཞིན་དུ་ལམ་གྱི་གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོང་བ་དང་། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་པོ་ལྔར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་དན་དྲན་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་

ནས་རྫས་སུ་དྲན་པའི། །གསུམ་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པར་བྱད་པའི་སྒོར་བ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟང་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཕྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་

མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ནི་སྟར་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་འབྱེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་དྲུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་

པའོ།། ༥ །།བཞི་པ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་སྒོམ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྤྱོད་བ་ལ། འབྲེལ་བགོད་པས་འཚམས་སྤྱད། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རབ་བྱེད་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་

པའི་སྤྱོད་བ་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དོ། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོམ་པར་སྒོམ་པ་ན། སྟར་ཐོབ་པ་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བསྒོམས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒོམ་ནུས་ཏེ། བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཤེན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་

@205A ཞི། །ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚོགས་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་སྤྱོར་བ་བཞི་པོ་འདི་དག་དབྱེ་གཞི། གང་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དབྱེ་ཞེན། དབྱེ་གཞི་ནི་ས་བཅུ་རྣམས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དབྱེ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པ་དང་། རྣམ་པ་

སྨིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྤྱོར་བཞིའོ། །ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་། ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་ལྡོག་པས་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྟ་

བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་འབད་རྩོལ་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ནས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པའི་སྐད་

ཅིག་སྟོར་ཞེས་བྱའོ། །དག་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་

ཏན་རྣམས་ནི་འབད་མེད་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་རིགས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྟོག་པ་ནས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པའི་ལྟོག་པ་ནས་མཚན་

ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟོག་པ་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྒྱུན་མཐའ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་སྟོང་

ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཟག

མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་དེའི་ཚེ་སྟོབ་ལམ་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་

གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་

@205B ལས་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ཆུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོགས་ནི་ཚོག་དོན་

ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཐ་དེ་ཡང་ལྟོག་པའི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ལ། དངོས་དང་། དེ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འཚམས་སྦྱར་ནི། དང་པོ་སོགས་སོ། རྫ་བའི་ཆོག་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུན་མཐའ་པའི་རྟོགས་

པ་ནི་ཚོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་མིན་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཚོས་རིགས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་སུ་ཀུན་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་སྒོབ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཇི་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་ན། མང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པ་ཡོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཐག་གྱི་འོན་ཀྱང་ཐག་མེད་ཀྱི་ཚོས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དུ་མ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

གཅིག་དམིགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་རྒྱུན་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བ་ངོ་བོས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཙུའི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་

རྣམས་ཡུལ་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་ཀུན་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་གིས་ཀུན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པ་ལ་སྟོང་བ་ནི། བྷ་ཆོས་དང་དོན་ཆོས་ཁྱད་པ་

@206A ཞེས། །མེད་པར་འཁྲུལ་བའི་ཤེར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཀུན་མངོན་ཏུ་བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞུང་འོག་མ་རྣ་འགྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ཡིན་ཅིང་། འདིར་ནི་དེའི་སྐྱབས་བྱ་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་གཅིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ལུང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་ལྷའི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་ལ་དབྱེར་མེད། ཆོས་དབྱིངས་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་

ཡིན་པར་མ་ཟད་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོཉིད་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཟད་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས་གང་གིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་སུ་གྱུར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དེ་

བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ་། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ལུང་འདིས་ཆོས་ཉིད་དངོས་པོ་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཏླྀཀ་བྱེད་གཞན་དག་གིས་འཆད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་གཅིག

གི་ཆོས་ཉིད་དེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཅེས་པར་བཤད་ན། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྱུར་པ་བཀག་པའི་ཆ་དེ་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྱུར་པ་བཀག་པའི་ཆ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བས་བྱངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་

མེད་ལ། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདུས་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞི་མ་གྲུབ་པས་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདུས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་

@206B པ་འཚམས་སྦྱར་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་སོགས་སོ། རྟ་བའི་ཚོག་དོན་འགྲེལ་བས་འཆད་པ་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་པ་ཆོས་ཅན། སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།

སྟོན་གྱི་སྒོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་པར་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཐུས་དེ་ལྟར་ནུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ཞེས་སོགས་སོ། གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྣང་ཅིག་སྟོར་ལ། འཚམས་སྦྱར་ནི།

དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྟ་བའི་ཚོག་དོན་འཆད་པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་པའི་སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོར་བ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་

པར་སྣེའི་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པར་བྱུང་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ད་ལྟ་བའི་སྐྱོན་རྣམས་པའི་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་གྱི་ཚེ་རྟོགས་ཞེན། གང་གི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཉན་པོ་བསྒོམས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་

ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྣེའ་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སྟོན་ཀའི་རྒྱུ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེའོ། གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་ལ། འཚམས་སྤྱད་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་

སོ། རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འཆད་པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོང་ཐ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་རྣམ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་སྐོབ་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག

@207A ྅།། །ཡིན་པས་ནའོ། དེ་ལྟར་ཤེས་ཤུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནས་སྐྱབ་པས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་ལ། འཚམས་སྤྱོར་ནི། དེ་ལྟར་

སོགས་སོ། རྣ་བའི་ཚོག་དོན་འཆད་པ་ནི། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྤྱོད་བ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་རྟོགས་པའི་

སྟོབ་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ན་དེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡུན་རིང་མོ་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བདེན་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེར་

ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་པའི་རྣམ་བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ༥ །།གསུམ་པ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་པས་འཆམས་

སྟུར། འབྲལ་བ་ཅན་གྱི་རང་བྱིད་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྣང་ཅིག་སྤྱོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཆོས་སྐུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་སྤྲོས་པའི་སྣང་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུར་

མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། དང་པོ་ལ་སྐུ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུམ་མོ། དང་པོ་

ལ་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་བཏགས་དཔྱད་པ་

@207B བ་དང་གསུམ་མོ། དང་པོ་ནི། གཞན་དགག་ན་རེ། འཕགས་པ་ལྷར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་དང་སྤྲུལ་བའི་སྐྱ་སྟེ་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྒོམ་དཔོན་ལྷར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིར་གཅིག་པོ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་སྐྱ་ལོགས་པར་རྣམ་པར་བཞག

ན་སྐུ་བཞི་ཁོ་ནར་བཞེད་ཀྱི། སྐུ་གསུམ་དུ་མི་བཞད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྒོམ་དཔོན་སྐུ་གསུམ་དུ་མི་བཞེད་ན། འབྲེལ་ཆེན་དུ། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་སྐུ་ནི་གསུམ་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །འཕགས་པ་ཡང་

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་། གཟུགས་སྐུ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐུ་ལོགས་པར་བཞེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་མཐོང་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་སྐུ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་

ལ་ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ལྷར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཅིང་། ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅན་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པས་སྐུ་ལོགས་པར་མི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སྐུ་ལོགས་པར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ངོ་བོ་

ཉིད་སྐྱ་དང་། གཟུགས་སྐྱ་རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ཁོངས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་འཁོར་གསུམ་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་སྐྱ་ཡིན་ན་སྐྱ་མིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་སྐྱ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ཅིང་སྐྱའི་དོན་ནི་

ལུས་ཀྱི་དོན་ནམ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལ་སྐྱ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་དེ་བཏགས་པ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྲི་སྣང་བར། དེ་ལ་སྐྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་ནས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་

@208A ཞེས། །པས་སོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་ལྟ་དང་སྒོ་བའོན་གཉིས་ཀ་ཡང་། མདོར་བསྡུ་ན་རང་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་དང་། གཟུགས་སྐྱ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སྐྱ་གསུམ་དང་། ཆོས་སྐྱ་ལ་སྤྲངས་པའི་

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། རྟོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སྐྱ་བཞིར་དབྱེར་རྟུང་བར་བཞེད་པ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་གཞུང་གི་འཆད་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་

མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པས། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་སྐྱར་བཞག་པའི་སྐྱ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་གཉིས་

ལས་གང་རུང་ཞིག་བསྟན་ན་བསྟན་མཉམ་

དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐུ་ལ་ལོགས་པར་བཞག་པའི་ཚེས་སྐྱར་འཆད་པ་ཡིན་ན། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། སོགས་ཀྱང་དེ་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་བས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་

མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཁོ་ན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་ལ་སློབ་དཔོན་ནི་གཞུང་དེ་གཉིས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་མིན་གྱི། དང་པོས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། གཉིས་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཚེས་སྐྱར་

བཞག་པ་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་པས་འདིར་སྐུ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཙམ་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་གི་བརྒལ་ལན་ནི་ཆོག་དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་ནུས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་མཚན་ཉིད། སྟོབས་སོགས་བྱལ་

@208B འབྲས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དེ་བཞེན་ཉིད། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ངེས་པ་ལྡ་ལྡན་གྱི་གཟུགས་སྐུ་མཐར་ཐུག་སྤྲུལ་སྐུའི་མཚན་ཉིད། བསོད་ནམས་ཀྱི་

ཆོག་ཀྱི་བདག་འདུས་གང་ཞིག །སོ་སྐྱེ་ལས་དག་ལ་ཡང་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྐུའོ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་བྱུང་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་

ཤེས་མཐར་ཐུག་གོ །འདི་དག་གི་སྟོན་པ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འདིར་མངས་པས་འཇིགས་ཏེ་མ་བྱེས་སོ། །གསུམ་པ་དངོས་བཏགས་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སངས་རྒྱས་མིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་མི་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བཏ་

ཅོལ་ཏེ། མཁྱེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ར་མ། མཁྱེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོབས་སོགས་བླ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་མངའ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་འདིའི་བདག་ཉིད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མི་གནས་པའི་སྙ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཡིན་པར་ཐལ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འགོག

བདེན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙེན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླར། ཇི་ལྟ་བུ་ཉ་ོས་གཞི་གཙང་

མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་

@209A ཞེས། །ལྷར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་མཚམས་མེད་མི་སྡིད་པར་ཐལ་

བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་སྡིད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་དངོས་སུ་ཆོས་འཁོར་མི་བསྐོར་བས་ཁྲག་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་སངས་རྒྱས་མི་སྡིད་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱུད་ཟློའི་ལུང་དེ་ནི། ཇི་ལྟར་བཅོ་བྲུ་རྟ་ལྔའི་ས་གཞི་གཙང་

མ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་འཆར་གྱི་ས་ཐལ་པ་ལ་མི་འཆར་བ་ལྟར། གདུལ་བྱའི་སེམས་ལས་དག་ཅིང་གཙང་བ་ལ་གཟུགས་སྐུའི་གཟུགས་བརྙན་ནམ་རྣམ་པ་འཆར་གྱི་མ་དག་པ་ལ་མི་འཆར་ཞེས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའི་དཔེ་ཙམ་

ཡིན་གྱི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བརྒྱ་བྱིན་མིན་པ་ལྟར། གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་མིན་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་པས་སྐྱེ་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་གིས་རྒྱུད་མ་རྟུངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག །གཉིས་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་དེ་ཡང་སོ་

སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཇི་ལྟ་མཐུན་པ་དང་ཇི་སྙད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ཉིད་འཇལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་

ནི། ཇི་སྙེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཆོས་ཅན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་འཇལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་པ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་མིན་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་མིན་ནོ། །འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་

@209B པར་བྱ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་པར་འཇལ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟེད་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་

ཡིན་པ་བྱད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། དེས་དངོས་སུ་རྟེད་དོན་ཡིན་དགོས་པར་སོང་བས། སྒྲ་གྲུ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་དེ་སྒྲ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་རྟེད་དུ་ཐལ།

དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་དའེ་དངོས་སུ་རྟེད་

དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་

སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་གཞལ་ན་དེས་དེ་དངོས་སུ་རྟེན་དོན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྟེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ། རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་གཉིས་སྣང་

ཀྱབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་

ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གང་སོང་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྣང་ཀྱབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བས་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་སྣང་ཡོད་ན་ཡུལ་དེ་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

ཚད་མར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་

གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ཡང་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་ཤེས་དེ་ཡང་སྒྲུགྱའི་སྟེང་དུ་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་གཉིས་སྣང་མེད་ལ། སྒྲུགྱ་དང་བདེན་མེད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་ལ་གཉིས་སྣང་

@210A ཞེས། །ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མིན་ནོ། །འདི་དག་གི་དག་གསུམ་རྒྱུ་མཚན་པར་གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་

ཀྱི་ཚད་མ་མི་འགལ་ན། དེ་དག་གི་དངོས་སུ་རྟེན་གཉིས་ཀྱང་མི་

འགལ་བར་ཐལ། འགལ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གང་ལ་བྱ་ཞེན། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀ་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །དེས་ཇི་སྙེད་ཡང་འཇལ་ལ། ཇི་སྙེད་པ་ཡང་འཇལ་མོད་ཀྱི། ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་ཁྲ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོ་འཛིན་ཡང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། དེ་

ལ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོས་དབྱིངས་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བྱ་ལ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡུལ་འཇལ་ཚུལ་གྱི་ལྡོག་པའི་སྐོར་ནས་ཡེ་ཤེས་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་

འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་དེས་ཚོས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་རིམ་སྤྱ་མཚད་པར་དམིགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ། ཚོས་ཅན་མཐའ་དག་གི་ནང་སེལ་གྱི་དབྱེ་བ་མ་

འདྲེས་པར་རྟོགས་པའི་ལྡོག་པ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྐོ་ལྡའི་སྣང་བ་ལ་འདོད་དགུར་དབང་བསྒྱུར་བའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལྡོག་པ་ནས་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྐོ་བ་དཔོན་མ་

ཀ་ཅི་ཏྲིས་བཤགས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཡེ་ཤེས་དེ་

@210B དག་གིས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པ་མེད་པར་འཇལ་ཞེན། འདི་ལ་སྟོན་ཀྱི་སློབ་དཔོན་དག་གི་འཆད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་མོད་ཀྱི་གཞུང་འདིར་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་གསལ་རིག

གི་ཆ་དང་། ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཆ་གཉིས་དབྱེར་མི་རུང་ན། སངས་རྒྱས་ལ་རང་རིག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བར་བྱེད་བོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འཐད་དོ། །དེ་ཡང་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་པ་སྣོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་སོ་སྐྱེས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་གསུམ་དུ་མཐོང་བ་སྣོད་པར་ཐལ་བའི་

ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་གྱི་ཇི་ས་གཞན་ནི་མིན་ཏེ། ཇི་ས་གཞན་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་དང་དུས་མཉམ་ཁྱེད་ཇི་ས་གཞན་ཡིན་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐྱུར་ལ། ངེས་ན་སངས་རྒྱས་མིན་པར་ཐལ་བའི་

ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མིན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་མི་འགལ་ཏེ། རྟོག་པ་དང་དེ་སྲོང་རང་རིག་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་བྱེབ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཏུའོ་

ལས་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོའམ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་ལེགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དེ་དག་སྣྲུབ་པའི་ཆུས་པའོ། །དེ་ལ་སྔ་མ་དངོས་དང་། ཕྱི་མ་བཏགས་པ་བའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། རྣེན་སྐྱའི་

@211A ཞེས། །དབྱེ་བ་དང་བཅེན་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལཆད་དོ། །དེ་ལ་རྩ་བ་ན་

འཕགས་པ་ལྷར་ན་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྣམ་

པར་དག་ཅིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་འཆད་ལ། དེ་ལྷར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སྒོབ་དཔོན་ལྷར་ན། ཐུབ་པའི་

ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི་སྒོབ་ལམ་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དག་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་བྱུང་ཅིང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒོ་བྱང་བྱི་བྱེ་མས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་དག་གི་རང་

བཞིན་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚོས་དབྱིངས་སྐྱེ་བ་

མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །འགྲེལ་པ་ལ་དངོས་དང་། ཚོས་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་ལོགས་སུ་བཞག་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་

ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཚོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་འདི་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་རྣམས་

བློ་བུར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཚོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྐོར་ནས་

@211B འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱས་པ་ནི་མིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་ཚོས་ལ་དྲི་མ་བསལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་པ་ཡིན་ཅིང་། རང་ཉིད་བཅོས་མ་མིན་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ངོན་གྱིས་

ས། །གཉིས་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཙམ་སོགས་སྣས་པ་ལ། སྐུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་སྐུ་ལེགས་པར་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་

དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱང་། ཐ་དད་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དོ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཇི་ལྟར་མོས་པས་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་

ཚུལ་ཐ་དད་པས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན། སྐུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལྟགས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་

ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པས་དབེན་བྱར་ལས། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན། ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཁྱད་པར། དེ་ལ་རྟོད་པ་སྣང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞུང་འདིས་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་པར་བཤད། མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག། བསྟན་པར་འདོད་པ་ལ་རྟོད་པ་སྟང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྟ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོགས་སོ། །འགྲེལ་པ་ལ།

ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་བསྡོམས་ཏེ་སྐྱོར་

@212A ཞེས། །བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཕལ་ཆེར་སྡུར་བཤད་ཟིན་ལས་ཡར་མི་འཆད་ཅིང་། སྡུར་མ་བཤད་པ་རྣམས་འདིར་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟེ་ཚན་ཉིར་གཅིག་གི་སྡུང་ཟད་པར་ལ་བརྒྱད་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་

ནས་དམིགས་པའི་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོང་བ་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཁིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་དོན་ནི། རླུང་མི་འཆད་པར་ཁྱབ་པར་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཟད་པར་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་རྟེན་ལ་ལུས་རྟེན་ནི། མཛོད་ལས།

གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སེམས་རྟེན་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ལ། མཛོད་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་

པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་དོ། །བཞི་པ་དམིགས་པ་ལ། སའི་དམིགས་རྟེན་མ་བཤད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར། སྟོང་ཆུ་གཙང་མས་བཀང་བ་དང་། མེ་སྣར་བ་དང་། རླུང་ལུས་ལ་ཡོག་པ་དང་། ཆོས་སྐྱོན་ཡོས་དཀྱིལ་

འཁོར་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོས་བྱས་པ་དང་། མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བུ་གས་ནས་ནམ་མཁའི་མཐོར་མཐོང་བཏོད་པ་དང་། བུམ་པའི་ནང་དུ་མར་མེ་བཞག་པའི་འོད་བུ་གའི་དོས་ནས་རྩེ་ག་པ་ལ་པོག་པ་རྣམས་སོ། །ལྟ་པ་སྟོང་བའི་ཚུལ་ནི།

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་རྟེན་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། ཆུ་ཞེས་སོགས་སོ་སོའི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྟྲངས་པ་མ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྟར་སྟྲངས་པ་བྱས་པ་ལ་ནི་

@212B དམིགས་རྟེན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རང་བཞིན་མངོན་དུ་འགྱུར་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ལེགས་མཐོང་བཞིན་ནོ། །དྲུག་པ་མཚན་མ་ལ། འཛིན་པའི་མཚན་མ་ནི། སྟ་མ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་རྟེན་གཡོ་བའི་རྣམ་བཅན་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན། བསྒྲིད་ཀྱང་མི་འཕེལ་བ་དང་།

ཐོགས་བཅས་སུ་སྣང་བ་སྟེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ། །སྣང་བའི་མཚན་མ་ནི། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ནོར་བུའི་རྒྱུད་ལྟར་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་བ་དམར་པོ་ལྟ་བུ་དང་། འདུག་པ་ལྟར་མི་གཡོ་བ་དང་། སྟོན་པོ་སོགས་བཞིའི་

དམིགས་རྟེན་ནམ་མཁར་འཕགས་ནས་ནོར་བུའི་རྒྱུད་གཡབ་སྣང་བ་དང་། ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་ཐྱུར་ནས་གནས་ཤིང་བསྒྲིད་ན་འཕེལ་བ་དང་། སྣང་བའི་ཚོགས་སྟུག་པོ་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་འབྲུ་བར་

ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བ་རྣམས་ཏེ། བྱང་པའི་རྒྱས་སོ། །བདུན་པ་བྱེད་

ལས་ནི། རིམ་པ་ལྟར་སྤྲུལ་ནས་གོམས་པ་འདོར་བ་སོགས་དང་། ཕུང་པོ་སྟོང་བ་སོགས་དང་། ཟུང་ལྟར་མཐོགས་པ་སོགས་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱི་ས་གཞིང་བསྐྱང་བ་སོགས་དང་། རྟེག་པ་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རླུགས་པ་དང་། གཉིད་ཀྱང་རིང་

དུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི། །བརྒྱད་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་རྣམ་པ་བཟུ་ཡོད་དེ། ཁྲོད་ལ་དབྱེ་ན་བདག་རྒྱུན་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་ཡུལ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ནམ་མཁའ་

དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་དམིགས་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཁྱབ་པར་སྤྱོད་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོང་བའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མ་བཞག་ཅེ་ན། དབང་པོ་

@213A ཉིད། །རྣམས་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤྲོ་མི་ནུས་ལ། སྐྲ་ལ་རྩྭ་ནི་མེད་ཅིང་། དེ་རོ་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྱུང་བ་མེད་པར་བརྟེན་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་རྩེན་ཀྱིས་མི་གནོད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ། ནང་གཟུགས་

སྤུ་འདྲུ་ཤེས་པ་དག་གིས་སོ་སོར་ཚུང་དུའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བལྟ་བ་དང་། ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བལྟ་བ་གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་

པ་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཅིང་། ཆ་ཚུང་ནི་སྣོད་བཅུད་དང་། བཟང་ངན་ནི་ལྟ་མི་དང་། མཐོས་མི་མཐོས་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱིས་

དང་། མཐོང་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་སོ། །ཡང་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཕྱིའི་གཟུགས་སྣོན་པོ་ཁ་དོག་སྣོན་པོ་སྣོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣོན་པ། འོད་སྣོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་བའི་ཏིང་

ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་སྟེ། སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་

བའོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྣོན་པོ། ཁ་དོག་སྣོན་པོ། སྣོན་པོ་ལྟ་བུར་སྣོན་པ། འོད་སྣོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་གམ་

ཡུལ་བར་ན་སེའི་རས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟོན་པོ། ཁ་དོག

@213B སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྷ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྷ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བའི་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ

དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་ལ་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དམར་པོ་ལ་བརྒྱ་ཕྲེ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐར་མ་པ་བ་སངས་དང་སྒྲུབ་ནས་གཞན་གསུམ་ཀ་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ནི་སྟོན་པོར་མདོ།

བསྟན་པའོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཉིད་ནི་ལྷན་སྐྱེས་སོ། །སྟོན་པོ་ལྷ་བུར་སྟོན་པ་ནི་སྒྲུབ་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་པའི་མདངས་ཡོད་པའོ། །མེ་ཏོག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དཔེའོ། །རས་ནི་སྒོར་བྱུང་གི་དཔེའོ། །ཡུལ་བ་ར་ན་སིའི་རས་དཔེར་མཛད་

པ་ནི་ཁ་དོག་ཆས་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ངག་དོན་ནི། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དབྱིབས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཟག་ཐ་རོལ་གྱིས་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། ཡང་དག་པར་སོགས་སོ། བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལྡོག་འདོར་ལེན་

དང་། དམིགས་པ་སྤྱལ་བསྒྲུངས་དང་ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱངས་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་བཅུ་ཐོབ་སྟེ། ཆོ་ལ་དབང་བ་སོགས་བཅུ་ཡི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོ་ལ་དབང་བ་ནི། ཆོ་ཇི་ལྟར་

@214A ཞེས། །འདོད་པ་བཞིན་བྱིན་གྱིས་རློབ་རྒྱས་པའོ། །སེམས་ལ་དབང་བ་ནི། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་རྒྱས་པའོ། །མས་པ་ལ་དབང་བ་ནི་ནོར་གྱི་ཚར་འཛིན་པའི། །ལས་ལ་དབང་བ་ནི། ས་གང་མར་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ས་འོག་མར་

སྨིན་པར་བསྒྲུར་རྒྱས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་མཉམས་བཞིན་དུ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་རྒྱས་པའོ། །མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི། ས་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བསྒྲུར་རྒྱས་པའོ། །སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་སྨོན་ལམ་གྱངས་མེད་པ་

འགྲུབ་པའོ། །རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན་རྒྱས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པའོ། །ཆོས་ལ་དབང་བ་

ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་

སྟོན་ཆུས་པའོ། །ལྷག་མ་ནི་གོ་སླའོ། །གཉིས་པ་བསྟོམས་ཏེ་སྐྱར་བཞག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་བཅས་གནས་ཡོངས་སུ་ཟྱང་པས་ཟག་མེད་དུ་ཟྱར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལས་ཐ་

དད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མངོན་པར་བརྟོད་པ་ཡིན་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པའོ། །གང་དག་བདག་ཉིད་མཁན་པོ་རྣམ་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཙོམ་དུ་སླུ་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱན་འབྱེན་ཚའད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་འདི་ལྟར། བཞུང་སྟེ་ཕྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་ཚའད་ཀྱ་འདོད་པ་གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་གང་དག། ཐོབ་ཀྱང་རྣམ་ཀུན་རྟོག་རྣམ་

@214B དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་བྱ་བའི་ཤཀང་པ་གཉིས་པོ་དེ་སྐྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ཁོ་ན་སྟོན་པར་ཁས་བླངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དམ་ཚོས་

ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲོལ་ལོ། །འོན་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པ་ལས་སྟེབ་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཏེའོ་

ཕྱིས་ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་ནས་འོན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གང་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཅེ་ན། དེ་ཏཱ་

པར་འཆད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞུང་སྔ་ཕྱི་དེ་གཉིས་མདོར་བསྟན་ཏུས་བཤད་དུ་

མི་འདོད་པ་གཞན་དག་ན་རེ། སྐུ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐུ་བཞི་བརྒྱན་གྱི་རྩ་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་སྐྱོན་འདི་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཐ་

གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་

སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་གནས་ཡོངས་སུ་བྱང་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཚན་ཉིར་གཅིག་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཇི་ལྟར་སྐུ་གསུམ་དུ་

བསྡུས་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། ལོངས་སྐུ་སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་

@215A ཞེས། །གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐུ་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེག། ཁྱོད་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླངས་དགོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་བསྟན་པར་ཟཁད་

པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྱོད་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་རྣམས་

ཟཁད་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟོན་པའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཟཁད་འབྱུང་བར་མི་རིགས་སོ། །དེ་བས་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐུ་ནི་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི། གཞན་དགག་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་

མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མིན་པའི་ཆོས་སྐུ་འཆད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཟཁད་ཡིན་ཀྱང་། འདིའི་ལུས་རྣམ་བཞག་མ་ཚང་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། ཞེས་པའི་ཆོས་སྐུ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་འདིའི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཡིན་

བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཆོག་དེ་བོ་ཉིད་ཅེས་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མ་སྐྱེས་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཛོད་པ་སྟར་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྟྲུབ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་སྟྲུབ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་འཕྲིན་ལས་

ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོར་རྟོགས་བའི་དགོས་པ་ཉེ་བར་བསྟན་བའི་ཆེད་ཡིན་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོས་སྐུ་དང་མཛད་པ་གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་སྟྲུབ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེས་བས་ཆོག་མོད་ཅེ་ན། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟྲུབ་བའི་བའི་ངོ་བོར་མཐའ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་

@215B ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐྱོགས་གཞན་ནས་སྐྱུ་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་སྐྱེ་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་འདི་དང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་

དང་སྨན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། ཉན་ཐོས་སོགས་སོ། །རྫ་བའི་ཆོག་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་

ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བདག་མཐོང་བ་ལས་འགའ་ཞིག་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲུ་བར་གྱུར་ན་མི་རྟུང་ངོ་ཞེས་བསམས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་

ནས། བདག་ལ་དམིགས་ནས་མིའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱི་བ་

ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཉིད་ཙམ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་གྲོང་ལ་སོགས་པར་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་དྲྭངས་འབྱིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འཚམས་སྦྱར་ནི། ཉན་ཐོས་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་སྤྲུལ་གནས་མཁྱེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་

མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པས་སོ། །རྒྱུན་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདི་བ་གྱུན་གྱི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རིག་པ་བརྟས་པས་

@216A ྱ།། །སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་གནས་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲུལ་གནས་ཤེས་པ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཁྱོད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལྡང་སྦྱན་ཞེང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བརྟོག་པ་

ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣོད་པ་སྤང་བ་ལ། བསྟན་བཅོས་སྤྱི་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། མདེ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྣོད་པས་འཚམས་སྤྱད་བ་དང་། དེའི་ཕན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྣོད་ན། སྔར་སྐྱེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང་། རྟག་གཅིག་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐུ་འཁོར་བ་ཅི་སྲིད་པར་རྒྱུན་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྣོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་དེ་རྟག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ

ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞུགས་ན་ཡང་རྟག་ཏུ་ལྟར་དོན་མི་མཛད་དེ། རེས་འགའ་ཞེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་དོན་མི་མཛད་པར་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེས་བྱ་བའི་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། གཉིས་པ་ལན་ལ། སྐལ་ལྡན་ལ་དངོས་སུ་སྣང་

པའི་ལན་དང་། སྐེལ་མེད་ལ་མི་སྣང་བ་དཔེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྟ་བའི་ཆོག་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སྐལ་ལྡན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་གིའང་དོན་མི་མཛད་པ་མི་སྲིད་དེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་འཕྲེད་པས་སྟོན་

བསྒྲིད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ས་བོན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བརྟས་པར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་གི་དུས་སུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་ནས་ཡུན་དུ་འཕྲད་པར་གྱུར་

པ་དེའི་ཚེ་དེའི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་ཀྱི་སྐོན་ལམ་

@216B གྲུབ་པས་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་དང་དེར་སྣང་བ་དང་འཚམ་པར་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པས་ཁྱབ་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐལ་མེད་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་མི་མཛད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་། རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་སྐྱེད་པ་ལ་

སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་སྣང་བ་ཆུ་མ་ཚད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་སྨིན་པར་རེ་ཤིག་མཛད་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། སྐམ་དུ་བྱམས་པས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་འཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་སོགས་སོ། །རྟ་བའི་

ཚིག་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། དཔེར་ན་སོགས་ཏེ་གོ་སྐབས། །གཉིས་པ་ལ་རྟོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཞེས་ཆོས་སྐུ་ལ་སྟོར་ཆུ་ཡིན་པ་ལ། ཆོས་སྐུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་པར་སྔར་རྟ་བའི་སྐབས་གང་དུའང་དངོས་སུ་མ་སྐྱས་པས་

རྟོད་པ་འདི་བསྟན་བཅོས་རང་གི་རྟོད་སྤང་ལ་སྐྱེ་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འཐུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོར་རིས་པའི་ཆུད་ཀྱི་རྗེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆོས་སྐུ་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། དེ་དང་འགལ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་སྣང་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཕྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མདོ་ལས་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། དེ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལན་ལ། རྫ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་ངག་དོན། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་

པར་ཐལ། མདོ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མཛད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགཊོན་གོསླའོ། །དོན་འདིའི་ཕྱིར་ཉི་ཁྲིས་སྐང་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དགོངས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་དང་རྟག་པ་ཡིན་པར་

@217A ཞེས། །བཤད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་རང་བཞིན་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་འཆམས་སྤྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྫ་བའི་ཚོག་དོན་འགྲེལ་པས་

བཤད་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྫ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་སྤྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཉིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་དང་དཔེ་

བྱད་བཟའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་བཟའ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་འཚམས་སྦྱར་ནི། མཚན་ཅེས་དང་། རྫ་བ་ནི། དོན་འགྲེལ་པས་རྒྱུ་དང་བཅས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་ལ། རྫ་འགྲེལ་གྱི་ཚོགས་དོན་གོ་སླའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་དག་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོར་མཆོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་

ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་ལ། འཚམས་སྦྱར་ནི། རྒྱུ་གྲུབ་པས་ཞེས་སོགས་དང་། རྫ་བའི་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། མཚན་གང་གི་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་དེ་རྣམས་བསྡུས་བ་བྱངས་མེད་གཅིག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་

ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གྱིས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལས་འདི་དག་འགྲུབ་པའི་དོན་ཏོ། །རྒྱས་བཤད་ལ་འཚམས་སྦྱར་ནི། རྒྱུ་དེ་སོགས་དང་། ཚོགདོན་ནི། རྒྱུ་ནི་བློ་མ་སྐྱེལ་བ་སོགས་ཏེ། སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་དེས་བྱད་བཟའ་པ་ལ། འཚམས་

@217B སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྫ་བའི་ཚོགདོན་ཞལ་ཆ་བགོ་སླ་ཞིང་། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེས་པ་ནི་སྦོམ་ཐུ་སོགས་འཚམ་པའོ། །སྐུ་རྒྱུས་པ་ནི། ལྟེ་བའི་འོག་ཕྱོགས་དབྱིབས་རྒྱུམ་པའོ། །སྐུ་སྐབས་ཕྱིན་པ་ནི་ཤིད་པ་སྐབས་ཕྱེ་བའོ། །སྐུ་མ་རྟོངས་པ་

ནི་ཅ་ཅང་མི་རིང་པའོ། །ཕྱུལ་བྱང་བ་ནི་མཐོ་དམའ་དང་། རྩེང་རྩེང་པོར་རྒྱུར་བ་མིན་པའོ། །ལྷེ་བ་ཟབ་པ་ནི་གཏིང་རིང་པའོ། །དཔལ་བཞུ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ནི། ཕྱག་ཞལས་ལ་དེ་འདྲའི་རི་མོ་ཡོད་པའོ། །འདི་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དཔེ་བྱད་ཅེས་བྱ་ཞེན། འདི་དག་གང་ལ་ཡོད་པའི་ནང་

གི་སྣང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཤེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུས་ནང་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆེགས་དང་བྲལ་བ་མཚོན་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་སྤྲུལ་

པའི་སྐུ་ལ་མཚམས་སྦྱར་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །རྩ་བའི་ཚོག་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ནི། ཤ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་གང་གི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་པ་བཟུང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་

རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་

དུ་མཛད་པ་བཞུགཉིས་སྟོན་པ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་གསུམ་ལས། མཚམས་སྦྱར་ལ་བཤད་ཟིན་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་དང་། འཆད་འགྱུར་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་རོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་དེ་སྐད་

བཤད་པ་དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་བདག་ཉིད་རང་

@218A ཞེས།། །།བཞི་རྣམ་དག་གི་ཚ་དེ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་བསོམས་པའི་སྟོབས་ལས་འབྱུང་བ་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཁོ་ནའི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཟད་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་སྐུར་རབ་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་ངེས་པར་གཟུང་

བ་དང་། ལ་སོགས་པས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཚན་དཔེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོངས་སྐུར་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡང་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་དུ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མཐོད་པ་བཟུང་གཉིས་སྟོན་

པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྲུལ་སྐུར་རབ་ཏུ་བཏགས་ཤིང་ངེས་པར་གཟུང་བའི་སྐུ་གསུམ་བསྟན་ནས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་འཕྲིན་ལས་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཚེད་དུ་ན། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་པ་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་

ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྐུ་དེའི་བདག་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤེས་པའི་ཚེད་དུའོ། །དེའི་བདག་ཅྱིན་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོན་ནས་དེ་ནི་བྱ་བ་མཐོད་པའོ། །རྩ་བ་ནི་

དེ་བཞིན་ཅེས་སོགས་སོ། །དེའི་དོན་འགྲེལ་པས་འཆད་པ་ལ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དུས་དེས་གོ་རིམ་གཞན་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལམ་གྱི་རྟེན་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལམ་ལ་འཁོད་པ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལམ་

གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱ་དས་ལེགས་ལ་འགོད་པའི་དང་པོར། མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། འགྲོ་བ་བཟང་པོ་ལྟ་ཡི་དང་བཟང་པོ་མིན་པ་ངན་འགྲོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་གནས་པ་མཚན་ཉིད་

@218B ངང་སོང་དུ་འགྲོ་བར་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ། སྒོམ་ལམ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲོན་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་། སྒོད་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་དེ། སྒྲིན་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྣང་པར་སྣ

བ་དང་། དོན་སྒོད་པ་དང་། དོན་མཐུན་པ་སྟེ་བསྡུ་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ལྟ་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པར་བྱེད་དེ། ཐོས་པ་ལས་བྱང་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་ལས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དོན་བ་དང་། བློང་བར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་རྟགས་པར་

མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཞན་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། རང་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། གཉིས་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པར་བྱེད་དེ། སྒྲུ་མ་མཁན་སྒྲུ་མའི་

སེམས་ཅན་ལ་ཚགས་སྡང་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྟེས་སུ་ཆགས་

པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་བའི་བདག་ཉིད་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་རང་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་དེ། དེའི་རྟེས་ལ་རང་གི་དོན་འཕོར་གསུམ་

རྣམ་པར་དག་པས་རང་ཉ་ཕྱེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་དེ། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་

ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲོར་ལམ་ལ་འགོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་སྤྲིའི་ཚུལ་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེའི་རྟེས་ལ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་དེ། སྒྲིན་པའི་ཕ་རོལ་ཀྱི་ཕྱིན་

@219A ཞེས། །པ་ལྟག་པར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་པོ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་དང་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་

ནས་ལྟ་བའི་བར་ལ་རིམ་གྱིས་འགོད་དེ། དེ་ནས་ཆོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པས་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟ་རབ་ཏུགས་པར་ཤེས་པའི་སྐོམ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་སྟ་མ་དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ས་དྲུག་པ་ལ་འགོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཀུ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་དེ། ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་དེ། སྟོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱི་ཉན་

ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པའི་སྒྲིབ་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ལ་འགོད་དོ། །ལྟ་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་དེ། སྐོན་

ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཀུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པའི་མཐུས་བྱང་ཆུབ་སྙིང་དུ་འཐོབ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་བ་དང་། སྒྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་འགོད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་པ་ལ་འགོད་དེ། ཡེ་ཤེས་

@219B ཀྱི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྔག་པའི་ལྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཚོགས་རྣམ་པར་དག་པ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཚོ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ། སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་

འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟུག་ནེས་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་། རྣས་པ་དང་། སྤྲངས་རྟོགས། དག་པའི་རྒྱུའི་ཚོགས་སོ། །དང་

པོ་ན། ས་བཅུ་ཐོག་མ་ཐག་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་བགོད་ཞིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་ཡང་ས་བཅུ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་མཐའ་དག་གི་ཡོན་ཏན་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཚོགས་གཉིས་

ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣག་འབྲས་བུར་འབྱེལ་པ་ཆུང་མི་ཟད་དང་། ཇི་སྙེད་པའི་རྟོགས་པ་དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དང་སྤྲངས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་སྤྲངས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞིས་བོན་གཏན་མེད་པར་སྤྲངས་པའི་ཡེས་ཤེས་

དང་། དག་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། བློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་དང་ཇི་ལྟ་བའི་རྟོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་

པར་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཟློག་པ་རྣམས་ལ་བཀོད་ནས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་པ་ན། གྲང་ཚན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཉིར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། ལས་དང་

@220A ཞེས། །པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཚོགཔ་གི་དོན་གྲོགས་སུ་བྱུང་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་

ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་རིམས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་

པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུའི་ཐམ་འཕྲིན་ལས་སྟོན་པ་ན་གདུལ་བྱ་མངོན་མ་ཐོས་འགོད་པ་ནས་མི་གནས་པའི་སྡུང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་གདོན་གདུལ་བྱའི་

རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཤུགས་ལ་ཁོང་དུ་ཆུང་པར་བྱ་སྟེ་འོན་ཀྱང་དངོས་སུ་བཀོད་ན་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་སེང་བཟང་བདག་གིས་ནི་མ་བྱིས་སོ། །དག་དོན་ནི།

ས་བཟང་ཆོས་ཅན། ས་མས་བསྒྲེད་ཀྱི་བྱོགས་ལམ་རྣམས་

ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལན་པའི་གེ་རིམ་དང་། འཕྲིན་ལས་ལ་བསྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་གེ་རིམ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ས་མས་བསྒྲེད་ཉེར་གཉིས་དང་། འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་གེ་རིམ་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་ཕྱག་

ཀྱིས་གེ་ནུས་ཤིང་། དེ་དག་དངོས་སུ་བཀོད་ན་ཚིག་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ལྟིག་བྱེད་གཞན་དག་དེན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ། ཇོག་རིམ་ས་འཚམས་བསྟན་པའི་ཕྱག་ཀྱིས་ལྷག་མ་དོན་ཏེ་བརྒྱད་ཀྱི་གེ་རིམ་ས་འཚམས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་

ཞེས་འཆེད་མོད། ཁོང་དུ་པར་བྱ་ཚུལ་རྟུན་གྱི་རིན་མ་མ་(MBYE)ད་པར་གསལ་ཡོར་སྟོས་ཤིག་དང་། ཁོ་བོས་ནི་སུ་ལ་ཡང་སྨྲ་མི་ནུས་པ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་བོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྡུད་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་

@220B ཏོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་ཅོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པའོ།། ༥ །།གཉིས་པ་བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་བྱུག་ཏུ་བསྟུས་པ་ལ། འཚམས་སྣང་ནི་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་སོ། །རྫ་བའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་

པས་འཚང་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ཐོབ་བསམ་གྱི་ཆོ་ཤེམས་བསྒྲིད་སོགས་ཆོས་སུ་རུས་མངོན་པར་མཆོག་པའི་གྲ་ནས་ཡིན་པས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟགས་པ་ནི་ཆོག་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་བཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་བྱ་

ལ་སྒྲུབ་བས་སོ། །རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱུར་སྒོམ་པའི་རྟོགས་པ་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པར་སྒོ་ནས་བསྒོམས་པ་དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྱོ་བའི་ཕྱིར། མཐར་ཀྱིས་པའི་

མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱུར་ཀྱི་གོ་རིམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། དབང་ཐོབ་པ་དེ་ནས་སྔར་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་བཏུན་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སོ་སོ་བ་སྟབ་མཐ་དག་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་བསྒོམས་པའི་དོན་སྟེར་

ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིན་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞུང་སྡོང་བར་བྱེད་པས་སོ། །ཡང་དག་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་

མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། ཀོ་རིམས་ཀྱིས་ཀོམས་

@221A ྈ།། །པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྟེས་དེ་ནས་སྐར་སྤྱོར་བ་ཁྲད་པར་དུ་འབྱོར་མེད་པས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ནས་སྤྱོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག

ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སོ་གས་སོ། །ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ནི་སྡ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསྡུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་ལ། མཚམས་སྦྱར་ནི། བར་མ་ལ་སོགས་སོ། །རྩ་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་སོགས་སོ། །

འགྲེལ་པ་ནི། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། འཇུག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་སྤྱོར་ཞེ་ན། དེའི་

འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་ཆོས་ཅན། སྤྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་པས་སྐོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་སོ། །སྤྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོར་བཞི་བསྒོམས་པས་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟན་པ་བརྒྱད་བྱུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱས་ཤཱཀ་ནི་བརྒྱད་དུ་

ཕྱེ་བའི་སྐབས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཤཱཀ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱས་འབྱེད་བསྟན་པའི་ཐུང་པར་གཉིས་ལས། ཚོགས་རྒྱས་འབྱེད་བསྟན་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་སྟེ། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣུལ་འབྱེད་རྣོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དོན་རྒྱས་འབྱེད་བསྟན་པ་ནི། མདོར་པར་རྟོགས་

@221B པ་བརྒྱད་དང་། བྱུག་དང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་སྟེ། ཡུམ་གསུམ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་འདི་གསུམ་ཀ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤྲོ་བ་དང་བསྟུ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྐད་དུ་གསུམ་ཀ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བདག་གི་བླ་མ་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ཐཱཤ་པ་

མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། ཡུམ་གསུམ་བརྩོད་བྱ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་དང་། བྱས་པའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ་དང་། ཁེངས་བསྟུང་ཞིང་དགའ་བ་རྟེས་སུ་བསྟྭག་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་བརྒྱད་དང་། བྱུག་དང་གསུམ་ལ་བདུན་ཐུར་ཕྱེ་བ་ཐམས་

ཅད་རྒྱས་འབྱེད་བསྟན་པ་ཀུན་གྱི་བསྟན་དོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ན། ཅི་ཡུམ་ཀུན་བརྩོད་བྱ་གཅིག་པ་ཞེག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྨྲ་སྟེ། དེ་ཡང་ལ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། མདོར་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་ཚང་

བ་ཙམ་དང་། གཞན་བར་མ་ཉི་ཁྲི་ལས་མངོན་

དོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བཤད་བྱེད་དེའི་སྟོན་པའི་ཚོགས་ཀྱང་ཆང་བ་ཙམ་དང་། གཞན་རྒྱས་པ་ལས་དོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་བཤད་བྱེད་དེའི་ཕྱིར། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་ལའང་དོན་བསྡུས་དེ་ཙམ་དུ་

ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་བའི་མདོན་ཏོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་བར་བསྟན་པ་མིན་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ན་བརྗོས་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་

ཏོ་ཁ ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཚོག་བསྡུས་པ་དང་། རྒྱས་པ་སོགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བ་གསལ་བ་འདི་ནི་བྱས་སོ། །སྒས་ན། སེང་གེ་བཟང་པོས་སོ། །གང་གི་སྐོར་ནས་ན། འཕགས་པ་

@222A ཞེས། །རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ཡུམ་གྱི་དོན་མཐོང་བའི་སྐོར་ནས་ནི། །དགོས་པ་མདོན་ཏོགས་བརྒྱད་གོ་བར་སྣ་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེན། མདོའི་ཚོག་དང་ནི་བརྒལ་ལན་གྱི་དགུ་སོགས་དང་རེ་རེ་ནས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པར་མཁན་པ་ཡང་ངག་རྣམ་

སྣང་མཛད་བླ་མ་བཟང་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་གནང་བ་ཐོབ་ནས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་སྟེབས་ཅེས་སོགས་ཏེ་གོ་སླའོ། །བཞི་པ་ལ། ཁེངས་བསྐྱང་ཞིང་བཟོད་པར་གསོལ་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀུན་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་སྐོ་ནས་བདག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ན་ཞིག་ཡིན་ཏེ་

མིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཉེས་རབ་མི་གསལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རང་གི་བློ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱུར་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དོན་ནི་མ་ལུས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་

གང་ན་ཡིན། བདག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པ་འོན་ཀྱང་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན། བདག་གིས་འབད་པ་བགྱིས་པ་ལ་ནོངས་པ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་རྣམས་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག །དགའ་བ་རྣེས་སུ་བསྟོགས་པ་ནི་ཀྱི་མ་ནི་ངོ་མཚར་བའི་ཚོགས་གོ། དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་

གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྐྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འཕྱེན་པར་བྱས་ནས་རབ་ཏུ་དུབ་པར་གྱུར་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ངལ་བསོའི་བསྟི་གནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་འདི། ཐེག་ཆེན་དག་བའི་བཤེས་

གཉིན་མཀུ་བར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ༄ །།དཔལ་ལྡན་མཁས་ལ་རང་གི་འོད་ཟེར་

གྱིས། །ལེགས་པར་བྱུང་བའི་མདངས་

@222B བཅང་ཉི་མའི་འོད། །ཕམ་བྱས་ཐུན་འཚམས་མཇོས་པའི་བློ་གོས་ཅན། །སྟུ་བའི་ཏོག་དེར་སྐར་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མགོན་པོ་འཁོར་བའི་ཟམ་སྟེགས་ལ། །རིངས་པར་ཆས་པ་དེ་ཡི་ཞལ། །འཇུམ་དཀར་རྒྱ་འོད་བྱུ་རུ་ཡི། །ཡལ་འདབ་ངོས་ལ་རབ་བརྟར་ནས། །རབ་དཀར་

ལེགས་བཤད་མེ་ཏོག་གི། དོག་པ་ཤེས་བྱའི་མེ་ལོང་ལ། །མཁྱེན་པ་བཞིན་དུ་འགྲེམས་མཛད་ཅིང་། །འགྲོ་ལ་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ཡི། །བགོ་སྐལ་མཛད་པ་གང་ལགས་པ། །དེ་དག་ཀུན་ལས་སྐྱོང་ཉིད་ཀྱི། །གཏམ་འདི་ཁོ་ན་སྨིང་པོར་བསྟད། །སྨིང་པོ་ལས་ཀྱང་སྨིང་པོར་ནི།།

གཅེས་པར་སྣས་པའི་རིམ་པ་འདི། །རིན་ཆེན་མར་གད་ཆུ་བ་ཅན། །གསེར་གྱི་པདྨའི་ཁོང་གནས་པ། །དྲི་བཟང་རྩོགས་པའི་སྨིང་པོ་ཅན། །ལེགས་བཤད་རྣལ་ཆོགས་ཐིག་ལེ་ལ། །མ་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་དེས། །སྤྲང་རྩི་རླུལ་མཚན་མཛད་པར་གྱུར། །དེ་ཉིད་རིང་ལུགས་གང་ལ

ཀྱི་སྡུལ། །བགྲོང་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལ། །བཟང་པོ་རི་དྭགས་དབང་པོ་ཡིས། །སྤྲར་མོ་ངལ་བསོ་བགྱིས་པ་ལགས། །བྱང་ཕྱོགས་རླུང་འདིར་དེ་ཡི་གཞུང་། །སྟུ་བ་རླུ་མཆོདི་རྡུལ་སྐེད་ཀྱིས། །ཚོས་པ་ཡི་གེ་འཕོར་བའི་ཚོག། འབྲན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱོས་གར་བྱས། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྟོན་སྤྱད་

པ། །བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་བགོ་སྐལ་ནི། །མི་མཉམ་རྣམ་དཔྱོད་བྱེད་པའི་དཔལ། །བཟང་པོ་དཔལ་འབྱོར་མཆོད་པ་ཐོབ། །འདི་ནི་མི་ཕམས་ཞལ་གྱི་བཅུད། །གཏུང་ཕིགས་རྒྱུན་མ་ཉམས་པ། །བསིལ་བའི་མཐུ་ལས་གདུང་བལ་ཞིང་། །སྟིང་ལ་མཛའ་བཅུགས་སྨིན་པར་བྱེད། ।

དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་བློ་ལྡན་རི་དྭགས་མིག །བསྐལ་བཟང་གཞུང་ལུགས་ནགས་མཐར་རྩེ་བ་ལ། །སྟོན་མེད་དྲི་བཟང་རྩོགས་པའི་མེ་ཏོག་འཕྲེད། །གཏམ་འདི་རྣ་ལུང་མཛོས་པའི་རྒྱུ་བྱས། །ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་རབ་དཀར་དགེ་བའི་དཔལ། །གང་ཞེག་ཐོབ་དེས་དགའ་

@223A ཞེས། །ལྡན་གཞལ་མེད་ཁང་། །རྒྱལ་ཚབ་ཞལ་གྱི་དགའ་སྟོན་གྱིས་མཐོ་བར། །ཤེར་ཕྱིན་དམ་པའི་དཔལ་ལ་སྨྲོད་པར་ཤོག །།ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་

བཤད་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་འགྲན་པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་རྣོན་བུ་དོན་གྱི་སྒྲད་བུ་མཚན་ནས་སྣོས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་ཏིའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། འགྲོ་བ་མ་

ལུས་པའི་མིག་གཅིག་པུ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འཛིན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དང་མི་གཉིས་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ལ་

སོ་གས་པ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་

རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་དོན་འབྱེད་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤོབས་པ་དག་ཏ་ཅན། མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས། གཙང་ཁང་སྟོད་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཆ་དགེ་སྦྱང་དང་

བྱམ་ཟེ་ཆོས་དང་དོན་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་དག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་གནས་ཏོ་རྗེའི་གདན་དུ་སྣང་བའོ།